

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

18'inci Toplantı

20 Kasım 2019 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleri

- İçişleri Bakanlığı
- Emniyet Genel Müdürlüğü
- Jandarma Genel Komutanlığı
- Sahil Güvenlik Komutanlığı
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
- Afet ve Acil Durum Yönetimi Müsteşarlığı
- Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı
- Özel İdareler ve Belediyeler Kefalet Sandığı Başkanlığı

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun CHP, HDP ve İYİ PARTİ milletvekillerinin elini sıkmasını organize bir saygısızlık olarak gördüğüne ve Komisyon Başkanından bir

açıklama beklediğine ilişkin açıklaması

2.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Komisyon Başkanının kanaat belirtmemesi gerektiğine ve bu konuda kendisini kınadıklarına ilişkin açıklaması

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptığı açıklamasındaki kendisiyle ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

V.-SUNUMLAR

1.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

18'inci Toplantı
20 Kasım 2019 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.06'da açılarak yedi oturum yaptı.

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan,

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun CHP, HDP ve İYİ PARTİ milletvekillerinin elini sıkmasını organize bir saygısızlık olarak gördüğüne ve Komisyon Başkanından bir açıklama beklediğine,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, Komisyon Başkanının kanaat belirtmemesi gerektiğine ve bu konuda kendisini kınadıklarına,

İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon Başkanı Lütfi Elvan,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptığı açıklamasındaki kendisiyle ilgili bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu tarafından, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunum yapıldı.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkerelerinin görüşülmesine devam edilerek;

İçişleri Bakanlığının,

Emniyet Genel Müdürlüğünün,

Jandarma Genel Komutanlığının,

Sahil Güvenlik Komutanlığının,

Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün,

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının,

2020 yılı bütçeleri ile 2018 yılı kesin hesapları;

Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığının 2018 yılı kesin hesabı,
Kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüőülecek başka konu bulunmadığından 22.52'de toplantıya son verildi.

20 Kasım 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.06

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakanım, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 18’inci Birleşimini açıyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleri(*)

a) İçişleri Bakanlığı

b)Emniyet Genel Müdürlüğü

c)Jandarma Genel Komutanlığı

ç)Sahil Güvenlik Komutanlığı

d)Göç İdaresi Genel Müdürlüğü

e)Afet ve Acil Durum Yönetimi Müsteşarlığı

f)Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı

g)Özel İdareler ve Belediyeler Kefalet Sandığı Başkanlığı

BAŞKAN - Gündemimizde İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları ile Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığının kesin hesabı ve Özel İdareler ve Belediyeler Kefalet Sandığı Başkanlığının Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Şimdi sunumunu yapmak üzere Sayın Bakana söz vereceğim ancak Sayın Paylan, sizin bir talebiniz mi var?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Var efendim.

BAŞKAN – Sayın Paylan, nedir?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usul üzerine söz istiyorum.

BAŞKAN – Usul üzerine bir dakika söz veriyorum.

Lütfen arkadaşlar, lütfen arkadaşlar, lütfen...

Bakın, bir taraftan, canlı yayından bahsediyorsunuz, şartları görüyorsunuz değil mi? Ben sizi göremiyorum, sizi göremiyorum.

(*) (1/278) ve (1/277) esas numaralı Kanun Teklifleri ile Sayıştay tezkereleri 24 Ekim 2019 tarihli 4’üncü Toplantı tutanağına eklidir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yaptırmayın, yaptırmayın, buradan yaptırın.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun CHP, HDP ve İYİ PARTİ milletvekillerinin elini sıkmasını organize bir saygısızlık olarak gördüğüne ve Komisyon Başkanından bir açıklama beklediğine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Herkese günaydın.

Sayın Başkan, ben dört buçuk yıldır Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim. Burada çıkardığımız 5'inci bütçe bu ve dört buçuk yıldır Plan ve Bütçe Komisyonunda bütçe görüşmelerinde hep medeni görüşmeler yaptık ancak bir istisnası var: Sayın Süleyman Soylu buraya geldiğinde hep bir ayrıcalıkla buraya geldi ve hep burada çeşitli rüzgârlar estirdi. Bugün de gördüğüm kadarıyla biz Sayın Süleyman Soylu'nun elini sıkma meraklısı değiliz ancak farklı bir teamül uyguladınız Sayın Başkan ve bu teamüle maalesef siz de önyak oldunuz. Burada 10 tane bakanlık görüştük, her gün bakanlarımız buradan girerdi, Komisyon üyelerimizin ellerini sıkardı muhalefet partilerinden başlayarak sonra iktidar partisi, 1'inci parti vekillerinin ellerini sıkıp yerine geçerdi gayet medeni bir şekilde. Ancak bugün bir baktık ki ters taraftan geldi ve bu tarafın da elini sıkmadan geçip yerine oturdu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açar mısınız, bitireyim.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

SALİH CORA (Trabzon) – Siz de saygı gösterip ayağa kalkmadınız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bir misafir geldiğinde bir defa ayağa kalkılır. O bir misafir, geldiğinde ayağa kalkılır.

CAVİT ARI (Antalya) – Nereden geldiğini gördük mü?

BAŞKAN - Lütfen arkadaşlar, bir saniye arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Süleyman Soylu'nun ayrıcalığı nedir, neden bu organize eyleme siz de önyak oldunuz, neden Meclisin teamüllerini uygulamadınız?

ERKAN HABERAL (Ankara) – Neden kravat takmadınız?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu anlamda bu ayrıcalık nereden geliyor diye size soruyorum. Eğer bu ayrıcalık gün boyu sürecekse geçen yıllarda olduğu gibi, burada milletvekillerine saygısızlık anlamında daha başka eylemler de olabilir tıpkı şu fotoğraflarda olduğu gibi, yıl boyunca vekillere yaptığı saygısızlıklar gibi, bu anlamda bu saygısızlıkların önünü almak için neler yapacaksınız? Geçen yıllarda siz Başkan değildiniz, burada pek çok saygısızlık yapıldı milletvekillerine karşı Süleyman Soylu tarafından. Bununla ilgili gerekli uyarıları yapmanızı sizden rica ediyorum ve bu organize saygısızlıkla ilgili de sizden bir açıklama bekliyoruz. (Gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, bunun usulle ne alakası var? Böyle bir şey var mı?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen sakın olunuz, sakın olunuz.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Sayın Paylan, bir kere şunu ifade edeyim: Sayın Soylu son derece nezaket sahibi bir insandır, bunu özellikle ifade edeyim. Her ortamda bunu dile getirmişimdir ve sizlere karşı, hiçbir milletvekilimize karşı da bir saygısızlığı söz konusu değildir. Ancak burada elbette milletvekillerimizin ellerini sıkı, her bir kardeşimiz ayağa kalktı, ellerini sıkı. Belki sizin oradaki tavrınız bu tür bir yaklaşıma neden olmuştur, sizin oradaki tavrınız. Dolayısıyla bu da Sayın Bakanın takdiridir. Bunu lütfen böyle bir...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hiçbir tavır falan yoktu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – CHP'lilerin de ellerini sıkmadı, İYİ PARTİ'lilerin de ellerini sıkmadı. Başkan, yapmayın yani lütfen, siz de gördünüz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Biz görmedik bile Sayın Başkan.

MENSUR IŞIK (Muş) – Sayın Başkan, doğru konuşun, yalan söylemeyin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne özelliği var?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz başlattınız, oraya kadar gittiğinde ayağa kalkmayınca... Sayın Bakanımız oraya kadar gitti.

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar, müsaade edin.

SALİH CORA (Trabzon) - Siz ayağa kalkmadınız.

BAŞKAN - Arkadaşlar... Sayın Cora...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kameralardan izlersiniz. Kameralardan izle, ne yaptığını izle.

SALİH CORA (Trabzon) - Nezaketsizliği önce siz başlattınız.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar... Sayın Cora...

SALİH CORA (Trabzon) - Nezaketsizliği önce siz başlattınız.

BAŞKAN - Sayın Cora, lütfen...

Şimdi, değerli arkadaşlar...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Saygısızlığa sahip çıkmayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Lütfen, nezaketsizliği önce siz başlattınız. Önce saygıyı sizden bekliyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar... Sayın Aydemir...

SALİH CORA (Trabzon) – Bakan Bey'in elini sıkamak için ayağa kalkacaksınız.

BAŞKAN – Sayın Cora...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz elini uzatanın elini her zaman alırız.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Biz kaç yıldır meydanlarda görüyoruz saygısızlığı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Elinizi oturduğunuz yerden mi uzatacaksınız?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar... Arkadaşlar... Sayın Aydemir...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Siz yerinizden bir şey görmediniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, buradan başlıyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Bakan Bey'in elini sıkamak için niye sen ayağa kalkmadın?

BAŞKAN - Sayın Cora... Lütfen Sayın Cora, sakın olun.

Arkadaşlar, Sayın Bakan sizin tarafınıza yöneldi ve sizleri selamladı ama en azından nezaket gereği ayağa kalkıp kendisine “Hoş geldiniz misafir olarak.” demeniz gerekirdi. Bunu yapmadınız nezaket gereği. (Gürültüler)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bize nezaket öneriyorsunuz, Sayın Bakana da önerin.

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar...

Sayın Bakanın hiçbir ayrıcalığı falan ihtiyacı da yoktur.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Niye Bakanı savunuyorsunuz? Bakanı savunup durmayın siz. Nazik olacağımıza, hatayı kabul edeceğimize...

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye farklı bir uygulama yaptınız?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, ne fark eder, burası, orası fark ediyor mu? Hayır, fark ediyor mu burası ile orası? Fark eder mi?

BAŞKAN – Arkadaşlar... Sayın Aydemir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bu organize bir eylemdir maalesef siz de buna ortak oldunuz.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Organize eylemi siz daha iyi bilirsiniz.

BAŞKAN - Sayın Bakan, lütfen buyurun efendim.

V.-SUNUMLAR

1.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok saygıdeğer üyeleri, çok değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı 2020 yılı bütçesini görüş ve değerlendirmelerinize sunmak üzere huzurlarınızda bulunuyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Yoğun bütçe mesainizden dolayı da ülkem ve milletim adına sizlere çok teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum.

Sözlerime başlarken İçişleri Bakanlığı bünyesinde köklü devlet geleneğimize, milletimizin ve devletimizin varlığına emeği geçen, hakkı bulunan tüm geçmiş büyüklerimizi, şehit ve gazilerimizi rahmetle ve şükranla anıyorum. Bu şehit ve gazilerimize, Malazgirt, Çanakkale, İstiklal Harbi, Kore ve Kıbrıs'takiler dâhildir; etrafımızdaki üç denizde şanlı bayrağımızın dalgalanması için şehit ve gazi olmuş tüm vatan evlatları dâhildir; Bedirhan bebek, Muhammed bebek, Eren Bülbül dâhildir; Necmettin ve Şenay Aybüke Öğretmenler, Savcı Selim Kiraz, Kaymakam Muhammed Fatih Safitürk dâhildir; siyasetçi Aydın Ahi, maliyecisi Cihan Güneş, elektrikçi Şahin Elitaş dâhildir; 1984PKK Eruh baskınından 2016 PKK Beşiktaş saldırısına, 1973 Los Angeles ASALA suikastından 2016 DEAŞ Gaziantep düğün katliamına kadar tüm şehit ve gazilerimiz; 15 Temmuz gecesinde tüm aslanları dâhildir; Kato'nun, Gabar'ın, Pülümür'ün; Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı Harekatlarının tüm aslanları ve bu ülkede terörle mücadelede asayiş hizmetlerine kadar milletin huzur ve emniyetini sağlamak için şehit düşmüş, gazi olmuş tüm vatan evlatları da dâhildir. Allah hepsinden razı olsun, şehitlerimize rahmet, sağ olan gazilerimize acil şifalar diliyorum, minnet ve şükran duyuyoruz.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; hatırlarsınız, geçen yılki sunumumda bazı küresel rakamlar vermiş ve 21'inci yüzyılın temel meselesinin güvenlik olduğundan bahsetmiştim. Hatta bazı milletvekillerimiz geçen yılki sunumumda bu hâli eleştirmiş, haklı olarak da belki de eleştirdikten sonra morallerinin bozulduğunu da söylemişlerdi. Geçtiğimiz bir yılda bu tablo ne yazık ki iyileşmemiş, tam tersine, küresel istikrarsızlık ve yönsüzlük şiddetini artırmıştır.

2018 ve 2019 Dünya Uyuşturucu Raporları karşılaştırmasında uyuşturucu kullanımından tedavi gerektirecek düzeyde olumsuz etkilenen insan sayısının yüzde 15 oranında, uyuşturucuya bağlı can kaybının yüzde 30 oranında artması, dünya savunma harcamalarının 2017-2018 arasında yüzde 2,6 artış göstermesi, dünya genelinde zorla yerinden edilmiş insan sayısının yine 2017-2018 arasında 2,3 milyon artışla 70,8 milyon olması, küresel güvenlikle ilgili bu yıl da moral bozukluğumuzu devam ettirmiştir. Bir de bunlar yetmezmiş gibi Şili ve Ekvador'da halk sokaklara dökülmüş, Haiti'de benzer olaylarda şu ana kadar en az 48 kişi, Bağdat'taki protestolarda en az 319 kişi, Sudan'da darbe sonrası çıkan olayların sadece bir gününde 113 kişi, geçen yıl bu zamanlarda Fransa'da başlayan sarı yelekliler eylemlerinde 11 kişi hayatını kaybetmiştir. Venezuela'da yaşananları biliyoruz, Lübnan'da, İran'da ve Hong Kong'da kısa bir süre önce başlayan olaylar da hâlâ devam ediyor ve bitmiş değil. Yani ister Latin Amerika'ya ister Avrupa'ya ister Orta Doğu'ya ister Asya sokaklarına bakalım dünya sokaklarında da bir huzursuzluk açıkça görülmektedir. Hatta Ege ve Akdeniz'e bakarsanız göç sebebiyle denizlerde de başka bir trajediyi hep beraber görebiliriz.

Kıymetli milletvekilleri, bunu yapan biz değiliz. Bunu yapan dünyada bir denge kuramayıp gemiyi yan yatırmış olan Batı emperyalizmidir. Yıllarca doğal kaynak zengini ülkeleri istikrarsızlaştıran ve fakirleştiren küresel düzen 2008'deki global ekonomik krizle kendisine de saldırmış, yarasını sarmak için de radikalizm üzerinden araçsallaştırdığı terörle bugün dünyayı başka bir açmaza sürüklemektedir. Ne yazık ki bu sürecin çatışma sahası da bizim coğrafyamızdır. Türkiye, bu küresel güvensizlik ortamının oluşturduğu tüm maliyetlerle yüzleşmiştir, bunu yönetmiştir. Demokrasiye olan sadakati ve tarihî birikiminin getirdiği dirayeti sayesinde buradan bir başarı hikayesi ve ülkesinin geleceği için bir fırsat üretebilmiştir. Hâlihazırda Batı'nın cici çocuğu PKK/PYD'yle, Türkiye'yi diz çöktürme umudunu bağladıkları FETÖ'yle, el altından alışveriş yaparken bu kadar ileri gideceklerini tahmin etmedikleri DEAS'la tek başımıza mücadele hâlindeyiz. 20'nci yüzyılda Batı'yla arasında oluşan gelişmişlik ve güç makasını 2002-2013 arasında kapatan Türkiye 2013'ten beri Batı'nın tüm ataklarına ve istikrarsızlık denemelerine karşı Allah'a çok şükür ki ayakta kalabilmiştir. Bütün siyasi süreçlerini demokrasi ve hukuk çerçevesinde sorunsuz işletmiş, Hükümet modelini değiştirmiş, millî savunma sanayisinde ve diğer sektörlerde yüksek teknoloji üretimine ağırlık vermiş, yüksek güvenlik maliyetlerine rağmen ekonomik, siyasi ve güvenlik istikrarından da taviz vermemiştir. Göçü vicdan ve merhamet ekseninde yönetirken terörle mücadelesinde tarihin en güçlü noktasına gelmiştir. Başkaları gibi kaynakları sömürmeye değil, Afrin, Cerablus, Azez, Mare, Tel Abyad, Resulayn'da hayatı hızla normalleştirmeye çabalamıştır. Türkiye bugün terörle mücadele politikasını ve bölgesinde atacağı adımları telkinlerle değil, kararlarıyla belirlemektedir. Muhataplarına mühlet veren, sadece sahada değil, masada da belirleyici olan ve hiçbir masadan eli boş kalkmayan bir ülkedir.

Şurası açıktır ki konjonktürün günümüze göre çok daha rahat olduğu geçen yarım yüzyılda Türkiye ne yazık ki bu noktaya gelemedi. Bunun bugün olabilmesi, Türkiye'nin geleceğine ait bütüncül bir vizyon, spontan değil, stratejik bir politika anlayışı ve güçlü bir liderlik sebebiyledir. Bunun adresi Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki AK PARTİ, sahibi de millettir. Millet, AK PARTİ ve onun liderinin stratejisine on yedi yıl boyunca destek vermiş, vizyonunu onaylamış, güç ve istikrar hedefini paylaşmıştır ve nihayetinde iradesini Cumhurbaşkanlığıyla tarif etmiştir. Elbette ki bu anlattığım politik eksen tüm bakanlıklarda olduğu gibi İçişleri Bakanlığının kendi iç yapısında ve yönetim

anlayışında özellikle 15 Temmuz sonrasında köklü değişimlere yol açmıştır. Birimler arası entegrasyon ve koordinasyonun sağlanması, beşerî ve teknik kapasitenin artırılması, ortak başlıklarda politika belgelerinin oluşturulması, hizmet kalitesi ve kamu verimliliğinin artırılması, sistemi performans değerlendirme üzerine kurgulamak şeklinde özetleyebileceğimiz, burada geçen bütçe dönemlerinde de arz etmeye çalıştığım 5 ana ilke belirledik ve istikrarlı bir şekilde uygulamaya devam ediyoruz.

Birimler arası entegrasyon ve koordinasyon noktasında birazdan detaylarını vereceğim pek çok adım attık. Artık Jandarmanın takibindeki bir olaya polisimiz de Sahil Güvenliğimiz de katkı koyabilmektedir. Kolluk birimlerimiz, Nüfustan da Göç İdaresinden de Kişisel Verileri Koruma Kanunu çerçevesi içerisinde kolayca veri çekebilme, bilgi alışverişinde bulunabilmektedir.

Tüm birimlerimiz birbirleriyle sürekli istişare hâlinindedir. Polisimiz elde ettiği bir parmak izini Jandarmanın veri tabanından taratabiliyor, Jandarmamız bulduğu bir mermi kovanını polis kayıtlarından anında inceleyebiliyor.

Keza trafikte, göçte, uyuşturucuda politika belgeleri oluşturduk ve hepsinde uygulamaya devam ediyoruz.

Bürokrasiyi azaltma noktasında tüm hizmetlerimizi yeniden gözden geçirdik, ihtiyaç olmayan yüzlerce, pek çok belge ve evrakı istemeyi kaldırdık, bürokrasiyi azalttık.

Aynı şekilde “izleme değerlendirme sistemi” dediğimiz İZDES çalışmalarıyla taşra birimlerimizi denetliyoruz, raporluyoruz; iyi uygulamaları yaygınlaştırıp aksayanları tamir ediyor ve bunu gerçekleştirilmeye çalışıyoruz.

Biz sadece kanunun verdiği görevleri yapan değil, marka üretmeye çalışan bir Bakanlık olmayı da hedeflediğimizi burada arz etmek isterim. Açık Kapı, KADES, PERDİS, YİKOB, Güven Masası, Kırmızı Düdük, İZDES, GAMER, Kolluk Gözetim ve diğerleri, bunların hepsi marka ve diğer “üreten yönetim” anlayışımızın belki de ilk adımlarıdır. Buradaki yansıda da çok rahat bir şekilde görülmektedir.

Bakanlık bünyesinde oluşturduğumuz kampanya odaklı iletişim ekibimizle bütün kampanyalarımızı kendimiz yönetiyoruz. Bugün İçişleri Bakanlığı yönetimindeki hiçbir adım gelişigüzel atılmıyor. Her yılın sonunda Strateji Başkanlığımız tarafından yıl sonu gerçekleştirmeleri değerlendiriliyor, birimlere gelecek yıl hedefler veriliyor, sonra bu hedefler 4 çeyrek üzerinden takip ediliyor. İlk çeyrekte genel müdürler, 2'nci çeyrekte bakan yardımcılarımız, 3'üncü çeyrekte tekrar genel müdürler ve yıl sonunda bizzat bizim sürece dâhil olmamızla bütün performansımız ve çalışma planı üzerinden genel bir değerlendirme yapılıyor. Böylece Bakanlığın tüm faaliyetleri yıl boyunca izlenmiş oluyor. İşte bütün bu stratejik yaklaşımlar birazdan anlatacağım sonuçlara ve olumlu trendlere yansıyor. İlk yıl bu politikaları oluşturduk ve uygulamaya başladık. Sonraki yıl ilk sonuçlarını aldık. Şimdi ise trendlere dönüşmeye başladık.

Her yıl bir tema belirliyoruz. Bu yılki temasını yılın başında “eğitim, denetim ve takip” olarak belirledik ve uyguladık. Bunu inşallah 2020 yılında ve sonrasında da yerleşik bir felsefe olarak devam ettireceğiz.

Slayt 25-26'da saygıdeğer milletvekillerimize özellikle ana stratejik ilkelerimizden birisi beşerî ve teknik kapasitemizi artırma konusunda bir sunum ifade edilmektedir. Adım atarken düşünüyoruz ama zorlanmadığımızı ifade etmek istiyoruz. Bu da Türkiye'nin gücünün bize yansımadır. Hâlen güvenlik personel sayımız 542.183'tür. Yıl içinde göreve başlayanlar ve alım süreçleri devam edenlerle birlikte yıl sonunda geçen yıla göre yüzde 16'lık bir artış sağlanmış olacaktır.

Bekçilerin geri gelmesinden herkes çok mutludur. Burada hedef sayımız 30 bindir. Hâlen 21.302 bekçimiz var. 8.242 bekçimizin de alım süreci devam etmektedir.

Yine, genel olarak 2016 yılından bugüne kolluk personeli başına düşen vatandaş sayısı Emniyette 261'den 211'e, Jandarmada ise 121'den 92'ye düşmüş, tüm kolluk birimleri açısından 2016-2019 arasında personel başına düşen vatandaş sayısı yüzde 20 azalmış, 208'den 167'ye inmiştir. Personelde sayının yanı sıra nitelik artışına da önem verdik, korucularımızın yaş ortalamasını 42'den 32'ye düşürdük ve korucularımızla ilgili attığımız adım da ilgili slaytta, yukarıdan aşağıya, özlük hakları dâhil, çalışma şartları dâhil olmak üzere net bir şekilde teker teker, madde madde ifade edilmiştir. Koruculuk tarihinde, özellikle 15 Temmuzdan sonra atılan adımların görülmemesi mümkün değildir. 2.248 korucumuzu da bir başka adım ortaya koyarak uzman erbaş olarak aldık ve buradaki hedefimizi de 5 bine çıkarmak istiyoruz. Profesyoneleşme oranlarında Jandarma ve Sahil Güvenlikte ortalama yüzde 15 artış sağladık, profesyoneleşme oranımız hâlen Jandarmada yüzde 72; Sahil Güvenlik Komutanlığımızda da yüzde 99,5'tur. 2020 hedefimiz ise Jandarmada yüzde 83; Sahil Güvenlikte de yüzde 100'e ulaşmaktır.

Başta da ifade ettiğim gibi, bu yılki Bakanlık tamamız "Eğitim, Denetim ve Takip" olarak belirlenmişti. Güvenlik personellerimiz alınırken Polis Akademisi veya Jandarma, Sahil Güvenlik Akademilerinde zaten temel bir eğitimden geçmektedir ancak biz bunu yeterli görmüyoruz ve 2019 yılı içinde büyük çoğunluğu güvenlik personeli olan ve yılbaşında temasını belirlediğimiz anlayışa uygun bir şekilde 338.224 arkadaşımıza insan hakları başta olmak üzere pek çok konuda hizmet içi eğitim verdik.

Artık elimiz ayağımız hâline gelen insansız hava aracı alımlarımız da sürüyor. Toplam uçuş saatlerimiz, on aylık dönemler itibarıyla son iki yılda 13 bin saatten 28 bin saate çıkarak yüzde 108 artmıştır.

Vurgulamak isterim ki en önemli meselelerimizden bir tanesi de olaylara anında yetişebilmek için motosiklet alımlarımızdır. Sadece bu yıl kolluk birimlerimize -yine, bu rakamın altını çizmek isterim- 880 motosiklet aldık, 40 tanesinin daha alımı devam etmektedir. Bu tür hızlı hareket kabiliyeti olan birimlerin sayısı arttıkça hem müdahale sürelerimiz kısalıyor hem de görünürlük ve saha baskısı arttığı için olay sayıları azalıyor. Bunun için motosikletli ekiplerimizin yanı sıra -yansılarda da görüldüğü gibi- atlı polis, atlı jandarma ve bisikletli polis gibi mobilitesi yüksek birimlerimizi de genişletmeye çalışıyoruz.

Değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanlığının 15 Temmuz sonrasındaki en büyük adımı birimler arası entegrasyon ve koordinasyonun tesisidir, hatta bu bir reformdur. Hem mevcut dijital sistemlerin birbirini görmesini sağladık hem birimler arası ortak çalışabilmenin, veri ve bilgi paylaşabilmenin yasal adımlarını attık hem de projelerimizi bu anlayışta planladık. Bu doğrultuda, nispeten yeni bir birim olan Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezinin yani GAMER'in 81 il kurulumunu tamamladık, yeni nesil GAMER yazılımıyla ülkemizdeki 65.791 Kent Güvenlik Yönetimi Sistemi kamerası, ayrıca, Jandarma, Emniyet, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri, Göç İdaresi ve Sahil Güvenlik birimlerimizin altyapıları, aynı zamanda sınır gözetleme sistemlerimizin tamamı GAMER sistemine dâhil edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığımıza ait Sahil Gözetleme Radar Sistemi Projesi'nin ilk aşaması aralık ayında hizmete girecektir. Hâlen 11 adet gözetleme istasyonu olan ve 2021'in sonunda tamamlanacak projeye tüm denizlerimizin her santimetrekaresi radarla ve uzun erimli kameralarla tek merkezden izlenebilir bir hâle gelecektir. Proje tamamlandığında sahil güvenlik giderlerimizden yıllık 30 milyonluk bir tasarruf sağlanacaktır.

Kent Güvenlik Yönetimi Sistemi'ne entegrasyonu uzun zamandır üzerinde çalıştığımız bir konudur. 15 Temmuzdan sonra Kent Güvenlik Yönetimi Sistemi nokta sayımız yüzde 96; kamera sayımız ise yüzde 149 artmıştır. Ayrıca, Jandarmamızın, Emniyetimizin, Sahil Güvenlik teşkilatımızın kendilerine

ait dijital muhabere ve bilgi sistemlerinde de entegrasyonu hâlen sağlamaya çalışıyoruz. Emniyet ve Jandarma arasında kurduğumuz Otomatik Parmak İzi Teşhis Sistemi entegrasyonu sayesinde -bu rakamı da dikkatlerinize arz ediyorum- 18 Temmuz 2018'den itibaren 2.065'i terör, 722'si öldürme olmak üzere toplam 59.946 olay aydınlatılmıştır sadece 2 sistemin birbirine entegrasyonu.

Bir başka yeni projemiz Biyometrik Veri Sistemi Projesi'dir; tüm Bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarının ihtiyacı olan biyometrik verileri işleme, adli yönden inceleme, kimlik tanıma ve doğrulama işlemlerini gerçekleştirecektir. Yerli ve millî bir yazılım olacaktır ve bittiğinde dünyada bu alanda yazılım üretebilen 7'nci ülke olacağız. Bu konuda büyük sıkıntı çektiğimizi...

Maalesef şu anda bizim yüklenicilerimizin bazen keyifleriyle karşı karşıya kaldığımızı ifade etmek isterim. İnşallah nisan ayında birinci safhasını HAVELSAN ve POLSAN ortaklığıyla birlikte hem de ortaya koydukları, hiç karşılığını almadan gerçekleştirdikleri yerli ve millî bir sermaye üretmek ve ondan sonra da bir ihraç kalemi oluşturmak için gerçekleştirdikleri bu proje hakikaten, inşallah yüz akımız. Aynı zamanda bilgi güvenliğimizin de en önemli esaslarından birisi olacaktır.

Bir diğer entegrasyon projemiz de BALİSTİKA'dır. Bu da özetle Jandarma ve Emniyetin sistemlerine kayıtlı balistik verilerin tek bir veri bankası altında toplanması projesidir. İnşallah iki ay sonra tamamlanacak ve olay aydınlatmalarına BALİSTİKA ciddi katkı yapacaktır.

Bir diğer entegrasyon projemiz olan ve nisan ayında hizmete giren EKİP-UYAP Entegrasyonu Projesi. Yani Adalet Bakanımız Sayın Abdulhamit Gül'le birlikte imzaladığımız, adli yargılama süreçlerini kısaltarak sadece bu yıl sonu itibarıyla -buna da dikkatinizi çekiyorum- 2,6 milyon saat iş gücü -yani artık polis merkezi amirliklerimizden polislerimiz adliyelere koşa koşa gitmiyor, dosya götürmüyor- 60 milyon lira kırtasiye ve posta tasarrufu sağlayacağımızı yıl sonu itibarıyla ifade ediyorum.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Türkiye'nin terörle mücadelesinin gündemdeki yeri, bu ülkeye yaşattığı acı ve kayıplar elbette ki izaha muhtaç değildir. Uluslararası raporlara göre Türkiye'nin 2018 savunma harcaması 19 milyar dolar olup ve gayrisafi yurt içi hasılamızın yüzde 2,5'una tekabül etmektedir. Bu rakam -onun için uluslararası rakam veriyorum- Amerika'da 648,8 milyar dolarla gayrisafi yurt içi hasılamızın yüzde 3,2'si seviyesindedir.

Europol'ün verilerine göre 2018'de Avrupa Birliği üyesi ülkelerin tamamında gerçekleşen, engellenen ve başarısız olanlar dâhil toplam 129 terör saldırısı olmuştur; bizde ise 2019'da sadece gerçekleşen PKK ve PYD terör saldırılarının sayısı 669'dur. Tehditleri bizden çok az olmasına rağmen Fransa'nın savunma harcamaları bizim 3,3 katımız, İngiltere'nin ise bizim 2,6 katımızdır. Bu rakamları, aslında nasıl bir tehdide karşı ve dünya ölçeğinde ne kadar başarılı şekilde mücadele ettiğimizi göstermek için paylaştım.

2013'ten beri hem karşıımızdaki terör örgütü sayısı hem bunların aldığı dış destek artmasına rağmen, başta da ifade ettiğim strateji değişikliğiyle terörle mücadelemizde tarihimizin en başarılı dönemlerinden birindeyiz.

Bu noktada, anlamlı trendleri de paylaşmak isterim. PKK'yla mücadele kapsamında gerçekleştirilen operasyon sayılarımız ilk on aylar itibarıyla son üç yılda yüzde 150 artarak 40 bin seviyesinden 101 bin seviyesine çıkmıştır yani sahayı baskılamak, sahayı kontrol altına almak temel projeksiyonumuzdur. İnsansız hava aracı unsurlarımızın yer tespitleriyle sadece bu yıl 363, toplamda 1.144 terörist etkisiz hâle getirilmiştir. Ayrıca, 6 faz olarak devam eden Kıran Operasyonları çerçevesinde de şu ana kadar 121 terörist etkisiz hâle getirilmiş, 229 mağara ve sığınak imha edilmiştir. 2014-2015 arasında örgütün eylem sayısı bir yılda yüzde 90,7 artmışken verdiğimiz mücadeleyle -buraya da dikkatinizi çekerim,

şu yansının nasıl bir azalış trendi ortaya koyduğunu da bir vesileyle size ifade etmek isterim- yaklaşık 2.817'den 669 olmuş ve 2014'deki seviyesinin de yarısına gerilemiştir. Yurt içi terörist sayısı da 2016'dan bugüne azalış trendine girmiş. Dikkat ederseniz ondan önceki rakamı vermiyorum, 5.550 ve 3.800 civarındadır. 2.500'lü seviyelerden bu ay itibarıyla 550'li rakamlara gerilemiştir. 15 Temmuzdan sonra her yıl örgüte katılardan yaklaşık 3 kat fazlası ya teslim olmakta ya da ikna yoluyla dağdan indirilmektedir. Aslında bu da yaptığımız mücadelenin caydırıcılığının ne anlama geldiğini bir vesileyle ortaya koymaktadır. Özellikle şurada, tekrar huzurunuzda bu rakamı ifade etmek isterim. Bakımız, 5.558, 2014'te karşı karşıya kaldığımız terörist rakamı ve ciddi bir şekilde bunun karşılığında da özellikle ikna konusunda yeni bir yöntem ortaya koyduk ve 2016'nın ikinci yarısından itibaren ikna konusunda ciddi bir adım attık ve bu ikna ve teslim rakamlarının da toplamı ise bu yılın ilk on aylık verileriyle 289'dur. Yani yukarıdan aşağıya terör örgütüne katılım düşerken aynı zamanda aileleriyle temas kurarak ikna ettiğimiz ve adalete teslim ettiğimiz teröristlerin sayısı gün geçtikçe yeni bir yöntemle artmaktadır.

Elbette ki bu başarıyı sadece operasyonlarla sağlıyor değiliz. Jandarma üs bölgeleri, polis güvenlik noktalarındaki artış ve etkinlik, yol kontrol sayılarımızdaki yükseliş, topyekün bir saha ve alan baskısı oluşturmakta ve terör örgütünün ruh sağlığını bozmaktadır.

Bir önemli etken de entegre sınır güvenliği çalışmalarımızdır. Gerçekten gurur duyulacak bir modernleşme hareketidir. Modüler duvarlardan, termal kamera sistemlerine; güvenlik kulelerinden sınır aydınlatmasına; elektro optik kulelerden güvenlik yollarına kadar bugün Türkiye bu konuda bütün dünyayı imrendirecek bir modernleşme hareketinin altına imza atmaktadır ve komple bir sistemdir. Şu ana kadar 911 kilometrelik Suriye sınırımızda valiliklerimiz, Millî Savunma Bakanlığımız ve TOKİ eliyle 825 kilometre güvenlik duvarı, İran sınırımızda toplam 111 kilometre sınır güvenlik duvarı, yolları ve diğer sistemleri tamamlandı; 71 kilometresinde çalışmalar devam ediyor. Suriye sınırımızın değişik yerlerinde 23 gözetleme kulesi, 50 noktada termal kamera, 48 noktada gece görüş özelliğine sahip kamera sistemlerimiz faaliyettedir. Ayrıca Avrupa Birliği projesi olarak gerçekleştirmekte olduğumuz toplam 211 elektro optik kulenin çalışmaları devam etmektedir. Elektro optik kule projesiyle doğu sınırlarımızın yüzde 63'ü, batı sınırlarımızın da yüzde 74'ü gözetim altına alınmış olacaktır. Yine pek çok yerde yüksek güvenliğini yaşam alanlı kuleler inşa ediyoruz. Tunceli'de 22 tane planladık, 18'i tamamlandı. Üç yıl öncesine kadar Tunceli-Pülümür yolunda PKK'lı teröristler yol kesiyorlardı. Allah'a hamdolsun ki bugün orada PKK'nın esamesi okunmuyor. Keza Tunceli-Pülümür-Erzincan yolu kapalıydı. Burada herkes bilir. Bugün tamamen açık. Kamyoncularımız, oradan geçmek isteyen turistler, 2 vilayet arasından geçmek isteyenler bu yolu kullanıp hem kamyoncularımız alın teriyle evlerine ekmeğe götürüyorlar hem de herkes rahat ulaşımını sağlıyor. Onlara buradan selam vermek istiyoruz.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; ayrıca Aliboğazı'nı ve oradaki tüm noktaları geçen gün arkadaşlarımızla tekrar gezdik ve ifade etmek istiyorum ki güvenlik güçlerimize hepinizin huzurunuzda burada tekrar teşekkür etmek istiyorum. Minnettarız ve şükranlarımızı ifade etmek istiyorum. Her yeri temizlediler ve orada çok ciddi bir güvenlik oluşturdular. Tunceli'de Gözeler'e gittim ve Gözeler'deki esnafla teker teker konuştum. "Allah'a çok şükür, son iki yıldan beri turistten -hem yerli hem yabancı- ve insanlarımızdan o kadar mutluyuz ki bu istikrarın ve bu huzurun aynı şekilde devam etmesini istiyoruz." dediler ve insan kaynıyordu Tunceli'deki Gözeler.

Kıymetli milletvekilleri, teröre karşı silahlı mücadelenin yanı sıra terörizmle mücadeleye de ağırlık verdik yani terörü besleyen, lojistik ve psikolojik destek veren yapılarla, sosyal ve ekonomik şartlarla da mücadele hâlindeyiz. Bu kapsamdaki adımlarımızdan birisi, bölgeye nitelikli personel istihdam etmek olmuştur. Doğu ve Güneydoğu'yu sürgün yeri gören anlayış tamamen sona ermiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın öncülük ettiği vatandaş buluşmalarını vali ve kaymakamlarımız eliyle devam ettiriyoruz. Hâlihazırda son bir yılda 39.439 adet toplantı gerçekleştirilmiştir. Terör örgütünü çok rahatsız eden bir proje olan Biz Anadoluyuz Projesi'nde geçen yıl yaklaşık 55 bin çocuğumuzu üçer günlük gezilerle Türkiye'mizin her tarafına getirdik. Projeyi biz başlattık, bu yıl da elimizi Gençlik ve Spor Bakanlığına verdik. Gençlik ve Spor Bakanlığımız tarafından aynı proje bizden çok daha başarılı bir şekilde ve aynı hızla devam etmektedir. Buradan Sayın Bakanımıza, tüm Bakanlık çalışanlarına teşekkürlerimi arz ediyorum. Aynı anlayış çerçevesinde gençlere yönelik şimdi yeni bir proje başlattık. "Yarın Çok Genç Olacak" diye bir proje başlattık ve Doğu ve Güneydoğu'nun bin başarılı çocuğunu yedi günlük kültür, edebiyat, sanat ve bilim gezilerine çıkarıyoruz ve şu anda o gezideler. TRT'den de rica ettik, çok güzel bir belgesel hazırlıyor ve yine "Genç Adımlar Kampa" gibi daha pek çok proje yürütüyoruz.

Şunun bilinmesini isterim ki, terörizmle mücadelede attığımız tüm adımları, özellikle İç Güvenlik Stratejileri Dairesi Başkanlığımız tarafından yapılan modern saha araştırmaları –bunun da altını çizerek söylüyorum- ve Plan ve Bütçe Komisyonundaki değerli milletvekillerimize arz etmek istiyorum yani sadece operasyonları yapıp operasyon öncesi, operasyon sonrası bir şey bırakıyor değiliz. Sahanın her daim sürekli olarak fotoğrafını çeken, sosyolojik tüm analizlerini yapan bir ekibimizle beraber bunu takip ediyoruz ve bu analizler doğrultusunda gerçekleştiriyor, izliyor ve bu sayede olumlu adımlar atıyoruz.

Tüm bunların yanı sıra, terörden zarar gören vatandaşlarımızın maddi kayıplarını da gidermeye çalışıyoruz. Milleti düşünmek kuru lafla olmuyor. Şu ana kadar sadece bu yıl 4.335 başvuru aldık ve toplam 158,9 milyon lira ödeme yaptık. 2004-2019 yılları arasında yapılan tüm başvuruların da yüzde 93,7'sini bu devlet sonuçlandırmış ve vatandaşını yalnız bırakmamıştır.

Bunun haricinde, terörle iltisaklı belediyelere yaptığımız görevlendirmeler sonrasında ortaya konulan hizmetler, bölgede yaşanan gelişim, artan turist sayıları, canlanan sosyal hayat ve yükselen ekonomi zaten izaha muhtaç değildir. Yaptığımız görevlendirmeler, haklarında terör iltisaki dolayısıyla soruşturmaları devam eden belediye başkanlarıyla ilgilidir. Bir önceki dönemde görevden alınan 94 belediye başkanından 42 belediye başkanı –burada altını çizerek söylüyorum- toplam iki yüz seksen altı yıl ceza almıştır. 19'ü tutuklanmış, 59'u tutuksuz yargılanmakta, 6'sı adli kontrol ve 8'i firar ettiği için haklarında yakalama kararı söz konusudur. Bu da, aldığımız kararların ne kadar doğru olduğunu, belediyelerin terörle iltisaklı bu insanlara teslim edilemeyecek kadar, milletimiz ve ülkemiz ve devletimiz için önemli olduğunu bir kere daha ifade etmektedir.

Terörizmle mücadelede ortaya koyduğumuz bu anlayışın rakamlara yansımaları ise şu şekildedir: Lütfen şu yansıya hep beraber dikkat edelim.

Üniversite öğrencileri sayısı son üç yılda Mardin'de yüzde 60, Siirt'te yüzde 36,5 oranında, turist sayıları ise Tunceli'de yüzde 365, Diyarbakır'da yüzde 244, Mardin'de ise yüzde 138 oranında artmıştır. Aynı şekilde istihdam sayıları da artmakta, dünyaca ünlü yabancı markalara Ağrı, Van ve Mardin gibi illerde tekstil fabrikaları ve atölye açarak ev sahipliği yapmaktayız. Bu markalar, bu yatırımlar, bu turistler yıllardır buralara gelemediyse bunun sebebi terördür ve bunun sebebi PKK'dır ve onun zihniyetinin taşıyıcılarıdır. Şimdi gelebiliyorlarsa, bunu sağlayan da Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Cumhuriyet İttifakı'nın katkısıyla hükümetlerimizin uyguladığı terörü ve terörizmi bitirmeye dönük kararlı politikalarıdır. Karşınızdaki turizm ve terörist sayısına ilişkin 100 endeksi grafiği de gerçeği açıkça ortaya koymaktadır. Şu 100 endeksi grafiğine ne olursunuz bir bakalım.

Bakınız, burada, özellikle yurt içi terörist mevcudu azaldıkça orada turizm sayısının nasıl arttığı çok net bir şekilde gözükmektedir. Biz bir tercih yapacağız. Ya terörü destekleyenlere “Evet, istediğinizi yapabilirsiniz.” diyeceğiz ya oradaki çocuklarımızın daha iyi okumasını, mühendis olmasını, doktor olmasını, oradaki çocuklarımızın geleceğe aydınlık Türkiye’nin yarınlara uzanmalarını hep beraber sağlamaya çalışacağız ya da bu makası tersine döndüreceğiz, orayı kendi içerisine kapatmaya çalışacağız.

Burada bir şey daha söyleyeyim: Dün itibarıyla Ağrı’da 5 bin kişilik Nike’ın –ki küresel bir üretimdir- üretimi başladı. Bu, son bir buçuk, iki yılın... Ağrı Milletvekilimiz de burada, onların da büyük katkıları ve gayretleri var.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Bakanım, çok teşekkür ederiz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yetmedi, Çin şu anda birkaç markasının üretimini yine aynı yüklenicilerle beraber kesiyor ve yine Ağrı ve Doğu ve Güneydoğu Anadolu’ya getiriyor. Sadece Ağrı değil, Doğu ve Güneydoğu Anadolu’daki bütün merkezler tekstil konusunda, sadece maden, sadece sınırcı ticareti, sadece inanç turizmi, sadece bu konulardaki tarım değil, hayvancılık değil, tekstil konusunda da ülkemizin önemli üretim üslerinden birisi olacaktır, biz terörü tasfiye ettiğimiz sürece. Bu bir tercihtir, elbette ki bu tercihi milletimiz ve milletimizin iradesindeki buradaki temsilcilerimiz, milletvekillerimiz karar vererek ortaya koyacaklardır. Hem bu Meclis çatısı altında hem de başka toplantılarda muhalefet tarafından ülkede can güvenliği olmadığı ifadesi ısrarla ve defalarca dile getirilmektedir. Konuşmamın başından beri paylaştığım veriler ve şu grafik tersini söylemekteyken ısrarla bunu topluma ve dünyaya belletme çabasını şahsen anlayabiliyor değilim. Bir rakam daha söyleyeyim: Bundan üç yıl önce Antalya’daki turist sayısı 6 milyondur. Allah izin veriyor, bu sene biz Antalya’daki turist sayısını 16 milyona tamamlıyoruz. Can güvenliği ve mal güvenliği olmayan bir ülkeye bu insanlar niçin gelsinler, neden gelsinler? Ülkeye milyonlarca turist geliyorken; yabancı öğrenci, şurada hemen yakınımda, hemen herkes gidebilir, binlerce yabancı öğrenci Karabük Üniversitesinde, sadece yakınımda olduğu için söyledim. Bu insanlar niçin geliyorlar? Niçin bu ülkede yaşamak istiyorlar? Ülkeye milyonlarca turist geliyorken, yabancı şirketler, yabancı çalışanlar ülkemize, Doğu ve Güneydoğu’ya yatırım yapıyorken dile getirilen bu iddia, bana göre hezeyandan başka ve aynı zamanda ülkemizin ve milletimizin moralini bozmaya yönelik anlayıştan başka hiçbir şey değildir.

Lütfen hepimiz samimi olalım. Eğer can güvenliği yokluğundan kasıt terör örgütlerinin can güvenliğiyse, doğrudur, bunların can güvenliği yoktur ve olmayacaktır da. PKK’nın can güvenliği yoktur, FETÖ’nün, DEAŞ’ın, DHKP-C’nin, TKP-ML’nin can güvenliği yoktur ve olmayacaktır. Eğer bunlardan birini veya birkaçını korumak için bu söyleniyorsa açık açık söylensin hem biz hem de milletimiz bilsin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin FETÖ terör örgütünden gördüğü zarar, 15 Temmuz gecesi verdiğimiz kayıplar hem millet vicdanında hem de kamu kurumlarımızda oluşturduğu tahribat herkesçe malumdur ve aklımızdadır. Aradan geçen sürede Emniyet birimlerimiz tarafından “byLock”, “büfe ankesör”, “örgüt evi”, “sınav soruşturmaları” gibi değişik başlıklarda pek çok operasyon icra edilmiş; gaybubet, hijyen, ışık evi yapılanması, finans yapılanması gibi pek çok yapılanma alanları da çözülmüştür. Bu yıl Kasım ayı itibarıyla 559.064 kişiye işlem yapılmış, 261.700 gözaltı, 91.287 tutuklama gerçekleşmiştir. FETÖ’yle mücadelede duruşumuz nettir. Bakanlığımızın ve Hükümetimizin bu konudaki kararlılığından kesinlikle herhangi bir sapma ve eksiklik söz konusu değildir, altını çizerek söylüyorum.

Burayla bağlantılı olarak önemli bir tahribat yaşayan Siber Suçlarla Mücadele Birimimize de hepimizin huzurunda teşekkür etmek istiyorum. 15 Temmuz sonrası yeni bir yapılanmaya gidilmiş, kurum kapasitesi uluslararası standartlara, hatta yapılan işlem açısından bunun da üstüne çıkmıştır. 15 Temmuz öncesinde yılda ortalama 45 bin dijital materyal incelenirken, 15 Temmuz sonrası 2017’de 420 bin; 2018’de yüzde 150 artışla 631 bin; bu yıl da ilk on ayda 600.671 materyal incelenmiş. Sayın Bütçe Başkanımız o dönem hem Başbakan Yardımcısıydı bu konulardan sorumluydu. Kendisine ve o dönemin Maliyesine de teşekkür ediyorum. Şunu söyleyeyim: Ortaya koydukları destekle oluşturduğumuz siber birimle övünebilirler ve burada bir iddiayla söylüyorum: Çok yakın bir zaman içerisinde, üç dört ay içerisinde CIA ve FBI’ın siber konusunda geldiği aşamaya koyduğunuz katkıyla ve devletimizin koymuş olduğu katkıyla ulaşılmış olacağız ve şu anda çocuklarımızın millî ve yerli birçok programla oluşturduğu, mühendislerimizin oluşturduğu siberde geldiğimiz nokta ülkemiz ve milletimiz adına da gurur vericidir. Ve özellikle bu konularda birçok mesele yakalanarak adli makamlara teslim edilmiştir.

DEAŞ’ı terör örgütü olarak ilan eden ilk ülke ve bu örgütün eylemlerinden en çok zarar gören ülke, Türkiye’dir. Ülkemizde DEAŞ tarafından 14 önemli terör saldırısı gerçekleştirilmiş; toplam 304 insanımız şehit olmuş; 1.338 vatandaşımız da yaralanmıştır. DEAŞ’la mücadelesini içeride ve dışarıda samimi ve etkin şekilde ortaya koyan ülkemiz, sadece Fırat Kalkanı Harekâtı’nda 3.060 teröristi etkisiz hâle getirerek örgütün çöküşünü başlatan ülke olmuştur. Şunu anlamakta zorluk çekiyorum: DEAŞ’ın videolarından Avrupa tir tir titrerken, metrolarına gidemezken, işlerine gidip çocuklarını okullarına göndermekte zorluk çekerken biz Fırat Kalkanı Harekâtı’nda DEAŞ’ı tasfiye ettik ve orada bütün dünyaya moral, bütün dünyaya bir terör örgütünü tasfiye ederek güç ve kuvvet verdik. Yurt içindeki operasyonlarda da DEAŞ’ta 2016-2019 arasında toplam 1.058 DEAŞ’lı etkisiz hâle getirilmiştir. 1 Ocak 2017’den itibaren Türkiye’de tek bir eylem dahi yapamayan DEAŞ terör örgütünün –o da Reina eylemiydi- son iki yılda 5 adet eylem girişimi önlenmiş, yabancı terörist savaşı olduğu değerlendirilen 8.922 kişinin de ülkeye girişi engellenmiştir. Analiz yapıyoruz ve bu analizlerimizle beraber... “Efendim, havalimanlarından girerken analiz yapıyorsunuz.” Almanya da yapıyor, Avrupa’nın bütün ülkeleri de yapıyor. Hadi bakalım, İngiltere’ye gidin, telefonunuzda bir şey olsun, bakalım sonuna kadar inceliyorlar mı, incelemiyorlar mı? Ne yapacağız? Biz milletin teröristinin ev sahibi miyiz? Elbette ki bu konuda hep birlikte olmalıyız, hep birlikte Türkiye’nin teröre yönelik ortaya koymuş olduğu anlayışların tamamını ve ortaya koymuş olduğu uygulamaların tamamını desteklemeliyiz. Sınır ötesinde DEAŞ ve PKK/YPG’ye karşı gerçekleştirilen operasyonlar neticesinde 368.217 Suriyeli de ülkelerine geri dönmüştür. Tüm terör örgütlerini tek bir yapı olarak görüyoruz. Dolayısıyla aşırı sol terör örgütleriyle mücadelemiz de kararlılıkla sürmektedir.

Burada bir hususu daha paylaşmak istiyorum: DHKP-C ve MLKP kırsaldan tamamen silinmiştir, hâlâ kırsala çıkma konusunda birtakım iddialar ve ifadeler ortaya koymaktadırlar ama nafiledir. Şehir operasyonlarında özellikle örgütlerin yönetici kadrolarına ağır darbeler vurulmuş, hiyerarşik yapıları ve örgütsel çalışmaları sekteye uğratılmıştır. Operasyon trendlerine baktığımızda, bu örgütlere dönük olarak 2016’da 274; 2017’de 365; 2018’de 405 ve bu yılın ilk on ayında 343 operasyon gerçekleştirildiği görülmektedir. Burada bir şeyi daha paylaşacağım, burada söylemişim, tekrar söylüyorum: DHKP-C’nin varlık sebebi avukatlarıdır. Ne zaman avukatlarla ilgili operasyon yapıldı ve avukatlar içeri alındı, DHKP-C etkinliğini ortadan kaldırdı; bu kadar basit, bu kadar da net. Ve bu konuda kararlılığımız, evet, başka terör örgütlerine yardım ve yataklık yapan avukatlarla ilgili de devam edecektir. Söзде üst düzey teröristlere yönelik operasyonlarımıza da ayrıca dikkat çekmek isterim. Bu yıl 142 üst düzey terörist etkisiz hâle getirilmiş, özellikle kırmızı kategoriye büyük zayıat verilmiştir. 2016 ve 2017’de bu sayı 1’ken 2018’de 13 ve bu yıl 12 olarak kayıtlara geçmiştir. Şunu söyleyeyim: En son yapılan operasyonda Porsipi’nin öldürülmesi özellikle şehitlerimizin, ailelerinin ve bizim içimizi rahatlatmıştır.

Hejar Çelik'in ölümüne de Murat Karayılan üzüldü. O da orta saha sorumlusuydu, onun kahraman bir adam olduğundan falan bahsederek dem vuruyor, ötekisini hiç saymıyor ama esas itibarıyla Porsipi'nin öldürülmesi bizim açımızdan yurt içerisinde önemli bir işti. İnönü Stadi'ndaki patlamadan Merasim Sokak'taki patlamaya kadar birçok insanımızın kanına giren o hain, gerekli cevabı almıştır. İç güvenlik operasyonlarımızda asker, jandarma, polis ve güvenlik korucusu olmak üzere toplam 80 güvenlik görevlimiz, 45 sivil vatandaşımız şehit, 374 kardeşimiz gazi olmuştur. Şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyoruz, gazilerimize sağlık diliyoruz, ailelerine minnet ve şükranlarımızı bir defa daha ifade ediyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, ülkeye verdiği zarar ve küresel terörü beslemesi açısından terörle aynı tepkiyi verdiğimiz bir diğer konu da uyuşturucudur. Uluslararası uyuşturucu raporlarına göre 15-64 yaş aralığında milyon başına madde bağlantılı ölüm rakamları –bunu da not etmenizi istirham ediyorum–dünya ortalaması 35, ABD için 329, Avrupa Birliği ortalaması 23, Türkiye için ise 2017 yılında 17,2; 2018'de ise 11,4'tür. Ülkemizde 2013'te 232 olan madde bağlantılı ölümler, özellikle sentetik uyuşturucuların artmasıyla bütün dünyada 2015-2017 arasında 450 binden 585 bine çıktığında bizim ülkemizde de aynı doğrultuda 2015'te 590'a, 2016'da 920'ye ve 2017'de 941'e çıkmıştı. Lütfen, şu yansıya –kitapçıklarınızda da var- bakmanızı istirham ediyorum. Burada bir mücadelenin ne kadar kararlı olduğunun sonucu aynen söz konusudur. Yani 920, 941, şimdi 657; 2018 sonu itibarıyla adli tıp rakamlarıdır bunlar, aynı zamanda şu anda 182'yle beraber gitmektedir, adli tıp rakamları iki üç ay sonra gelmektedir. İfade etmeliyim ki geçen yılın aynı dönemiyle kıyaslandığında yüzde 40'ın altında bir azalış söz konusudur. Yani buradaki mücadelemiz topyekûn devam etmektedir ve burada özellikle tüm siyasi partilerimize, özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisine bu kararlılıkta, bu mücadelenin yanında oldukları için tekrar bu ülkenin bir vatandaşı olarak teşekkür etmek istiyorum.

Madde yakalamalarında ise Avrupa Uyuşturucu Raporu'na göre 2017 yılında 28 Avrupa Birliği ülkesinin yakaladığı eroin miktarı 5.4 ton, bizde ise 17,4 tondur yani tek başımıza tüm AB ülkelerinin 3 katından fazlasını yakalıyoruz. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi verilerine göre Türkiye afyon, eroin, amfetamin, Ecstasy ve marihuana yakalamasında Avrupa 1'incisidir. Bu başarının arkasında hem nitelikli personel ve ekipman sayımızda hem teknoloji kullanımımızda, hem de operasyon sayılarımızdaki artış yatmaktadır. Narkotik personeli sayımızı Emniyette yüzde 9, Jandarmada yüzde 27 arttırdık. Narkotiklerimiz de 81 ilde teşkilatlanmasını tamamlamıştır. Dikkat ederseniz geçen sene ve ondan önceki sene 9, 50, şimdi de 81 olarak geliyoruz. Uyuşturucu aramada ilk ve en son teknoloji olan narkotik köpeklerimizin de sayısını arttırdık. 2016-2018 arası operasyon sayımız yüzde 70 artışla 147 bin olmuştur. Bu yıl ilk on ay verilerine göre de bu sayı 116 bindir. Yıllık bazda 2016-2018 arasında gözaltı sayımız yüzde 80, tutuklu sayımız ise yüzde 210 artmış, 21.367 sadece bu yıl içerisinde uyuşturucudan tutuklumuz vardır. Uyuşturucuyla mücadelede eğitim ve farkındalık çalışmalarına da bu dönemde özel bir önem verdik. Narkotik, Narko-Nokta gibi projelerle sadece bu yıl 278 bin kişiye eğitim verildi. Ayrıca uyuşturucu ihbarlarını kolaylaştıran "Uyuma" uygulamasını indiren kişi sayısı da yüzde 530'luk artışla 165.717 oldu ki bu hiç bizi tatmin eden bir rakam değildir. Onun için bu konuda sizlere de sizler vasıtasıyla milletimize de çağrım var. Lütfen bu uygulamayı telefonunuza indirelim. Bu suçlarla bağlantılı olarak organize suçlarla mücadelemiz de kesintisiz olarak sürmektedir. Organize suçların önlenmesine dönük operasyonlarımız geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 39, tefecilikle mücadeledeki operasyonlarımız yüzde 25 artış göstermiştir.

Elbette ki emniyet hizmetlerinin vatandaşımıza en çok dokunan yüzü asayiş hizmetleridir. Küresel ölçekte taşıdığımız güvenlik risklerine rağmen ülkede asayiş berkemaldir. Ülkedeki tüm asayiş olayları 2019'un ilk on ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre konuşmamın başında vermiş olduğum küresel raporun dışında farklı bir durum arz etmektedir, yüzde 1,3 oranında asayiş olaylarımız Türkiye'de azalmıştır. Bu, Türkiye'de görülen bir iş değildir. Hedefimiz, şehir güvenliğinde Türkiye'yi dünya

standartlarının da üstüne çıkartmaktır. Almanya ve Fransa İçişleri Bakanlıklarının resmî raporlarına göre 100 bin kişi başına evden hırsızlık rakamı Almanya'da 117,8; Fransa'da 348,9; Türkiye'de ise 89,9'dur. Bakın, aradaki fark apaçık ortadadır. Bu başlıkta son iki yılda yüzde 39'luk bir azalış trendini yakaladığımızı ifade etmek isterim. Dün yine bir yazımız yazmış, maalesef bilgiden yoksun, anlıyorum ki kötü niyetle yazıyorlar: "Hırsızlık arttı, asayiş olayları arttı." Bizde böyle bir rakam yok, vatandaşımızda da böyle bir rakam yok, Ankara'da yaşayanlar da bu rakamların böyle olmadığını çok net bir şekilde biliyorlar. 2017-2019 arasında günlük evden hırsızlık ortalaması İstanbul'da 80'den 35'e, Ankara'da 31'den 4'e -dikkat edin- İzmir'de ise 21'den 5'e düşmüştür. Bu büyük bir başarıdır. Geçen yılın ilk on ayıyla bu yılın ilk on aylık verilerini kıyasladığımızda mal varlığına karşı işlenen suçlar yüzde 9, tüm hırsızlık suçları yüzde 13 azalmıştır. Mal varlığına karşı işlenen suçlarda aydınlatma oranlarımız ise 2017'deki yüzde 39'luk seviyesinden... Ki Avrupa bunda yüzde 1, Almanya, İngiltere yüzde 1 artış yakalasin, dünyanın en başarılısı olarak kendini görür. Bizse yüzde 36'lardan ilk önce yüzde 39'lara, daha sonra ise yüzde 50'lere aydınlatma oranına ulaştırdık.

Hepimizin içini acıtan aile içi ve kadına karşı şiddet olaylarında ilk on aylar itibarıyla, geçen yıla kıyasla yüzde 14 azalış sağlanmıştır. Olaylarda azalış sağlandı ancak kadın cinayetlerinde ise 2017-2018 arasında 353'ten 279'a önemli bir azalış elde edilmiş, bu yıl ise geçen yıla oranla biraz artış yaşanmıştır. Bu yılki sayı hâlen 299'dur. Küresel bir ölçü olan, milyon başına düşen kadın cinayeti sayısında Birleşmiş Milletler raporuna göre dünya ortalaması 13 –bunu da not almanızı isterim, kadın cinayeti sayısında- Avrupa ortalaması 7, Türkiye'de ise 3,8'dir. Kadınlarımızın acil durum çağrısı yapabilmeleri ve hızlıca yetişebilmek için Bakanlık bünyesinde KADES adlı bir yazılım geliştirdik. Bakanlıklarımızla bir araya geldik, inşallah önümüzdeki ayın başından itibaren özellikle aile içi şiddete yönelik uygulamada yepyeni bir eylem planı ortaya koyuyoruz Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın liderliğinde ve koordinasyonunda. Bu KADES de başarılı bir uygulamadır. Hâlen 342.926 kişi tarafından indirilmiştir, 15.489 çağrı alınmış ve ekip sevk edilmiştir. Bunların ortalama olarak yarısı gerçek çağrılardır ve burada çağrıya gitme süresi de beş dakika, altı dakikadır.

Asayişte etkili sonuçlar üreten huzur uygulamalarından bu yıl 27 tane gerçekleştirilmiş, çeşitli suçlardan aranan –dikkat edin- 32 bin kişi yakalanmıştır. Asayişte insan odaklı yeni bir proje de güven masalarıdır. Vatandaşlarımızın polis merkezi amirliklerine ve jandarma karakol komutanlıklarına girdiğinde kendilerini karşılayacak, sorunuyla ilgilenecek, onları yönlendirecek bayan personellerimizin çalıştırılacağı bir uygulamadır. Hâlen 1.150 polis merkezimiz amirliğinde ve 75 jandarma karakol komutanlığında hizmete olup şimdi 3 bin kadın personel alıyoruz, onları oraya sevk edeceğiz. Onlara sadece polislik eğitimi değil, halkla ilişkiler eğitimini de çok yüksek seviyede veriyoruz ve onları orada aynı şekilde güven masalarında istihdam edeceğiz ve jandarmada da poliste de inşallah bunu başarıyla devam ettireceğiz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, toparlayabilir miyiz lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Toparlayalım.

Asayiş noktasında daha pek çok projenin yanı sıra, özel güvenlik denetimlerimizi eğitimlerimiz ve kurumsallığı artırıcı çalışmalarımız devam etmektedir. Özel güvenlik sisteminin tüm iş ve işlemleri de burada bu dönem özel güvenlik ile asayiş birimleri arasında bir bağ kurduk ve kurduğumuz bağ başarılı bir şekilde devam etmektedir. Dijital bir ortamda gerçekleştirilmesini sağlayan ve kısa adı ÖGNET olan Özel Güvenlik Bilgi Sistemi Otomasyon Projesi yine bu yıl tamamlanmış ve hizmete girmiştir ve özel güvenlik birimlerimize iki yıldır tüm özel güvenlik birimlerimizi kapsayan nitelikli eğitim veriyoruz ve hepsiyle beraber de bir şekilde irtibat hâlindeyiz.

Okul güvenliğinde Bakanlık olarak faaliyetlerimiz ve projelerimiz devam etmektedir. Millî Eğitim Bakanlığımız ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızla bu konudaki çalışmalarımızda başarılı sonuç aldık. Okul çevresinin daha güvenli hâle getirilebilmesi için 18.546 kolluk görevlisi ve güvenli eğitim koordinasyon görevlisi ile giriş çıkışlarda görev yapacak 5.400 sabit ekip görevlendirilmiştir. Ülke çapında sadece okul güvenliği için eş zamanlı 5 huzur uygulaması gerçekleştirilmiş, ayrıca hedeflediğimiz sayıda okul kamerası kent güvenlik yönetim sistemine entegre edilmeye başlanmıştır. Şunu da söyleyeyim: İlk dönemde okullardaki olay sayısı geçen yılda yüzde 20-25 civarında azalmıştı, bu yıl şu ara tatile kadar yüzde 15 civarında azalmıştır. Burada, bu meselede başarılı bir adım atıldığının ve bu güvenliğin tesis edildiğinin de en önemli unsurlarından bir tanesidir.

Kıymetli milletvekillerimiz, hepimizin bildiği gibi uzun yıllardır mücadele ettiğimiz bir konu da trafik güvenliğidir. Trafik kazalarında 100 bin kişi başına hayatını kaybeden insan sayısında dünya ortalaması 18'dir. Bu rakam Rusya'da 15,5 Amerika Birleşik Devletlerinde 12,1; Almanya'da 3,8; AB ortalaması da 5'tir. Türkiye'de bu ortalamayı biz 14'ler, 15'ler, 16'lardan getiriyoruz. Bu ortalama 2017 yılında yüzde 9,2; 2018 yılında ise yüzde 8,1'tir. O 1 puanlık azalışı lütfen az görmeyin, 752 cana tekabül etmektedir. 2019 yıl sonu hedefimizin de 6,5 olduğu yani 9'tan yüzde 50 azalışla 6,5 olduğunu da burada ifade etmek istiyorum. Bunu çok daha aşağılara çekmenin bizim sorumluluğumuz olduğunu bilmekle beraber, elde ettiğimiz gelişmeyi görmezden gelmek de haksızlık olur. Planlı bir strateji uyguladık. 2017 yılında ilan ettiğimiz Trafik Güvenliği Uygulama Politika Belgesi'ni hassasiyetle uyguladık ve sonuç aldık. Belge içinde tespit ettiğimiz hemen hemen her tedbiri hayata geçirdik. Personel artışına ve uzmanlaşmasına, denetimlerin sayı ve nitelik artışına, eğitim ve farkındalık kampanyalarına öncelik verdik. Bu noktada yaya öncelikli trafik anlayışına geçişte yüce Meclisimizin tüm üyelerine verdikleri destek için de sonsuz şükranlarımı sunuyorum. Bu kararınızla geçen yılın aynı dönemine göre yaya ölümlerinde yüzde 28,8 azalış elde ettik ve 127 can kurtardık. Genel olarak sonuçlara bakarsak, geçen yılın aynı dönemine göre ölümlü kaza sayısında yüzde 26, olay yeri can kaybında yüzde 28,5 azalış elde edilmiştir. Elde ettiğimiz bu gelişmenin araç sayısı, nüfus ve sürücü sayısı artarken gerçekleştiği 100 endeksi grafiğimizde açıkça görülmektedir. Lütfen, şurada, araç sayısı artmaktadır, nüfus artmaktadır, diğer bütün ölümlü kaza ve can kaybı sayısı da şu 100 endeksinde sürekli olarak azalmaktadır. Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği ve dünyanın bu alandaki kurumları Türkiye'nin elde ettiği bu iyileşmenin nasıl olduğunu hayretle takip etmektedir ve bunu izlemektedirler. Bu vesileyle, hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet, yakınlarına ise başsağlığı diliyorum.

Burada bir şeyi daha söylemek istiyorum, özellikle bir tartışma var, burada açıklama getireyim: "Efendim, trafik cezalarını çok kesiyorlar, bunu özellikle bütçeye katkı için kesiyorlar." Değerli milletvekillerimiz, trafik cezalarının uzun yıllardan beri trendi bellidir, 3 milyar-4 milyar arasındadır, kesilen miktar da 3 aşağı 5 yukarı bellidir ama burada size göstermedim, hepimize tek tek gönderirim, denetim ile kaza arasındaki ilişki ters ilişkidir; denetimi artırdığımız sürece kazalar azalmaktadır ve dünya bunu başka türlü çözememiştir, çözemez de. Biz denetim yapıyoruz ve bu denetimleri de yapmaya devam edeceğiz ama bunların maliye politikasıyla alakası yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – İnsan canıyla bunun alakası vardır ve insan canıyla alakası olmaya da devam edecektir. Burada elde edilen gelirlerin yüzde 50'si Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına gitmektedir, bu kadar açık ve net. Bu konuda attığımız önemli adımlar arasında, özellikle, otoyollarda hız koridorunu, maket trafik ekibi uygulamalarını, hava araçlarıyla denetimlerimizi, bayramlarda tüm yollarda ve kaza kara noktalarında aldığımız tedbirleri, "Hatalı

Sürücüye Kırmızı Düdük” ve “Bu Yolda Hep Birlikteyiz” gibi farkındalık oluşturan kampanyaları, fahi trafik müfettişlerimizi, denetimlerde görünürlüğü ve yüz yüze denetimi arttıran anlayışımızı da ayrıca ifade etmek isterim. Aynı sorunu gelecekte de yaşamamak için yarının sürücülerini bugünden eğitmeye de gayret gösteriyoruz. Pek çok kurumla iş birliği halindeyiz. 2 mobil trafik eğitim tırımız şimdiye kadar 16 ilde 8.554 öğrenciye ulaştı -bu, yeni daha bir buçuk aylık bir kampanya- ayrıca, ülkemizde daha önce var olan ancak yenilenmesi gereken çocuk trafik eğitim parklarına yeni standartlar getirdik. Bunları hem yeniliyoruz hem de sayılarını artırıyoruz. İlkin Kırıkkale’de açtık. Hâlen bu parklardan 42 ilde toplam 90 adet bulunmaktadır. Buralarda iki yılda yaklaşık 270 bin çocuğumuza eğitim verilmiştir. Bir yıl içinde toplam tüm trafik eğitimleri -bu rakamın da altını çiziyorum- 12 milyon 200 bin seviyesindedir.

Değerli milletvekilleri, tüm bunların yanı sıra, doğrudan vatandaşa temas eden, hizmet verimimizi ve memnuniyetimizi arttırmaya dönük projelerimiz de aynı hızla devam etmektedir. Yeni hükümet konakları yapıyoruz, yapmaya devam ediyoruz; mimarilerine ve ülkemizin ihtiyacına uygun binaları inşa ediyoruz.

Yeni nesil 112 Acil Çağrı Merkezî Projesi de Bakanlığımızın önemli ve prestijli projelerinden biridir. 45 ilde faaliyete geçmiş, 39 ilimizde değişik seviyelerde çalışmalar devam etmektedir. Bu proje de modern bir projedir, modern bir devlet anlayışıdır ve millete hizmete yönelik bir projedir. Uluslararası ödül almış yerli ve millî bir yazılıma sahiptir. Bu sistemle tam 7 kuruma ait acil çağrılar tek elde toplanmaktadır.

Yine önemli ve vatandaşa doğrudan temas eden projemiz “Açık Kapı”dır, bu da yeni bir projedir. 81 il valiliğinde, 161 ilçe kaymakamlığında 214 bin başvurunun yapıldığı ve yüzde 97’sinin sonuçlandırıldığı bir projedir Açık Kapı Projesi.

İnsan odaklı bir diğer önemli adım da Kolluk Gözetim Komisyonudur. İlk toplantısını 20 Eylülde gerçekleştiren bu Komisyonla birlikte valiliklerde, kaymakamlıklarda ve tüm kolluk birimlerimizde şikâyet büroları da oluşturuldu, şimdi de eğitimlere başlıyoruz. Vatandaşlarımız bu birimlerimizde vaki olabilecek şikâyetlerini, varsa hak ihlali iddialarını, kolluk birimlerimizin disiplin cezası gerektirecek hâl ve hareketlerini buraya bildirebilecekler ve bu şikâyetleri hızlıca bir vesileyle gerçekleştirecekler. Bu projedeki amacımız ve misyonumuz şeffaflık; hukukun ve insan haklarının üstünlüğü ilkelere herhangî bir sapmanın veya istismarın olmasına izin vermemektir.

İçişleri Bakanlığı olarak özellikle son günlerde ortaya koyduğumuz projeler dijital dönüşüm projeleridir. Bu projelerin temel karakteri yerli ve millî yazılımlar olmaları, önemli maddî tasarruf sağlamaları, vatandaş ve uygulayıcılar açısından zaman tasarrufu sağlamaları, bürokrasiyi azaltmaları, kurumsal hafızayı güçlendirmeleri, hizmet kalitesinin yükselmesini ve dolayısıyla vatandaş memnuniyetini sağlamalarıdır. Tüm belediyelerin iş ve işlemlerini dijitalleştirmeye yönelik E-Belediye Projesi bunların en önemlilerinden birisidir. Bu projeyi de hatırlayacaksınız Sayın Başkanım. Belediyelerimizin kurtulduğu yazılım, sunucu ve lisans ücretleri dolayısıyla koordinasyon verimliliğiyle birlikte yıllık 3 milyarlık bir tasarruf sağlıyoruz. Bana göre büyük bir devrimdir. Bazen çok yanlış yorumlarla siyaset malzemesi yapılan bu proje emin olun ki Türkiye’de belediyeciliğin güçlenmesine doğrudan katkı sağlayacak bir projedir.

Bunun yanı sıra yeni dönem ilkelerimizle doğrudan ilgili olan Performans ve Değerlendirme Sistemi PERDİS, Bakanlığın internet siteleri içeriklerinin tüm kurumsal kimliğe uygun hâle getirildiği İçerik Yönetimi Projesi, Muhtar Bilgi Sistemimiz MUBİS ve il yatırımlarını izlemeye imkân veren İLYAS Projesi... Yani şu anda tek kalemden bütün il yatırımlarımızı takip ediyoruz. Ne noktada olduğunu hatırlarsınız. İllerde valilerin yapmış olduğu yatırım toplantılarına artık İLYAS programları üzerinden

devam ediyorlar. Ayrıca dijital dönüşüm doğrultusunda başlattığımız yalınlaştırma projelerimiz de sürüyor. Bakanlığımızdaki hizmetlerde istenilen evraklardan yüzde 51'i artık istenmiyor ve sadece bu projeye son iki yılda kırtasiye ve çalışma saatleri üzerinden 251 milyon lira tasarruf sağlandı.

“İçişleri Bakanlığı” denilince akla gelen en önemli hizmet gruplarından birisi de hiç şüphesiz Nüfus ve Vatandaşlık İşleridir. 15 Temmuz sonrasında bu kurumda yaşanan gelişmeler tarihe bir milat olarak geçecek düzeydedir. 3’ü Bir Yerde Projesi’yle yeni nesil kimlik kartlarıyla beraber ehliyet, pasaport işlemlerini de bu kurumda gerçekleştiriyoruz. Bu birimlerden boşa çıkan emniyet personelini trafik hizmetlerine verdik ve bu takviyenin az önce ifade ettiğim sonuçlara büyük katkısı oldu. Nüfus Genel Müdürlüğümüz sadece bu hizmetleri vermekle değil, bunları çok hızlı halletmekle de ciddi bir başarıya ulaşmıştır. Veri altyapısı 10 kat hızlı hâle getirilmiştir. Tekrar söylüyorum, 12 kurumla entegrasyon sağlanmıştır. Yeni randevu sistemiyle randevu verme süresi bir gün, işlem süresi ise sekiz dakikaya düşmüştür. Şu anda nüfus idarelerimizde aldığımız hizmet bizim yüz akımız bir hizmettir ve slaytlarda da var, biraz sonra da gösterecek, şimdi konseptlerini modern bir anlayışla değiştiriyoruz. Devredildikleri Nisan 2018 tarihinden itibaren Genel Müdürlüğümüzce 6,7 milyon sürücü belgesi, 3,2 milyon adet pasaport verilmiştir. Sadece bu yıl düzenlenen kimlik kartı sayısı 14,3 milyondur. Dün sadece 157 bin belge verilmiştir. Bir ölçü olması için ifade etmek isterim ki nüfus müdürlüklerimizde günde ortalama 250 bin kişiye hizmet veriliyor, 250 bin kişi. Yaptığımız teknolojik yatırım ise dünya standartlarındadır. Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülen Dijital Arşiv Projesi ve kısa adı MAKS olan Mekânsal Adres Kayıt Sistemi ise geleceğe dönük vizyoner yatırımlarımızdan sadece ikisidir.

Değerli milletvekilleri, iki meselemiz kaldı, kısa, bitiriyorum: Göç ve AFAD.

Oluşmasında sorumluluğumuz olmayan, 21’inci yüzyılın en azından şimdilik en büyük problemiyle yani kitlesel göçle dünyada en ciddi yüzleşmeyi yaşayan ülkeyiz. Ne problemin kendisi ne de bu yoğunlukta temas etmek bizim kabahatimiz değildir, kim ne derse desin, göçe merhametle bakmamız da esasen bizim için bir kabahat değildir. Merhamet bizim kumaşımızdır ve bu kumaştan başka elbise çıkmayacaktır. Zorlukları var mı? Elbette ki var. Ama zamanda geri gitsek başka türlü davranır mıydık? Hayır, kesinlikle başka türlü davranmazdık. Göçü siyasetin zayıf karnı görüp iftiraları ve hezeyanlarıyla her gün oraya vuranlar başka telkinlerde bulunabilirler ama bu bizim tarzımız değildir; bizim tarzımız bin yıllık medeniyet geleneğimizle uyumludur. Dün ne yaptysak bugün de yaptığımız aynıdır.

Şimdi, izninizle, her gün duyduğumuz, doğru zannedilen yanlışları bir kenara bırakıp gerçek bilgi ve rakamları paylaşmak isterim. Ülkemizde hâlen çeşitli statülerden 5 milyon 74 bin 908 yabancı uyruklu insan vardır. Bunların 3,6 milyonu geçici koruma altındaki Suriyelilerdir, 1 milyonu ikamet izniyle kalan öğrenciler ve yabancı şirket veya konsolosluk çalışanları gibi yabancılardır, 324 bin kişi ise uluslararası koruma başvurusu ve statü sahibi dediğimiz gruptur.

Göç konusunda yönettiğimiz 3 ayrı saha vardır; birincisi, düzenli göç yani yasal yollardan gelenler; ikincisi, düzensiz veya yaygın adıyla kaçak göç; üçüncüsü de savaştan, ölümden, zulümden kaçıp bize sığınanlara medeniyet ve inancımızdaki ensar-muhacir anlayışına uygun olarak sağladığımız uluslararası korumadır. Bu konuyu sağlıklı şekilde yönetmek için hem mevzuat adımları attık hem de kurumsal altyapılar oluşturduk. Göç Strateji Belgesi, Düzensiz Göç Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planı, Uyum Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planları hazırlanmış, Göç Genel Müdürlüğü kurulmuş, ilgili tüm kurum ve kuruluşların katılımıyla Göç Kurulu oluşturularak süreç titizlikle yönetilmektedir. Şurada bir slayt var. Özellikle arkadaşlarıma söylemek istiyorum, göçle ilgili, 2011 yılından itibaren Suriyelilerle ilgili hangi stratejileri izlediğimiz, hangi politikaları yaptığımız, hangi politikaları ortaya koyduğumuz tarih sırası itibarıyla, uyguladığımız stratejiler ve politikalar itibarıyla ne noktaya getirdiğimiz burada net bir şekilde bir zaman döngüsünde belirlenmiştir. Şunu burada söyleyeyim: Biz

2011’de kapılarımızı açtık ve kapılarımızı açtıktan sonra tüm kimlik bilgilendirmelerini yaptık, dünyaca tasvip edilen, takdir edilen kamplarımızı ve aynı zamanda da barınma merkezlerimizi oluşturduk. Biraz sonra söyleyeceğim, 2 bin civarında geri gönderme merkezimiz vardı; Avrupa’da bugün 20 bin civarında geri gönderme merkezi kapasitesi var, bizim şu anda 21 bin kapasitemiz var. Bu konudaki politikalarımız baştan itibaren tutarlı, ne yaptığımı bilen... Kimse kusura bakmasın, Avrupa, Suriyeli meselesine 2015’te uyandı, biz 2011’den itibaren tüm politikalarımızda bu konuda adım attık. Avrupa ve Amerika, Afgan meselesine 2015’te söylememize rağmen henüz daha uyanmış değil, bu konudaki uyarılarımızı da hâlâ yapıyoruz, biraz sonra rakamları da söyleyeceğim. Özellikle 2017-2019 arasında düzensiz göç baskısı katlanmış, yakalamalarımız 2,25 kat artarak 175 binden 395 bin seviyesine gelmiştir. Denizlerde yakalananlar geçen yıl 26 bindi -yani bunu da Yunanistan duysun- bu yıl 50 bin kişidir. Sahil Güvenlik Komutanlığımızın kapasitesinin yüzde 70’i bu işin takibiyle ilgilidir. Sadece mesai anlamında değil, karşılaşılan dramlar anlamında da insanüstü bir gayret vardır. Jandarmamız, polisimiz hepsi çok çalışmaktadır. Cenab-ı Allah hepsinin yardımcısı olsun. Bizim çabamız ilkelidir, etiktir ama muhataplarımızda buna ilişkin ne bir çaba ne bir etik ne anlayış ne yazık ki söz konusu değildir. Tıpkı terör ve uyuşturucu da olduğu gibi, sadece sızlanıyorlar, başka bir iş yapmıyorlar.

Bildiğiniz gibi, başka illere kayıtlı olanların İstanbul’a gelmesi nedeniyle oraya bir yığılma söz konusu olmuştu. Buraya tedbir aldık. 12 Temmuzdan itibaren yaklaşık 100 bin Suriyeli 100 bin de kaçak göçmen olmak üzere İstanbul’dan toplam 200 bin kişi ayrılmıştır. Yılbaşından 15 Kasım’a kadar İstanbul’da yakalanan 100 bin 11 kaçak göçmene işlem yapılmıştır. Kaçak göçmenlere dönük sınır dışı etme faaliyetlerimiz ülke genelinde devam etmektedir. Bakınız, geçen yıl bu sayı 56 bindi, bu yıl bu sayı 86 bindir. Hâlen 23 ilde 20 bin kapasiteli 28 adet geri gönderme merkezimiz var. Biraz önce bunların rakamlarını söyledim. Uluslararası kişi ve kurumlarca bu başarımız takdir edilmektedir. Göç dalgasının ilk zamanında açılan çadır kentlerin -buraya söylüyorum- tamamı kapatılmıştır, çadır kentimiz söz konusu değildir. Keza Suriyeliler ilk geldiği andan itibaren tüm kayıtları alınmış ve bunlar bir süre sonra güncellenmiştir. Huzursuzlukların önüne geçmek amacıyla uyum faaliyetleri adını verdiğimiz bir dizi eğitim ve çalışma planlı şekilde sürdürülmektedir. Burada milletvekillerimize bir şey söylemek isterim: 3,6 milyon Suriyeli aldık, bir tane salgın hastalık gördük mü? Hayır, neden? Çünkü Sağlık Bakanlığımız, çünkü ülkemiz bu konuda ilk dakikadan itibaren en önemli adımları attı, takiplerine hâlâ aynı şekilde devam etmektedir. Millî Eğitim Bakanlığımız, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız, bütün kurumlarımız göçü bir projeksiyonla ve bir politikayla beraber yürütmektedirler. Uyumu sadece kendi uyum programlarımızda yapmıyoruz İçişleri Bakanlığı ve Göç İdaresi Genel Müdürlüğü olarak; tüm bakanlıklarımızla koordinasyonlu bir şekilde bunu gerçekleştirdiğimizi bir kere daha burada ifade etmek istiyorum.

“Biz Bize Sohbetler” bölge çalıştayları “Uyum Mahalle Buluşmaları” Göç İdaresi Genel Müdürlüğümüzün uyumla alakalı bütün arkadaşları bugün sahadadır. Bilmelisiniz ki, kim nerede eşraftır, kimin nerede sözü dinlenir, kim nerede kanaat önderidir; bunların tamamını Türkiye’de bildiğimizi ve bunların üzerinden de ilgili kişilere, şahıslara ulaştığımızı burada ifade etmek istiyorum.

Ayrıca, Zeytin Dalı, Fırat Kalkanı, Barış Pınarı Harekâtlarıyla İdlib bölgesinde ve hayatın normale dönmüş olan bölgelerinde geri dönüşlerin hızlanması amacıyla çalışmalar yoğun biçimde sürdürülmektedir. Ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığı, belediyeler, vakıflar, dernekler Türkçe kursu başta olmak üzere mesleki eğitim kursları ve pek çok farklı programlarla destek olmaktadır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; ayrıca şunu da söyleyeyim: Bu işle uğraşyoruz -İçişleri Komisyonu Başkanımız da burada- geçen gün İçişleri Komisyonumuza gittim, tüm partilerimiz oradaydı, hepsine göçle ilgili ne yaptığımızı, ne noktada olduğumuzu onların sorularını cevaplayarak

anlatmaya çalıştım. Biz ülkemizin evlatlarıyız, Azez, Cerablus, El Bab, Rai -Çobanbey- buralarda oluşturduğumuz normalleşme dünyanın hiçbir noktasında oluşturulmuş normalleşme değildir. Burada oluşmuş hâl; okullar, hastaneler, adalet binaları, şehir yönetimi... Ve bunları onların eliyle yapıyoruz, biz onlara danışmanlık yapıyoruz. Kaymakamlarımız, savcılarımız, hâkimlerimiz, öğretmenlerimiz, hepsi orada; onların elleriyle bunu gerçekleştiriyoruz ve şu anda dünyanın hiçbir bölgesinde olmadığı gibi PYD, PKK ve DEAŞ terör örgütlerinin ortaya koyduğu teröre rağmen orada huzuru ve normalleşmeyi sürekli olarak sağlıyoruz, arkadaşlarımız sürekli oradalar. Ticaret, tarım, üretim, elektrik, su, ne söylerseniz, bu konulardaki bütün insani girişimler... Ne Amerika bu kabiliyete sahiptir ne Almanya bu kabiliyete sahiptir ne İngiltere böyle bir kabiliyete sahiptir. Onlar sömürü kabiliyetlerine sahiptirler, sömürülerini yaparlar, ondan sonra da posasını bırakıp giderler. Biz kendi medeniyetimizin gerekliliğini ortaya koymak istiyoruz. Bunu bir tecrübe olarak paylaşıyorum; ülkemle, milletimle, bunu yapanlarla, bunu yapmaya teşvik edenlerle ve buna katkı koyanlarla onur duyduğumu ifade etmek için söylüyorum. Allah herkesten razı olsun. Bu katkı, sadece bugüne ait bir katkı değildir, bir kardeşlik çemberi oluşturuyoruz ve dünyaya bunun nasıl olduğunu da hep beraber gösteriyoruz.

AFAD konusunda da yine, şu anda tam rakamını vermedim ama 366 binin üzerinde insan şu anda bu bölgelere dönmüştür. Bu konuda birtakım spekülasyonlar var, soru sorulduğunda o konuya da cevap vereceğim. Dünyada ve ülkemizde özellikle afet konusunda yaşanan gelişmeler bizi her an teyakkuzda olmaya mecbur bırakmaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte İçişleri Bakanlığına bağlanan AFAD ekseninde bu yıl önemli adımlar attık. AFAD yönetimine bütüncül bir anlayışla bakıyoruz. Burada da Türkiye Afet Yönetimi Strateji Belgesi ve Eylem Planı'mız var ve bunu hassasiyetle uyguluyoruz. Bunun altında Türkiye Afet Risk Azaltma Planı'mız, Türkiye Afet Müdahale Planı'mız, Afet Sonrası İyileştirme Planı'mız var. Hâlen ülkemizde 16.427 adet toplanma alanı vardır ve bu alanların nerede olduklarına ait bilgiler e-devlet ve AFAD sitesi üzerinden sürekli yayınlanmaktadır.

1.100 istasyonla Avrupa'nın 2'nci büyük deprem gözlem ağına sahibiz. Geçen yıl kaydedilen deprem sayısı 22.899; bu yıl için ise şu ana kadar kaydedilen deprem sayısı 20.940'tır. İstanbul'da afetlere hazırlık çalışmaları kapsamında 7 adet istişare toplantısı, 2 adet arama kurtarma destekli il toplantısı, 3 adet ulaşım altyapısı toplantısı ve 2 adet haberleşme çalıştay düzenlenmiş ve buralarda da belirlenen noktalar üzerinden çalışmalar sürmektedir. AFAD Başkanlığımızca 2019 yılı "Afetlere Hazırlık Yılı" olarak ilan edilmiş ve 2020'de devam edecek şekilde hem bilgilendirme çalışmaları hem de tatbikat ve diğer tedbirler planlanmıştır. Ayrıca, afet yönetiminde yerelde 26; ulusalda 28 hizmet grubu sorumluluğu bulunan kurumlarımızda sürekli grup grup ve topyekün toplantılar yapılmaktadır. Bu süreçte afet riski azaltma çalışmalarına da ayrıca ağırlık verilmiş, bu bağlamda, Afet Riski Azaltma Sistemi, İl Afet Risk Azaltma Projesi gibi sistem ve planlar hazırlanarak uygulamaya alınmıştır. Personel ve teknik kapasitesi sürekli artan ve yenilenen AFAD Başkanlığımızca müdahale edilen olay sayısı 2018'de 1.788, bu yıl için ise 2.456 olmuştur.

Uluslararası yardımlar konusunda liderliğimiz devam etmektedir. Küresel İnsani Yardım Raporu'na göre Türkiye 8,4 milyarla 2018 yılında dünyada en çok insani yardım gerçekleştiren ülke konumundadır. Bununla da onur duyabiliriz.

Son başlığımız da sivil toplum kuruluşlarına dönük çalışmalarımızla ilgilidir. Bu alanda da bir strateji belgemiz vardır. Hem ilkelermizi hem de buna dönük çalışmalarımızı bu strateji belgesiyle belirledik ve uygulamaya başladık. Ülkemizde dernek sayısı 2004-2019 arasında yüzde 70 oranında artmıştır. Hâlen aktif dernek sayımız 118.678'dir. dernek denetimlerimiz de 2007-2019 arasında 3.920'den 9.065'e gelerek yüzde 131 artmıştır. Son dönemde derneklerimizde işlevselliği arttırmaya

gayret ediyoruz. Özellikle burada söyleyeyim: İnşallah bu yıl dernek denetçisi alacağız çünkü 50 denetçiyle 100 bini aşan derneği denetlememiz takdir edersiniz ki mümkün değil. Sonra karşımıza fecaat sonuçlar çıkıyor. Özellikle Dernekler Bilgi Sistemi DERBİS'in derneklerin iş ve işlemlerinin kolaylaşması yönünde büyük katkısı olmuştur. Keza gerçekleştirdiğimiz sivil toplum buluşmalarıyla da bu sahadaki iletişimi artırmanın gayreti içerisindeyiz.

Ayrıca geleceğe dönük -bunun da önemli olduğunu burada söylüyorum- 2020-2024 Sivil Toplum Strateji Belgesi hazırladık ve bunu da kamuoyuyla paylaşacağız. Burada hepimizin de devrim olarak göreceği çok önemli adımları atacağız, bambaşka bir bakış açısı getireceğiz.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; şimdi müsaadenizle İçişleri Bakanlığı 2020 bütçesi teklifini arz etmek istiyorum: Bütçe teklifimizde geçen yıla oranla cari giderlerde yüzde 16 ve yatırım giderlerinde ise yüzde 5'lik bir artış öngörülmektedir. Burada İçişleri Bakanlığı 2020 yılı için toplam 76 milyar 890 milyon 690 bin... Yüzde 16'lık bir artış var. Bakanlık merkez birimleri bütçesi 9 milyar 672 milyon 218 bin. Emniyet Genel Müdürlüğü 38 milyar 973 milyon 189 bin. Jandarma Genel Komutanlığı bütçesi 22 milyar 968 milyon 117 bin. Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesi 1 milyar 128 milyon 824 bin. Göç İdaresi Genel Müdürlüğü bütçesi 2 milyar 511 milyon 171 bin. Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı bütçesi 1 milyar 637 milyon 171 bin.

Bu vesileyle Bakanlığımızın bütçe taleplerinin karşılanmasında verdikleri destekten dolayı Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına, Türkiye Büyük Millet Meclisine, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonuna, Hazine ve Maliye Bakanlığına teşekkür ediyoruz.

Yüce heyeti saygıyla selamlıyoruz.

Allah milletimizin, ülkemizin, devletimizin ve insanlığın yanında olsun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakana teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.29

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 11.36****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 18'inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Değerli arkadaşlar, İçişleri Bakanlığımız ve ilgili kamu kuruluşlarımızın görüşmelerine başlıyoruz.

Söz vermeden önce, başta Bakan Yardımcılarımız olmak üzere, arka sıradaki üst düzey bürokratlarımızın da kendilerini tanıtılmalarını isteyeceğim.

Buyurun.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum arkadaşlar.

Sayın Arı, sizinle başlıyoruz.

Buyurun lütfen.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER(Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ(Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleri(Devam)

a) İçişleri Bakanlığı(Devam)

b)Emniyet Genel Müdürlüğü(Devam)

c)Jandarma Genel Komutanlığı(Devam)

ç)Sahil Güvenlik Komutanlığı(Devam)

d)Göç İdaresi Genel Müdürlüğü(Devam)

e)Afet ve Acil Durum Yönetimi Müsteşarlığı(Devam)

f)Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı(Devam)

g)Özel İdareler ve Belediyeler Kefalet Sandığı Başkanlığı(Devam)

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Komisyon Başkanımız, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlar ve saygıdeğer basın mensupları; öncelikle hepimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

İçişleri Bakanlığı gerçekten önemli bir bakanlık. Ülkemizde yaşayan herkesi yakından ilgilendiren ve ülkemizdeki vatandaşlarımızın, hepimizin mal ve can güvenliğinden başlayarak ülkedeki hukuk devletine ulaşmada özellikle gösterecekleri gayretler önemlidir. İdeolojik tercihten arındırılmış ve evrensel hukuk ilkelerine bağlı çalışan İçişleri Bakanlığı ve alt birimleri hepimiz açısından çok önemli ve değerli olacaktır.

Sayın Bakan, Meclise sunulmuş bulunan yeni bir teklif olduğunu öğrenmiş bulunmaktayım ve bu teklif içerisinde de özellikle biraz önce sunumunuzda da geçen derneklerle ilgili bir düzenleme yapılmaya çalışılmakta. Bu düzenleme dernekler yönünden bakıldığında özellikle 11 milyona yaklaşan

dernek üyesiyle ilgili bu kişilerin kimlik bilgileri dâhil birçok bilgilerinin toparlanması amacını taşıdığı ifade edilmekte yani bu dernek üyeleri bir anlamda kendilerinin -tabiri caizse- fişlenmesi endişesi taşımakta.

Mal ve can güvenliğinden bahsettik. Evet, çok önemli. Bakanlığınız bünyesinde bulunan polis teşkilatımız, Jandarma teşkilatımız olmak üzere diğer kurumlar AFAD, Sahil Güvenlik, hemen hemen hepsi insana dokunan kurumlar. Ancak çok özel bir sunum yaptınız yani bu sunumu dinledik, yani hemen hemen birçok şeyi başardığınızı ifade ettiniz. İçerisinde doğru olanlar vardır, ancak başaramadığınızı bir şey oldu Sayın Bakan, bu ülkenin ana muhalefet partisi liderini, genel başkanını korumayı başaramadınız. Sizin emrinizde bulunan polislerimiz, Emniyet teşkilatımız ve Jandarmamızın, en az 700 güvenlik görevlisinin bulunduğu bir ortamda bu ülkenin milyonlarca oyunu almış bir partisinin, ana muhalefet partisinden genel başkanını korumayı başaramadınız Sayın Bakan. Bu konuda sınıfta kaldınız, kusura bakmayın. Yani orada Emniyetin bir önleyici görevi vardır, bir de olayları yani saldırıya uğrayanı kurtarma. Sizin Emniyet olarak bu vakanın gerçekleşebileceğini önceden tahmin etmeniz veya gelişen olaylardan bunu çıkarmanız lazımdı. Yani bir genel başkanın linç girişimine maruz kalması ve bırakılması ve buna meydan bırakılması sizin bu konudaki en büyük başarısızlığımızdır diye ifade etmek istiyorum. Gerçekten son dönemlerin en talihsiz olaylarından birisidir Sayın Bakan.

Yine, güvenlikten bahsettiniz, ben yine bu konudan devam edeyim. Ben Antalya Milletvekiliyim ve dediniz ki: “Üç yıl önce Antalya’ya 6 milyon turist geldi.” Doğru. Bir Antalyalı olarak hepimiz bundan rahatsız olduk yani Türkiye’de turizmin geri düşmesi özellikle güvenlikle alakalıydı, bu çok bilinen bir olay ve öncesinde sayı çok yüksekti, 10 milyon seviyesindeydi, üç yıl önce düştü, doğru. Şimdi 14 milyona yükseldi. İnşallah yıl sonunda 16 milyona çıkacak ve gelecek yıllarda da daha da artsın isteriz, yani bundan biz mutluluk duyarız. Ancak, üç yıl önce bakın, Türkiye’ye, daha doğrusu Antalya’ya gelen turist sayısının düşmesinin sebebi de biz değiliz, maalesef o dönemki yine mensup olduğunuz partinizin yöneticilerinin kafa karışıklığından kaynaklanan ve bir Rus uçağının düşürülmesiyle başlayan bir süreçtir Sayın Bakan ve o dönemdeki gerek Başbakan gerekse Bakan neredeyse “Rus uçağını ben düşürdüm.” yarışına girdi hatırlarsanız. Bir tanesi dedi ki: “Ben düşürdüm.” Öbürü dedi: “Ben düşürdüm.” Yani sonuçta böyle bir talihsiz açıklamalar silsilesi devam etti ancak döndük dolaştık bu işin yanlış olduğunu hep beraber gördük. Demek ki bu işlerde böyle günlük, anlık işlerle alınan kararlarla bu güvenlik işlerinin olmadığını görebiliyoruz. Yani biz ülkemizdeki iç huzurun, barışın sağlanmasından yanayız ve bu anlamda da herkesin huzur ve barış ortamı içerisinde yaşamaya en büyük temennimizdir ve beklentimizdir. O anlamda da, temel hukuk kaideleri içerisinde alınan ve yapılan her türlü işin, bizler de bir vatandaş olarak ve milletvekili olarak her zaman destekleyicisi olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Bunun yanı sıra, sunumunuzda geçen önemli bir konu madde bağımlılığıyla yani uyuşturucuyla ilgili mücadele süreciniz. Ben öncelikle şunu söylemek istiyorum Sayın Bakan: Dün de dünkü bakanımıza söylemiştim, burada yapılan birçok sunumda milat olarak 2002 tarihi alınır. Gelen tüm bakanlarımız birçok sunumunda bazı matematiksel hesapları tutturabilmek için 2002’den başlarlar hesaplara çünkü o tarihteki rakamlarla bugünkü rakamları karşılaştırır veya toplar. Siz de kendi döneminizden bahsetmişsiniz, kendi döneminizle ilgili mücadeleden bahsetmişsiniz ve kendi döneminizdeki özellikle uyuşturucu süreciyle ilgili takvimden bahsetmek istiyorum. Geçmiş dönemlerdeki yani sizden önceki dönemdeki sayısal rakamlar veya varsa sıkıntılar o da sizin yine mensubu olduğunuz parti yöneticileri döneminde meydana gelmiş olan zafiyetlerdir diye ifade etmek istiyorum.

Bunun yanı sıra, FETÖ'yle ilgili mücadele konusunda kararlı olduğunuzu biliyorum, sizin bu kararlılığınızı biliyorum. FETÖ konusu gerçekten önemlidir, tüm terör örgütleri önemlidir. Ancak, sizin ve teşkilatınızın bu konudaki kararlılığını izlemekle beraber, bu konuda da bazı karışıklıkların, sıkıntıların olduğunu da ifade etmeden geçemeyeceğim. Çünkü özellikle, maalesef ki ülkede önemli görevler üstlenmiş olan özel yöneticilerin yakınlarının son dönemlerde lehlerine çok önemli gelişmeler yaşandığını görebiliyorsunuz. Yani bazılarının damatları, biraz sesi fazla çıktı diye beraat edebilen bir duruma geldi. Ve yine ekonomik anlamda güçlü insanların üzerine gidilmeyen süreçlerin yaşandığı kamuoyu tarafından bilinmektedir veya haklarında verilen kararlarda, yine aynı şekilde yani parası olanın kurtulduğu, olmayanın içeriye girdiğine dair bir kanaat hâkimdir. Bu, sizi Bakanlık olarak -kararlı tavrınız yönünden söylüyorum- rahatsız etmiyor mu?

Bunun yanı sıra değerli arkadaşlar, özellikle uyuşturucu konusu demiştik, ona devam etmek istiyorum. Burada önceki bakanlıkları da dinledik. Uyuşturucunun ve madde bağımlılığının çok küçük yaşlara kadar indiğini görebiliyoruz, neredeyse ortaokul çağına kadar inen bağımlılıklar geliştiğine şahit olmaktayız. Ben bu konuya hep şöyle bakarım: Bu işin birkaç tane yönü vardır; işte, bir aile yönü vardır, ailesi çocuğunu iyi takip etmeli, öte yandan, efendim, işte, eğitimciler çocukları kontrol etmeli ve özellikle de Emniyet uyuşturucuyla ilgili ciddi mücadele yapmalı. Ben yapmıyorsunuz demiyorum ama bunu en önemli önleme yolunun ve yönteminin Emniyetin daha da kararlı bir şekilde bu olayların üzerine gitmesi gerektiği olduğunu ifade etmek istiyorum. Gerçekten toplum adına çok büyük tehlike ve risktir uyuşturucu konusu, son dönemlerde çok sayıda kayıplar yaşandı bu konuyla ilgili.

Deprem konusuna da kısaca değinmek istiyorum. Deprem konusunda yine ifade ettiğiniz rakamlar oldu. Ben bu konuyla ilgili şunu söylemek istiyorum: Bakın, deprem toplanma alanlarıyla ilgili, özellikle İstanbul'da, geçtiğimiz dönemlerde deprem toplanma merkezleri olarak ilan edilip sonradan yapılan imar değişiklikleriyle bugün iş merkezleri ve yüksek katlı binaların dikildiği çok sayıda arazi olduğunu biliyoruz. Bu konuda da en azından bundan sonrası için önleyici işlemler yapılmalı ve her imar uygulamasına göre değişen deprem toplanma merkezlerinin artık önüne geçilmeli diyorum.

Yine, değerli arkadaşlar... Suriyeliler konusuna özellikle değindiniz Sayın Bakan. Suriyeliler konusunda geçtiğimiz yıl ben yine bir soru sormuştum. 59.747 Suriyelinin vatandaşlığa alındığını siz ifade ettiniz, bunun 22 bininin de oy kullandığını ifade ettiniz. Yani bizim zaten yeterince seçmenimiz var Sayın Bakanım. Bu ülkede 80 milyon vatandaş yaşıyor ve bunun içerisinde de yeterince seçmen var Allah'a şükür yani yeni seçmenlere ihtiyacımız yok. Sizin burada son açıkladığınız sayı, geçtiğimiz ay açıkladığınız sayı 92.280 yani hızlı bir şekilde Suriyelilerin Türk vatandaşlığına alındığı görülmekte. Yani bunların tabii çok büyük, farklı farklı sonuçları var. Bunlardan bir tanesi de bana göre -önce siyasetçi yönünden bakarsak- potansiyel oy mu yaratıyor? Önce bunu söylemek lazım ama bundan çok daha değerli ve önemli şeyler var. Yani bu yabancı konusunun eğer bir kontrolü sağlanmazsa, bakın, Türkiye gibi ülkelerde neredeyse her 20 kişiden 1'isinin yabancı olduğunu görebiliyoruz, verdiğiniz sayılar da bunu göstermekte. Bunun da geleceğimiz için eğer ciddi bir kontrol mekanizması içerisinde olmazsa sakınca yaratabileceğini ifade etmek istiyorum çünkü bu işin sosyal tarafı var, ekonomik tarafı var, kültürel tarafı var yani toplumun iç huzuru ve barışı tarafı var. Dolayısıyla bu konu sizin anlattığınız gibi sadece bu işin rehabilite edilme yönüyle çözülebilecek bir konu değildir. Çünkü bakın, bu konuda da kafa karışıklığı olduğunu görebiliyoruz. Nereden görüyoruz? Bakın, Zeytin Dalı, Fırat Kalkanı, Barış Pınarı Harekâtları... Ben öncelikle burada mücadele veren tüm Mehmetçiklerimize başarılar diliyorum. Öncelikle hiçbir askerimizin oradan burnu kanamadan bu girişimlerden dönmesi gerektiğini savunuyorum ve istiyorum. Ancak bu harekâtlara girişileceğinde en temel gösterge olarak Suriyelilerin boşaltılan alanlara geri gönderileceği hep dile getirildi. Yani bu harekâtların ilk gerekçesi olarak Sayın Cumhurbaşkanım da dâhil, siz de dâhil bunu öne sürdünüz ancak son üç dört günlük açıklamalardan

görüyorum ki Türkiye’de bulunan yaklaşık 4 milyon Suriyelinin neredeyse gönderilmesine gerek olmadığı, “Kimsenin de bunları göndermeyi bizden beklemesin.” anlamına gelecek beyanlarda bulunduğunuzu görebilmekteyiz. Yani son haziran seçimlerinde İstanbul’da Suriyelilerin en fazla yaşadığı yerlerde -Fatih de dâhil- Cumhuriyet Halk Partisinin en yüksek oy alan parti olmasının oradaki vatandaşların Suriyelilere gösterdiği tepkiden kaynaklandığını herhâlde ölçtünüz, önce bu konuda bir hareket geliştirdiniz, arkasından da şimdi gelişen olaylarda bundan vazgeçmektesiniz. Burada da kati bir hüküm oluşturulmalı yani koşullar oluşturulduğunda, insani şartlar oluşturulduğunda Suriyelilerin oraya gönderilebileceği konusunda Türkiye’de bir net tavır olması gerekir. Bugün böyle, yarın öyle olmaması lazım kısacası.

Geçen yıl size bir öneride bulunmuştum ancak bu öneriyle ilgili de yine aynı uygulamayı yaptığımızı görüyorum. 55 bin çocuğun üç gün batıda gezdirildiğini, birtakım gezilerle batıda özellikle yeni yerler görmelerini sağlamaya çalıştığınızı ifade ettiniz. Ben size şunu önermişim naçizane: Esas doğudan batıya değil, batıdan doğuya götürerek oradaki çocuklarımızın, orada yaşayan vatandaşımızın şartlarını, koşullarını veya onların durumlarının ne olduğunu eğer görebilirse batıdaki insanlar, çocuklar, gelecek yönünden, toplum huzur ve barışı yönünden daha bir kaynaşma olabileceğini geçen yıl ifade etmiştim. Eğer yaptıysanız da bence önemli bir konu olduğunu ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arı, lütfen konuşmanızı tamamlayınız.

CAVİT ARI (Antalya) – Son olarak şunu ifade edeyim: Şimdi, özellikle modernleşme hareketından bahsettiniz, modüler duvarlardan, termal kamera sistemleri, güvenlik kulelerinden, sınır aydınlatması, elektro optik kulelerden güvenlik yollarına kadar komple bir sistemden bahsederek şu ana kadar 911 kilometrelik Suriye sınırımızda son, yeni gelişmelerle bir güvenlik ağı örüldüğünden bahsettiniz Sayın Bakan. Geçen yıl da bu konuyla ilgili bir açıklamanız vardı. Bu çok önemli yani ülke savunması adına, güvenliği adına, özellikle terörle mücadele adına ve kısmen de, kaldıysa kaçakçılık adına önemlidir çünkü bakın, burada o bölgeyi bilen var, bilmeyen var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

O taşların içerisinde pusuda bekleyen, akşam hava kararmasından ertesi gün sabah aydınlanıncaya kadar yağmurda çamurda, karda fırtınada nöbet bekleyen askerimiz var, bizim evlatlarımız var. İşte, onların o sıkıntılardan en azından kurtulmaları veya rahatlamaları adına bu teknolojik gelişmeleri kullanmasında fayda olduğunu düşünüyorum, ben de destekliyorum bu anlamda ancak biz sınırlarımızın güvenliğini bu şekilde sağlamaya çalışırken ve bizim evlatlarımız oralarda, bu sınır boylarında beklerken kapılardan kontrolsüz girdiğini düşündüğüm, bakın, göçmen veya Suriyeli adı altında 4 milyon, şimdi sizin son açıkladığınız verilerle 5 milyona yaklaşan göçmen var. Sayın Bakan, bu göçmenlerin, özellikle toplu göçüş, gelişlerinde inanın gerekli kontrollerin yapılabilirdiği konusunda endişelerimiz var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

CAVİT ARI (Antalya) – 1991 yılında da peşmergeler geldikten sonra terör olayları had safhaya çıkmıştır. Yine Suriyeliler konusunda da kontrolsüz girişler yapıldıktan sonra terör olaylarında artış meydana gelmiştir.

Kısa, öz, baştaki ifademi tekrar etmek istiyorum. Hukuk güvenliği içerisinde barış ortamının, insan hakları değerlerinin, esaslarının korunmak ve kollanmak kaydıyla Bakanlığınızın görevlerinin yapılması, herkese eşit davranılması bizim en büyük temennimizdir diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ari.

Sayın Tiryaki, buyurun lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bir “hoş geldiniz”, bir saygı sunuşuyla konuşmama başlayacaktım ama içimden gelmiyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Çok da...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Bakan, siz İçişleri Bakanısınız; Emniyet Genel Müdürlüğü size bağlı, Jandarma iç güvenlik açısından size bağlı, Sahil Güvenlik Komutanlığı da aynı biçimde size bağlı. Bakanlığa bağlı başkaca kuruluşlar da var, AFAD gibi, Göç İdaresi gibi. Bakanlığın varlık amacı, kuruluş amacı yurdun iç güvenliğinin ve asayişinin sağlanması, kamu düzeninin ve genel ahlakın korunması. Bunu düzenleyen de Bakanlığın teşkilat yasasının 1’inci maddesi ama sanki sizin “iç güvenlik” “asayiş” “kamu düzeni” kavramlarına yüklediğiniz anlamlar ile muhalefetin, bizlerin yüklediği anlamlar aynı değil gibi. Örneğin, siz “asayiş” derken “kamu düzeni” derken muhalefetin –“muhalefet” derken yalnız siyasi partileri kastetmiyorum- iktidarın yürüttüğü politikalara karşı çıkmamasını, onaylamasını, her şeye paşa paşa “Evet” demesini istiyorsunuz, böyle anlıyorsunuz. Öyle olmasa her türlü protesto, yürüyüş, miting, hatta hakkınız olmadığı hâlde basın açıklamalarını yasaklamazdınız, yapmak isteyenleri orantısız güç kullanarak dağıtmazdınız. Örneğin, Sayın Cumhurbaşkanı hangi konuda olursa olsun, diyelim ki miting yapsın, bir açılış yapsın, kutlama yapsın fark etmez. Valiler her okula, her kamu kurumuna yazı yazıyorlar, personelin katılmasını teşvik ediyorlar, öğrencilerin o mitinge getirilmesini istiyorlar. Bunu yapan iktidar, eş genel başkanımızın ilçe binası önünde basın açıklaması yapmasına izin vermiyor Sayın Bakan. Demokrasi algınız budur. Öyle olmasa iktidarın her etkinliğine katılımı teşvik ederken, bizim gibi muhalefet partilerinin her türlü etkinliğini yasaklamaya çalışmaz, sınırlı sayıda yurttaşın büyük bir cesaret göstererek -çünkü başına ne geleceği belli olmaz- katıldığında yüzünü zumlayarak fişlemez, onları gözaltına almaz, darbetmezdi. Bakın, size 2 tane basit örnek vereyim, bunlar bence yakın tarihimiz açısından çok önemli örnekler: Ana muhalefet partisi liderini yumruklayanlar, sığınmak zorunda kaldığı evi yıkmaya çalışanlar, sizin de içinde yer aldığımız iktidar mensupları tarafından muteber vatandaş olarak kabul edildiler, protesto hakkını kullanan kişiler olarak değerlendirildiler. Sayın Cumhurbaşkanın onlarca araçla geçişi sırasında yolun kapatılmasına tepki gösterip “Hepsi bir düğün için mi?” diyen bir avukat Cumhurbaşkanlığı koruma polisleri tarafından darbedildi, gözaltında alındı, tutuklanma isteğiyle savcılığa sevk edildi.

Sayın Bakan, siz “Her şehirde, her ilçede birer milyoner yaratacağız.” diyen, sermayenin çıkarlarını öncelese de bürokratik elitistlere karşı köylülerin, sıradan halkın çıkarlarını savduğunu söyleyen bir siyasi gelenekten geliyorsunuz ama sanki saf değiştirmiş gibisiniz, kendi bürokratik elitlerini kurmuş gibisiniz, halkın değil, iktidarın çıkarlarını önceliğiniz olmuş gibi. Döneminizde o

kadar çok hukuksuzluk yaşandı ki bunu sabaha kadar sayabilirim. Abartmak için söylemiyorum, dün bu konuşmayı yapmak için hazırlandığımda nereden başlayacağımı bilemedim. Ben buradan sizinle sadece bir kaçını sizinle paylaşmak isterim.

Sizin döneminizde gözaltında kayıplar diye bir sorun tekrar hortladı, oysa bunlar darbelerinin, OHAL'cilerin uygulamasıydı ve AK PARTİ bunları yok etme iddiasıyla iktidara gelmişti. 27 Ocak 2016 tarihinde Sonay Elmas'la başlayan iddia 2019 Şubat ayına kadar 22'ye, Şubat 2019'da ise 28'e yükseldi. Âdeta beyaz Toros'lara nispet edercesine kaçırma vakaları siyah Transporter'lerle yapıyor Sayın Bakan.

Sizin döneminizde düşünce ve ifade özgürlüğü darbe dönemlerine rahmet okuturcasına sınırlandı. Her gün onlarca yurttaş hakkında Cumhurbaşkanına hakaret, Hükümetin politikalarına karşı çıkma, devletin alametlerine hakaret iddialarıyla onlarca kişi gözaltına alınıyor, yargılanıyor, tutuklanıyor. Bakın, yalnızca "Barış Pınarı" diye adlandırdığımız; bizim "savaş" dediğimiz, sizin "operasyon" dediğiniz bu operasyona karşı çıktığı için 839 sosyal medya hesabı hakkında işlem yaptınız, 186 kişiyi gözaltına aldınız, bunlardan 24'ünü tutukladınız. Bu söylediğim, Uluslararası Af Örgütünün 9-16 Ekim tarihleri arasındaki yalnızca bir haftalık verisidir Sayın Bakan.

Sayın Bakan, eski bir milletvekilimizin, Sayın Aysel Tuğluk'un annesi Ankara'da oturduğu mahalledeki mezarına gömülemedi, cenazesini mezardan çıkarmak zorunda kaldık. Ben o gece oradaydım. Siz ne yaptınız biliyor musunuz Sayın Bakan, o saldırganlarla aynı gece Emniyette fotoğraf çektirdiniz. İşte siz böyle bir dönemle anılacaksınız Sayın Bakan. Siz, seçilmiş belediye başkanlarını görevden uzaklaştırarak, belediye meclislerini lağvederek 19 Ağustos 2019 ile 20 Kasım 2019 yani bugün arasında Anayasa'yı en az 24 kez ihlal ettiniz Sayın Bakan, 24 kez Anayasa'yı ihlal ettiniz. Anayasa'nın 127'nci maddesi uyarınca, seçilmiş belediye başkanları ve belediye meclis üyelerini ancak görevleriyle ilgili bir soruşturma durumunda görevden uzaklaştırabilirsiniz, bunun dışında, başkaca bir iddiayla hakkında soruşturma var diye görevden uzaklaştıramazsınız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Terör ne olacak? Terör ne olacak?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yapamazsınız Yaşar Bey, yapamazsınız Yaşar Bey.

SALİH CORA (Trabzon) – Hendek mi kazsınlar?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Dinleyin, dinleyin!

BAŞKAN – Evet, lütfen arkadaşlar...

Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Bakan, bunları üzülmeye söylüyorum, Mecliste defalarca konuşurken de üzüntümü belirttim.

Siz, sandığa neredeyse kutsallık atfeden bir siyasi gelenekten geliyorsunuz ama anlaşılın, bu ilkeleri savunmak yalnızca iktidara gelene kadarmış. Oysa gerçek demokrasi, muhalefetten neyi savduğunuzla ilgili değil, iktidardayken ne yaptığınızla ilgilidir.

Kayyum siyasetiniz, evet, kayyum siyasetiniz diyorum çünkü durum tam olarak bu, bir suç soruşturması değil, siyaset biçimi ve baştan sona hukuksuz. Biraz önce de söyledim, yaptığınız Anayasa'ya aykırı, Anayasa'yı ihlal suçu işlediniz ve bunu kalıcı hâle getirdiğiniz OHAL rejimine dayanarak yapıyorsunuz. Ama aynı zamanda bir gerçekçeye de dayanmıyorsunuz. Nedeni şu Sayın Bakan: Belediye başkanlıklarına kayyum atanmasına ilişkin işlemlerin başlangıç tarihi 1 Nisan 2019'dur. 31 Mart yerel seçimlerinden hemen sonraki gün daha resmî seçim sonuçları açıklanmamıştı, daha belediye başkanları mazbatasını almamıştı. Ama ne gam! Bu bir suç soruşturması değil, bir siyaset

yapma biçimiydi, kayyum siyaseti. Uygulamaların istiklal mahkemelerinden hiçbir farkı yok. Önce asıp sonra karar alıyorsunuz. Suruç Belediye Eş Başkanı Sevgili Hatice Çevik, Sayın Bakan, kızı ve görümcisini kaybetti Ankara’da, Tren Garı’nda, IŞİD saldırısında. Siz ne yaptınız? Görevden aldınız. IŞİD canlarını aldı, siz de seçimle halkın iradesiyle geldiği belediye başkanlığı görevini aldınız Sayın Bakan.

Sayın Bakan, biliyorsunuz, binlerce mahpus cezaevlerinde açlık grevi başlatmıştır. Anneler çocuklarının günbegün erimesine sessiz kalmadı, cezaevlerinin önüne geldiler, sizden, iktidardan sorunun çözümünü istediler. Emrinizdeki polisler ne yaptı biliyor musunuz? “Çocuğum ölmesin.” diyen anneleri yerlerde sürükledi, dipçikledi, hakaret etti, işte bu resimde olduğu gibi Sayın Bakan. İşte siz böyle bir dönemle anılacaksınız.

Sayın Bakan, çocukların akıbetini öğrenmek ve varsa cenazesine ulaşmak için her hafta Galatasaray Lisesi önünde oturan annelere hem hakaret ettiniz hem de emrinizdeki görevlilerin o anneleri yerde sürüklemesine, darbetmesine onay verdiniz. Etkinliğin 700’üncü haftasında o anneler henüz partiniz yokken başlamışlardı çocuklarını aramaya. İşte tablo budur Sayın Bakan.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diyarbakır Annelerini ne yapacaksınız? Diyarbakır Annelerinden bahset.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Onu ayrıca söyleyeceğim zamanım yeterse.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Söyleyemezsin, konuşmazlar seni.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Bakan, şöyle düşünüyor olmalısınız: Canı pahasına görev yapan güvenlik görevlilerini motive etmek zorundayız. Yaptıklarının doğru olduğuna onları inandırmak zorundayız yoksa ellerinde silah olan silahlı kişilerle mücadele etmeleri kolay değil. Bunu anlıyoruz, güvenlik görevlilerini motive etmeye çalışmanızı gerçekten anlıyoruz ama öyle bir dil kullanıyorsunuz ki, öyle bir jargon kullanıyorsunuz ki bir kısmını burada tekrar etmekten içtinap duyarım. Saldırgan, tehdit içeren ve zaman zaman şovenist, üstelik her türlü muhalife. Siz bu dili kullanınca ne oluyor biliyor musunuz Sayın Bakan? Çanakkale’de hastanede ameliyat olan eşiyile Kürtçe konuşan 74 yaşındaki Ekrem Yaşlı hastanede linç edilmek isteniyor, kafasında şişe kırılıyor. Trabzon Uzungöl’de Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi’nin bayrağını açan turistler polis ve jandarmanın önünde linç ediliyor, linç edenler değil, 9 turist gözaltına alınıyor ve sınır dışı ediliyor.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Hak edene hak ettiği gibi.

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz sonra size de söz vereceğim. Siz de bunları cevaplandırınız.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sakarya’da baba Kadir Sakçı ile oğlu Kürtçe konuştukları için silahlı saldırıya uğruyor, baba yaşamını yitiriyor. Özdiyarbakır Firması muavini 19 yaşındaki Şirin Tosun Kürtçe konuştuğu için 6 kişi tarafından ölesiye dövüldükten sonra, silahla vurulduktan sonra katlediliyor. 2017 Kasımında Malatya’da, 2019 Martında İzmir’de, 2019 Nisanında Ankara’da, 2019 Ekiminde Bursa’da Alevilerin evleri işaretleniyor.

Sayın Bakan, bir dil tutturmuşsunuz gidiyor: “Terör, terörist, beka, vatan elden gidiyor...” Bunları söyleyerek yaptığımız her şeyin meşru olacağını düşünüyorsunuz. Bakın, 28 Şubatçılar da tam olarak böyle söylüyordu Sayın Bakan zulmederken. Diyorlardı ki “şeriat” “irtica” “Cumhuriyet elden gidiyor.” diyorlardı. Böylece her türlü hukuksuzluklarına meşruiyet oluşturmaya çalışıyorlardı. İşte siz de “terör” “terörle mücadele” diyerek her türlü hukuksuzluğa meşruiyet kazandıracağınızı sanıyorsunuz, yanıyorsunuz, yanıldığınızı göreceksiniz.

Bakın, “Terörle mücadele ediyoruz.” diyorsunuz ya, ben size nasıl mücadele ettiğimizi anlatayım. 24 Temmuz 2015 tarihinden bu yana “terörle mücadele” adı altında HDP’ye yönelik operasyonlarda 15.368 kişi gözaltına alındı. Aralarında eş genel başkanlarımızın, milletvekillerimizin, belediye başkanlarımızın, il-ilçe eş başkanlarımızın, yöneticilerimizin ve üyelerimizin olduğu 3.631 kişi tutuklandı. Temmuz 2015’ten bu yana 89 HDP il eş başkanı, 193 HDP ilçe eş başkanı, 1 belde eş başkanı tutuklandı. Temmuz 2015’ten bu yana eş genel başkanlarımızla birlikte 16 milletvekilimiz, 7 MYK üyemiz, 18 parti meclisi üyemiz ve 750’yi aşkın il ve ilçe yöneticimiz tutuklandı.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Niye tutuklandı bunlar?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – HDP il ve ilçe binaları önünde sürekli polis bekliyor, binalar yirmi dört saat kamerayla izleniyor. Partililer ve ziyaretçiler kayıt altına alınmıyor, daha doğrusu fişleniyorlar. HDP olarak yapmak istediğimiz her türlü etkinlik, hatta basın açıklamaları konusu ne olursa olsun herhangi bir gerekçe olmadan yasaklanıyor. Olur da yapmak istersek güvenlik görevlileri şiddet kullanarak müdahale ediyor, milletvekillerimiz dâhil birçok HDP’li fiziksel şiddete maruz kalıyor. Terörle mücadele bu mu Sayın Bakan?

Sayın Bakan, ben sizi tanımıyorum, ilk kez doğrudan sizinle konuşuyorum diyebilirim ama sizi tanıyan herkes geldiğiniz noktaya inanmıyor, hayret ediyor “Böyle değildi, çok değişti.” diyor, burada, aramızda olan vekil arkadaşlarımız da var. Daha dramatik olan, AK PARTİ’lilere “Niye seyirci kalıyorsunuz?” diyoruz, tekmili birden “Biz kendi içimizde sizden daha çok eleştiriyoruz.” diyorlar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Uyduruyorsun ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – AK PARTİ’liler adına konuşma.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Bakan, yol yakinken...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, kendi adınıza konuşun, AK PARTİ’liler adına konuşmayın. Bakın, ama zorla müdahale ettiriyorsunuz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Tamam, AK PARTİ’liler adına olan kısmını geri alıyorum.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Yandaş medyada bizim adımıza konuşuyorsunuz ya!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – AK PARTİ’lilerle ilgili kısmı geri alıyorum.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Gece gündüz bizim adımıza konuşuyorsunuz.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yol yakinken hukuku yok sayan, adaleti yok sayan, sandığı yok sayan, analara saygı duymayan, Anayasa’yı yok sayan bu uygulamalardan vazgeçer misiniz, emin değilim. Yol yakın mı? Doğrusu onu da bilmiyorum. Aynı ülkede, aynı gök kubbe altında her türlü farklılığa saygı içinde yaşayabilecek miyiz? Bilmiyorum çünkü sizin döneminizden kuşkuluyum. Ermeni’nin Ermeniliğinden gurur duyabileceği...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Hiçbir sorun yok beyefendi, sorun sizin kafanızda.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – ...Alevi’nin Aleviliğini gururla haykırabileceği, Kürt’ün Kürt olmaktan kaynaklanan haklarını kullanabileceği, Arap’ın, Süryani’nin, Muhallemi’nin, Laz’ın, Boşnak’ın hakarete uğramadığı, kimliğini koruyup geliştirebileceği bir ülke olabilecek miyiz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – PKK’nın yerle bir olacağı, terör örgütlerinin yerle bir olacağı...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Azıcık vicdanınıza sahip çıkın, o kadar mı kaybettiniz vicdanınızı?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bunun önünde çok engel var Sayın Bakan.

Birazdan bize cevap vereceksiniz ve şöyle diyeceksiniz o hamaset içeren ithamınızla: “Terörlü mücadeleimizi kararlılıkla sürdüreceğiz. Hepsi hesap verecek.” falan falan falan.

(AK PARTİ sıralarından “Evet!” sesleri)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ve siz, ve biz bir arpa boyu yol yürümemiş olacağız. İçişleri Bakanlığı yine kendisine ayrılan bütçeyi kat kat fazlasıyla kullanacak, bütçe açığının üçte 1’inin kaynağı olacak ve yine bütün sorunları güvenlikçi politikalarla çözmeye çalışacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Çünkü sorunları çivi olarak görüyorsunuz. Umarım yanılırım.

Son olarak bir şey söyleyeceğim Sayın Bakan: Konuşmanızın bize dağıtılan 24’üncü sayfasında görevden uzaklaştırdığınız belediye başkanlarıyla ilgili veriler vermişsiniz. Şimdi, belediye başkanlarıyla ilgili gerçekten bu ceza soruşturmaları olabilir, biz “Haklarında ceza soruşturması yoktur.” demiyoruz, bu ceza soruşturması sonucunda ceza almayacaklarını da söylemiyoruz, kimse bunu söyleyemez fakat kimin belediye başkanlığı seçimlerinde, kimin meclis üyesi seçimlerinde, kimin milletvekilliği seçimlerinde, kimin Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde aday olacağına, olabileceğine eldeki anayasal düzenlemeler, Milletvekili Seçimi Kanunu, yerel yönetimlere ilişkin seçim kanunu, 298 sayılı Kanun uyarınca Yüksek Seçim Kurulu karar veriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yüksek Seçim Kurulunun “Aday olabilirler.” dediği, “Adaylığı önünde hiçbir engel yoktur.” dediği Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanını, Mardin Büyükşehir Belediye Başkanını, Van Büyükşehir Belediye Başkanını 31 Mart tarihinden sonra, göreve başladıktan sonra haklarında yeni, herhangi bir soruşturma yokken görevden uzaklaştırdınız ve daha dramatik bir şey, FETÖ’cülerin taktiklerini uyguladınız, delil yarattınız. Kayapınar Belediye Başkanı ve Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı gözaltındayken yıllardır tutuklu olan birisinden aynı binanın içerisinde, başka bir yerde belki zorla belki başka bir amaçla -nasıl olduğunu bilmiyoruz- birdenbire itirafçı beyanı aldınız, yıllardır tutuklu olan o kişileri serbest bıraktınız ve o delillerle belediye başkanlarımızı tutukladınız diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Konuşmamın sonuna geldim. Ben yine de beni olabildiğince nazik sınırlar içerisinde dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Umarım bu bütçe bu ülkeye, hepimize hayırlı olur diyorum ama kuşkuluyum Sayın Bakan.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, İçişleri Bakanlığımızın kıymetli bürokratları, sayın basın mensupları; öncelikle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, kapsamlı sunumunuz için teşekkür ediyoruz.

Toplumsal ihtiyaçların başında, hiç kuşkusuz huzur ve güvenlik gelmektedir. Güvenliğin olmadığı bir yerde özgürlükten, demokrasiden ve insan haklarından söz etmek mümkün değildir. İnsanın var oluşundaki öz güvenlik ihtiyacı toplumların devletleşme sürecinde millî güvenlik ihtiyacına dönüşmüştür. Şartlar ne olursa olsun her devlet var olma mücadelesini sürdürebilmek için millî güvenliğini sağlamak zorundadır. Ülkemiz, millî devletimizi kundaklamayı, millî varlığımızı dağıtmayı amaçlayan ve iç ve dış mihraklar tarafından alçakça kullanılan terör illetinin pek çok badire ve belasına yıllarca doğrudan muhatap kalmıştır. İç ve dış bağlantıları çok belirgin ve berrak olan FETÖ, 15 Temmuz 2016 gecesi devşirilmiş dar bir kadroyla darbeye heveslenerek Türkiye'yi işgal etmeye kalkışmıştır. Elbette bu hain kalkışmanın bedeli, teröristler ve destekçileri için çok ağır olmuştur. FETÖ, PKK, YPG, DEAŞ'ı önce projelendirip sonra da kiralık tetikçi olarak kullananlar Türk milletine boyun eğdiremeyecek, muazzam diriliş ve yükseliş ruhuna kara çalamayacaklardır.

Türkiye, bölücü terörün belini kırmak, kökünü kurutmak için büyük bir mücadele içindedir. Kanlı örgütün dağıtılması günbegün erimektedir, insan ve mali kaynakları etkili bir şekilde kurutulmaktadır, teröristlerin yuvalandığı alanlara pençe darbeleri inmekte, operasyonlar kıran kırana büyüdükçe yurt içinde ve sınır ötesinde Türkiye üzerinde plan yapan canilerin Allah'ın izniyle tümüyle imhaları kaçınılmaz olacaktır. PKK masumların canına kasteden, bebeklere kurşun sıkan terör örgütüdür. PKK on yıllardır Mehmetlerimize, polislerimize, korucularımıza, sivil vatandaşlarımıza ateş açmış, nefret yağdırmıştır. Kürt kardeşlerimiz, PKK'nın vahşi saldırılarına doğrudan muhatap kalmışlar, acı üstüne acı yaşamışlardır. Teröristlerin barınıp gizlendikleri alanlar, her neresi olursa olsun oralar, hak için, adalet için, beka için, millet için, al bayrak için, vatan için baştan aşağı temizlenmelidir; hamdolsun temizlenmektedir, PKK'nın köküne kıran girmektedir.

Teröre menfaatleri gereğince göz yumanlar, teröristi görücüye çıkarmakla kalmayıp sabırsızlıkla kucaklamayı ve görüşmeyi bekleyenler hıyanetin etrafında birbirine tutunmuş suç ortaklarıdır. Türkiye'nin teröre karşı haklı, hukuki ve meşru mücadelesi karşısında nefesi kesilen, korkuya kapılan, keyfi kaçan, rahatı bozulan, yarası olduğundan sürekli gocunan mihraklar terör örgütleriyle al takke ver külâh içinde olan yerli ve yabancı iş birlikçilerdir. Bunlar izan, irade ve insaflarını çoktan kaybetmişlerdir. Teröre ve teröriste yataklık eden, hamilik yapan, destekleyen, arka çıkan, göz yuman, açık ya da gizli iş birliği içinde olan, her türlü kaynak sağlayan kişi, kurum, kuruluş, topluluk ve benzeri unsurlarla kararlı mücadele devam ettirilmelidir. Terör, bağışlanması, vakayiyadiyeden görülmesi mümkün olmayan insanlık suçudur. Ne demokrasi ne özgürlük ne de insan hak ve hukuku terörün banisi ve bahanesi olamaz. Tam tersini iddia ve ifade edenler, insanlık onurundan zerre nasibini alamamış, terörizme hizmetkârlıklarını meşhur ve moda kavramlarla örtmeye çalışanlardır. Teröre ve teröriste finansal ve lojistik destek sağlayan belediye yönetimlerinin kayyum atanmak suretiyle değiştirilmesi terörle mücadelede etkili sonuç alınabilmesi açısından son derece isabetli olmuştur. Bilinmelidir ki demokrasi, terörün saklanacağı kılıf olmayacaktır, buna hiçbir vicdan sahibi insanımız, rıza göstermeyecek, onay vermeyecektir. Görevi, unvanı, siyasi pozisyonu, makam ve konumu ne olursa olsun hiç kimse suç işleme özgürlüğüne, suçluyu övmeye hakkına, ihanete hizmet ve refakat etme tercihine sahip olamaz. Türkiye, bir hukuk devletidir; hukukun üstünlüğü tartışılmaz bir gerçektir. Ayrıca hukukun genel ve geçer evrensel ilkeleri herkes için bağlayıcıdır. Devlet, adalet üzerine bina edilmiştir. Adalet, Türk tarihinin her döneminde mülkün temelidir, böyle de kalacaktır. Kanunların açıkça suç saydığı bir fiili kasten ve taammüden işleyen, kim olursa olsun bunun sonuçlarına katlanmak durumundadır.

Sandık, seçim, demokrasi, suç ve suçluların sığınak ve barınağı görülemez. Demokrasi, ihanetin kaynağı sayılamaz. Devletin kaynaklarını, milletin kazanımlarını teröristlere peşkeş çekenler pişman edilmelidir. Belediye imkânlarını Mehmetçik katillerine sunmanın, Anayasa ve kanunları yok saymanın, sandıktan çıkan oy ve desteği yanlışla yormanın ahlaken ve hukuken bedeli, herkes için bir ve aynıdır.

Demokrasi, devletten bağımsız ve bağlantısız düşünülemezdir. Devletin olmadığı yerde demokrasi hükümsüzdür, temelsizdir. Bir yanda devleti yıkıp milleti bölmek için uğraşanların, diğer yanda zoru görünce demokrasi çığırtkanlığı yapması bir saptırmadır; buna inanacak ve itibar edecek vicdan sahibi hiç kimse de yoktur. Şayet bir belediye başkanı, silahlı terör örgütü kurmak veya yönetmek, silahlı terör örgütüne üye olmak, terör örgütü propagandası yapmak, suçu ve suçluyu övmek için, işgal ettiği makamı silah ve cephanelik gibi kullanıyorsa devlet aklı, milliyet ahlakı buna seyirci kalamayacaktır. Aksi bir durum, millî bekamıza ateş açmak, millî haklarımızı uçurmak, savurmak anlamına gelecektir.

Türkiye Cumhuriyeti devleti, PKK'nın geçim kapısı hâline gelen para ve terörist temin merkezine dönen söz konusu belediyelere adaletin ruhuyla müdahale, maşeri vicdanın beklentileriyle muamele etmiştir ve de etmektedir.

Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı Harekâtlarıyla yüz yıllık terör devleti projesi çöpe atılmıştır. Bölge DAES ve YPG'li teröristlerden arındırılmış ve arındırılmaya devam etmektedir. Irak'ın kuzeyinde icra edilen Pençe Operasyonu'yla eşzamanlı ve koordineli şekilde yürütülen geniş çaplı Kiran Operasyonu sayesinde, inanıyorum ki terörün köküne kıran girecektir, başka seçenek kalmamıştır.

Neslimizi bilmeyen, kökümüzü tanımayan, kimliğimizi taşımayan, taşısı bile bunun önemini tariften ve tanımlamakta esasen mahrumiyet yaşayan kim varsa bugün Türkiye'nin var oluş mücadelesini karalamaktadır. Bunlar dost-düşman ayırımından bihaber gafilidir. Yapılanı yıkmak, başarıyı gölgelemek, ilerlemeyi kösteklemek, millî ilkeleri kundaklamak meslekleri, ana meseleleridir. Her şeye kulp takmakta, her atılganlığa tuzak kurmakta rakipsizlerdir. Millî atılımı engellemek, tarihî haklarımızı eritmek için çırpınırlar. Adına "demokrasi" derler, terör örgütünün hedeflerine perde çekerler. Adına "barış" derler, ihanetin aklanmasına, bekanın tahrip edilmesine heves ve hizmetkârlık ederler. Adına "özgürlük" derler, devlete ve millete hakareti normal ve sıradan görürler.

Devlet, millet, vatan, bayrak, beka namustur, hayat memmat konusudur. Namusumuz hiçbir zaman kirletilmemiş ve kirletilmeyecek, hainlere de acınmayacaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi, terörle mücadelenin sonuna kadar yanında, Sayın Cumhurbaşkanımızın, Sayın Bakanımızın, Hükümetin ve devletin arkasındadır. Milletimiz, kahraman güvenlik güçlerimizle gurur duymaktadır. Her daim dualarıyla destek vermektedir.

Bu vesileyle, vatan, millet, bayrak, beka için şehadet şerbetini içen tüm şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum. Tüm gazilerimize şükranlarımı sunuyorum, tedavi görenlere de acil şifalar diliyorum. Zalimlere karşı biriz, hainlere karşı sarsılmaz ve şaşmaz birliktelikle duruş gösteriyoruz. Türkiye'yi aşamayacaklar, Türk milletini geçemeyecekler; hilalimize ve millî ülkülerimize kastedemeyecekler. Artık terörün sonuna yaklaşılmaktadır. Bu kanlı süreç nihayete erecek, iç barış ve huzur ortamı el birliğiyle tesis edilecektir.

Sayın Bakanım, Bakanlığınız, birimleri ve çalışanlarıyla ilgili bazı konulardaki görüşlerimizi kısa kısa sizlerle paylaşmak istiyorum: Bu mülki idare amirlerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile ücretleri arasında denge sağlamak amacıyla ve yargı mensuplarının özlük hakları esas alınmak suretiyle ek gösterge ve makam tazminatları yeniden düzenlenmelidir. Türk polisinin gerek özlük haklarıyla ilgili gerek çalışma şartlarıyla ilgili çözüm bekleyen sorunları var. Polislerimiz, emekli olunca maaşları yarı yarıya düştüğünden yaş haddine kadar çalışmak zorunda kalmakta, emekli olunca da geçim sıkıntısı çekmekte, yeniden iş bulabilmek, gelir elde edebilmek için çabalamaktadır. Emniyet hizmetleri sınıfında çalışan yönetici personelin ek göstergeleri iyileştirilmeli, polislerin ek göstergesi

3600'e yükseltilmelidir ki bu konuda da çalışmaların sürdüğü, yetkili ağzlar tarafından açıklanmıştır. Emniyet çalışanlarının çalışma süreleri, senelik ve haftalık izinleri ile fazla mesai ücretleri yeniden düzenlenmelidir. Polisin hem çalışma süresi hem de çalışma şartları dünya standartlarında olmalıdır.

Sayın Bakanım, bize gelen yoğun talepler var. Polis özel harekâtçı olmak isteyen kızlarımız var. Erkekler için konulmayan şartların kendileri için uygulandığını söylüyorlar. Polis özel harekât alımlarında daha önce olduğu gibi 50 KPSS puanının esas alınmasını istiyorlar kızlarımız. Kızlarımızın özel harekâtçı olma hayallerini gerçekleştirelim.

Yine, bölgeyle ilgili bir konu. Konya Özel Harekât Müdürlüğü Uluslararası Eğitim Merkezi Projesi'ne gerekli kaynağın sağlanması konusunda desteğinizi istiyoruz. Proje, ulusal ölçekte On Birinci Kalkınma Planı, yerel ölçekte MEVKA bölge planı amaç ve öncelikleriyle doğrudan ilişkilidir. Ülkemizde ve dünyada değişen güvenlik ortamı ve tehditler ile uluslararası gelişmeler dikkate alındığında projenin uygulanması, büyük bir aciliyete sahiptir. Konya'nın coğrafi konumu, savunma sanayisindeki son yıllardaki çıkışı, ASELSAN yatırımının başlayacak olması, silah testleri için Karapınar ilçesinin kullanılıyor olması, sosyal yapısı, üniversiteleri, imkânları da göz önünde bulundurularak projenin Konya'da uygulanması, en doğru tercih olacaktır diyorum.

Sayın Bakanım, bütçelerinizin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum. Şahsınıza ve tüm ekibinize başarılı çalışmalarınızın devamını diliyorum. Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tatlıoğlu, buyurun.

Süreniz on dakikadır.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepinizi şahsım ve partim adına saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Bursa Milletvekili olmam hasebiyle Bursa'da Alevi evlerinin işaretlenmesi konusunda bir şey söylemek istiyorum. Biz buna şahitlik etmiş değiliz, böyle bir meselemiz de yok. Sivil toplumun arasında kan ve kin varmış iması çok yanlış, siyasetçinin diline yakışmaz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olmasın...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ben özellikle, biz ve arkadaşlarımız, sadece seçim zamanı değil, çoğu zaman bu dergâhlara gidiyoruz ve bu arkadaşlarımızla görüşüyoruz ve hepimizin, 82 milyonun bir parçası olduğu intibasını biz de alıyoruz. Gerçekten de olmasın ama varmış gibi de bir imada bulunmanın doğru olduğunu düşünmüyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Var, var. Yokmuş gibi konuşma.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar... Ne oluyor? Lütfen...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Bakanım, ben şahitlik etmedim. Ben şahitlik edersem...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Aynı şeyleri söylüyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyin.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Aynı şeyleri söylüyoruz. Biz de "Olmasın." diyoruz.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, müdahale etmeyin.

Sayın Tatlıoğlu...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ben şahitlik etsem...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bursa Milletvekilimiz “Yok.” diyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Olmasını arzu ediyorlar.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ben yaygın bir işaretlenmeye şahitlik etmedim, olsaydı bildirirdim. Münferit olmuştur, münferit her yerde olur. Şahitlik etseydim ettiğimi burada da söylerdim. Sadece vicdanımızla sınırlı insanlarız.

Sayın Bakanım, öncelikle şunu söyleyeyim: Emniyet Genel Müdürlüğüne, Jandarma Genel Komutanlığına, Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerine “Evet” diyoruz biz. Bunu geçen sene de bu şekilde dedik.

Özellikle 2011 yılında dış politikada şöyle bir tavır vardı: Sanki dış politikayı biz icat etmiştik, bütün dünya bizden öğreniyordu. Şimdi âdeta İçişlerinde de, bütün bakanlıklarda da bu şekilde bir tavır biraz rahatsız edici diye düşünüyorum çünkü Türkiye, bu coğrafyaya yeni taşınmadı, komşularımız da on yıllık kiracılar değil, biz binlerce yıl yüzlerce sorunlarla karşılaştık ve hepsini aşmayı bildik. Doğrusu, 15 Ağustos 1984... Nedir bu tarih? Eruh ve Şırnak'ta baskın ve buradan itibaren bir mücadele vardı. Bu mücadeleyi çok büyük kaynaklarla, çok büyük fedakârlıklarla yürüttük. Ama bir şeyi atlamayalım, 2002 Türkiye'nin fotoğrafından niçin uzak kaldık? Çok güzel bir fotoğraf vardı. Bir önceki Hükümetten devralınan ve de terörün minimize edildiği, sosyal barışın ve bütün ülkenin bir başka atmosfere girdiği bir fotoğraf vardı, biz bu fotoğrafı bozduk. Sanki 1984'ten hemen giderek yükselen bir ivme yoktu. Neden bozduk efendim?

Bakın, sadece PKK'yı muhatap alan çözüm süreciyle bozduk. Sadece PKK'yı o yörenin temsilcisi olarak aldık, hatırlayın ve son seçimde de acayip bir gariplik yaptık, Osman Öcalan'ı Türk siyasetinin âdeta bir parçasıymış gibi Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunda boy gösterdik. Bunlar siyasi kazanımlara değmez. Samimi söylüyorum, 100 bin kere İstanbul'u kaybetseydi kazanan adam da Osman Öcalan bu televizyona çıkmasaydı, bütün samimiyetimle söylüyorum. Türk askerine vur emrini vermiş insanların mektuplarından medetler umduk. Tekrar ediyorum, keşke bunu yapanlar kazansaydı da bu olmasaydı. Değmez bu belediye başkanlığı için, bu seçim için bunlar. Şimdi, bunları dillendirmek lazım. Oslo'yu unutalım mı? Devlet nezaretinde Habur'dan Peşmerge geçişini yok mu sayalım? Valilerin gözlerini kapatmasını unutalım mı? Yüzlerce evladımızı yitirdik, yitirmedik mi? Kendi yaptıklarımızı, 2002'ye kadar yaptıklarımızı, binlerce şehidimizi, vatan evladının kaybını, sivil kayıplarını tekrar berbat ettik. Türkiye az olandan, az olan kaynaklarından çok ciddi harcamalar yaptı, büyük fedakârlıklar yaptı. Toplayıp bir yere getirdik, minimize ettik, silikleştirdik terör sorununu ama devletin birikimini dışarıda tutan politikalar, bakın, dış politikada da bunun neticesi. Niçin Suriye'deyiz bugün? İki nedeni var: Bir, sorunlarını konuşmayan Türkiye. İki, devletin birikimini dışarıda tutan bir politika. Ben sizin makamınızda bulunmuş, yani Sayın Genel Başkanını kastetmiyorum, değerli bir devlet büyüğünün şu sözünü çok hatırlıyorum, dedi ki: “İtitihaçılar Abdülhamit'ten yararlanmadılar, bu arkadaşlar da devletten yararlanmadılar.” Son dönemleri söylemiyorum.

Şimdi ben sizi dinlediğimde samimi söylüyorum, terörle ilgili konuşmanızı dinlediğimde 1990'lı yılların İçişleri Bakanını dinliyorum. Bakın, 2001, 2002, 2003, 2007 bütçe görüşmelerine bakın bugünkü konuşmanızla o günkü İçişleri bakanının konuşmalarının farklılığını göreceğiz. Türkiye, bunu bir yere getirmişti, çok büyük kaynaklarla getirmişti. Biz bunu bozduk maalesef yani olana evet, olmayana da hayır demek lazım ve bunu niçin söylüyorum, sadece bir siyasi eleştiri yapmak için söylemiyorum, zaman zaman bazen bunun ayak izlerini tekrar hissediyoruz, aynen Osman Öcalan'ın televizyona çıkması, Abdullah Öcalan'ın mektubunun okunması gibi ve insanın içi o zaman ürperiyor, acaba yine mi buraya dönüyoruz diye. Biraz önce zatımızdan şikâyet edenlerle beraber İçişlerinin

yürüdüğü zamanları hatırlıyoruz. Buna dönülmesin diye, bu yanlışlar yapılmasın, toplumun tamamının kucaklanması ayrı ama bunlar yapılmasın diye uğraşıyoruz. Bakın, Barış Pınarı Harekâtı'nda biz de çok ciddi bir tavır koyduk "Al bayrak partiyiz." dedik, hem de harekât başlamadan önce.

Sayın Bakanım, ben güncel bir konuyu söylemek istiyorum. Bakın, 12 bin yıllık Dipsiz Göl gitti; vali, yerinde duruyor Sayın Bakanım. Ya, burada nasıl bir şey olması lazım, bir. İkincisi, illerde valilerle AK PARTİ il başkanlarının görev tanımlarını bir ayırıştırın lütfen. Samimi söylüyorum, protokoller bile ayrı bir problem. Yani milletvekili arkadaşların çoğu, il başkanlarının nezaketinden kayıp gidiyor yani çünkü bunlara birinci derecede, iktidar partisi ve devlet riayet etmeli. İktidar partisinin birinci derecede görevi, kuralların uygulanmasını gözetmektir. Bunu birinci derece, iktidar partisi gözetmeli yani bu ayrıntıyı...

Bir başka husus, efendim, bakın, "Suriyeli mültecilerden kaynaklı hastalık yok." dediniz. Benim yeğenim, Eda Çavdar, Bursa'da Dörtçelik Çocuk Hastanesinde Suriyelilerden kaynaklı meningokoksik menenjit oldu. Bu, doktorların tespiti, bunların yüzde 90'ı ölüyor, yüzde 10'u kalıyormuş. Hacettepeye geldi, üç ay misafirimiz oldu, elini ve ayaklarını kestiler 11 aylık bebeğin. Yani var olanı yok saymayalım, tedbir alalım. Yani bunları eleştiri için söylemiyoruz, yok sayarsak... Efendim, şimdi, bakın, Türkiye'de artık sağlık kuruluşlarının, halk sağlığı kuruluşlarının kaldırdıkları aşılarda tekrar vuruluyor. Artık Türkiye'de kullanımdan kalkmış aşılarda aileler 600 lira, bin lira veriyorlar ve gidiyorlar burada, sağlık ocaklarında vurduruyorlar küçük çocuklara, hepimiz bunu yapıyoruz. Bakın, gözlerimizi kapatınca akşam olmuyor, sadece biz görmüyoruz. Hepimiz umreye, hacca giderken aşı olmuyor muyuz? Neden oluyoruz? Türkiye'de olmayan hastalıklar orada olduğu için oluyoruz. Şimdi, bu hastalıklar Türkiye'de başladı, Türkiye'de kalmadığı için sağlık ocakları listesinde bu yok. Ama doktorunuz, çocuğunuzun doktoru bunları size listeliyor, gidiyorsunuz eczaneden... Ben aldım efendim, 600 lira ödeyerek aşı aldım ve çocuğuma vurdurdum. Benim de küçük bir çocuğum var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tatlıoğlu, zaman...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Bakanım, geçen sen söyledik, bu Emniyet mensuplarımıza, gelin, şu 3600 ek göstergeyi lütfen başlayalım, kademeli başlayalım. Geçen yıl bir önerge verdik. Siz önerge verin, bakın, burada hepimiz, bütün partiler destekler. Siz önerge verin, biz destekleyelim veya biz bir önerge verdik, siz sahiplenin; bir kademeli geçiş yapalım. Çünkü bu kadar üzerine... Yani gönül istiyor ki terörün konuşulmadığı bütçe görüşmeleri olsun ama baktım, konuşmaların da sizin konuşmalarınızın da yüzde 80'i terörle ilgili. Bunların önemli bir kısmını yüklenen kadrolara, bu çalışma şartlarını dikkate alarak –marifet iltifata tabidir- bununla ilgili bir sahiplenme yapalım derim.

Teşekkür ederim.

Bütçeniz hayırlı olsun, saygılar.

BAŞKAN – Sayın Tatlıoğlu, teşekkür ediyorum.

Sayın Aydemir, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli Bakanım, şahsınızda bütün heyete ak kadro adına saygı sunuyorum; hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Şimdi, efendim, daha başlarken bir hak teslimi yapacağım ama bir de tenkit getireceğim. Hak teslimi şuna: İsmail Tatlıoğlu'nun vatansızlık kıvamının çok yüksek olduğunu biliyoruz, hepimiz şahidiz buna. Ancak, tespitinde müthiş bir yanılma var, hata var; onu hemen burada kayda geçeyim, sonra başlayayım. "1990'lı yılların İçişleri Bakanına benziyorsunuz." dedi. 1990'lı yılları belli ki unutmusunuz sevgili Hocam. Bakın, elimde belgeler var, şu zeminde o vakitlerdeki konuşmalar bunlar, Plan ve Bütçe Komisyonu notları bunlar, tutanaklar. 1990'lı yıllarda ne olmuş, neler yaşanmış, burada kayda geçilmiş. O gün Hükümetten mutazarrır olanlar, rahatsız olanlar şöyle bir not düşmüşler: "Bakın, Sayın Başbakan Yardımcısı, köy yakma olaylarından sonra inceleme yapmak için bölgeye gidiyor ama yanan köyleri göremeden geri dönüyor. Çünkü, neymiş efendim, hava kararmış. Şuna düpedüz 'Bizi oraya sokmadılar.' dese ya." Aynen ifade bu. "Sonra da ne yapmış biliyor musunuz? Gidip Sayın Genelkurmay Başkanına köy ve mezra yakmalarını şikâyet ediyor." diyor. Arkadaşlar, burada çok yiğit, aslan gibi bir vatan evladı var; gecesi gündüzü o mahalde geçen birisi. 1990'lı yıllar behava oldu bizim sayemizde elhamdülillah. Bizim geldiğimiz nokta, vatan zemininin pirüpak edildiği bir noktadır. Ondan dolayı, millet, hangi rengine giderseniz gidin, İçişleri Bakanımızı şerefle başının üstüne alıyor.

Bakın, az önce konuşmacıya buradan bir tekdir, özellikle bir tenkit getirildi, "Diyarbakır analarına da yönelin." dendi. "Vakit kalırsa." dedi, yapmadı. Bu Diyarbakır anaları neyin feryadındalar? Üç aya geliyor, bakın. Her konuşmamda söylüyorum, şurada Allah rızası için bir tanesinden ses çıkmıyor. Üç aydır oradalar o kadınlar, evlatlarının peşindeler. Şunu aşikâr etti Diyarbakır anaları: Bir siyasi yapılanma, insanların evlatlarını dağa yönlendiriyor, çok açık. Buna ses yok mu, buna itiraz yok mu arkadaşalar? Buna dönük hiç olmazsa şu Bakanlığın bütçesinde el insaf diyelim ya. Yeter ya, biraz da oraya ses verelim, ses katalım. Onun için, bu mücadeleyi verenler, bizim için bayrak şahsiyetlerdir, onlarla iftihar ediyoruz ve bu vesileyle İlayikelimetullah odağında, âleme nizam verme ülküsünde can verme sırrına eren şehitlerimiz, şeref varakalarımız; aileleri, başımızın tacı onlar. Onları her vesile hürmetle yâd edeceğiz, hiç unutmayacağız. Onlar var ki biz varız, onlar var ki şu zeminde vatan için, millet için bütçe yapma gayreti içerisindeyiz. Bunları ıskalamayalım, bunları atlamayalım.

Efendim, "Türk-Kürt kardeşliği" gibi bir kavram kullanılıyor. Ben bunu zinhar kabul etmiyorum. Ne kardeşliği? Biz zaten hilkatten beraberiz. Kürt'ün Türk'ten ne ayrısı var? Bakın, çok net şurada bir ifade düşüyorum: Vatansızlık kumaşı şu Mecliste en zirve isimlerden birisi Markar Esayan'dır; Ermeni orijinli bir Türk, esaslı bir vatansız. Hrant Enveryan diye bir özel isim; benden hiçbir farkı yok, biz öyle görüyoruz, burada Milliyetçi Hareket Partili kardeşlerim de aynen böyle bakıyorlar. Kürt'ü Türk'ten ayırmış gibi ifadelendirmek aslında zamirinde zihinlerdeki bölücü anlayışı ortaya koymaktadır. Benim Kürt kardeşimle asla kata hiçbir mevzuda ayrı düşünmem söz konusu değildir. Bakın, burada bir defa daha söylemişim bir vesile: Yaklaşık dört seçimdir adayım ben. Bir köye gittim arkadaşlar, bu, çok calibidikkattir, çok önemlidir; verilen mücadeleyi ve orta yerde tezviratların ne hâlde olduğunu göstermesi bakımından çok mühimdir. Bir köye gittik. Çok temiz yüzlü 2 evladımız içeride bir şeyler pişiriyorlar. Bizi görünce kapıyı hemen kapattılar. Kürt orijinli kardeşlerimiz, Kürtlerin mukim olduğu bir köy. Ben arabayı durdurdum, oraya yöneldim, kapıyı açtık. Sevgili paşam, hemen bizi içeri alıp kapıyı kapattılar. Sonrasında, haber saldılar; babası, efendim, ağabeyi, o ailenin annesi geldiler. Bize hususen şunu söylediler: "Amandır İbrahim Bey, buradan çıktıktan sonra sizden ricamız, başka yerlere de uğrayın, sadece buraya uğradığınız, buradan içeri girdiğiniz duyulursa bize çok zorluk çıkarırlar." Ve aynı aile bize şunu söylemişti: "İbrahim Bey, bir önceki seçimde bu köyden yüzde 100 BDP'ye oy çıktı." Yüzde 100, sekmeden. Kaç tane oy var? 150 tane, 150'si de oraya. "Ama vallahi ama billahi, biz 7 kişiyiz, benim evlatlarım, biz sandığa gitmedik, sandığa hiç gitmedik." Nasıl oldu

bu? Hırsızlıkla, tehditle, şantajla, millet iradesine ipotek koyarak yol almayla oluyor bunlar. Bunları aşikâr edeceğiz. Can veren aslanlarımız var, yiğitlerimiz var. Onların ruhlarını muazzep kılmayacağız, mertçe her şeyi konuşacağız, söyleyeceğiz. Dolayısıyla şu zemin bunun en net ifade edileceği zemindir.

Hususen bir daha altını çizerek söylüyorum arkadaşlar, birkaç defa burada not düştüm. “Kürtler adına siyaset yapıyoruz.” gibi bir edepsizliği zinhar kabul etmiyorum. Ben milletvekiliyim, burada benimle beraber Erzurum Milletvekili olan kardeşim de var, karşı tarafta da var. Biz onlardan oy almışız. Yani “Kürt” kavramı içerisine koyuyorum. İçimizde “ayrı” diye bir tarif getirmek hadsizlik zaten, böyle bir şey olabilir mi? Bakın, gelin, özellikle burada Değerli Bakanım –gerçi siz bunlara vâkıfınız, muttalisiniz ama- karartma girişimleri var. Aşikâr edeceğiz, öyle saklama, gizleme yok. Gelin görün, şu mücadeleden en çok memnun olanlar Kürt orijinli kardeşlerim. Her vesileyle bana söyledikleri şu: “Amandır İbrahim Bey, Sayın Cumhurbaşkanımıza hürmetimizi iletin, Sayın İçişleri Bakanımıza saygımızı sunun. Şu mücadelede inkıta olmasın, yaşanmasın, ara verilmesin. Bu imansızlar bütünüyle bitirilsin ki biz rahat edelim.”

Ya arkadaşlar, burada bizi dinleyen arkadaşlar, bir resim koyuyorum size. Bakın, Erzurum coğrafyasından bir ilçemizden. Mahalli seçime giriyoruz, gösterilen aday yedi yıl altı ay hapis cezası almış, dosyası Yargıtayda olan bir aday, terörlü münasebeti netleşmiş birisi aday gösteriliyor. Sebep ne, biliyor musunuz arkadaşlar? “Kazansın, sonra işi propaganda vesilesi yapalım.” Ondan sonra görevden alınıp oraya görevlendirme yapılınca buradan feveran çıkıyor. Asıl biz bağıracağız, asıl biz sesimizi yükselteceğiz. Karayazı insanının hizmete ihtiyacı var. Mugalatayla gelip burada zamirinde bölücülük yaparak konuşma yok. Onun için bu dili, özellikle bölücü dili kestiğinden dolayı, bölücü dile tırpan vurduğundan dolayı, tarzıyla, ifadesiyle, hâl diliyle Bakanımız şahsında bütün kadrosuna millet minnettar. Ben de milletin temsilcisi olarak söylüyorum burada, çok net. İşte, burada Bakan Yardımcımız var, Emniyet Genel Müdüürümüz var, diğer Bakan Yardımcımız ve bir başka aslan, milleti ifade eden Jandarma Genel Komutanımız Arif Çetin Paşa.

Kıran Harekâtı, Sevgili Bakanım, bundan dolayı da teşekkür ediyoruz. Millet teşekkür ediyor, ben de onların temsilcisi olarak, şu ak kadro adına minnettarlığımızı ifade ediyorum. Devam etmeli, bunlar yok oluncaya kadar, bitinceye kadar devam etmeli. Diyarbakır analarının talebi bu, Kürt anaların talebi bu arkadaşlar. Kürt’e zulmeden imansızları yok edeceğiz. Görüntüde sanki Kürt’ü savunuyormuş gibi bir görüntü verip hakikatte Kürt düşmanı olanlar şu vasatta da deşifre oldular. Bakın, Diyarbakır anaları nerede oturuyor şu anda, nerede oturuyor bu insanlar, ne adına gaile çekiyorlar? Ateş düştüğü yeri yakıyor arkadaşlar, uzaktan bakıyoruz biz hadiseye, yakınına gittiğinizde bakın. Ben Erzurum’dan söyleyeyim, evladı asker, 20 yaşında askere gitmiş, sadece bir on günlük izin için gelirken yolda derdest edip götürüyor o imansızlar ve o ana şimdi Diyarbakır’da Kürt, Türk yürek yüreğe bu imansızlığa son verilsin diye feveran ediyorlar. Öyleyse arkadaşlar, İçişleri Bakanlığı bizim için çok mübarek bir zemin. Millet adına mücadele veren çok esaslı bir kurum. Onlara bir nakısa, bir noksan yüklemeye gayret millete noksan yüklemektir.

Ha, şunu demiyorum arkadaşlar, elbette ki hizmetlerde taleplerimiz olacak; biraz önce Mustafa Başkanım talepte bulundu, İsmail Başkanım talepte bulundu, İsmail Hocam mesela aşıyla ilgili bir şey söyledi, İçişleri Bakanımız farklı bir şey söylemişti, onu söyledi, yaşadığı bir şey söyledi. Dinleyeceğiz elbette ki o ayrı ama terör bağlamında, özellikle zamirini arka planına terörü iliştip tenkit getirmek başka maksatlar taşıyor, çok açık. Bakın, biraz önce iki isimden bahsettim, hususen bir ismi kayda geçin Hrant Enveryan, feryat ediyor, açın sosyal mediasından takip edin, öğretim üyesi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Trol o ya, trol.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Trol değil o, trol değil, senin kafadaki trol, o trol değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Trol, trol.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – O trol senin kafanda, öyle bir şey yok.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) - Markar Esayan da mı trol, o da mı trol?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, biraz önce konuşmacı, kayıtlardan bahsetti. Arkadaşlar, her şey aşikâr oluyor, çıkıyor orta yere ki kayıpların birçoğu, kayıpların neredeyse tamamına yakını o imansız bölücü vatan hainlerinin dağa apardığı adamlar bunlar. Şu Mecliste neyi yaşadık biz? Bir kadını getirdiler buraya... Değerli Bakanım, siz tabii, yoğunsunuz, farkında değilsinizdir belki, burada Mecliste basın toplantısı yaptırıldı bir kadına. Sözüm ona kadını aklama adına yaptılar, Türk devleti zulmediyor gibi bir görüntü verme adına yaptılar. Nereden çıktı bu kadın, ucu nereden çıktı bu kadının? Suriye’de bize dönük mücadele verirken öldürüldüğünde çıktı orta yere. Böyle onlarca var arkadaşlar. Bunlara biz eskiden “Efendim, sükût edelim, devletimiz gereğini yapıyor.” derdik. Elbette devletimiz gereğini yapıyor ama sükût da yok, yüksek perdeden dillendireceğiz, millet bunu istiyor çünkü bizden ve bizim vazifemiz bu. Şu ak kadro bu hassasiyeti ifade ediyor, millet adına yapıyoruz ve bize oy versin, vermesin hiç önemli değil, Sayın Cumhurbaşkanımızın tarzı bu. Sayın Cumhurbaşkanımızın bize yönelttiği, öğrettiği tavır budur. Millet adına, kim olursa olsun, oy diye bir gailimiz olmadı, her vesileyle söylüyorum, bize millettten “Allah razı olsun.” nidası yönelirse bitmiştir. Biz orada zaten ilahi bir nusretle, bir inayete kuşanıyoruz, bunu biliyoruz. Onun içindir ki şu doruk noktadayız, Allah’ın izniyle 2023’ler ve gelecek nesiller o koyduğumuz Kızıl Elma hedeflerine varacaklar, bunu göreceksiniz. Gene bir daha not düşüyorum: Kimse hülya görmesin, kimse heveslenmesin, göreceksiniz, yapılacak ilk seçimde bir önceki yani 2018 milletvekilliği, Cumhurbaşkanlığı seçiminin çok fevkinde bir kabul göreceğiz biz; şu mücadele devam edecek, göreceksiniz, hep beraber yaşayacağız ölmezsek. Biz hep söylüyoruz arkadaşlar, şehitlerimiz... Öyle özel kavramlar ki -elhamdülillah- her gittiğimizde, hangi mahale gitsek ilk yöneldiğimiz yer orası. Onların maneviyatından, onların ruhaniyetinden güç alıyoruz, gücümüzü temerküz ettiğimiz yer burası bizim. Biraz bize bu gözle bakın, şu kadroyu taklit edin; dün de bir başka vesileyle söyledim, bu kadroyu taklit edin.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Taklit mi? Siz kimsiniz de sizi taklit edeceğiz? Hamaset yapmayın.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Öcalan’ın mektubunu okutmak istemiyorum, onu göklere çıkarmak istemiyorum!

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, lütfen müdahale etmeyelim, lütfen.

Sayın Aydemir, devam edin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hanımefendi “şehit” kavramından rahatsız mı oldunuz, şehitlik sizi rahatsız mı etti?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Öcalan’ın mektubunu okutmak istemiyorum!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Siz kimsiniz de sizi taklit edeceğiz? Allah korusun!

BAŞKAN – Sayın Aydemir, bir dakika, süreniz doldu, sistem kapandı.

Tamamlamanız için size süre veriyorum, lütfen tamamlayın.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, arkadaşlar, demin Değerli Bakanımız bir tespit yaptı, o kadar mühimdi ki bence konuşmaların hepsi çok değerliydi ama asıl altını çizdiği bir husus vardı DHKP-C’ye dair, nasıl bitirdiğimizin tespitini yaptı “Avukatlara dönük gereken bir işlem yapıldı, DHKP-C bitti.” dedi. Nasıl oluyordu bu, ne söylesin daha Sayın Bakanımız, daha ne söylesin? Şimdi de Değerli Bakanım, şu yaptığınız var ya...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Bu doğru mu?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - O kadroları mı aldınız?

HÜDA KAYA (İstanbul) - Bu söylediğine kendiniz inanıyor musunuz?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Elbette inanıyorum, gayet tabii, rahatsız olmayın.

BAŞKAN - Sayın Aydemir, tamamlayalım lütfen. (Gürültüler)

HÜDA KAYA (İstanbul) - Hâkim de sizsiniz, savcı da sizsiniz!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Niye rahatsız oldunuz arkadaşlar? Sen konuşurken ben hiç konuştum mu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Bağırmayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Nasıl "Bağırmayın.?" Bağırıyorsunuz zorla.

BAŞKAN - Sayın Aydemir, tamamlandı mı?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Hayır efendim, tamamlanmadı. Nereye tamamlanacak?

BAŞKAN - E, tamamlayın lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - En az bir beş dakikamı aldılar. Böyle bir şey yok.

BAŞKAN - Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Şimdi arkadaşlar, bakın, bir şey söyledim ben. Ben bir şey söyledim arkadaşlar... (Gürültüler)

HÜDA KAYA (İstanbul) - Siz kaç defa müdahale ettiniz!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - E tamam süresi bitti.

BAŞKAN - Müdahale etmeyelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Bitmedi sürem. Niye rahatsız oluyorsun sen ya?

BAŞKAN - Bırakın tamamlasın, rahat bırakın.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Benim konuşmam bu arkadaşı hep rahatsız ediyor. Böyle bir şey yok ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Kaç defa "bir dakika" dedin ya Başkana Sayın Paylan. Sözü bitti "bir dakika" diyorsunuz az bitirsin de diye.

BAŞKAN - Uğur Bey...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Kaç defa müdahale ettin ya Başkana, kaç defa!

BAŞKAN - Uğur Bey, müdahale etmeyin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Görüyorum buradan.

BAŞKAN - Sayın Aydemir, buyurun, tamamlayın lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Şimdi, efendim, ben bir şey söylüyorum, Değerli Hocam, şunu söylüyorum: Güzelse taklit güzeldir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Hah, işte orada! Güzel değil işte.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Terörle mücadele güzel değil mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Aman Allah korusun!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Şunu söylüyorum: Size bir şey söyledim. Dedim ki: Arkadaşlar, biz gücümüzü, biz kuvvetimizi...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Niye Allah korusun? Çocuklarımızı, kadınlarımızı...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Mukallitlik iyi değildir, hiçbir şekilde iyi değildir.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyin, hatip konuşuyor.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bu usul iyi bir şey değil ya, gözünüzü seveyim!

BAŞKAN – Lütfen rica ediyorum ya...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Özür dilerim Başkanım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, bir şey söyledim ben ve taklidi onun üzerine inşa ettim. “Biz gücümüzü şehitlerimizin ruhaniyetinden temerküz ediyoruz, oradan alıyoruz.” dedim.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Ya ben temerküzü anlamıyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Faruk ağabey, benimle Türkmenistan’a gelersen o yolda bir daha anlatırım.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Temerküzü anlamadım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bir bak oradan, aç şeyi, öğren. Biraz da Türkçe kavramları öğrenelim, bize ait kavramları öğrenelim.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Türkçe değil ki o Sayın Vekil, Arapça, Farsça.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arapça ya!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Arapça canım!

BAŞKAN – Sayın Aydemir, tamamlayın lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, bir şey söyleyeyim ben size, şunu söyleyeyim arkadaşlar: Milletvekilliği pozisyonu almış insanların kullanılan kavramlara karşı “bilmiyorum” demesini ben millete yakıştıramıyorum, milleti temsile yakıştıramıyorum. Bilmiyorsan öğreneceksin kardeşim. Şuraya kadar gelmişseniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydemir, ek süreniz de bitti.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır efendim.

BAŞKAN – Sözüünüzü tamamlamanız için mikrofonu açıyorum.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Böyle şey olmaz ya! Yani burada konuşturulmuyoruz. Böyle bir şey olabilir mi ya?

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Kısa bir söz alacağım sizin satışmanızdan dolayı.

(Oturum Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Peki arkadaşlar, şunu söylüyorum, bakın: Uğur kardeşim ısrarla, altını çize çize tekdirdede bulunuyor -tekdirdi de bilmezler ya- yani uyarıda bulunuyor, “İbrahim’ciğim, özellikle bizim kelamihitamı -bunu da bilmezler- son sözümüzü kayda geç.” diyor. Ben de geçiyorum: Arkadaşlar, şehitler ölmez, vatan bölünmez.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – O kadar!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, ezanlar dinmez, bayrak inmez ve bunu, var ya, Allah’ın izniyle dünya durdukça hayata geçiren bir hâlimiz var, haletimiz var.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Kutsal istismarı sizi kurtaramayacak. Yeter bu istismar, yeter!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bu millet hep zirvelere gidecek. Bu zirve yürüyüşünde katkı sunan...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hamaset yapıyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yaparsa yapar, size ne!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sevgili Bakanım, şahsınızda buradaki bütün heyete, bütün güvenlik güçlerimize yüreğimizi açıyoruz ve Sayın Cumhurbaşkanımız, liderlik kıvamının eşi menendi olmayan isim, onun mücadelesine burada temenna ile yaklaşıyoruz ve beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Bütçemiz hayır uğur getirsin Bakanım. (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Yalnız, bir hususu söyleyeceğim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, ismim verilerek bir konuşma yapıldı.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen sakın olun. Böyle bir usul yok arkadaşlar.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, bir dakika...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, bir saniye...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – İsmim zikredilerek...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen isim de zikretmeyin.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ben de konuşmamı yaptım. Müsaade edin, bir cümle söyleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Tatlıoğlu, Durmuş Bey konuşmasında bunun cevabını verir. Lütfen... Bakın, ben bir usul uyguluyorum. O usulü değiştiremem.

Çok teşekkür ediyorum.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – “Hafızayıbeşer nisyan ile maluldür.” geçen seneki Tarım Bakanlığının konuşmasına bir bak, orada Sayın Bakanın konuşmasına kim itiraz etmiş ve Sayın Bilgiç bana geldi teşekkür etti.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben size dedim...

BAŞKAN – Bir saniye, Sayın Aydemir, lütfen...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yani kimseyi yüzüne karşı bu kadar övmeyin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Biriyle konuşuyordun sen.

BAŞKAN – Yalnız arkadaşlar, burada bir hususu dile getireceğim, biraz önce üzüldüğüm bir hususu dile getireceğim.

Bu ülke hepimizin arkadaşlar, bu vatan bizim. Burada, özellikle “Terörle mücadele ediyoruz.” ifadesinden sonra Sayın Paylan bir ifade kullandı, beni çok üzdü “Allah korusun.” şeklinde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne Allah korusunu ya! Hayır, hayır...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – O anlamda değil.

BAŞKAN – O anlamda kullanmadınız mı peki?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, efendim, “Bizi taklit edin.” dedi, ben de “Allah korusun.” dedim.

BAŞKAN – Peki, efendim, taklitse tamam, geri alıyorum o zaman.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın lütfen ya, kayıtlara bakın yani, lütfen...

BAŞKAN – Ben öyle anladım arkadan.

Peki, geri alıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sataşma var, ben süremi veriyorum, dün aynını Mustafa Bey’e uyguladınız.

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, buyurun lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türk orijinli İbrahim Bey’den sonra söz almak mutluluk verici.

Sayın milletvekilleri, bir ülkede güvenliği sağlamak için birimler olabilir fakat bir yerde görev yapan polis memuru, o bölgenin insanına benzemelidir. Oysa bugün polislere baktığımızda hizmet verdiği topluma benzemeyen, tamamen militarize olmuş, ağır silahlarla donanmış birimler görüyoruz.

Burada uzun uzun güvenlik harcamalarının öneminden bahsettiniz, üstelik tüm dünya bu trendi takip ediyor, sürekli düşman algısı yaratılıyor, iç ve dış tehditlerden söz ediliyor. Güvenlik, gündelik yaşamımızın her anına nüfuz eden bir paranoya hâline getiriliyor. Bir hükümetin iktidarda kalması, bir demokratik seçim olmaktan ziyade beka meselesi hâline getiriliyor. Bundan en çok, dünyada, tüm dünyada aşırı sağ ve savaş sermayesi kâr ediyor. Milyarlarca dolarlık ve sürekli kârını artıran yılda 100 trilyonluk ticaretle kapitalizmin en büyük pazarından bahsediyoruz.

Değerli arkadaşlar, toplantı, gösteri yürüyüşü hakkında kısaca bahsetmek istiyorum. Bugün Türkiye’nin hiçbir yerinde, kentinde yurttaşların itiraz ve taleplerini özgürce dile getirebilecekleri bir kanal yok. Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle garanti altına alınmış bir haktan bahsediyoruz. Oysa bu en temel hak, valilik, İçişleri Bakanlığı ve Emniyet teşkilatının keyfi kararlarıyla engelleniyor; Ankara, bunun en baskılı yaşandığı kentlerden biri. Bir başkent olarak devletin temsil edildiği şehrin yurttaşların haklarını korumak ve özgürlüklerini sağlamakla temsil edilmesi ve anılması gerekirken Ankara tamamen bir polis devleti anlayışıyla yönetiliyor. Burada birçok basın açıklamasında dahi yaşı 60’a yaslanmış bir kadın olarak, bir milletvekili olarak yaşadığım saldırılar nedeniyle bugün “Kolum acaba saldırıda mı kırıldı?” diye gülünç ama birçok kez bana soruldu. Kendim düşerek kırdım, onu söyleyeyim fakat buna şaşırarak çok da mümkün değil çünkü bu o kadar olası bir şey ki Ankara’da ya da Türkiye’nin başka kentlerinde. Her kesimden örnekler var, geçen sene İstanbul’da 25 Kasım ve 8 Mart eylemlerinde korkunç bir polis şiddetine maruz kaldık. Yıllardır barışçıl bir şekilde yapılan bu gösterilerde, kadınların taleplerini dillendirdikleri bugünlerde ne oldu da kadınlara saldırmaya karar verdiniz?

Evet, kayyumların, özellikle kadınlar üzerinde yarattığı etkileri anlatmak için gerçekten sürem yok. Ama HDP’li belediyeler, orada açtıkları kadın merkezleriyle, birimleriyle kendi ana dillerinde özellikle kadınların gidebileceği ve hizmet alabileceği yerler yaratmışlardı, sığınaklar açmışlardı. Bunların hepsini, özellikle Kayapınar’ı söylemek isterim, aylarca onay bekledi ve sonunda “İhtiyaç yok.” denilerek onaylanmadı ve kapatıldı. Siz şiddet konusunda en büyük sorumluluğu olan bakanlıklardan birisiniz. Bununla ilgili bunca kadının öldürüldüğü bir ülkede aslında seferberlik ilan edilmesi gerekiyordu. Siz burada sayılarla ve istatistiklerle bu sorunu bir tür olağanlaştırıyorsunuz. Yani “Bakın, Avrupa’dan daha az.” diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayınız.

Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Diyorsunuz ki: “Olaylar azaldı ama cinayetler arttı.” Bunun tercümesi nedir, biliyor musunuz? Kadınlar bize başvuruyorlar, erkek şiddetinden ancak kadınlar öldürüldüğünde haberdar oluyoruz demektir. Yani Türkiye bu anlamda istatistik yoksunu bir ülke.

Bir de, sivil toplumla ilgili bir sayfanız var “Güçlü Sivil Toplum, Güçlü Türkiye Yolunda Büyük Bir Adım” başlığıyla ve sivil toplum kuruluşlarıyla sürekli istişare ve iş birliği hâlinde bulunmaktan bahseden bir sayfa bu. Bu, bizi ancak hafifçe gülümsetiyor Sayın Bakan. Hangi sivil toplumu seviyorsunuz? Gerçekten merak ediyorum, hangi sivil toplumu seviyorsunuz? Ya da kendiniz ve etrafınızdaki korumalar dışında -aileniz de öyledir mutlaka- gerçekten sevdiğiniz ve sevgiyle yaklaştığınız bir şey var mı?

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ama bunların dışında bir şey var mı, merak ediyorum ben. Büyük bir güç, erkeklik ve güvenlik gösterisi sundunuz burada.

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayınız, son süreniz.

Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Son cümlem, tamam.

İnsan kendi sesinden başka sesleri de duymalı gerçekten çünkü demokrasi böyle bir şey ama bu yüksek egoyla, öz güvenle başka bir sesi duyabileceğinizi düşünmüyorum, duymanızı isterdim ama bu, bu ülkeye mutluluk getirmiyor. Sadece HDP’ye değil, aslında bütün bir ülkeye mutluluk getirmiyor, huzur getirmiyor. Güvenlikle sağlanmıyor sadece bunlar, gerçekten başka şeyler gerekiyor, başta da demokrasi gerekiyor diyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Aksu, buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, kapsamlı ve doyurucu sunumuz için teşekkür ediyorum, başarılarınızın devamını diliyorum.

Konuşmama başlarken Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarındaki kahraman güvenlik görevlilerimizden ve mülki idarecilerimizden görevleri başında şehit olanlara Allah’tan rahmet, gazilerimize şifa ve sağlıklı ömür niyaz ediyorum.

Ayrıca, vatanın her yerinde ve sınırlarımızın dışında PKK/PYD-YPG, DAESH, FETÖ ve diğer terör örgütleriyle mücadelede görev yapan kahraman güvenlik güçlerimize başarılar diliyor, Milliyetçi Hareket Partisi olarak her daim yanlarında olduğumuzu ifade ederek selamlarımızı iletiyorum.

Bakanlık olarak, vatandaşlık ve nüfus işleri, mülki idare, göç, asayiş ve güvenlik, afet ve acil yardım gibi vatandaşlarımızın doğumundan ölümüne tüm süreçleriyle ilgili geniş bir hizmet alanımız bulunmaktadır. Türkiye’nin bir güvenlik halkası içinde yer alması, milletimizin huzur ve güvenliğinin temin edilmesi bakımından İçişleri Bakanlığına büyük bir sorumluluk düştüğü tartışmasızdır. Nüfus kayıtlarının tutulması, vatandaşlığa kabul, illerin ve ilçelerin idaresi ve göç politikalarının tanzimi de Bakanlığın ana görevlerinden birkaçıdır. Şüphesiz bunların içerisinde en önemlisi vatandaşlarımız için

huzurlu ve güvenli bir ortamın tesisidir. Yaşadığımız çağ güvenlik ve tehdit algısının değiştiği, suç ve şiddet unsurlarının çeşitlenerek arttığı, suçun türüyle birlikte işleyenlerin karakteristiklerinin de değiştiği asimetrik bir durumu ifade etmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, terörü ve şiddeti bir yöntem olarak benimseyen ve amaçlarına ulaşmak için bunları meşru gören anlayışı, Türkiye Cumhuriyeti'nin bekasına, milletimizin huzuruna, güvenliğine ve insanlığa ciddi bir tehdit olarak görüyor, millî birliğimizi, demokrasimizi ve ekonomik gelişmemizi tehdit eden büyük bir tehlike olarak kabul ediyor ve terörle mücadeleyi hiçbir şartta ihmal edilmemesi gereken millî bir politika olarak değerlendiriyoruz. Bu kapsamda, terör belasından ülkemizi tamamen kurtarmak için çok boyutlu politikaların tavizsiz sürdürülmesi, uzun vadeli ve istikrarlı, millî ve etkin bir terörle mücadele politikasının uygulanmasını ve terörle topyekûn mücadele anlayışının egemen olmasını önemsiyoruz. Mücadele şüphesiz hukuk kuralları içinde yapılmaktadır.

Güvenlik birimlerinin yürüttüğü mücadelenin yanı sıra, terörü besleyen unsurların ortadan kaldırılmasına dönük önleyici tedbirlerin alınması da önemlidir. Teröre ve teröriste yataklık eden, hamilik yapan, destekleyen, arka çıkan, göz yuman, açık ya da gizli iş birliği içinde olan, her türlü kaynak sağlayan kişi, kurum ve kuruluş, topluluk ve benzeri unsurlarla yapılacak kararlı mücadele, önleyici tedbir anlamında şüphesiz önemli sonuç verecektir.

Bu kapsamda, bazı belediye yönetimlerinin, yöneticilerinin terörist örgütlere finansal ve lojistik destek vermesi nedeniyle görevlerinden uzaklaştırılmasını, terörle mücadelede etkili sonuç alınabilmesi açısından son derece önemli olduğunu değerlendiriyor ve destekliyoruz. İş makineleriyle yol altına bomba düzenekleri yerleştirip asker ve polisimize tuzak kurmak en büyük alçaklık, en büyük ihanettir. Belediye kaynaklarını halka ve kente sunmak yerine, terör örgütüne aktaran belediye yönetimlerinin görevden uzaklaştırılmasıyla birlikte vatandaşlarımız da gerçek manada belediye hizmeti almaya başlamakta, ekonomik ve sosyal refah da artmaktadır. Siyasi, lojistik, narkotik ve finans boyutu itibarıyla terörün uluslararası desteklerine karşı da etkili tedbirler alınması, teröre finansman desteği sağlayan uyuşturucu, akaryakıt ve insan kaçakçılığıyla etkili mücadelenin aralıksız devam ettirilmesi şüphesiz mücadelenin başarısını arttıracaktır.

Terör kartını Türkiye'ye karşı bir tehdit aracı olarak kullanan ve millî birliğimizi hedef alan tahriklerde bulunan unsurlara karşı etkili bir caydırıcılığın icra edilmesi temel ilke olmalıdır. Terörle uluslararası ölçekte mücadele uluslararası hukukun sağladığı hak ve imkân çerçevesinde yürütülmeye devam edilmeli ve ülkemizi tehdit eden terör hiçbir ülkenin inisiyatifine bırakılmadan yok edilmelidir. Nitekim, ülkemizin güneyinde Suriye topraklarında oluşturulmak istenen, Türkiye'nin millî güvenliğini ve egemenlik haklarını tehdit eden terör koridoru oluşumu, uluslararası hukukun verdiği imkân çerçevesinde önce Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı Harekâtları, son olarak da 9 Ekimde başlatılan Barış Pınarı Harekâtı'yla kimsenin inisiyatifine bırakılmadan bertaraf edilmiştir. Ayrıca, sınırlarımız içerisinde ve dışında devam eden Pençe ve Kiran Operasyonlarıyla etkili ve sonuç alıcı bir mücadele verilmektedir. Bu operasyonlarla, inşallah, bölücü terörün kökü kazanacak ve tüm vatandaşlarımız huzura kavuşacaktır.

Bu vesileyle, başta Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, Jandarma ve emniyet güçlerimize olmak üzere, tüm güvenlik güçlerimizde bir kez daha başarılar diliyor ve teşekkür ediyoruz. Diğer taraftan, asayişsizliğe zemin hazırlayan unsurlar da ortadan kaldırılmalı, suçun teşebbüse dönüşmeden engellenmesi için istihbarat hizmetleri etkinleştirilmelidir. Kamuoyuna tamamı açıklanmasa da bu yönde teşebbüse dönüşmeden engellenen birçok suç olduğunu, suç girişimi olduğunu da tahmin ediyoruz. Toplumsal hayatta hukuk düzeninin aksatılmadan yürütülmesi, kişilerin korkusuzca yaşayabilmesinin teminat altında olması "güvenlik" olarak tanımlanmaktadır. Herhangi bir şarta ve kısıta bağlı olmaksızın

davranma hâli de “özgürlük” olarak tanımlanmaktadır. Yani güvenlik sağlandığında özgürlük de sağlanmış olacaktır. Bu nedenle “özgürlük güvenlik dengesi” gibi söylemlerle güvenlik politikalarının antidemokratik gösterilmesinin, 2 kavramın birbirinin alternatifi gibi takdim edilmesinin doğru olmadığını belirtmek istiyorum.

Suriye’de yaşanan istikrarsızlık nedeniyle ortaya çıkan ve Birleşmiş Milletler tarafından günümüzdeki en büyük insani kriz olarak nitelendirilen sığınmacıların durumu, hukuki statüsü, ülkemize olan ekonomik ve sosyal etkisi, sürecin hasarsız nasıl yönetileceği Türkiye’nin gündemindeki önemli sorunlardan biridir. Türkiye, önemli sayıda sığınmacının ülkemizde bulunmasının oluşturduğu yüksek ekonomik maliyet yanında bazı sosyal problemlerle de karşı karşıyadır. Bu sorunların çözümünün kapsamlı, uzun vadeli ve maliyetli politikalar gerektirdiği de açıktır.

Bir terörle mücadele politikasının uygulanması ve terörle topyekûn mücadele anlayışının egemen olması yanında, yaşadığımız çağda göç de -terörle mücadeleyle beraber- mücadele edilmesi gereken, üzerinde durulması gereken en önemli hususlardan bir tanesidir. Göç olgusu, ulusal ve uluslararası düzeyde iş birliği ve koordinasyon gerektiren, Türkiye’nin güvenliğini ve kamu düzenini, sosyoekonomik ve kültürel yapısını etkileyen önemli bir sorundur. Terörle birlikte kitlesel göç, şüphesiz ki yaşadığımız çağın önemli bir problemidir.

Ülkemiz, coğrafi ve stratejik konumu nedeniyle tarihsel süreç içerisinde önemli göç dalgalarıyla karşı karşıya kalmış, cumhuriyetin ilk yıllarında başlayan göç hareketleri de günümüze kadar gelmiştir. 2011 yılından itibaren ise Suriye’de baş gösteren iç çatışmalar ve istikrarsızlık sebebiyle kitlesel göçle karşı karşıya kalınmış, bu süreçte Türkiye geçiş ülkesi durumundan hedef ülke konumuna gelmiştir. Hâlen devam eden bölgesel gelişmelerin Türkiye için göçle ilgili risk ve tehdidi barındırdığını söylemek mümkündür. Kamuoyunda bu konuda oluşan olumsuz algı yanında, ülkemizin transit ve düzensiz göç baskısı altında bulunması, külfet paylaşımında uluslararası aktörlerin isteksizliği ve uluslararası hukukun yetersizliği bu konuda politika oluşturulmasını güçleştirmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Bu kapsamda, göçü sağlıklı bir şekilde yönetebilmek, millî menfaatlerimiz ve insan odaklı bir yaklaşımla politika geliştirmek oldukça önemli hâle gelmiştir. Entegre sınır güvenliği sistemi oluşturularak düzensiz göçün önlenmesi, kaçakçılık, organize suçlar ve terörle mücadelede etkinliğin artırılması bu süreçte önem arz etmektedir ki -sunumunuzda belirttiğiniz gibi- bu konuda önemli mesafe alınmış olmasından duyduğum memnuniyeti de ifade etmek istiyorum.

Bu çerçevede hazırladığımız 2019-2023 Stratejik Göç Planı’nın bu amaca ve kitlesel göç sorunlarının çözümüne katkı sunmasını, oluşacak yeni ihtiyaçlara cevap vermesini temenni ediyoruz.

İçişleri Bakanlığımızın gündeminde yer alan önemli meselelerden birinin de uyuşturucuyla mücadele olduğunu biliyoruz. Türkiye’de uyuşturucuya erişimin ve kullanımının arttığını ama bununla birlikte mücadelede farkındalığın da arttığını sevindirici bir şekilde ifade etmek istiyorum. Siz rakamları verdiniz, hem yapılan operasyonlarda hem de doğrudan uyuşturucuya bağlı ölümlerde 2018 yılında önemli bir iyileşme olduğunu da memnuniyetle müşahede ettiğimizi ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakanım, terörle mücadelede göstermiş olduğunuz kararlı ve korkusuz mücadeleyi tavizsiz sürdürmeniz en samimi ve içten dileğimizdir. Zira, karşımızdaki terör musibetinin toplumsal, ekonomik ve siyasi faturası çok ağırdır. Millî devletimizi kundaklamayı, millî varlığımızı dağıtmayı,

milli kimliğimizi dinamitlemeyi amaçlayan iç ve dış mihraklar terörü alçakça kullanmakta ve kumanda etmektedir. İnaniyoruz ki terör örgütleri ve şer güçleri ne yaparsa yapsın milli mukavemet kırılmayacak, milli birlik ve kardeşlik ruhu bozulmayacak, Türk milleti iman ve iradesiyle ihanetin belini kıracaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak terörle mücadelede, ön şartsız, Sayın Cumhurbaşkanımızın, Sayın Bakanımızın ve Hükûmetin yanında, devletimizin arkasındayız ve destekçisiyiz.

Zulme alkış tutan, zalimlere kucak açan, bölücülüğe ve düşmanlığa çanak tutan kim varsa inşallah kaybetmeye, bedelini ödemeye mahkûm olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Türkiye'nin tarihsel egemenlik haklarından ödün vermesi, milli bekasını tesadüflerin akışına bırakması elbette düşünülemeyecektir. Bu nedenle, terörizmle mücadele tavsamadan, gevşemeden, gecikmeye mahal vermeden sürdürülmeli, mutlaka sonuca ulaşılmalıdır.

Bu vesileyle Bakanlık ve kurumlarınızın bütçelerinin, 2020 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Bakanlığımızın çok değerli bürokratları, değerli milletvekilleri; bugün İçişleri Bakanlığımızın 2018 yılı kesin hesap ve 2020 yılı bütçe görüşmeleri oturumunda hepimize en içten sevgi ve saygılarımı sunuyorum. Özellikle vurgulayarak söyledim, 2018 kesin hesabı şu ana kadar hiç konuşulmadı; Sayın Bakan, sunuşlarında 2018'in muhasebesini yapmadı; 2017'den 2018'e nasıl geçmiştik, 2018'den 2019'a nasıl geçmiştik, bunun kesin hesabı konusunda herhangi bir bilgi kendisinden almadık. Aynı zamanda, 2020 yılı bütçesinde ise en sonunda bütçe üzerine kısaca birkaç rakam ifade edildi ama onu da görmedik. Yapılan sunum, Sayın Bakanın bizlere sunuşu tabii ki icraatın içerisindeki yani İçişleri Bakanlığının faaliyetlerindeki etkinliğin ifadesi oldu.

Bir kere öncelikle şunun altını çizerek söylemek istiyorum: PKK olsun, IŞİD olsun, FETÖ olsun, her ne sebeple olursa olsun Cumhuriyet Halk Partisi olarak terörün her türlüüne her yerde ve her şekilde sonuna kadar karşıyız ve bu anlamda terörün ortadan kaldırılması, yok edilmesi için canını vermiş olan şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyoruz, minnet duygularımızı, şükran duygularımızı bir kez daha ifade ediyoruz. Yine, aynı şekilde gazilerimize saygılarımızı, minnet duygularımızı ifade ediyoruz. Bunu peşinen söylüyorum çünkü buradan sonra başka anlamlar yüklensin istemiyorum.

Değerli arkadaşlar, 12 Eylül darbesi sonrasında biliyorsunuz darbe yönetiminin rahatsız olduğu kelimeler vardı, özellikle 1982 Anayasası'nın oylanması öncesinde mavi oy Anayasa'ya karşı oydu, "mavi" kelimesinin kullanılmasından bile rahatsız oluyordu 12 Eylül darbe yönetimi. Hatta bu konuda kimi karikatürlerde "mavi" kelimesi kullanıldığı için buna itiraz edilmesi sonucu "mavi"den kaçınılmaya çalışıldı. Hatta çekimser oy kullanmak isteyenler için "tak tak tak" ifadeleri kullanılıyordu, ondan da rahatsız olduğu için kapı çalma karikatürlerinde "tak tak tak" yerine "zır" falan ifade ediliyordu. Trajikomik bir durumdu gerçekten o günler.

Günümüzde de “hak, hukuk, adalet” dediğinizde, “vicdan” dediğinizde, “hoşgörü” dediğinizde, “masumiyet karinesi” dediğinizde, “insan hakları, düşünce özgürlüğü” dediğinizde -eğer bunları diyorsanız zaten- siz iktidarın karşısısız ve hemen bir terörist damgası veya kendinden olmayanları dışlayan bir anlayış egemen oluyor. Üzülerek söylüyorum, bizim bu ülkede gerçekten demokrasiye ihtiyacımız var değerli arkadaşlar. Sayın Bakanım, bunu size bir rica olarak ifade ediyorum, özellikle dikkat etmenizi yürekte diliyorum. Buna ülkemizin, toplumumuzun çok ihtiyacı olduğunu düşünüyorum.

Bakın, demokrasi, çoğunluk diktatörlüğü değildir. Demokrasi “Ben çoğunluktaım. Ben ne dersem o olur kardeşim, siz bakın işinize, oturun oturduğunuz yerde. Bana karşı bir laf ederseniz de terörist ilan ederim, sizi yok ederim.” anlayışı değildir; çoğulculuk ilkesidir esas olan. Bugün burada bulunuş nedenimiz de bu ilkenin gereğidir aslında. Yani siyasal iktidar bugün istese bütçeyi denge, denetleme hak getire, bırakıp “Meclis Genel Kurulunda çoğunluk da zaten bizde.” ya da “Komisyonda zaten çoğunluktaız. Ne diye görüşelim?” deyip oylar geçer gider. Hayır, çoğulculuk azınlığın da bir gün iktidara gelebilmesinin yolunun açık olmasıdır, aynı zamanda azınlığın düşüncesine de kıymet, değer verilmesi ve doğru yolu, gerçeği görmek adına azınlığa önem verilmesi anlayışıdır. Biz bundan her geçen gün uzaklaşıyoruz.

Sayın Bakanım, şimdi sizin sunuşunuzda 15 Temmuz öncesi ve sonrası dönemlerini çok gördüm -sayfalarını söylemeyeyim ama 8’inci, 14’üncü, 28’inci sayfalarında- hatta sanki Bakanlık 15 Temmuz sonrası bir anda faaliyete geçmiş gibi bir algıya bile neden oluyor. Öyle bir amacımız olmadığını biliyorum ama.

15 Temmuz öncesi ve sonrası çok yanlış. Bakın, PKK terör örgütüne katılmak isteyen gençleri, dağa çıkmak isteyen, çıkarılmaya çalışılan gençleri, genç evlatlarımızın annelerinin feryadını görüyoruz, acıyla, üzüntüyle bunu işitiyoruz ama şimdi şunu da görmek lazım: Bakın, bunu eleştirirken, bunun üzerinde söz söylerken 15 Temmuz öncesinde -15 Temmuz, hain darbe girişimidir ve buna taraf olanlar varsa bunun yanında olanlar varsa teröristtir, evvallah, kabul ediyoruz- devletin önlem alması ve gereğini yapması da esastır.

Rakamları şimdi hatırlamıyorum, verdiğiniz rakamlar sanıyorum 27’nci sayfadaydı, not almışım, hemen söyleyeyim, önümde: 559.064 kişiye işlem yapılmış, 261.700 gözaltı, 91.287 tutuklama gerçekleşmiş. Sayın Bakan, 15 Temmuz gecesi darbe girişimine kadar neredeydiniz? 559-560 bin kişi gözaltına alınıyor bir gecede. Darbeye doğru giden bu süreci bizim istihbaratımız göremedi mi? O darbe girişiminde bulunanlara katılan gençleri göremediniz mi? Bunların, o süreçte siyasi ayağı konusunda hiçbir düşüncemiz, fikriniz yok. Neden 15 Temmuz milat alıyorsunuz? Öncesinde “Fetullahçı terör örgütü” olarak tabir ettiğimiz o terör örgütünün -terör girişimi olarak- hain darbe girişimine maruz kalan devletimiz, o teröristlerin önüne neden geçemedi? İstihbaratımız neydi, neredeydi, bunlara neden bir önlem almadık, göz mü yumuldu yoksa diye sormak isterim.

Dolayısıyla biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak orada da söylüyorduk: Memleketin idaresi Anayasa’nın temel ilke ve değerlerine, demokratik, laik, sosyal hukuk devletine göre olmalıdır. Birtakım cemaatlerin devlet yönetimini, nüfuzunu -başta Fetullah Gülen cemaati dediğimiz, o zaman “FETÖ” olarak- hatta onların amaçlarını her yerde her şekilde şiddetle eleştirdiğimiz bu yapıya karşı bizim düşüncelerimiz ortadaydı, o zaman da söylüyorduk. Bunu PKK için de bugün söylüyoruz. Bunu özellikle belirtmek istedim Sayın Bakanım. Bunun gerçekten önemli olduğunu düşünüyorum.

Bakın, şimdi, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü 9’uncu maddede, 10/A’da Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 26’ncı madde Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu gibi birtakım kurullar var ve bunlar, özellikle Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu, İçişleri

Bakanlığının görev, yetki ve sorumluluklarına giren konularda Cumhurbaşkanına birtakım stratejik konularda öneriler geliştirmek, planlar sunmakla görevli. Bu kurulla ilgili ilişkileriniz nedir? Bunu ben Dışişleri Bakanlığına da sormuştum; benzeri, aynı Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu Dışişleri Bakanlığının da sorumluluk alanında birtakım iş ve işlemleri haiz. Bunu da hâlen anlayabilmiş değilim.

Aynı şekilde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, yine Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde tanımlanmış görev, yetki ve sorumluluk alanında -ki kararnamenin 97'nci maddesi bu- tanımlanmış görev, yetki sorumlulukları var. Özellikle deprenselliğe karşı imar uygulamalarıyla ilgili, özellikle küresel iklim değişikliği ve buna karşı alınması gereken önlemlerle ilgili, bunun çevresel etkileriyle ilgili, bunun şehircilik adına yapılması gereken imar uygulamaları ve bütün bu mevzuatla ilgili iş ve işlemleriyle İçişleri Bakanlığı AFAD'ın, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının arasında ciddi bir benzerlik var, örtüşen konular var ama Ulusal Deprem Konseyi maalesef lağvedildi. Yani Türkiye'de bu meseleyi, ulusal bir mesel...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayalım efendim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Özellikle, 17 Ağustos 1999 depremi sonrasında 21 Mart 2000'de kurulan bu Ulusal Deprem Konseyinin strateji raporuyla kamuoyunun karşısına çıktığının ancak bunun lağvedilmesiyle birtakım meselelerin, sorunların yaşanmaya başladığının, bunun bir koordinasyon çatısı altında sürdürülmesi gerektiğinin de altını çizmek istiyorum. Yoksa buradan amacın dışında ve Allah korusun, bir afet durumunda, çaresizlik içerisindeki bir devlet yönetimiyle karşı karşıya kalabiliriz.

Sayın Başkanım, bir iki dakika daha rica ediyorum, bir konuya değineceğim. “Personel yatırımlarımızda yüzde 16'lık artış sağlanacaktır.” diyorsunuz “Güvenlik personel sayımız 542.183'tür.” diyorsunuz, yıl sonuna kadar yüzde 16'lık bir artış sağlanmış olacak, kolluk personeli başına düşen vatandaş sayısı Emniyette 261'den 211 kişiye yani 1 kolluk personeli başına 211 kişi düşecek. Jandarmada 121'den 92'ye yani 1 Jandarma personeline 92 vatandaş düşüyor. Bunun 2016-2019 arasında yüzde 20 azaldığını, 208'den 167'ye düştüğünü söylüyorsunuz. Yalnız, bunun sınırı nedir Sayın Bakanım? Bunu bize açıklarsanız memnun olurum. Yani bunun evrensel bir sınırı var mıdır? 1'e 1 midir yoksa, 1 kolluğa 1 vatandaş mıdır? Nereye kadar gidecek bu? Yani bu azaldıkça, düştükçe gurur duyuyoruz ama bu azaldıkça ve düştükçe bir polis devleti durumuna doğru sürükleniyoruz.

Son olarak, soru olarak bunu ifade ediyorum: Emniyet ve güvenlik mensuplarına 3600 ek gösterge konusunda ne düşünüyorsunuz Sayın Bakanım?

Sunuşunuzda fahri trafik müfettişliği konusuna değinmediniz ya da değindiyseniz benim dikkatimden kaçmış olabilir.

BAŞKAN – Var, var; girdiler, konuştular.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Belki çok sınırlı bir zaman olduğu için buna girmediniz ama bu konudaki durum nedir, buna yönelik düşüncenizi almak istiyorum. Trafik güvenliğinin sadece denetim ve kaza ilişkisi üzerinden değil, aynı zamanda, eğitim ve toplumsal kültür üzerinden de ifade edilmesinin doğru olacağını düşünüyorum.

E-belediyeçilik konusunda çok geç kalınmıştır. Özellikle, dijital arşiv, mekânsal adres kayıt sistemleri ve e-belediyeçilik kapsamında gerçekten en az on yıl geç kalınmıştır. İyi bir şeydir, kutluyorum ama geç kalınmıştır, en kısa zamanda bunun tamamen gerçekleşmesini diliyorum.

Bakanlığımızın bütçesinin ülkemizin huzuru, güvenliği, refahı adına hayırlı olmasını diliyorum.

Bakanlığımızın personeline tepeden turnağa bu konudaki çabaları için şükranlarımı özellikle belirtmek istiyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Sındır, teşekkür ediyoruz.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, sayın vekil arkadaşlarım, basınımızın değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle, bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Bu arada, sözlerime başlamadan önce, Sayın İbrahim Aydemir, size bir şey söylemek istiyorum, sürekli bir “ak kadrolar” “ak kadrolar” söyleminiz var, şunu söylemek istiyorum: Sayın Bakanın arkasında hizmet eden kadrolar Türkiye Cumhuriyeti’nin kadrolarıdır.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben onları kastetmiyorum, bu kadroları kastediyorum hanımefendi.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Lütfen, dikkat edelim söylemlerimize.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır, onları kastetmiyorum.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Siyasi kadroyu kastediyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama hep öyle işaret ediyorsunuz, bundan sonra dikkat edelim.

(Oturum Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

BAŞKAN – Sayın Emecan, İbrahim Bey grup sözcüsü oldu bugün, grubu kastetti.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamam, bunu bir düzeltelim lütfen, sürekli öyle bir işaret yapıyorsunuz.

Neyse, süremden de çok fazla gitmesin, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, tabii, kullandığınız bütçe Türkiye Cumhuriyeti devletinin bütçesi ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin bütçesinin büyük bir çoğunluğunu da bu milletin vatandaşlarının ödediği vergilerden oluşuyor. Yani harcadığınız bütçe aslında bizim ödediğimiz vergiler, bizim paralarımızla oluşan bir bütçe. Bu anlamda da bütün bakanların ve en başta da sizin bu bütçeyi nasıl harcadığınız çok önemli; ne yönlere harcadığınız ve nasıl kullandığınız, bu sorumluluk çok önemli.

Şimdi, 2019-2023 Stratejik Plan’da “Amaç ve Hedefler Seti” diye bir bölüm var. Burada 5 amaç var. 1’inci amaç olarak “İç güvenlik, göç, sınır yönetimi, afet ve acil durum hizmetlerinin koordinasyonunu evrensel insan hakları çerçevesinde etkin bir şekilde yürüterek güven ve huzur ortamını sağlamak...” “Evrensel insan hakları çerçevesinde” diyorsunuz. Önemli bir tanım. Acaba bu tanımı ne kadar hayata geçirebiliyorsunuz, tabii, bunu da sorgulamak gerekiyor çünkü baktığımız zaman, özellikle 21 Temmuzda ülkenin tamamında o olağanüstü hâl ilan edildikten sonra üçer aylık sürelerle 7 defa uzatarak ülkeyi toplamda iki yıl boyunca OHAL koşulları altında KHK’lerle yönettiniz. Siyasi iktidar olarak OHAL’i maalesef muhalefetin ya da muhalif olanların üzerinde bir baskı aracı olarak kullandınız. Bu süreçte KHK’lerle yüzlerce insan, akademisyen ekonomik ve sosyal haklarından mahrum bırakıldı. Ayrıca düşünce ve ifade, basın, örgütlenme özgürlüğü gibi özgürlükler de çok ciddi bir şekilde ihlal edildi bu süreçte. Avrupa Komisyonu Raporu’na da yansdı tabii bunlar. 2019 Raporu’nda OHAL’in kaldırılmasının memnuniyet verici olduğu ancak Türkiye’nin OHAL kapsamındaki birçok

kısıtlayıcı unsuru mevzuatına eklediği belirtilmiştir. Yeni sistemle kamu yönetiminin ve yargının daha fazla siyasallaştığına, insan hakları, hukukun üstünlüğü ve yargının bağımsızlığına ilişkin kötüleşen durumun rapor döneminde de devam ettiğine dikkat çekilmiştir. Elbette bu eleştirilerden, bu yukarıdaki bahsettiğim eleştirilerden en fazla sizin pay çıkarmanız gerekiyor İçişleri Bakanı olarak.

Yine bu raporda Dernekler Dairesi Başkanlığının kaldırılarak yerine Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü kurulduğu ve sivil toplum için kapsayıcı bir strateji hazırlanması ve yasal çerçevenin iyileştirilmesi dâhil bu birimin yetki ve önceliklerinin belirsizliğini koruduğu tespit edilmiş. Daha önceki konuşmacı arkadaşlarımız da değindiler bu konuya.

Yine rapordan bir iki şey daha okuyarak sonlandıracağım. Maalesef İstanbul'da üçüncü havalimanı inşaatında çalışan işçilere karşı yürütülmüş olan biber gazı kullanımı gibi uygulamalarla yani işçilere karşı uygulanan baskıyla patronun hakkını gözeten bir ülke konumuna soktunuz bu raporda bizi, onun da altını çizmek istiyorum.

Şimdi, Sayın Bakan, bunlar önemli şeyler, biraz önce söylediğim gibi, kimin parasını, kime, nasıl kullandığımızla ilgili. Öncelikle İçişleri Bakanlığımızın kadrolarının ülkemizin hem teröre karşı güvenliği hem asayiş güvenliğiyle ilgili yürütmüş oldukları bütün faaliyetler bizim için önemlidir. Bunun altını çizmek istiyorum. Gerçekten yürütülen hizmetlerin olumlu olmasını her zaman destekleriz ama bütçe hakkı ve bu toplumun bütçesi vatanşın, halkın, siyasilerin ve muhalefetin üzerinde eğer bir sopa olarak kullanılıyorsa işte, buna karşı da bizim kesinlikle itirazımız olacaktır. Bunun altını çizmek istiyorum.

Tabii, bu bütçenin nasıl kullanıldığında sizin de vermiş olduğunuz emirler, almış olduğunuz tavırlar önemli. Şunu söylemek istiyorum: Öncelikle Çubuk'ta meydana gelen olaydan biraz önce Cavit Arı vekilimiz de bahsetti. Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'na Çubuk ilçesi Akkuzulu köyünde düzenlenen cenaze töreninde bir linç girişiminde bulunuldu ama ondan önce sizin bir söyleminiz vardı 27 Haziranda: "CHP il başkanlarını bundan sonra şehit cenazelerinde protokole kabul etmeyin." gibi. Asıl, sizin hedef göstermenizden sonra bu olay gerçekleşti. Detayına girmeyeceğim, olayları biliyoruz hepimiz ama soruşturmayı başlatan cumhuriyet savcısı bir buçuk ay sonra, Çubuk İlçe Jandarma Komutanıysa iki ay sonra görevinden alındı; bunu da burada hatırlatmak istiyorum.

Sayın Bakan, bu olay Türkiye siyasi tarihine geçecek, sizin siyasi tarihinize de geçecek; aslında birçok olay hem Türkiye'nin hem siyasi tarihinize geçecek. Bizler, siyasiler sadece dün ya da şu an yaptıklarımızdan şu an sorumlu değiliz; aslında bunlar yarına kayıt olarak gidiyor. Dün söylediklerinizin bugün tam tersi bir noktada olduğunuzu hepimiz biliyoruz; bunları şu anda dile getirmeyeceğim ama bugün yaptıklarınızın da yarın nasıl bir etki yaratacağımı sizin takdirinize bırakıyorum. O yüzden, sizin, şu anda yürütmüş olduğunuz İçişleri Bakanlığı görevinde daha hakkaniyetli, daha tarafsız, daha eşitlikçi olmanız gerektiğini düşünüyorum ve size böyle davranmanızı da öneriyorum açıkçası çünkü baskı ve keyfilikle ilgili birçok uygulamanız var. Birkaç örnek vermek istiyorum kısaca. Zamanıma da bakıyorum, azalıyor tabii ki; bu zaman, bu on dakika bize bir türlü yetmiyor burada.

Şimdi, yakın zamanda şöyle bir olay oldu: Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu'nun koruma polislerini aldınız; İl Başkanımızın koruma polislerini hem de gerekçesiz şekilde, ani bir tebligatla görevden aldınız. Bu görevden alma olayından yaklaşık bir ay kadar önce ise, kendisine ve ailesine yöneltilen ölüm tehditlerinden dolayı, özel koruma statüsüne yükseltilmişti ve Sayın İl Başkanımızın da koruma talebi olmamasına rağmen böyle bir koruma verilmişti ama gerekçesiz bir şekilde aldınız. Bu keyfi davranışınızın sebebini bize açıklar mısınız, niçin böyle bir şey yaptınız? Hemen arkasından, İYİ PARTİ İstanbul İl Başkanının korumalarını da geri çektiniz, onu da hatırlatmak istiyorum.

Şimdi, basına yeni yansıyan bir olay var yine, ilginç bir şekilde. Mardin'in Mazıdağı ilçesi Belediye Başkanı Nalan Özyaydın'ın görevinden alınması üzerine oradaki Kaymakamın atanması gerekiyordu bildiğim kadarıyla, Mustafa Dinç'in atanması gerekiyordu ama "Oraya yapılan harekâttan haberim yok." dedikten sonra Kaymakamın görevden alındığını öğrendik, bunu bir doğrularsanız seviniriz. Görevden alındıktan sonra yerine Kastamonu Cide Kaymakamının atandığını öğrendik. Şimdi, kaymakamların belli bir hizmet bölgesinde kaç yıl görev yapacağı belli aslında. Yönetmelik değişikliğiyle bu kaldırıldı; İçişleri Bakanı olarak istediğiniz zaman yerini değiştirebiliyorsunuz, bu yetkiniz var, hakkınız var, dava da açılmıyor ama buradaki gerekçeniz nedir? Bir keyfilik midir, açıkçası merak ediyorum?

Yine sizin uygulamalarınızla ilgili bahsetmek istediğim bir iki olay daha var. Giresun'dan bahsetmek istiyorum, memleketimden. Rabia Naz Vatan olayı var orada, biliyorsunuz; 2 Nisanda Giresun'un Eynesil ilçesinde evinin önünde ölü bulunan 11 yaşındaki Rabia Naz. Adli tıp raporunda bile "trafik kazası sonrası ölüm" yazmasına rağmen polisler, çocuğun ölümünü "intihar" olarak kayda geçiriyorlar. Şu anda, bir araştırma komisyonu kuruldu Türkiye Büyük Millet Meclisinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Biraz müsaade isteyeceğim...

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Emecan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – O yüzden konunun çok fazla detayına da girmek istemiyorum ama orada özellikle babasının, bu olayın örtbas edildiğine yönelik endişeleri varken hâlâ -bu kadar yatırımınıza, güvenlik önlemleriyle ilgili gerek teknolojik gerek kadro olarak bu kadar yoğun şekilde yatırım yapıp çok iyi işler yaptığımızı söylemenize rağmen- şu olayın çözülemediği olması... Şu şaibe gerçekten açıklanmaya muhtaç bir durum. Bir de bu arada, tabii, olayı araştıran gazetecileri, Şaban Vatan'ın -Rabia Naz'ın babasının- görevden alındığını öğreniyoruz.

Yine, bugün basına yansıyan bir olay; buna da bir açıklama getirirseniz... Yine, Giresun ilinin Alucra ilçesinde MHP'li Belediye Başkanı Suat Aybar, AKP'li Vekil, eski Bakan Nurettin Canikli'ye bir suçlama yönlendiriyor "Hizmetlerimizi engelliyor." diye ve bir suç duyurusunda bulunuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Emecan, tamamlayın lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bu suç duyurusunda sizin göndermiş olduğunuz müfettiş, on beş gün görevli olmasına rağmen, geldiği gün itibarıyla Sayın Canikli'nin onu görevden çektiğini ifade ediyor. Yani, Sayın Bakan, ben burada size şunu sormak istiyorum: Siz Türkiye Cumhuriyeti'nin Bakanı mısınız yoksa birilerinin Bakanı mısınız, lütfen bunun da cevabını bize verin. Bu uygulamalar şaibe getiriyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bu nasıl bir laf ya! Yakışmadı.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Ne kadar ayıp ya!

BAŞKAN – Sayın Emecan, teşekkür ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Bunlar bizim için de ülkemiz için de önemli.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Çok ayıp!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Kullanmak ayıp söylemek ayıp değil efendim.

SALİH CORA (Trabzon) - Bu son cümlelerinizi söyleyip kapatın.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Lütfen, son cümlemi söyleyip kapatacak mıyım değil miyim, ona ben ve Başkan karar verir.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Çok ayıp!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Hiç ayıp değil ya, eleştiriyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hiç yakışmadı, hiç yakışmadı.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Siz karar veremezsiniz arkadaşlar, kusura bakmayın, hiç kusura bakmayın.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Hayırlı olsun.

BAŞKAN – Değerli Komisyon üyelerimiz, görüşmelere 14.45'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.46

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati:14.50****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 18’nci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın Özdağ, buyurun.

ÜMİT ÖZDAĞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli hazırım; Türk milletinin Anadolu’daki millî kimlik, kültür ve egemenliğine yönelik önemli bir tehdit modern bir Kavimler Göçü şeklinde 2011-2019 arasında ülkemize gelen kayıtlı ve kayıtsız 5,3 milyon Suriyeli sığınmacıdan kaynaklanmaktadır. Bakan “Gerçek rakamları konuşalım.” dedi. 5 milyon 74 bin yabancı uyruklu varmış, bunun 3,6 milyonu Suriyeli, 1 milyonu öğrenciler, yabancı şirket ve konsolosluk çalışanı; 324 bini ise uluslararası koruma başvuru ve statü sahibi. Uluslararası koruma başvuru ve statü sahipleriyle kastedilen; mülteci, şartlı mülteci ve ikincil koruma altında olanlar.

Türkiye’de üniversitelerde 148 bin öğrenci var YÖK’e göre. Türkiye’de çalışma izni almış, Türk ve yabancı firmalarda çalışan 2011’den itibaren 360 bin kişi var. Bu hesaba göre konsolosluklarda da 500 bin kişi çalışıyor. Madem gerçekleri konuşuyoruz, Erdoğan’ın açıkladığı 3,6 milyon Suriyeli dışında var olan 350 bin Suriyeli Kürt son iki hafta içinde buharlaştı mı? Bu rakamlarda bu yok. Onlar geçici sığınmacı değil mi? Türkiye’de Suriyelilerden sonra 2’nci büyük grup olan ve ayda 10 bininin sınır dışı edildiğini Birleşmiş Milletler verilerinden anladığımız Afganlardan neden bahsedilmedi? Afgan sayısını Birleşmiş Milletler, 196.919 olarak veriyordu, şimdi durum ne? 3’üncü büyük grup olan İranlılar, 4’üncü büyük grup olan Iraklılar da yok bu rakamlar içinde. Varsa nerede?

3 milyon 600 bin kayıtlı Suriyeli ve 350 bin Suriyeli Kürt dışında Türkiye’de ne kadar kayıtsız Suriyeli olduğu hakkında İçişleri Bakanlığının hesaplanmış tahmini nedir? Örneğin, Ali Yerlikaya, Gaziantep Valisi iken “Gaziantep’te 12 Kasım 2017 itibarıyla resmî kayıtlı 343 bin Suriyeli var ancak rakamlarda kayıt eksikliği var. Bize göre bu sayı 110 bin daha fazladır.” dedi. Mersin’de 207 bin kayıtlı var, Mersin Belediyesine göre de 200 bin de kayıtsız var. Resmî rakamlara göre Antalya’da 1.800 Suriyeli var -internetten girin, bakın Bakanlığın kayıtlarına- ama bunu Antalya’da söylerseniz size gülerler.

Ayrıca, Asya ve Orta Doğu’nun değişik bölgelerinden gelmeye devam eden sığınmacılar da varlıklarını her an artırabilecek şekilde karşımızdalar.

Özet olarak, Türkiye’de bugün tahmin edilen sayı, bilinenlerle birlikte, 6,7 milyon. Bu rakam, Türkiye nüfusunun yüzde 8,6’sına eşit.

Bugün karşı karşıya olduğumuz süreç, bir stratejik göç mühendisliği. “Stratejik güç mühendisliği” tabiri, devletler ya da devlet dışı aktörler tarafından belli bir bölgede yaşayan nüfusun güçlendirilmesi, zayıflatılması ya da muhtevasının değiştirilmesini sağlayan yollarla, askeri ve siyasi amaçlar dâhilinde kasti şekilde yaratılmış iç ve dış göçleri ifade ediyor. Mühendislik eseri göçleri yaratan araçlar tehditte askerî güç kullanımına, kazanç vaadinden finansal teşviklere hatta normalde kapalı olan sınırların açılıp

basit geçişin kolaylaştırılmasına uzanan geniş bir skalayı kapsıyor. Bugün karşı karşıya olduğumuz da bir stratejik göç mühendisliği. Ve nedense Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği, İsrail, PKK ve IŞİD, Suriyeli sığınmacıların Türkiye’de kalmasını istiyorlar.

Bu arada, AKP’nin Suriyeli sığınmacılar politikası, Türk halkını belirsizlik içinde tutup uyuturken Suriyelilerin Türkiye’de kalmasını sağlamaya yönelik adımlar da atılıyor, psikolojik harekâtlar da yapılıyor. Şeref Malkoç 2017’de “Ne kadar teşvik edersek edelim, Suriyelilerin yüzde 80’i kalacak.” diyordu. 2018’de “Büyük devlet olmak için büyük nüfusa ihtiyaç var. Suriyeliler Türkiye için büyük bir fırsata dönüştürülebilir.” O zaman Çin’den de insan alalım, daha hızlı daha büyük devlet oluruz. Eski Tarım Bakanı Fakıbaba “Biz Suriyelilere biraz destek versek Türkiye’nin sulanabilir arazileriyle her şeyi yapabiliriz. Ben bunu yüzde 100’le çalıştırabilsem benim işsizlik oranım bitecek. Bizim şu anda dışarıdan gelen, Suriye’den gelen 3,5 milyon misafirimiz var. Kendileri gitse biz onları göndermeyeceğiz, bizim ihtiyacımız var.” dedi. Hürriyet gazetesinden Hacer Boyacıoğlu, 4 Temmuz 2016’da, 2 milyon 746 bin Suriyelinin topluma entegre edilmeleri için nasıl bir planlamanın yapıldığını Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü’nün yürüttüğü çalışmayla açıkladı.

Türkiye’deki Suriyelilere yönelik Politikalar ve Stratejiler için Çerçeve Belgesi’nde 7 bakanlık sorumlu kılınmış, 14 destek kurumu var, STK’ler ve özel sektörün katkısıyla birlikte Suriyelilerin sığınma, eğitim, sağlık, ekonomik ve çalışma hayatı, sosyal uyum, yerel yönetimler, güvenlik ve sivil toplum gibi 8 ana dalda Türkiye’ye entegrasyonu ve daha sonra vatandaşlığı üzerinde çalışma yapılıyordu. Keza, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü tarafından 2017’de hazırlanan ve Bakanlık internet sitesine konulan Kilis İli 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı açıklama raporunda Suriyelilerin en az yarısının Kilis’te kalacakları açıklanmış, hesaplar da buna göre yapılmış. 2040 yılında böyle olursa Kilis, bir Türk kenti değil, Ayn el Arap olur.

Keza, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nun 96’ncı maddesinin (1)’inci fıkrası gereği hazırlanan ve kamuoyundan gizli olmamasına rağmen gizlenen Uyum Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planı 2018-2023, Türk halkını Suriyelilerin Türkiye’de kalmasını kabullenmesi için yapılması gereken psikolojik operasyon belgesidir. Bunu da gizlemiyor zaten. Belgenin stratejik amacı, daha 1’inci maddesinde, göçmenlere yönelik toplumsal kabul düzeyinin güçlendirilmesi ve göçmenlere yönelik olarak toplumsal kabulü artırmak için gerekli tedbirlerin alınması hedeflerini ortaya koyuyor. Bu tür belgelerin hazırlanması, Türkiye’ye yönelik göçleri daha da arttıracaktır, teşvik edici olacaktır. Küresel ısınma, kuraklık ve politik istikrarsızlıkların göçleri teşvik ettiği bir dönemde Türkiye, kendisine yönelik göçleri teşvik edici değil, caydırıcı bir tavır almalıdır.

Peki, Suriyeliler kalırlarsa ne olurlar? Cumhurbaşkanlığının finanse ettiği Hacettepe Üniversitesinin yapmış olduğu bir çalışma var. Bu çalışmaya göre -yeni yayınladı- Türk kadınlarının doğum oranları 2,3, Suriyelilerinki 5,3; bu, çok açık bir bilimsel veri. Bugünkü eğilim kalırsa 2040 yılında 3,8 milyon yani vatandaşlık verilenlerle birlikte Suriyelilerin sayısı 7 milyon 460 bine çıkıyor. Türkiye’deki her 13 kişiden 1 tanesi Suriyeli sığınmacı olacak. kayıtsızlar da kalırsa 1,5 milyon 2040 yılında bu nüfus 10 milyon 405 bin kişi olacak. Türkiye’nin bu jeopolitik yapıda böyle bir yükü taşıma gibi lüksü olamaz. Şimdi, ben bunlardan dolayı endişelerimi kamuoyuyla paylaşıyorum, Sayın Bakan ise hiç endişeli görünmüyor. Acaba hangimiz haklıyız, Sayın Bakan mı, ben mi haklıyım?

Şimdi, geçmişe bakıyorum, Sayın Süleyman Soylu’nun FETÖ’nün hayır örgütü olduğunu düşündüğü ve faaliyetlerinden hiç endişelenmediği dönemi hatırlıyorum. Ben de o dönemde FETÖ’den büyük endişe duyuyordum, FETÖ’yle mücadele ediyordum. Süleyman Soylu, PKK’nın müzakerelerinin doğru olduğunu düşünmüştü ve desteklemişti, bundan hiç endişe duymamıştı, hatta kısa bir süre önce

de CNN Türk'te dedi ki: "FETÖ bizi bu nesil, PKK'yla müzakere yapabileceğimiz son nesil diye ikna etti, zokayı yuttuk." Ben, terörle müzakere döneminde bunun yanlış olduğunu düşünüyordum, yanlış olduğu için de karşı çıktım, bununla da yetinmedim, devlet arşivine girsin diye dönemin Cumhurbaşkanı'dan randevu aldım, 7 sayfalık bir raporu kendisine takdim ettim.

Şimdi, ben endişe duyuyorum bu gelişmeden, Sayın Soylu duymuyor, bakalım ne olacak?

BAŞKAN – Evet, Sayın Soylu da cevap bölümünde zaten gerekli cevapları verecektir.

Sayın Girgin, hazır mısınız?

ÜMİT ÖZDAĞ (İstanbul) – Pardon, Sayın Başkan, bir sürem daha var, kısa bir sürem, onu da kullanmak istiyorum.

BAŞKAN – Hemen söyleyin o zaman.

Buyurun.

ÜMİT ÖZDAĞ (İstanbul) – 2 husus var altını çizmek istediğim.

Birincisi: Sayın Bakanın sunumunda ifade ettiği, PKK'nın üst düzey yöneticilerine karşı gerçekleştirilen operasyonlar, doğrusu, bunun çok önemli ve başarılı bir eylem olduğunu düşünüyorum. Dilerim, bu eylemler yani devletin PKK'nın üst düzeyine karşı göstermiş olduğu eylemler devam eder ve Cemil Bayık da bunların arasına katılır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet...

ÜMİT ÖZDAĞ (İstanbul) – İkincisi, yine önemli ve güzel bir çalışma yapılıyor şu anda Jandarma Genel Komutanlığı tarafından ve Emniyet Genel Müdürlüğü de yapmaya başlamış duyduğuma göre. Bu da, ikna ve teslim çalışmaları. Gerçekten çok başarılı çalışmalar ve çok iyi sonuç alınıyor. Bu konuda da tebrik ediyorum kendilerini.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri ve çalışmalarımızın belkemiğini oluşturan değerli Meclis emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, ben Rabia Naz cinayetinin önümüze koyduğu bir soruna, çocuk haklarına ve çocuklarımızın durumuna hem dünyadan verilerle hem de ülkemizin içinde bulunduğu durum itibarıyla değinmek istiyorum. Bu vesileyle, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'nü de kutluyorum.

Sayın Bakan, gün geçtikçe dünya, çocuklar için daha güvensiz, daha geleceksiz, daha mahrumiyet ve özellikle de şiddet dolu bir yer hâline geliyor. Birleşmiş Milletler verilerine göre, 2019-2030 arasında 52 milyona yakın çocuğun 5 yaşına gelmeden ölmesi bekleniyor. Yine, 2019-2030 arasında 150 milyon çocuğun 18 yaşına gelmeden evlenmesi bekleniyor. Her yıl 1 milyon çocuk dünyanın çeşitli yerlerindeki çatışmalarda ölüyor. Bugün bütün dünyada 50 milyon çocuk mülteci ya da göçmen bulunmaktadır. Bu 50 milyon çocuğun 28 milyonu savaşlar nedeniyle yerinden ediliyor. Bütün dünyada savaşlar nedeniyle ailesini yitiren 153 milyon resmî olarak kayıtlı çocuk bulunmakta olup kayıtsız olarak, bu rakamın 400 milyona ulaştığı düşünülmektedir. Her gün her 10 çocuktan 1'i çocuk istismarına uğramaktadır. 2015-2016 yılında internete yüklenen ve çocuk istismar eden video ve fotoğraf sayısı 4,4 milyonken 2017'de bu sayı 8,2 milyona ulaşmış vaziyettedir. Bugün 569 milyon çocuk için yapılan harcama günlük 1

euronun altındadır. Sadece 2012’de, 6,6 milyon çocuk açlık ve hastalıktan yaşamını yitirmiştir. Bugün bütün dünyada 200 milyon çocuk işçi bulunmakta olup bunların 73 milyonu 10 yaşın altındadır. Sanırım bu kadar veri dünyamızın çocuklar için ne hâle geldiğini gösteriyor.

Ülkemize gelirse, Mayıs ayında Tuvana Okuma İstekli Çocuk Eğitim Vakfının (TOÇEV) yayımladığı Türkiye’deki Risk Altındaki Çocuklar Çalıştay Raporu’na göre, 2017’de 18.623 çocuk cinsel istismara uğradı. 2012’de 601 bin olan çocuk işçi sayısı, 2016 yılına gelindiğinde 709 bine kadar çıktı. Çalışan her 10 çocuktan 8’i kayıt dışı. Resmî olmayan rakamlara göre, 2 milyonun üzerinde çocuk işçi bulunuyor. Mülteci verilerinin de yer aldığı raporda Suriyeli mültecilerin yüzde 45,3’ü çocuk. Yaklaşık 400 bin Suriyeli çocuk okula gidemiyor.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin (İSİG) 2018 verilerine göre de, 2013 yılı ile 2018 yılının ilk beş ayına kadar toplam 319 çocuk işçinin iş cinayetlerinde can verdiği, bunların 29’unun mülteci göçmen çocukları olduğu görülmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumunun 2018 verilerine göre, evliliklerin yüzde 3,8’i kız çocuklarıyla yapılmış olup erkek çocuklarındaysa bu oran yüzde 0,2.

18.290 suçtan çocukların cinsel istismarı hakkında dava açıldı. Her 100 bin çocuktan 1.598’i suça sürüklendi. Adalet Bakanlığı verilerine göre, 2008’den 2013’e kadar çocuklara yönelik cinsel saldırı, istismar ve tecavüz vakaları yüzde 400 arttı. Adli Tıp kayıtlarında her ay ortalama 650 çocuk istismarı vakası kayıt altına alınmıştır. Türkiye’de ortalama cinsel istismar yaşı 13,7’ye cinsel istismara uğrayan çocukların yüzde 71’i 14-17 yaş arasındadır.

Türkiye internette çocuk istismar eden video ve fotoğraflar açısından da üst sıradadır Sayın Bakan. Türkiye’de 3,6 milyonu aşkın Suriyeli mülteci geçici koruma altında bulunmakta ve bu mültecilerin 1,6 milyondan fazlasını çocuklar oluşturmaktadır.

TÜİK’in 2012 Çocuk İşçilik Araştırması’na göre de, çocuk işçilerin yüzde 41,4’ü 6-17 yaş arasındadır ve bu çocuk işçiler ortalama 53,4 saat çalışmaktadır. Çocuk işçilerin yüzde 50,2’si de okula gitmemektedir. Sanırım bu kadar veri de ülkemizin çocuklar için bir kâbuse dönüştüğünü yeterli derecede göstermektedir. Esasında kâbuse dönüşen geleceğimizdir Sayın Bakan. Baktığımızda ne görüyoruz? Aç kalan, eğitim hakkından mahrum kalıp çalışan, istismara uğrayan çocuklar. Bütün diğer sorunları çözeriz, bu ülkeyi AKP’ye rağmen yeniden eşit, demokratik bir sosyal hukuk devletine elbette getiririz ama çocuklarımızda oluşan kalıcı etkileri yok edemeyiz, ölen çocuklarımızı geri getiremeyiz. İstisnasız her çocuğumuz bizim değerimizdir ve olmak zorundadır.

Şimdi, bu veriler eşliğinde Rabia Naz cinayetine dönüp baktığımızda, AKP yöneticilerinin neden sıkıştığını, onlar açısından bunun sadece birilerini korumak olmadığı, çocukların toplumsal konularını açığa vuracak bir olayın üstünü örtmeye çalıştıkları da açıktır. Aynı, Fettah Tamince’nin otelinde çalışırken ölen çocuk işçi Burak Oğraş’ın durumu için de geçerlidir. Burak Oğraş, 16 yaşında “stajyer” adı altında çalışan bir çocuk işçiydi. 2011 yılında staj yaptığı Tamince’nin beş yıldızlı otelinde ölü bulundu. Bu cinayetin üstü “intihar” denilerek kapatılmaya çalışıldı. Adli Tıp “Kesinlikle intihar değil.” raporu verdi ama davanın üstü alelacele kapatıldı. Tamince, korunmaya devam ediyor Sayın Bakan. Ama hepsinin hesabı hukuki yollardan halkımızla beraber sorulacaktır, bundan da kimsenin şüphesi olmasın.

Bütün bu olayların ortaya koyduğu şey, çocuklara karşı toplumsal sorumluluklarımızı yerine getirmediğimizdir. Bu konuda, Sayın Bakan, sizin sunumunuzdan da anlaşıldığı kadarıyla ne bir tedbiriniz ne bir tasarrufunuz ne de bir politik vizyonunuz var. Fakat Sayın Bakan, Bakanlığınızın bu konuda hiçbir şey yapmadığı da söylenemez. Şunlarla başlayabiliriz: Önceki gün Taksim’de “Rabia

Naz İçin Adalet! Çocuklar Uyurken Susulur, Ölürlen Değil!" yazılı pankart açan 3 lise öğrencisini yaka paça gözaltına aldınız. Bu 3 genç pankartlarını açıp şiddet içermeyen bir açıklama yapsalar kime ne zararları olacaktı?

Dün akşam yaşanan başka bir olay: Dün, bir kadın cinayetine kurban giden Muğlalı genç kızımızı Güleda Cankel için dün akşam saatlerinde İstanbul Kadıköy'de bir açıklama yapmak isteyen ve sayısı 10'u geçmeyen kadın hakları savunucularına emniyet güçlerince hemen müdahale edilmiş ve bu barışçıl açıklamanın yapılması yine engellenmiştir. Olayla ilgili görüntüler mevcut olup açıklama yapmak isteyen 7 kişinin polislin zorbalığıyla gözaltına alındığı sabittir. Kadın cinayetlerini engellemeyen iktidarın gücü kadın cinayetlerini protesto eden bir avuç insana mı yetmektedir?

Aynıını Aladağ'da ölen çocuklarımız için eylem yapan vatandaşlarımıza da yapmıştınız. 2016'da Adana'nın Aladağ ilçesinde 3 katlı bir kız öğrenci yurdunda çıkan yangında, 11'i kız öğrenci ve 1 görevli olmak üzere 12 kişi yaşamını yitirmiş, 22 öğrenci de yaralanmıştı. Bu faciayı protesto etmeyip de ne yapacaktı bu insanlar Sayın Bakan? Çocuklara sahip çıkmanın karşılığı gözaltına alınmak mıdır? Görüyoruz ki güvenlik anlayışınızın ana ilkesi, istisnasız her eylemi polisiye tedbirlerle engellemek olmuştur.

Sayın Bakan, dünyada çözülemeyen sorunları protesto eden yurttaşları gözaltına alarak sorunlarını çözen başarılı bir örnek var mıdır? İstisnasız her eyleme ve toplantıya polis müdahalesi yapmanın yasal temeli nedir?

Bir de toplantı örneği vereceğim. Ekim ayı başında yani geçen ayın başında kanun hükmünde kararnamelemlerle ve bunların yol açtığı hukuksuzluklarla ilgili partimiz Milletvekili Profesör İbrahim Kaboğlu ve Mehmet Bekaroğlu'nun katılacağı kapalı bir salon toplantısı -altını çizerek söylüyorum- kapalı bir salonda yapılacak bir toplantı Ankara Valiliği tarafından yasaklanmıştır. İnsanların fikirlerini kapalı bir salonda söylemesine bile tahammül edilememektedir. Emniyet teşkilatımız, maalesef tamamen siyasi saiklerle hareket eden ve muhalif her fikir ve açıklamayı susturmaya çalışan bir kimliğe bürünmüştür. Anlaşılan o ki olağanüstü hâlde ülkemizde en sert koşullarıyla yaşanmaya devam etmektedir. Bu, açık bir hukuksuzluk ve kanun tanımazlıktır.

Anayasa'mızda 34'üncü maddede "Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir." şeklinde açık bir hüküm var Sayın Bakan. Ülkemizin barışının, güvenliğinin, huzurunun temeli Anayasa'mız değil mi? Neden Anayasa hükümlerini uygulamamakta ısrar ediyorsunuz? Neden hakkını arayan işçileri, üniversite sistemini protesto eden öğrencileri, işsizliği protesto eden yurttaşlarımızı, şiddeti ve istismarı protesto eden kadınları sürekli gözaltına alıyorsunuz Sayın Bakan.

BAŞKAN – Lütfen toparlayınız.

SÜLEYMAN GİRGIN (Muğla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Rabia Naz'ın babası, kızının durumunu araştırmaktan başka ne yaptı Sayın Bakan?

Bütün bunları düşündüğümüzde, ülkemizin toplumsal bir huzura kavuşması için güvenlik güçlerimizin de Anayasa'mıza, yasalarımıza, evrensel hukuk normlarına riayet etmesi gerektiğini düşünmüyor musunuz Sayın Bakan?

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Karakaya, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, Sayın Bakan, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Sayın Bakana teşekkür ediyorum bugünkü sunumundan dolayı. Özellikle son yıllarda ülkemizin başındaki en büyük sıkıntılarının önde gelenlerinden biri de güvenlik konusuydu -iç güvenlik, dış güvenlik konuları- dolayısıyla son yıllarda, 15 Temmuzdan sonraki o kararlılık içerisinde çok ciddi kazanımlar söz konusu oldu. Ben, bundan dolayı, emeği geçen herkese Milliyetçi Hareket Partisi adına, şahsım adına teşekkür ediyorum. Şehitlerimizi rahmetle minnetle anarken gazilerimize de sağlıklar diliyorum tekrardan.

Sayın Başkan, tabii, son yıllarda -bugün burada da birçok hatip, konuşmacı dile getirdi- özellikle güvenlik konusuyla ilgili algılarda, yaklaşımlarda ciddi değişiklikler söz konusu, farklılıklar söz konusu ve en fazla konuşulan konuların, dile getirilen kavramların başında da beka ve güvenlik konularının olduğunu görüyoruz. Hatta bu kavramlarla birlikte, son yıllarda “kalkınma” kavramı da birleştirilmeye ve birlikte ifade edilmeye başlandı. Aslında “beke” ve “güvenlik” farklı kavramlar ancak birbirlerini de tamamlayan çok ciddi kavramlar. Yani “beke”yi, biz, bir varlığı sürdürme, devam ettirme hâlini niyetimize, kastımıza alırken bengi olmayı, sonsuz olmayı -ki bunlar daha çok devlet ve millet adına bu maksatla kullandığımız kavramlar- ve “güvenlik”i ise bir varlığı tehlikeden uzak tutma hâli biçiminde tanımlıyoruz. “Beke” sürdürülebilirliği amaçlarken “güvenlik” tehlikeleri bertaraf etmeyi hedef almakta yani güvenlik bekanın ön şartıdır, beke da güvenliğin amacı.

Tabii, soğuk savaş döneminin bitmesiyle güvenlik konusundaki algı ve yaklaşımlarda da önemli değişiklikler söz konusu oldu. Yeni anlayışta, devleti güvenlik öznesinden çıkarmak, onun yerine bireyi özneye oturtmak gibi bazı yaklaşımlar son dönemlerde en çok konuşulan konulardan ve bu maksatla da bakıldığında, o İkinci Dünya Savaşı’ndan sonraki oluşan uluslararası güvenlik ve kalkınma kuruluşlarına baktığımızda, aslında politika bağımsızlıkları içerisinde görevlerini yaparken özellikle soğuk savaş döneminden sonra dünyadaki bir furyayla -ki Birleşmiş Milletlerin bu konudaki sürdürülebilir kalkınma hedeflerine baktığımızda burada da görüyorsunuz veya daha önceki o bin yıllık kalkınma hedefleri içerisinde bunları da görmek mümkün- güvenliği daha çok birey bazlı tanımlamaya başladılar ve ben bu tanımlamaların ve özellikle de devlet güvenliğinden koparılarak güvenliğin öznesini birey yapma yaklaşımını çok da sağlıklı çok da doğru bulmadığımı ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Biliyorsunuz, bizim Türk kültüründe devlet ve insan anlayışı çok veciz bir sözle ifade edilir: “Devleti ebet müddet” deriz ama hemen bununla birlikte “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” İlki, devletin, bununla bağlantılı olarak da milletin sonsuzluğunu, ikincisi de o sonsuzluğun ancak insanla var olabileceğini...

Zaman kalmadı. Kalkınma sizin de alanınız Sayın Başkanım ama kalkınma da güvenlikle, özellikle millî güvenlikle doğrudan doğruya alakalı. Yani geçtiğimiz günlerde ekonomiyi konuştuk; bütçeyi konuşuyoruz, bütçenin sınırlarından, kısıtlarından bahsediyoruz ama şunu bilelim ki güvenlik olmadan kalkınmanın olması mümkün değil. Kalkınmanın temel şartlarından birisi güvenlik konusu. Bu anlamda da Sayın Bakan, değerli Emniyet mensuplarımız; sizin burada sağlayacağımız güvenlik, hakikaten, ülke güvenilirliğinin sağlanması kalkınma açısından da çok ciddi bir katkı sağlayacaktır.

Bu vesileyle tekrar teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Serter, buyurun.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, İçişleri Bakanlığının sorumluluk alanı ve sahası gereği işiniz zor. Türkiye'nin korunması, özellikle de iç hareketlilikten, terörizmden ve ajan faaliyetlerinden kaynaklı olarak Türk halkına gelecek zararların önlenmesi ve 82 milyonun güvenli bir şekilde Türkiye'de yaşamasını sağlamak mecburiyeti Bakanlığınızın çatı ve ana görevidir. Bütün bu görevleri gerçekleştirirken ve uygularken Bakanlığınıza bağlı Emniyet, Jandarma teşkilatları ve koruma birimleriyle beraber halkı bilinçlendirmek bu çatı görevlerin önemini artırmaktadır.

Ayrıca, ülkemizde daha insanca yaşamaya imkân sağlayacak ortamları da kültür, eğitim, sanat, sosyal aktiviteler çerçevesinde hayata geçirip diğer bakanlıklarla yapılacak entegre çalışmalarla sağlıklı kitleler oluşturulmasına, düşünce özgürlüğüne sahip kitleler oluşturulmasına özel önem ve destek vermek yine Bakanlığınızın görevleri arasında olmalıdır diye düşünüyorum.

On yedi yıllık iktidarınızın sonunda 2009'dan beri Türkiye'de yaşanan kaos politikası süreci içerisinde Ergenekon, Balyoz, Poyrazköy davaları, sonrasında 17-25 Aralık senaryosu, 15 Temmuz hain darbe girişiminde Türkiye'nin Meclisinin göbeğine atılan bombalar ve bunun yanında, hain terör örgütü PKK'nın da çeşitli noktalarda palazlandırılması sonrası Diyarbakır'ın orta yerinde, göbeğinde, Sur'da hendekleri kazacak cesareti bulmalarına imkân sağlanması, sağlıksız ve görmezden gelinen emniyetsiz çalışmaların olduğunu bize gösterdi. Son on yılda kaosa, silahlı çatışmalara, bombalı saldırılara, yüzlerce insanın ölümüne sebebiyet verilen bir emniyetsiz çalışmalar on yedi yıldır AKP iktidarının Türkiye'yi getirdiği noktayı göstermektedir. Zannedirim, buna kimsenin itirazı olamaz.

Uzun zamandır sizin konuşmalarınızı, televizyon programlarınızı takip etmekteyim. Bir milletvekili olarak sizden benim beklentim, daha sağlıklı ve toplumu kucaklayıcı; ayrıştırıcı değil, birleştirici mesajlar vermenizdir. Konuşmalarınızın bugün dâhil hepsi, gerginlik, çatışma, kaos ve Türkiye Cumhuriyeti'nin güneydoğusunda yaşanan ve hâlen çözüme kavuşturulmayan karmaşık ve düzensiz bir savaş politikası üstüne oturmaktadır. Düşünebiliyor musunuz, İçişleri Bakanının bu tür söylemleriyle toplumu germediğini, gençlerimize negatif enerji vermediğini ve bizleri de daimî olarak gerginlik politikasına çekmediğini? Bu konuları düşünmeye davet ediyorum sizleri. Dün de Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu “Hiçbirimiz güvende değiliz, güvenliğimiz garanti altında değil.” dedi.

İşte, bu yukarıda söylediklerim dâhil olmak kaydıyla, bütün bunları genel bir perspektif olarak ele alabilirsiniz. Neden Genel Başkanım “Güvenli değiliz.” dedi? Benden önce konuşan arkadaşlarımda üzerinde durduğu gibi, Sayın Genel Başkana yönelik gerçekleşen Çubuk linç girişimi hafife alınacak bir olay değildir ama siz verdiğiniz demeçlerle, söylemlerinizle ve son çıkardığımız kitapçıkla sanki çok hafif bir olaymış gibi geçiştirmeye çalışıyorsunuz. Bunu da yaparken partimizin çıkarmış olduğu 21 Nisan 2019 Çubuk Linç Girişimi Raporu'nu inceleyip net olarak fotoğrafları, olayları ve yazıları nasıl nötr hâle getirebiliriz diye düşünmüş ve kaleme almışsınız. Buna bir kitapçık demek de zor. Sizlerin anlayışına bırakıyorum.

BAŞKAN – Sayın Serter, lütfen tamamlayınız konuşmanızı.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Sizleri düşünmeye davet ediyorum: Allah korusun, Genel Başkanımızın koruma altına alındığı ev ateşe verilmiş olsaydı içeride kimler kalmış olurdu ve dünyaya ne cevap verebilirdik?

Bu yukarıda anlattıklarım, yaşadıklarımız Türkiye'nin gerçek yüzü. Buna kimsenin itiraz edebileceği bir nokta yok. Bütün bu kapsam dâhilinde canice gelişen, kadınlarımızın öldürülmesi, çocuklarımızın şiddete maruz kalması, aile içi şiddet, yol verme kavgalarında birbirlerini tanımayan insanların birbirlerini öldürmeleri vakaları, ülkemizde misafir ettiğimiz Suriyeli çocuklara kadar yansıyan şiddet vakaları, zorla evlendirmeler, son düzlükte yaratılmış olan bu kaos politikalarının sonucudur diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Hemen bitiriyorum Başkanım.

Türkiye'mizin ve halkımızın gerginliğe değil, olgunluğa; kaosa değil, düzene; savaşa değil, barışa; açlığa değil, tokluğa; silahlanmaya değil, silahsızlanmaya; çatışmaya değil, uzlaşmaya hasret kaldığı dönemleri yaşıyoruz. Sorumluluk sahibi olan ve şu çatı altında olan hepimizin bu ortamı sağlama mecburiyeti vardır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Çelik, buyurun lütfen.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, değerli heyeti, sayın vekiller; bir şehitler ve kahramanlar yurdu olan İçişleri Bakanlığı, aziz milletimizin namus, şeref ve onurunu, güvenliğini koruyan saygın bir bakanlıktır. Diğer yandan, bağımsızlık ve egemenliğimizin Türk Silahlı Kuvvetleriyle birlikte koruyucusu ve kollayıcısıdır, adaletin tecellisinin ilk kapısıdır. Bu vesileyle, bugüne kadar hayatları pahasına milletimizin ve devletimizin yaşatılmasına katkı yapan ve ebediyete intikal eden aziz şehit ve gazilerimizi rahmetle anıyorum, nur içinde yatsınlar.

Sayın Bakan, İçişleri Bakanlığı bütçesinin sunumunu takip etme fırsatı buldum. Biz, samimi ve hayırlı olarak atılan her adımın, her icraatın arkasında oluru. Bu bağlamda yapılan işler, operasyonlar ve Barış Pınarı Harekâtı millî menfaatlerimize ve geleceğimize hizmet ettiğinden bütün bunlara olumlu bakıyoruz. Sayın Bakan, millî duruş, millî tavır, her bir hainane proje ve uygulamalara karşı sürdürülmeli, kararlılık gösterilmelidir.

Şimdi, İçişleri Bakanlığı hakkında tespit edebildiğim bazı hususları dile getirmek istiyorum.

1) Mülki idare amirlerinin ve İçişleri Bakanlığı birimlerinin, mevcut statülerine uygun olarak, diğer muhatap meslek mensuplarıyla maaşlarının bir dengeye oturtulması gerekir. Bilindiği üzere, vali ve kaymakamlar çalıştıkları il ve ilçelerde maaş skalasında geri kalmışlardır.

2) 3600 ek gösterge İçişleri Bakanlığını çok ilgilendirmektedir. Böylece, emekli bir polis memurunun emekli maaşı yaklaşık 600 lira artacak, hak ettiği zaman emekli ikramiyesinde 12 bin lira düzeyinde büyük bir rahatlama yaratacaktır.

3) Her platformda anlatıyoruz, Suriyeliler tecrübemizden sonra artık oturmuş bir iltica ve göç politikamızın olmadığı ortaya çıktı. Bugün sayıları 6 milyon, 7 milyon gibi rakamlara ulaşan göçmen kitlesi ülkemiz aleyhine atom bombasından farksız bir hâle gelmiştir. Buna mutlaka bir çözüm bulunmalıdır.

4) Suriye'de 9 Ekim 2019 tarihinde icra edilen Barış Pınarı Harekâtı yarım bırakılmamalı, tamamlanmalıdır. Amerika Birleşik Devletleri ve Rusya Federasyonu'nun gölgesinde hareket etmek hem Suriye ve hem de Doğu Akdeniz'de millî çıkarlarımızı kesinlikle menfi etkileyecektir.

5) AFAD deprem ve Suriye harekâtlarında büyük, inanılmaz işler başarmıştır, başarmaya da devam edeceğine inancımız tamdır. Ancak yakın geçmişte -biliyorsunuz- iki plan mevcuttu; bir tanesi afet planı, diğeri sivil savunma planı. AFAD; afet planının gereğini yerine getiriyor ama mülga 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu'nun içeriğini tamamıyla karşılamıyor. O hâlde sivil savunma yapılanmasının hayata tekrar geçirilmesi İçişleri Bakanlığının yeni misyonu olmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Mahallî İdareler Genel Müdürlüğünün tekrar Bakanlık bünyesine alınması önem arz etmektedir çünkü denetim birimi Bakanlık bünyesindedir. Bu hata giderilmelidir.

Ayrıca FETÖ meselesiyle ilgili iftira edildiği kanıtlanan ya da mahkemelerce beraat edenlerin hukuk devleti çerçevesinde değerlendirilmesi süratle yapılmalıdır.

BAŞKAN – Evet, lütfen, tamamlayalım efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

İçkili yer yönetmeliğini gözden geçirmek gerekiyor çünkü bundan dolayı, metil alkol kullanımından dolayı toplu ölümler yaşanıyor ülkemizde, buna bir çözüm bulunması gerekir. Siyanürle intiharlar konusunda ciddi bir çalışma yapılması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, bitiriyorum, sona geldim. Çok teşekkür ediyorum.

Diğer taraftan, sunumun 19'uncu sayfasında, hesap edildiğinde günde 276 operasyona işaret ediliyor. Bu kadar fazla rakam verilmesi de yanlıştır. Bunu tekrar gözden geçirmenizi diliyorum.

Bütçeniz hayırlı olsun. Sevgiler, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztunç...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Evet, Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, İçişleri Bakanlığımızın değerli bürokratları, yöneticileri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, millî iradenin tecelligâhı Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekilleri olarak zaman zaman seçim bölgelerimize ilişkin soru önergelerini sizlere yöneltiyoruz. Kültür ve Turizm Bakanlığımız cevap vermemede 1'inci sırada, maalesef İçişleri Bakanlığı da 2'nci sırada geliyor. 22 Nisanda bir soru önergesi vermişim örneğin. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesinin borçlarını sormuşum. Bir milletvekili olarak yaşadığım şehrin, vekili olduğum şehrin belediyesinin borçlarını öğrenmek istiyorum ama henüz yanıt gelmedi. Bu soru önergelerine yanıtın gelmemesinin sebebi acaba bir politika mı ya da bürokratlardan kaynaklanan bir sıkıntı mı, bunu merak ediyorum Sayın Bakanım.

Büyükşehir yasası, maalesef bizim gibi Anadolu illerini perişan etti. Beldeler, köyler hizmet alamaz hâle geldiler. Belde belediyeleri vardı geçmişte, belde belediyeleri bir şekilde kendi imkânlarıyla da olsa hizmet ediyorlardı ama büyükşehir yasasıyla birlikte bu beldelere, köylere -şimdi mahalle oldu- hizmet gitmiyor. Düşünün, Kahramanmaraş'ta Nurhak, Tatlar Mahallesi 190 kilometre neredeyse. Kahramanmaraş Büyükşehirden buraya hizmetin gitmesi imkânsız. Bir yangın olsa itfaiye yok, itfaiye

çıkacak Kahramanmaraş'tan buraya gidecek, bu yangını söndürecek; bunlar çok zor işler. Büyükşehir yasasına ilişkin bir değişiklik düşünüyor musunuz, bir yenileme düşünüyor musunuz; bunu merak ediyorum.

Hatta Sayın Bakan, yeni iller meselesi bir ara gündeme gelmişti. Bizim Elbistan ilçemiz, 150 bin nüfus, çevresiyle birlikte yaklaşık 300 bin nüfus. Elbistan'ın il olması için yıllardır politikacılar vaatlerde bulunurlar. Biz çocuktuk, söylenirdi, vaatte bulunulurdu, "Seneye olacak, öbür sene olacak, iktidara gelelim yapacağız." hâlâ olmadı, olmuyor. Acaba yeni iller meselesini gündeme getirmeyi düşünüyor musunuz? 81 ilimiz var. Nazilli gibi, İskenderun gibi, Kâhta gibi, Elbistan gibi çok büyük ilçeler, pek çok ilden büyük ilçeler var. Buraları il yapmak gibi bir projeniz, bir düşünceniz var mı? Bir zamanlar il sayısının 100'e çıkartılacağı, 100 ilde durdurulacağı yönünde bir bilgi dolaşıyordu, en azından haberlerde çıkıyordu, gazetelerde yazıyordu; bu doğru mudur, değil midir, öğrenmek istiyorum.

Sayın Bakan, meğerse bir dönem İçişleri Bakanlığı FETÖ kuşatmasında imiş; verdiğiniz rakamlara göre 38.806 kişi ihraç edilmiş, 5.935 kişi ise görevden uzaklaştırılmış. Bir dönem FETÖ, Fetullahçı terör örgütü -işte, o dönem "cemaat" deniyordu- bunlar hâkimlermiş Bakanlığa. Peki, bugün için bir İçişleri Bakanı olarak gönül rahatlığıyla "Bizim Bakanlığımızda herhangi bir tarikat yoktur, herhangi bir cemaat yoktur." diyebilir misiniz? Dedikodular, Menzilcilerin İçişleri Bakanlığında çok ciddi kadrolaştığı; tayin, atama yaptırdığı; işe başlayanlardan...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bir tane göstereyim, Bakanlığa bırakacağım. Bakın, kurumlarımızı yıpratmayalım. Beni yıpratın...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hayır, ben kurumu yıpratmak için sormuyorum Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Beni yıpratın, istediğiniz eleştiriyi yapın. Kurumlarımızı yıpratmayalım, yanlış iş yapıyoruz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Bakanım...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hayır, böyle bir şey söz konusu değil.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Peki.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ben sabahtan beri bütün eleştirileri dinliyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Bakanım, eleştiri yapmıyorum ben.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Beni yıpratın, istediğiniz eleştiriyi de yapın, dinliyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sizi yıpratma derdinde değilim, kurumları yıpratma derdinde de değilim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ama birilerinin çanağına su taşıyorsunuz. Kimin çanağına su taşıdığınızı ben biliyorum ama siz bilmiyorsunuz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Bakanım...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – İyi niyetli olabilirsiniz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Peki...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın, iyi niyetli olabilirsiniz. Ne olur kendinizi kullandırmayın.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, galiba konuşabilirim, değil mi?

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili İsmail Faruk Aksu geçti)

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Bakanım, ne sizi ne Bakanlığı yıpratmak gibi bir derdim inanın yok. Bakın Sayın Bakanım, burası bizim Plan ve Bütçe Komisyonumuz; bütçeniz görüşülüyor. Bizler parlamenteriz, siz Bakansınız, bürokratlar burada. Ailemiz değil mi, burada bunu konuşacağız?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Doğru ama ben bir hatırlatmada bulunuyorum: Operasyona gelmeyin. Birileri kurumlarımız üzerinden yeni bir operasyon yapmak istiyor, buna gelmeyin sadece. Benim de bu hatırlatmam herhâlde doğru bir şeydir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, devam edeyim mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, konuşamadım.

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Benim iki dakikam gitti Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yani, benim böyle bir derdim yok. Üstelik ben size diyorum ki: Böyle iddialar var, bakın, sizin de bunu cevaplama şansınız olabiliyor; dedikodu bu. Gerçekten siz “Artık bu Bakanlıkta hiçbir cemaat, hiçbir tarikat yok; olmayacak kardeşim, arkadaş!” diyebiliyorsanız ne mutlu size; bundan dolayı inanın sizin kadar ben de mutlu olurum bir Milletvekili olarak.

Ayrıca Sayın Bakanım, Kahramanmaraş’ta Terolar kampı yapıldı, ismi “Terolar bölgesi”; Suriyeli yurttaşlarımız getirildi. Evet, savaş mağdurları; kimse kaçmak istemez, ülkesinden ayrılmak istemez; savaş mağdurları. Bu insanlar buraya yerleştirildi; yapılırken yerinin yanlış olduğu söylendi ama maalesef yapıldı, oldu, bitti. Şimdi, buranın bir geçiş güzergâhı olacağı yönünde bir bilgi dolanıyor -siz de Kahramanmaraş’a gelmişsiniz, bu konuda bir çalışma yaptığımız söylendi en azından Valilik tarafından- bu ne kadar doğru? Burası bir güzergâh olacak mı? Hani, İstanbul’dan başka...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayınız Sayın Öztunç. Uzatma aldınız mı?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hayır efendim, Sayın Bakanımız konuştu iki dakika.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz efendim, uzatma vermiş arkadaşlar.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Bakanım, uzatma alamadım.

BAŞKAN – İşte, beş dakika veriyoruz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Bakan konuştu.

BAŞKAN – Neyse efendim, önemi yok; hadi, buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Bakanım, bizler Anadolu milletvekiliyiz; böyle bir iki dakika bizim için değerli. Bakanı bulmuşuz, söyleyelim derdimizi yani.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – İktidar milletvekili de değiliz; olsak gideriz, rahat rahat söyleriz.

BAŞKAN – Zamanınız ilerliyor, haberiniz olsun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Efendim, 3600 ek gösterge ve bu Kahramanmaraş’taki Terolar kampına ilişkin olarak bir çalışmanız var mı, yok mu? Bunu bekliyorum.

Bir de Sayın Bakanım, zaman zaman “Ya, ben çok sivri dilliyim, sivri dilli konuşuyorum, çok sert yapıyorum.” dediğiniz hiç oluyor mu? O kadar çok bakan geldi geçti ki; bakın, Meclis koridorlarında olsun başka yerde olsun görebiliyoruz. Bakanlar gelip geçer, makamlar gelip geçer. Yani, hiç “Ya, biraz daha yumuşak bir üslup kullanayım, belki birilerinin gönlünü kırıyorumdur, rahatsız ediyordumdur.” dediğiniz oldu mu? Bunu kişisel olarak merak ettiğim için sordum.

Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz efendim.

Sayın Arkaz, buyurun lütfen.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, sayın milletvekilleri, sayın Komisyon üyeleri, sayın Bakanlık bürokratları ve değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

15 Temmuz hain darbe girişimi sonrası, milletin bekası adına gerçekleştirilen Cumhuriyet İttifakı, en büyük korkuyu terör örgütlerine salmıştır. Cumhuriyet İttifakı doğduğundan bu yana, terör örgütleri korkuyu ölüm gibi enselerinde hissetmektedir Cumhuriyet İttifakı sonrası, izlenen hendek siyasetiyle terör örgütleri, kendi kazdıkları hendeklere gömülmüştür. “Terörle müzakere değil, mücadele” anlayışına dönmüştür. Dünyanın hiçbir demokratik ülkesinde teröre asla taviz verilemez. Tek bir terörist kalmayınca kadar devam edecek olan sınır ötesi operasyonlarımız ise hız kesmeden devam etmektedir. Zeytin Dalı, Fırat Kalkanı, Pençe Harekâtı ve Barış Pınarı Harekâtı’yla Türk Silahlı Kuvvetleri destan yazmıştır. Barış koridoru kararlılığımız dünyaya diz çöktürmüştür. Hem sahadan hem masadan güçlü kalkan taraf Türkiye olmuştur. Sınır ötesi operasyonlarla tarih yazan şanlı Türk ordusu, Orta Doğu’ya barış getirmekte kararlıdır. Amerika’nın paralı piyon terör örgütlerine göz açtırmayacaktır.

Organize suç örgütü PKK/PYD-YPG taşeron bir örgüttür. ABD’nin aylık 400 dolara tuttuğu piyon PKK, Orta Doğu coğrafyasının başına beladır. Küresel güçlerin ve istihbarat örgütlerinin piyonu, alkol ve uyuşturucu kaçakçısı, silah kaçakçısı, insan kaçakçısı PKK’yla mücadelenizin farkındayız. Verdiğiniz mücadeleden dolayı hepinizi canı gönülden kutluyorum. Bu ülkenin ekmeğini yiyip, her türlü nimetinden faydalanıp, ülkenin kaynaklarını PKK’ya aktaranlar da en az bebek katili PKK kadar haindir ve kalleştir. Bu hainliğe göz yummayıp, yetimin hakkını terör örgütlerine yedirmemek için kayyum atamaları gerçekleştiren İçişleri Bakanlığının yanında olduğumuzu belirtmek istiyorum. Belediyenin resmî araçlarının terör örgütlerine hizmet vermesi, dağdaki teröristlerin belediyenin kadrolarına doldurulması, seçilmiş kişinin halka hizmet değil terör örgütüne hizmet etmesi, belediyenin mali kaynaklarının terör örgütüne aktarılması asla kabul edilemez. Bu sebeple gerçekleşen kayyum atamaları yerindedir, hukukidir, geç bile kalınmıştır. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak vatani ve milleti gözeterek aldığımız bu kararlar adına sizleri tebrik ediyoruz, yanınızdayız, bütçenin hayırlar vesile olmasını diliyorum. Allah yâr ve yardımcınız olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Şimdi Sayın Sariaslan’a söz vereceğim. Hemen arkasından Sayın Sermet Atay, Sayın Aytekin, Sayın Şeker ve Sayın Yeşil’e söz vereceğim.

Buyurun.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, 7/4/2016 tarihinde 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu yürürlüğe girdi. Kanunun verdiği görev ve yetkileri yerine getirmek üzere Kişisel Verileri Koruma Kurumu kuruldu. Takip ettiğimiz kadarıyla kurum, görevlerini ifa etmekte, toplumda konuya ilişkin farkındalık yaratmakta ve kanuna uyum konusunda gerekli çalışmaları yürütmektedir.

Ancak ne yazık ki anayasal bir hak olarak Anayasa'mızın 20'nci maddesinde düzenlenmiş olan kişisel verilerin korunması hakkının koruma alanı iç güvenlik sektörüne uzanmamaktadır. Nitekim, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 28'inci maddesinin (ç) bendi kişisel verilerin milli savunmayı, milli güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik olarak kanunla görev ve yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi hâlini istisna olarak düzenlemiş ve bu hallerde Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun uygulanamayacağını hüküm altına almıştır.

Oysaki kişiler hakkında en çok veri iç güvenlik kurumları tarafından önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında toplanmakta ve tutulmaktadır. Nitekim, emniyet güçleri, hem kaynakların daha etkin bir şekilde kullanımını sağlamak hem de caydırıcılığı temin edebilmek amacıyla gerek kendi istihbari veri kaynaklarından derlenen bilgileri gerekse kamu verisini analiz etmekte ve veri odaklı stratejiler oluşturmaktadır. Analiz edilen bu veriler özellikle ve çoğunlukla kişisel verilerden oluşmaktadır. Her ne kadar İçişleri Bakanlığı bünyesinde Kolluk Gözetim Komisyonu kurulmuş ise de bu yeterli değildir. Nitekim, kişisel verilerin korunması bir temel haktır ve ancak kanunla sınırlandırılabilir. İç güvenlik birimlerinin kendi teşkilat ve görev kanunlarında da kişisel verilerin işlenmesi, toplanması, saklanmasıyla ilişkin özel nitelikli hükümler yer almamaktadır. Bu durum ise hak ihlallerine yol açabilecektir.

Nitekim, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8'inci maddesinde yer alan özel hayatın gizliliği kapsamında incelenen kişisel verilerin korunması hakkı ve daha genel olarak, özel hayatın gizliliği hakkına ilişkin olarak devletler tarafından gerçekleştirilen ihlaller konusunda Türkiye ne yazık ki liderler arasındadır. Bu durum, Türkiye devletinin kendini sorgulaması ve birtakım önlemler almasını gerekli kılmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadı ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Anayasa'mıza göre, önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetleri nedeniyle bir hakkın kısıtlanması da ancak faaliyet kapsamında kesin olarak gerekli olması, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olması, söz konusu müdahalenin yasaya dayanarak yapılması ve yasanın yeterli güvenceye sahip olması ve ölçülü olması gerekmektedir.

Türk hukuku açısından bakıldığında ise Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda düzenlenmiş istisnalar fazla sayıda ve genel niteliktedir. Kamu kurum ve kuruluşlarının ve özellikle kolluk kuvvetleri ile istihbarat örgütünün faaliyetlerinin tamamıyla kanun kapsamı dışına çıkarılmış olması, kişisel verilerin korunmasının ruhuna aykırı olmakta; kolluk ve istihbarat faaliyetlerine yönelik iç ve dış denetimin bulunmaması, Türkiye'de hesap verme kültürünün olmaması nedeniyle özellikle özel hayatın gizliliği ve kişisel verilerin korunması hakkının ihlaline yol açabilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sariaslan, lütfen tamamlayın.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Az kaldı Başkanım.

Öte yandan, yeni AB veri koruma yasal çerçevesinin bir parçasını da 2016/680 sayılı Polis Direktifi oluşturmaktadır. Direktifin amacı, suçların önlenmesi, soruşturulması, tespiti, kovuşturulması ve buna benzer işlemlerle ilgilidir. Bu bağlamda, AB üyesi ülkelerin kolluk kuvvetleri bu alanda büyük veri

teknolojilerini kullanabilmek için söz konusu direktifin gereklerine uymakla sorumlu kılınmaktadır. Ancak Türkiye’de bu şekilde bir düzenleme mevcut değildir. Türkiye’de Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’na istisna konulmuş ancak iç güvenlik sektöründe kişisel verilerin ne şekilde işlenebileceğinin çerçevesi bir kanunla hâlâ oluşturulmamıştır. Bu nedenle, bir an evvel iç güvenlik sektöründe kişisel verilerin korunmasına ilişkin hukuki belirliliğin sağlanması gerekmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz efendim, sağ olun.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Atay, buyurun lütfen.

SERMET ATAY (Gaziantep) – Sayın Başkan, kıymetli Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri, Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcılarım, kıymetli bürokratlar, çok kıymetli basın mensupları; sözlerime başlamadan önce, hepinizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Bilindiği üzere 24 Haziran seçimleri bittikten sonra fiili olarak Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmiş ve bu sistemle birlikte bazı yasal düzenlemeler Meclisimiz tarafından yapılmıştır. Bu kapsamda, Genel Kurmay Başkanlığı, kuvvet komutanlıkları Millî Savunma Bakanlığına bağlanmış, Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığımız kolluk gücü olarak İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır. Tabii, yıllarca bu komuta kademesinin kuvvet komutanlığı gibi eğitim görmesi, personelin bunların özlük haklarına tabi olması sebebiyle birtakım eksiklikler ortaya çıkmıştır. Bu eksikliklerin ve uyumsuzluğun giderilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisine geçtiğimiz dönemde çeşitli kanun tasarıları getirilmiş ve kanunlaştırılmıştır. Bu bağlamda 2’nci yasal düzenleme yarın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri Komisyonunda görüşülecektir. Bizim beklentimiz, artık, bir kolluk olan Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin Emniyet Genel Müdürlüğünde çalışan muadili bir polis görevlisinin özlük hakları ve sosyal haklarına sahip olmasıdır. Yani Jandarmamızda çalışan bir astsubayımız, bir uzman çavuşumuz veya bir subayımız ile polis gücü olarak çalışan bir şube müdürü, bir komiser veya başkomiserin aynı özlük ve sosyal haklara, aynı maaşlara aynı ölçüde sahip olması gerektiği düşüncesindeyiz Sayın Bakanım ve bunların ivedilikle düzenleneceği inancındayız. Örnek vermek gerekirse, Jandarma Genel Komutanlığında görev yapan bir binbaşı ile Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde çalışan ikinci sınıf bir şube müdürünün sosyal haklarının ve aylıklarının aynı kademedede olması gerektiği düşüncesindeyiz.

Burada aylardan beri söylediğimiz, Genel Başkanımızın da açıkça deklare ettiği ve Jandarmamızın ve Sahil Güvenlik Komutanlığımızın personelinin büyük kısmını oluşturan uzman çavuşlara kadro verilmesinin, vatan için canını feda eden bu kahramanlarımızın bir hakkı olduğunu düşünmekteyiz.

Yine, sizin yaptığınız çalışmaların sonucunda artık nesli tükenen uzman jandarmamızın bazı haklarında eşitsizlikler olduğunu tespit etmiş bulunmaktayız. Sayın Bakanım, özellikle astsubay okulunda geçen süreler ve diğer subay okulunda geçen süreler, eğitimde geçen süreler hizmetten sayıldığı hâlde uzman jandarmalara bu hak verilmemiş olup İçişleri Bakanlığı bünyesinde bulunan sadece bu arkadaşlarımızın eğitimde geçen süreleri hizmetten sayılmamıştır, bu hususta bir eksiklik vardır, adaletsizlik vardır, bunun da Sayın Bakanlığımız tarafından dikkate alınacağı inancındayız.

Bilindiği üzere, FETÖ’den en fazla etkilenen İçişleri Bakanlığı olmuştur. İçişleri Bakanlığı bünyesinde bulunan Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarmamız çok yoğun miktarda saldırı altında olmuş ve çok büyük bir personel açığı meydana gelmiş, bu personel açığı çeşitli alımlarla giderilmiş ve şu anda emniyet güçlerimiz, Jandarmamız ve Sahil Güvenliğimiz tam kadro çalışmaktadır. Bizim

sizden ricamız, özellikle bu personelin alımında, bunların terfisinde ve tayininde hiçbir şaibeye neden olmayacak şekilde, hiçbir grubun etkisinde olmadan, liyakate göre bu atamaların, tayinlerin ve terfilerin yapılması gerektiği düşüncesindeyiz. Bu konuda da sizin adaletinize güveniyoruz.

Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bir kuvvet komutanlığı olmaktan çıkarılmış ancak bu komutanlıklara şimdilik Millî Savunma Bakanlığına bağlı orduvelelerinden, sosyal tesislerinden yararlanma imkânı verilmiştir. Ama ileriki dönemlerde bir sıkıntı olabilme ihtimaline karşı bütçenin öngördüğü ölçüde jandarmamız ve sahil güvenliğimize orduvele benzeri sosyal tesislerin oluşturulması yönünde bütçeden bir pay ayrılması gerektiği düşüncesindeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir saniye efendim...

Buyurun.

SERMET ATAY (Gaziantep) - Bu bütçemizin Bakanlığımıza ve devletimize hayırlı olmasını diliyoruz. Terörle mücadelede arkanızda ve yanınızda olduğumuzu bir kez daha deklare ediyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Aytekin, buyurun lütfen.

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, Komisyonun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, İçişleri Bakanlığının değerli bürokratları; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakan, bütün Bakanlık çalışanlarınızın ve organizasyonunuzun aşırı profesyonel olduğunu hem söylüyorsunuz hem de bu imajı veriyorsunuz. Ama görüyoruz ki Bakanlık bünyesinde en basitinden muhasebe kayıtlarının bile hesap kodları, hesap adlarının yanlış tutulduğu Sayıştay raporlarıyla ortadadır. Bu yanlış kayıt tutma sonucunda zarara uğrayan Bakanlık personeliyle ilgili bir tasarrufunuz olacak mıdır?

3/10/2016 tarihli ve 676 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 18'inci maddesiyle 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu'na eklenen "Sosyal tesisler" başlıklı ek Madde 8 ile "Jandarma Genel Komutanlığı, vardiya yatakhaneleri, eğitim ve kongre merkezleri, sosyal tesisler, gazinolar, moral eğitim merkezleri ve kantinler kurabilir. Bu tesislere ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelikle düzenlenir." hükmü konulmuştur. Ancak söz konusu yönetmelik henüz yayımlanmamıştır. Bu nedenle, Jandarma Genel Komutanlığı kantinleri Jandarma Kantin Yönetmeliği hükümlerine göre faaliyetlerine devam etmektedir. Bu husus, Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda da yer almış, uygulamanın düzeltilmesini teminen Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. Ancak 2018 yılı içerisinde de aynı hatalı uygulama devam etmektedir. Bununla ilgili bir düşünceniz var mı?

Sayın Bakan, geçtiğimiz hafta bir haber düştü ajanslara. Jandarma Genel Komutanlığı "Değişen Güvenlik Algısı ve Jandarma Raporu" adlı bir çalışma yapmış ve burada teşkilat yapımız içerisinde yer alan emniyette güven endeksi 2017'de yüzde 49 iken 2018'de bu oran yüzde 44'e düşmüştür. Bu düşüşün sizce sebebi nedir?

Sayın Bakan, düzensiz göç olaylarında ciddi artış var. Göçmenler, Türkiye deniz yollarını tercih ediyorlar. Seçim bölgem Balıkesir'de de son zamanlarda basında hiç değişmeyen 2 haber sürekli döner. Bir: "Ayvalık'ta yasadışı yollarla Yunanistan'a kaçmak isteyen bilmen ne kadar göçmen yakalandı." İki: "Yapılan aramalarda çok sayıda ruhsatsız silah ele geçirildi." Bunlarla ilgili olarak yasa dışı düzensiz göçteki artışın sebebi nedir? Son verilere göre on bir ayda 54.387 kişi yakalanmış. Oysa geçen

yıl boyunca toplam 25.398 kişinin yakalandığını görüyoruz. Yani 2 kattan fazla bir artış söz konusu. Yakalayamadığımız göçmen sayısına ilişkin bir araştırmanız var mıdır? Göçmenler yakalanacağını bile bile neden aynı rotayı izliyorlar, bu da ayrı bir merak konusu.

Sayın Bakan, Emniyet teşkilatı içerisinde A grubu amirler gibi lisans mezunu olan B grubu amirlerin 2015 yılında yapılan değişiklik tarihi itibarıyla A grubu amir statüsüne alınarak geriye dönük rütbe intibakı yapılması konusunda bir talepleri var. Burada bir mağduriyet var. Hâlihazırda yüksekokul mezunu olan B grubu amirlerin de lisans mezunu olduktan sonra A grubu amir statüsüne alınarak rütbe intibaklarının yapılmasına yönelik bir girişiminiz var mıdır? İçişleri Komisyonuna yarın 95 maddelik bir teklif geliyor, bu teklifin ham hâlinde de bunu göremedik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayalım efendim.

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Sonlandırıyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Son olarak, 5393 ve 5216 sayılı Kanunlar yapılırken belediyelerin destekleyecekleri kurumlar arasına birliklerin dâhil edilmemesinden dolayı bir mevzuat çatışması yaşanıyor. Bunun sonucunda da, ülkemiz için stratejik hamle olarak ele alınan kırsal kalkınma kavramı ve hamleleri yavaşlıyor. Bu konuda birçok büyükşehir belediyesinin ve ilçe belediyesinin sorun yaşadığını biliyoruz. Bir kanun teklifimiz var, Komisyonunda bekliyor. Buna göre, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda belediyelerce desteklenecek kurumlar arasında kırsal kalkınma birliklerine yer vererek en azından hizmetin üretimi konusunda bir tarif yapıyoruz. Bu konuya dair sizin bir hazırlığınız olacak mıdır?

Bütçemizin Bakanlığınıza, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Yeşil, buyurun efendim.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, İçişleri Bakanlığımızın değerli bürokratları; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, bundan on beş gün önce bize göçle ilgili vermiş olduğunuz brifingle ilgili ben de göç üzerinde biraz durmak istiyorum.

Sizin de malumunuz olduğu üzere, sığınmacılar sorunu Türkiye'nin 2011 yılından beri en çok tartışılan sorunlarından biri olarak bugüne kadar iç ve dış politikayı doğrudan etkileyecek bir sorun yumağı haline gelmiştir. Görünen o ki bu sorun gelecek yıllarda da Türkiye'nin başlıca sorunlarından biri olmaya devam edecektir. Bu sorunun boyutları sadece ülkemizi değil tüm insanlığı etkileyen bir boyuttadır. Suriyeli sığınmacılar başta olmak üzere, ülkeye akın eden göçmenler sadece siyasi kurumları değil aynı zamanda, iş dünyası, kültür, gündelik hayat ve toplumsal yapıyı da birtakım değişikliklere zorlamaktadır. Dolayısıyla bu sorun günümüzde Türkiye'nin iç siyasetinde ihtilaf maddesine dönüşmüş ve gelecekte de iç siyaset ve ekonomik anlamda ağır maliyetleri olabilecek potansiyeli barındırmaktadır. Suriyeli sığınmacılar bütün kamusal alanlarda varlıklarını hissettirdikleri için halk arasında da en çok tartışılan konulardan biri hâlini almıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2011 yılında Suriye’de başlayan karışıklık ve iç çatışmaların ardından Türkiye’nin uygulamış olduğu “açık kapı politikası” sonucunda Eylül 2019 tarihi itibarıyla yaklaşık 3 milyon 700 bin Suriyeli sığınmacı ülkemize gelmiştir. Söz konusu sığınmacıların çok fazla olması ülkemiz içerisinde sosyal ve kültürel uyumları, sağlık, dil ve eğitim sorunları, ülke ekonomisine getirdiği yük, demografik yapı içerisindeki etkileri gibi pek çok konuyu tartışmaya açmıştır.

İktidar partisi Suriye sorununu halk ile Suriye yönetimi arasında meydana gelen çatışmalar ve yönetimin halka karşı yürüttüğü askerî operasyonlar üzerinden tanımlamaktadır. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Suriye’de iç savaşın yaşanmasına iktidar partisinin politikalarının etkisinin olduğunu düşünüyoruz. Ana muhalefet partisi olarak, Türkiye’nin iç huzurunun mevcut Suriye politikasından vazgeçilmesine bağlı olduğunu ve bir an önce Türkiye’nin Suriye konusunda barışçıl ve özgürlükçü bir politika izlemesi gerektiğini savunmaktayız. CHP olarak, egemenliği, bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü korunmuş bir Suriye söyleminden hareket ederek Orta Doğu iş birliği teşkilatını öneriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Orta Doğu’da yaşanan göç ulusal ve uluslararası düzeyde iş birliği ve koordinasyon gerektiren, çok boyutlu; ülkelerin ekonomik, sosyokültürel ve demografik yapısını, kamu düzeni ve güvenliğini derinden ilgilendiren dinamik bir konudur. Göç krizinin çözümü ve yönetimi ancak ortak akıl ve diyalog yoluyla çözülebilir kanaatindeyiz. Türkiye’de Suriyeli sığınmacılar konusu, başta kamu düzeni ve güvenliğine tehdit olmak üzere, insan hakları ihlallerinin ortaya çıkmasına kadar bir dizi olumsuz sonucu beraberinde getirmektedir.

Ülkemizdeki duruma bakıldığında, göçmenlerin önemli bir bölümünü barınma merkezlerinde kalmamakta ve diğer kentlere yerleşmektedirler. Bu barınma merkezlerinin imkânlarından vazgeçmek, sığınmacıların her şeye rağmen bireysel imkânlar oluşturma sürecine doğru gitmeleri anlamına gelmektedir. Bu insanlar genellikle vasıfsız oldukları ve Türkçeyi de doğru düzgün konuşamadıkları için özellikle büyük şehirlerde çok ciddi problemlerle karşılaşmaktadırlar. Türkiye Cumhuriyeti devletinin bugüne kadar harcadığı maddi kaynaklara rağmen sığınmacı Suriyelilerin ülkemizde ciddi sorunlarının çözülmediği görülmektedir. Yaklaşık 40 milyar dolar harcadığı söylenmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen konuşmanızı tamamlayınız Sayın Yeşil.

NİHAT YEŞİL (Ankara) - Türk vatandaşlarımız da bütün illerde Suriyeli sığınmacılar nedeniyle birtakım sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Özellikle yaşanan ekonomik kriz dönemlerinde Suriyeli sığınmacılara harcanan paralar toplumda eleştirilmektedir ve sığınmacıların ülkeye büyük bir ekonomik yük olduğu söylenmektedir. Sığınmacılarla ilgili ülkede yaşanan sosyoekonomik ve kültürel sorunlar Türk vatandaşlarımızı doğrudan etkilemekte ve yaşam kalitesini düşürmektedir.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; bu konuda sadece eleştiriler değil çözüm için öneri sunmak da istiyoruz. Öncelikle, sığınmacıların ülkelerine geri gönderilmeleri için ideolojik ön yargılardan uzak rasyonel planlar hazırlanmalıdır. Bu doğrultuda ilk önce Suriye rejimiyle ilişkiler geliştirilmeli ve soruna ortak çözüm bulunmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Yeşil, lütfen tamamlayınız.

NİHAT YEŞİL (Ankara) - Çünkü Suriye’nin içinde bulunduğu istikrarsız ortam devam ettikçe göç sorunu da maalesef devam edecektir. Suriye’den Türkiye’ye devam eden göçü engellemek ve Türkiye’deki Suriyelileri ülkelerine göndermek adına her şeyden önce Suriye’deki iç savaşı ve siyasi yönetim sorununu çözüme kavuşturmak gerekmektedir.

Hepinizi saygı ile selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz efendim.

Sayın Şeker, buyurun lütfen.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Bakan, öncelikle bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Ancak bizim verdiğimiz soru önergelerine cevap vermeyişinizi anlayamıyorum. Neden cevap vermiyorsunuz? IŞİD’le ilgili 3 soru önergesi verdim. Bunlardan birisi: “Ayşegül İnci” adlı kişi aranıyor ve sınırda teslim alınıyor, serbest bırakılıyor. Yine aynı şekilde, daha önce Ankara katliamlarını ve Suruç katliamlarını yapan kişiler de uzun süre dinlenmişti ve dinlendikleri hâlde bu katliamların önüne geçilmemişti. Bu konuda da daha önceden ceza aldığı hâlde, o ceza, Ankara katliamı sonrasında, bir yıl üç ay düşürüldü, İlhami Balı’nın. Gürcistan’da teslim edilen bir IŞİD teröristi var, bizim terörden arananlar listesinde var, 2 defa iade ediyor, ne yapıldığı belli değil. En son IŞİD’in Adana emiri bir özel harekâtçı polis çıkıyor ve daha bir hafta içerisinde yeni tutuklandı. Şimdi, IŞİD’in bu kadar elini kolunu salladığı, Ankara’da Hacı Bayram Camisi’nin arkasında örgütlendiği... Adıyaman’da biz gittik, bizzat Emniyet Müdür Yardımcısına niye bu IŞİD’lilerin ifadesini almıyorsunuz, işlem yapmıyorsunuz dediğimde “Türkiye’de seyahat özgürlüğü var. Onun için kimseye ‘Nereye gittin?’ diye soramayız.” demişti bu IŞİD teröristinin evde gelip uyuduğu sırada ailesi bize haber verdiğinde. Şimdi, bu kadar göz göre göre katliamlar işlendi ve bu katliamların neticesinde geçenlerde Davutoğlu dedi ki: “Eğer ben onları açıklarsam insan içine çıkamazlar bazıları.” O insan içine çıkamayacakları ortaya dökmek için mi bizim bu sorulara vermiyorsunuz? Bu konuda bir an önce bu sorularımıza cevap verilmesini bekliyoruz. IŞİD için, IŞİD’in terör eylemleriyle ilgili araştırma komisyonu kurulsun demiştik ve IŞİD’le ilgili en son Irak istihbaratı dahi Türkiye’yi uyarıyor “Bombacı ekipleri Türkiye’ye gitti ve Türkiye’deki hücrelerle birlikte eylem yapabilir.” diye. Bu konuda görevinizi yapmanızı ve bu konuda gerekli önlemleri almanızı istiyorum.

Kadın cinayetleriyle ilgili Isparta’da Gülede Cankel maalesef on yedi saat boyunca öldürüldü “on yedi saat boyunca” diyorum, geliyor, karakola götürüyorlar “Şikâyetçi değilsen bir işlem yapamayız.” deyip gönderiyorlar ve on yedi saat süren bir fiil sonucunda defalarca boğuluyor, defalarca boğazlanıyor ve en sonunda da katlediliyor. Hâlbuki Osman Kavala yedi yüz elli gündür yatıyor ve tutuklu olarak hapiste ama katliama niyet eden ve kadın cinayeti işlemesi çok muhtemel birisi maalesef, hiçbir şey yapılmadan sadece seyrediliyor. Bu konuda, önlem alma konusunda teşkilatı uyarmayı düşünüyor musunuz?

Dün 160’ıncı yıl dönümüydü Mülkiyenin, öğrencileri içeriye almamışlardı. Orada, 160’ıncı yıl dönümündeki bir etkinlikte öğrencileri içeriye sokmamışlardı. Daha önce, Millî Eğitim Bakanı “Öğrenciler, öğretmenler olmasa Millî Eğitim Bakanlığını yönetmek ne kadar kolay olur.” demişti. Siz de bugün “Eğer avukatları tutuklamasaydık biz DHKP-C’yi bitiremezdik.” dediniz. Savunma hakkını sağlayan avukatları tutuklamak bir İçişleri Bakanının terörle mücadele biçimi midir? ve “Böyle bir yolla biz bu işi bitirdik.” demek bir itiraf mıdır?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Konuyu çarpıtma ya!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Eğer böyle bir şeye devam edecekseniz, bundan sonra hukuk fakültelerini de kapatmayı düşünüyor musunuz?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Adam terörist. Avukat olsa ne olacak?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bundan sonra avukat çıkmasın, hukukçu çıkmasın; her işi İçişleri Bakanı devam ettirsin. İçişleri Bakanı kimi hain ilan ettiyse doğrudan içeriye atılıp ona ceza verilsin. Bunu kabul etmek mümkün değil.

Türkiye’nin bu göçmen politikaları neticesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen, tamamlayınız Sayın Şeker.

Bir saniye arkadaşlar ya...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Az önce bir milletvekili arkadaşımız dedi ki: “Bir meningogok hastalığına yakalandı benim yakınım.” Biz kızamığı uzun zamandır görmüyoruz. Ben en son Erzincan’da bu vakaları görmüştüm mecburi hizmetim sırasında, yaklaşık yirmi altı sene önce. Şimdi tekrar bunları artan bir oranda görmeye devam ediyoruz. Türkiye’nin göç politikaları ve Türkiye’nin dış politikası Türkiye’nin çocuklarını da hasta ediyor. Bizim yıllarca kazandığımız o bağışıklama mücadelesi sonucunda elde ettiğimiz o hastalanmama ortamını maalesef bu politikalar boşa çıkardı ve tekrar tekrar o görmediğimiz hastalıkları görmeye başladık.

Bir an önce komşularımızla iyi geçinelim, bir an önce başka ülkelerin iç işlerine karışmak yerine kendi iç işlerimizle meşgul olalım diyorum.

Teşekkür ediyorum. (Gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bir saniye... Sakin olun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Nasıl sakin olalım ya?

BAŞKAN - Sayın Şeker, şimdi son derece iddialı bazı şeyler söyledi -ben buradan Sayın Bakana sesleniyorum- dedi ki: “Adana Emniyetinde bir emniyet müdürü İŞİD üyesi” gibi ifadeler kullandı.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Özel harekâtçı dedim.

BAŞKAN – Neyse... Sayın Bakan, bunları lütfen... Eğer böyle bir şey yoksa, eğer böyle bir şey söz konusu değilse Sayın Şeker çıkıp özür dilesin. Bunu özellikle ifade ediyorum. Son derece iddialı ifadeler bunlar. Lütfen Sayın Bakan, bu soruların her birine, Şeker’in ifade ettiği her bir soruya lütfen cevap verelim.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Basında var zaten bunların hepsi açık bir şekilde.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar ya, bir saniye... Sakin olun ya...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Açık kaynaklarda var.

BAŞKAN – Tamam Sayın Şeker.

Değerli arkadaşlar, şimdi Sayın Mensur Işık’a söz vereceğim, daha sonra Sayın Tanrıkulu’na söz vereceğim.

MENSUR IŞIK (Muş) – Bir not gelsin de...

BAŞKAN – Peki, Sayın Tanrıkulu’ndan başlarız o zaman.

Daha sonra Sayın Subaşı’na, daha sonra Sayın Gürer’e söz vereceğim ve Sayın Kadıgil’e söz vereceğim efendim.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ben hakkımı bugünlük Sayın Tutdere’ye devrediyorum.

BAŞKAN – Peki, Sayın Tutdere’ye vereceğim.

Sayın Tanrıkulu, buyurun lütfen.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepinizi selamlıyorum.

Ben konuşmayı izlemeye çalıştım ve tahkik ettim, daha sonra bütçeye de baktım. Esas itibarıyla bu bütçe geçen yıl da olduğu gibi bu yıl da sonuçta, güvenlik politikalarını esas alan, insan haklarını ve özgürlükleri esas almayan bir bütçe; bu, Hükümetinizin bir siyasal tercihi. Dolayısıyla o siyasal tercihe uygun bir bütçe planlaması yapılmış, ben bu planlamanın doğru olduğu görüşünde değilim. Türkiye, uzun zamandır tabii ki terörle mücadele ediyor, belki daha uzun zaman edecek ama sonuçta, barış odaklı, insan haklarını ve özgürlükleri esas alan bir politika izlenmediği sürece Türkiye bu kısır döngü içerisinde kalacaktır. Her gelen İçişleri Bakanı da kendi döneminde bilanço açıklayarak ne kadar başarılı olduklarını söyleyeceklerdir ama sonuçta bu yük de hem insani olarak hem ekonomik olarak yurttaşlarımızın sırtına binmeye devam edecektir. Bugün açıkladığınız bütçede de sonuç itibarıyla böyle olacaktır çünkü eksenini insan, insan hakları, adalet, özgürlük değil; eksenini ağırlıklı olarak güvenlik politikaları. Evet, bunun bir denge içerisinde yapıyor olması da bir siyasal tercih olabilir ama maalesef, böyle bir denge de yok planlamanızda. Neden bunları söylüyorum? Yaklaşık son kırk yılı izleyen birisiyim, bu dönem kadar, ağır insan hakkı ihlallerinin sistematik olduğu, sistematik bir biçimde, sadece bir bölgede değil Türkiye'nin her yerinde, 81 ilinde ağır ve sistematik bir biçimde insan hakları ihlallerinin olduğu bir dönem yaşamadık. Evet, 15 Temmuzda bir darbe girişimiyle karşı karşıya kaldık. Sonuçta, bu darbe girişimini, bu Parlamentoda bulunan bütün siyasi partiler karşı çıkarak yok ettik. Hâlen onun izleri devam ediyor ama sonuçta, insan haklarıyla, adaletle ve özgürlükle bir denge kurmadığınız sürece bugün bunun geçmiş olduğunu farz edersiniz ama başka bir biçimde, daha ağır tablolara, daha ağır maliyetlerle karşı karşıya kalabiliriz.

Ben hem yargıda hem de sokakta uzun zamandır, milletvekilliğimden önce de bunları -insan hakları ihlalleriyle ilgili olarak- izleyen birisiyim; maalesef, yurttaşlarımızın ifade özgürlüğünü, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını kullanması neredeyse olanaksız. Hükümetinizin çizdiği sınırlar içerisinde ancak söz söyleme imkânı var, onun dışında bir şey söyleme imkânı yok. Hem Anayasa'da hem de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde güvence altına alınan bu hakkı insanların bir biçimde, şiddete maruz kalmadan, tek başına veya topluca kullanmaları mümkün değil. Benim şahsıma, İnsan Hakları Komisyonu Başkan Vekili olarak şahsıma, Türkiye Büyük Millet Meclisinin önünde bir Emniyet amirinin söylediği sözler var "Burada konuşamazsınız, burada yapamazsınız, burada size açıklama yaptırılmaz." Sonuçta, parlamentolar halk adına iradenin şekillendiği yerler ve burayı etkilemek için insanlar gelir ama burada da yapmak mümkün değil.

Yine, arkadaşlarımız da ifade ettiler, cumartesi anneleri... Sizden önce, yaklaşık yirmi beş yıldır bu haklarını kullanabiliyorlarken son bir yıldır bu haklarını kullanmaları mümkün değil. Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı konusunda cumartesi anneleri ile yakınlarını iş cinayetlerinde yitirmiş insanların toplantı özgürlüklerinin kısıtlanmış olması tek başına, Türkiye'de bu özgürlüğün olmadığını göstergesi, tek başına. Bakın, 1990'lı yıllar zorla kaybedilme vakalarının en ağır işlendiği dönemlerdi. 2016 yılının Şubat ayından bu yana zorla kaybedilme vakaları var ve sizin döneminizde bunlar yaşanıyor, sizin döneminizde. Evet, 6'sı ortaya çıktı şu anda, gözaltına alındılar, tutuklandılar. Seçtikleri avukatlar da atanmadı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayınız.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Duruşmaları bizden bile kaçırıldı, izleyemedik o duruşmaları. Ama bunun bir zorla kaybedilme vakası olduğunu hepimiz biliyoruz.

Evet, süremiz kısıtlı ama ben şunu ifade edeceğim: DEAŞ konusunda da iddialı bir hafta bulunmuşsunuz konuşmanızın 28'inci sayfasında "İlk terör örgütü ilan eden ülkeyiz." demişsiniz. Bu da doğru bir bilgi değil, bunu da Parlamentoda çok tartıştık. Elimde Yargıtay kararı var, 2015

yılının Nisan ayına kadar “DEAŞ” diye bir terör örgütü Türkiye’deki emniyet birimleri içerisinde tanımlanmamış. Yine, Emniyet Genel Müdüğüne sormuştum ben Darbe Komisyonu üyesi olarak “Böyle bir tanımlamanız var mı? Siz, FETÖ örgütü gibi DEAŞ örgütünü de Türkiye İŞİD’ini de terör örgütü olarak tanımladınız mı?” dedim, “Hayır.” dedi bana; tutanaklarda var bunlar. Dolayısıyla, 2015 öncesi ile sonrası ayırmanız lazım DEAŞ konusunda ve İŞİD konusunda.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Işık, buyurun lütfen.

MENSUR İŞİK (Muş) – Sayın Başkan, Sayın Bakan; hepinizi tekrar selamlıyorum.

Sayın Başkanım, bizim söz almamızın temel gerekçesi, biraz önce AKP yetkilisinin özellikle Diyarbakır’da parti binamızın önünde oturan anneleri konu ederek bu konuda bizim cevapsız olduğumuzu, bu konuda cevabımızın olamayacağını söylemeleridir. Biz işin en başından beri... İlgili arkadaşım da eminim, dikkatli bir şekilde bizi dinliyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Dinliyoruz can kulağıyla.

MENSUR İŞİK (Muş) – Çok iyi, çok iyi Sayın Vekil.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; işin en başından beri biz o annelerin acısının bizim de acımız olduğunu söylemiştik, tıpkı cumartesi anneleri gibi, tıpkı barış anneleri gibi; en başından beri biz bunu söylemişiz.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Partinize söyleyin, o çocukları niye dağa kaçırıyorlar?

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar...

MENSUR İŞİK (Muş) – Şunu söylemek lazım: Bir defa, biz, devletin ilgili bakanlarının bizim parti binamızın önüne gidip orada yarım saat oturması sorunları çözemediğinin, sorunlar karşısındaki acizyetlerinin bir belirtisi olarak değerlendirmekteyiz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Terörden bahsediyoruz yalnız.

MENSUR İŞİK (Muş) – Bir devletin ya da bir iktidarın en temel amacı dağa çıkışların önünü kapatmasıdır Sayın Başkan, değerli milletvekilleri. Bu insanlar niçin dağa çıkıyor? PKK diye bir örgüt niçin doğmuştur?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Az kaldı, az kaldı, bitiyor.

MENSUR İŞİK (Muş) – Bunu iyi bir şekilde idrak etmek ve bunun üzerine yoğunlaşmak lazım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bitirmek üzereyiz, az kaldı.

MENSUR İŞİK (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hep söylenir ya, PKK bir sonuçtur. Sorunu çözülmemiş bir halkın kimlik sorunudur, ana dilde eğitim sorunudur, sayın milletvekilleri. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Asla bir halkın kimlik sorununun sonucu değildir.

MENSUR İŞİK (Muş) – Şunu söyleyelim size...

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

MENSUR İŞİK (Muş) – Arkadaşlar, lütfen dinleyelim, lütfen biraz saygılı olalım.

Sayın Başkan, bakın...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Parlamentoda konuşuyorsunuz şu anda yani hiçbir ayırım yok Kürt ile Türk arasında.

MENSUR IŞIK (Muş) – Sayın Başkan, şimdi ben Muşlu bir aileden bahsedeceğim size.

Biraz saygılı olursanız, dinlerseniz...

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, dinleyin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz de sözlerinize dikkat edin canım.

MENSUR IŞIK (Muş) – Sözlerime çok dikkat ediyorum ben, Sayın Vekil.

Bir iktidarın temel amacı ve var olma sebebi sorunları çözmektir. Bir vekilin de temel amacının bu olması lazım. İnsanlar niçin ölüyor? Bunun çözümünü bulmak lazım sayın milletvekilleri.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, bırakın bu işleri, aklımızla oynamayın bizim!

MENSUR IŞIK (Muş) – Sayın Başkan, şimdi, Muşlu bir aile vardı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gerçekleri konuşun, gerçekleri!

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

MENSUR IŞIK (Muş) – Tıpkı o da diğer aileler gibi Diyarbakır'da HDP'nin önüne gidip bizim partiden çocuğunu istemişti. Hangi yönlendirmeye veya hangi vaatle o annelerin bir kısmı gitmişse oraya, onu bilemiyoruz ama ne olursa olsun biz o annelerin yüreğinin yanındayız, acısının yanındayız. Bunu burada bir kez daha belirteyim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Acısının yanında olmayın, çocuklarını geri verin!

MENSUR IŞIK (Muş) – Sayın Başkan, bir anne vardı, Diyarbakır'da partimizin önüne birkaç gün ya da bir hafta, on gün oturdu. Daha sonra İkrım anneye oğlunun cenazesi verildi Sayın Başkan. Dicle'de çatışmada öldürülmüş, yaşamını yitirmiş çocuğunun cenazesi verildi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yazıklar olsun ya!

MENSUR IŞIK (Muş) – Sayın Başkan, o anneye kendi köyünde evinin önünde taziye bile kurdurmadı bu iktidar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne yapalım, terörle mücadele etmeyecek miyiz?

MENSUR IŞIK (Muş) – İşte bunu nasıl açıklayacağız?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bizim ne canlarımız gitti, ona sessiz mi kalacağız?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi siz Sayın Aydemir'e cevap mı veriyorsunuz bu konuşmanızla?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

MENSUR IŞIK (Muş) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri...

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın efendim.

MENSUR IŞIK (Muş) – Şimdi, buradan kimseye ekmek çıkmaz, tamam mı? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ekmek peşinde değiliz!

MENSUR IŞIK (Muş) – Ekmek peşinde koşmayın, insanları kandırmayın, insanlara algı vermeyin, HDP'ye yönelik düşmanlık yapmayın, Kürtlere düşmanlık yapmayın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ekmek peşinde olan yok; terörü bitireceğiz, terörü!

MENSUR IŞIK (Muş) – Bakın, bu ülkeyi, bu cumhuriyeti bizler Türklerle...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sözlerinize dikkat edin, ekmek peşinde olan yok burada!

MENSUR IŞIK (Muş) – Sözlerime çok dikkat ediyorum, yalnız...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Bir dakika ek süresini vermediniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Vereceğim, vereceğim.

Bir saniye arkadaşlar, sakın olun ya, sakın olun.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Kürtleri niye konuşuyorlar, PKK'lıları konuşsun bunlar!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bu ülke hepimizin.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – E, o da onu söylüyor zaten.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Erol Bey, yapmayın ya!

BAŞKAN – Bir saniye ya, bir saniye, bir dinleyin beni.

Dili, dini, ırkı ne olursa olsun biz hepimizi bir bütün olarak görüyor muyuz, bu anlayışımız var mı? Ama teröre karşı da...

MENSUR IŞIK (Muş) – Sayın Başkan, benim söylediklerimi tekrar ediyorsunuz.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Böyle bir soru soramazsınız ama, lütfen ya...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sınava tabi tutun bari.

BAŞKAN – Elbette soramam ama şunu söylüyorum: Teröre karşı da bir olmalıyız, bütün olmalıyız; tek söylediğimiz şey bu.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Böyle bir yönetim olmaz ama.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Erol Bey, yapmayın, çok yanlış konuşuyor ama.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bırakın konuşsun canım ya.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Neyi konuşacak ya, adam terör propagandası yapıyor!

SALİH CORA (Trabzon) – Bölücü ve ayrımcı bir dil kullanıyor!

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

Buyurun.

MENSUR IŞIK (Muş) – Sayın Başkan, şimdi, o annenin çocuğunun çatışmada öldürülmüş olması, çocuğunun annesine teslim edilmesi...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, canlı yayın yaparak PKK'ya mesaj veriyor!

MENSUR IŞIK (Muş) – ...annesine taziye kurdurulmaması niye sizi bu kadar rahatsız ediyor ki? Bakın, samimi olacaksınız, samimi, samimi... (AK PARTİ sıralarından gürlütüler)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu çatı altında böyle konuşamazsınız!

MENSUR IŞIK (Muş) – Bir siyasal iktidarın var olma amacı, sorunları çözmektir, dağa gidişin yolunu kapatmaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İbrahim Bey'e cevap veriyorum diye bu şekilde konuşamazsınız!

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, beni muhatap alarak konuştu, dolayısıyla...

BAŞKAN – Şimdi, arkadaşlar, böyle bir usul yok. Ben söz vereceğim, diğer arkadaşlar bunun cevabını verecek, Sayın Bakan cevabını verecek.

Sayın Subaşı, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Aydemir versin.

BAŞKAN – Aydemir de konuşmak isterse o da verir tabii, söz almadı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Cevap vereceğim de toptan vereceğim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öbür Aydemir.

BAŞKAN – Öbür Aydemir konuştu. Uğur Aydemir seni bekliyor Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ben de sıramı bekliyorum.

BAŞKAN – Bugün görüyorum ki sakınsin düne göre.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Evet, öyleyim.

BAŞKAN – Öyle olacaksın herhâlde.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Siz hep böyle senli benli mi konuşuyorsunuz?

BAŞKAN – Efendim? Evet, öyle konuşuyoruz. Rahatsız mı oldunuz? Rahatsız olmadığımız inşallah.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Yok, çok nazik bir üslup değil, onu hatırlatayım.

BAŞKAN – Yok, biz kendi aramızda konuşuyoruz kardeşçe.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Ama Başkanlık kürsüsünde oturuyorsunuz.

BAŞKAN – Siz kaç kez bu Komisyona geldiniz?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sen nereden geldin yine ya?

BAŞKAN – Beyefendi, kaç kez bu Komisyona geldiniz? Kaç kez bu Komisyona geldiniz?

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Yoklama mı alıyorsunuz?

BAŞKAN – Hayır, almıyorum. Şimdi, burayı...

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Benim size hatırlattığım Başkanlık göreviniz gereği sizli bizli...

BAŞKAN – Bana nasıl yöneteceğimi öğretemezsin. Bana nasıl yöneteceğimi öğretemezsin.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Adam olan, herkesten ders alır.

BAŞKAN – Terbiyesizlik yapmayın lütfen, lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nasıl konuşuyorsun? Nasıl konuşuyorsun öyle?

BAŞKAN – Kendinize dikkat edin! Terbiyesizlik yapmayın!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sen önce adam ol! Sen önce adam ol!

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sen ne yapıyorsun ya!

BAŞKAN – Bana ders mi vereceksin? Kimsin sen?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Başkan, ne yapıyorsun?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, olur mu? “Adam olan ders alır.” diyor ya.

BAŞKAN – Baksanıza ya, nasıl konuşuyor ya? Bana konuşma üslubu öğretiyor ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkan Komisyonu temsil ediyor arkadaşlar. Komisyona hakaret ediyor arkadaşımız. Onu susturun önce.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, bir durun ya, kuru çayda boğulmayalım, durun, bir sakin olun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkana değil Komisyona hakaret ediyor. Başkan Komisyonu temsil ediyor.

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar, bir saniye...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bekaroğlu, susacak mıyız ya? Susacak mıyız kardeşim?

BAŞKAN – Sayın Aydemir... Sayın Aydemir...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir dur ya, bir dur ya, tamam ya! Her konuda bir şeyin var ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bekaroğlu, susacak mıyız ya?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ama bağıarak olmaz ki. Ya, bir sakinleş.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bekaroğlu, yanındakine sus de.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, bir durun, yanlış anlaşılma var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, ne yanlış anlaşılma olacak.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Bizimle senli benli konuşamazsınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Size ne ya? Size ne? Sana mı soracağız?

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Bana sormayacaksın, siyasi teamüllere soracaksın.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sayın Başkan kendini savunur.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne demek Başkan kendini savunur? Biz neyiz burada? Başkan bizi temsil ediyor burada. Bütün Komisyonu temsil ediyor Başkan.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bizi de temsil ediyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Aydemir, söylediğin her şeyi anladık yeter.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkan tarafsız. Yeri geldiği zaman söylüyorsunuz ya “Tarafsız kalsın.” diye. Niye savunmuyorsunuz Başkanımızı?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bu kadar bağırmanıza hiç gerek yok ki.

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Var mı böyle bir şey? Var mı böyle bir şey?

BAŞKAN – Sayın Aydemir, sakin olun...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sakin olun, sakin olun. Sayın Vekil, oturun.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Müsaade et, Başkan konuşsun. Başkandan çok başkancılık yapma. Başkan orada.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Kocaman adam, savunur kendini. Sakin...

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar... Lütfen... Lütfen...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, şu adamın eline değnek verin, herkese vursun ya. Böyle bir şey olur mu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bekaroğlu, Başkan bizi temsil ediyor.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bizi de temsil ediyor.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar...

CAVİT ARI (Antalya) – Ya, oraya oturup “dır, dır, dır...” Bir dur artık, tamam, sus, anladık.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Kocaman adam, bakanlık yapmış. Kendini savunur, sakin olun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, ne biçim üslup? “Kocaman adam kendini savunur.” Lütfen ya... “Kocaman adam, kendini savunur.” diyor ya.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Elli defa ne söylüyorsun?

CAVİT ARI (Antalya) – Ya, tamam arkadaş, sen bir sus.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Eşek kadar adam” demedi, “kocaman adam” dedi.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Allah Allah! Çok normal bir şey söylüyorum.

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, bir saniye...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bekaroğlu...

BAŞKAN – Sayın Aydemir, lütfen...

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bekaroğlu, avukatı mısın doktoru musun?

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Cora...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sakin olun lütfen.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Başkan kendini savunur lütfen.

BAŞKAN – Sayın İslam, biz burada zaman zaman birbirimize latife yaparız, birbirimizle zaman zaman şakalaşırız bu Komisyonda, zaman zaman birbirimize de takılırız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ara sıra fırça atar.

BAŞKAN – Yani ara sıra da böyle gergin anlar da yaşanır ama siz bir anda çıkıp... Ben size hitap etmedim. Ben Sayın Bekaroğlu'yla konuşuyorum, siz bana “Sen nasıl ‘sen’ diye ifade edersin?” diye öyle bir...

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Siz nasıl hitap edersiniz dedim.

BAŞKAN – “Siz nasıl ‘sen’ diye ifade edersiniz?” şeklinde bir açıklamada bulundunuz. Rahatsız olacak olan varsa Bekaroğlu. Biz zaten konuşuyoruz kendisiyle. Ama burada bakın, yanlış bir yola gidiyorsunuz. Yani bu doğru değil.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Tavzih hakkı istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Bakın, burada söz hakkımı çıngıyorsunuz, konuşuyorsunuz, bana cevap verme hakkı tanımıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Subaşı, buyurun lütfen.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben yürürlükteki büyükşehir yasasıyla ilgili bir şeyler söylemek istiyorum. Sayın Bakan hatırlar, yürürlükteki büyükşehir yasası hazırlanırken gerçekten çok sayıdaki belde belediyelerini bir araya getirmek ve bundan bir tasarruf sağlamak öngörülmüştü ve bu nedenle çalışmalara başlandı ama bir süre sonra gördük ki Türkiye’de İzmit ve İstanbul modelinin başarılı olduğu düşüncesiyle birdenbire bu düşünce ortadan kalktı ve belli bir ölçekteki bütün belediyeler büyükşehir belediyesi hâline getirildi. Buna göre köyler kaldırılıyordu, bütün beldelerin birleştirilmesi düşünülürken bütün belde

belediyeleri kaldırıldı, ilçe belediyelerinin yetkileri azaltıldı ve giderek bir merkezileşme sayılabilecek, büyükşehirlerin yetkileri artırıldı. İzmit ve İstanbul'a baktığımız zaman; hiç kırsalı kalmamış, tamamen birer sanayi şehri hâline gelmiş ve birbiriyle birleşmiş mahallelerden, sanayi mahallelerinden oluşan iki şehrimizdir. Gerçekten, bugün yürürlükteki Büyükşehir Yasası'yla bunları yönetmek zor olmamıştır yıllar içinde. Fakat Antalya'ya baktığımız zaman, Antalya ölçeğinde doğu ile batı arasında neredeyse 700 kilometreden fazla mesafe vardır; yani, Ankara'dan Antalya'ya gitseniz bir de Afyon'a dönersiniz, bu kadar mesafe vardır ilçeler arasında; 640 kilometre de sahili vardır. Köyleri kaldırdık, beldeleri kaldırdık, ilçelerin yetkisini azalttık. Dünyada, hele Batı dünyasında, yerleşmeyle halka hizmeti en yakın birimlerde, kamu birimlerinde vermek esası benimsenmişken Türkiye'de bundan vazgeçilerek birdenbire farklı bir modele geçilmiştir. Ve bugün kırsalı çok olan Anadolu şehirlerinde -bir Antalya örneği vermişim- büyükşehir belediyelerinin hizmet götürmesi giderek zorlaştığı gibi vatandaşlar son derece muzdardır. Çünkü eskiden Köy Kanunu'nda, yetkilendirilmiş köy muhtarları bir devlet temsilcisiydi ama bugün tarım, köylerimizde 2'nci plana atılmış; köylülerimiz de rant bekler hâle gelmiştir ve köylerimizde tarım gerçekten zorlaşmıştır yeni mevzuata göre ve de oradaki vatandaşımız, kendisine en yakın birim olarak -belde değil, muhtar değil- ilçeye gittiği zaman da, ilçe belediye başkanları "Benim bu konuda yetkim yok, büyükşehre git." dediği zaman da bir vatandaşın kırsaldan çıkıp da yüzlerce kilometre ilerideki büyükşehir belediye başkanını bulması, derdini anlatması da neredeyse imkânsız hâle gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız Sayın Subaşı.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Ben burada bu merkezleşmenin büyükşehirlere çok ciddi zarar verdiği düşüncesiyle, Sayın Bakan da değerli bürokratlarla beraber buradayken, bu Büyükşehir Yasası'nın yeniden gözden geçirilmesi konusunda bir çalışma var mı diye merak ediyorum ve gerçekten yeni bir çalışmaya ihtiyaç olduğunu buradan belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Güner, buyurun efendim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Başkanım.

BAŞKAN - "Sen" falan demiyorum ha, "siz" Sayın Güner; saygıda eksiklik etmeyelim. Öğretti bize, öğretti. Duruşundan belli nezaketi.

Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, 1 Ocak 2017 tarihi ile 1 Eylül 2018 tarihleri arasında 35 yurttaşın havaya ateş açılması suretiyle yaşamını yitirdiği, 600 vatandaşın yaralandığı bilinmektedir. Bahse konu tarihler arasında 10 çocuk ölürken, 311 çocuk yaralanmıştı. Sayın Bakan, 24/10/2018 tarih ve 9354 sayılı Genelge'yle vali ve emniyet amirlerini bu konuda uyarıdınız ve tedbirlerin artırılmasını; 2019 yılı Nisan, Ağustos ve Aralık aylarına yönelik işlemlerin sonucunun rapor edilmesi istemiştiniz. Farklı illerde, tanık olduğum düğün ve kutlamalarda, hatta seçimler sonrası ateşli silahlar kullanıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 1 Ocak 2019-1 Ekim 2019 tarihleri arasında bu tür etkinliklerde ateşli silah kullanan kaç kişiye işlem yapıldı? Önlem genelgesine rağmen nasıl ateşli silahlar kullanılıyor? Bu arada, ölüm ve yaralanma sayıları kaçtır? Valiler neden yeterli önlem almamaktadır? Silah ruhsatı olanların mermi istihkakı geçen yıl 3 kat artırılıp bin adede çıkarılmıştı. Ne amaçla tüketildiğinin takip projesi yazılım çalışmaları tamamlandı mı? Güvenlik görevlileri dışında toplam kaç kişide silah ruhsatı bulunmaktadır? Son beş yılda bireysel silahlanmalarda artış gözlenmektedir.

Sayın Bakan, kadına şiddetin arttığı bir gerçektir. 2017 yılında 133.809 kadının ve 2018 yılının ilk yedi ayında 96.417 kadının şiddete maruz kaldığını belirtiyorsunuz ve 393 kadının da hayatını kaybettiğini açıklamışsınız. Sunumunuzda kadın cinayetleri 2017-2018 arasında 353'ten 279'a düşmüş, önemli bir azalıştan söz ediyor ve 1 Ocaktan beri 288 kadın cinayetini belirtiyorsunuz. Rakamlarda bir farklılık görülüyor. 2017, 2018, 2019'da kadına uygulanan şiddet ve kadın cinayetleri sayısı ayrı ayrı nedir? 2019 yılında şiddete maruz kalan kadın sayısı kaçtır? Son beş yılda, koruma altındayken cinayete kurban giden kadın sayısı kaçtır?

Sayın Bakan, 2016-2018 Ekim itibarıyla ruhsatlı ve ruhsatsız silahlarla 3.028 kasten öldürme, 20.324 kasten yaralama olayı meydana gelmişti. Bu silahların ruhsatlı, ruhsatsız dağılımı nedir? Valilerin silah ruhsatı verilmesiyle ilgili yetkilendirilmesi sonrası silah ruhsatlarındaki dağılım nasıldır? İllere göre bu konuda valiler ne kadar ruhsat vermiştir?

Sayın Bakan, uyuşturucuyla mücadele konusunda rakamlar sunumuzda var. Dünya örnekleriyle kıyaslıyorsunuz. Ancak sorun şu: Uyuşturucu temininin kolaylaştığı, kullanımının arttığı ve uyuşturucu yaşının düştüğü gerçeği de var. Siz sokakta yalnız gezemediğiniz için tanık olmuyorsunuzdur. Büyük kentlerde değil, ilçelerde dahi belirli saatlerde sokaklar uyuşturucu kullanan çocuklar nedeniyle tekin olmaktan çıkmıştır, ne yazık ki bu anlamda çok yapılması gereken vardır. Bu toplumsal sorunu el birliğiyle çözmeliyiz.

Sayın Bakan, İçişleri Bakanlığı bünyesinde çalışanların özlük hakları, çalışma süreleri ve 3600 ek gösterge beklentileri sıkça konuşulmasına karşın kapsayıcı bir çözüm neden üretilmemektedir? Çalışma süreleri, senelik ve haftalık izinleri ile fazla mesai ücretleri sıkça gündeme gelen sorunlardır. Ek görev tazminatı verilmesi ile görev tanımları netleştirilmesine yönelik çalışma beklentileri vardır. Mecliste dahi turnikeler önünde nöbet tutan polis memurları için bir kulübe dahi sağlanamaması, kış koşullarında bir direğe bağlı elektrikli ısınmayla orada görev yapmaları da üzücü, düşündürücü ve gözler önünde somut, bu konudaki tanımlamadır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Beş dakikada on beş dakikalık soru sordunuz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bugün az konuştum.

BAŞKAN – Ama düne göre biraz daha zayıfsın, onu söyleyeyim, hızlan.

Arkadaşlar şunu da söyleyeyim: Şimdi, tabii, bizim elimizde bir liste var. Liste dışındaki arkadaşlara da gelmeyen olursa söz veriyoruz. Onu da ifade edeyim.

Sayın Tutdere, buyurun lütfen.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, bütçenizin geneli üzerinde Komisyon üyelerimiz, milletvekili arkadaşlarımız gerekli değerlendirmeleri yaptılar. Ben de Adıyaman Milletvekili olarak Adıyaman, Diyarbakır, Batman, Hatay başta olmak üzere, Türkiye'nin değişik bölgelerinde üretilen ve geleneksel anlamda üretimi, satımı yapılan sarmalık tütünle ilgili birkaç hususu belirtmek istiyorum.

Sayın Bakanım, siz Adıyaman'da, yapmış olduğunuz ziyaret kapsamında tütüne yönelik size yöneltilen bir soruya aynen şu cevabı vermiştiniz, belki siz de hatırlarsınız: "Ben tütüncünün çilesini, cefasını çok iyi bilirim. Tütünün bin bir emekle, ne büyük zahmetle üretildiğini en iyi bilenlerden biriyim." dediniz ve o konuşmanızdan sonra Adıyaman'daki bütün tütüncüler, bütün tütün üreticileri gerçekten umutlanmıştı. Ancak bugün tabloya bakıldığında geleneksel anlamda üretimi, satımı yapılan bu tütüne yönelik özellikle jandarma ve polis tarafından Türkiye'nin her tarafında çok ciddi anlamda baskılar var, baskınlar oluyor. İstanbul'da son bir haftada tütün satan, özellikle Adıyaman tütünü satan adreslere operasyonlar yapıldı, tütünlere el konuluyor; tütün satan üreticiler, tütün satan kişiler saatlerce gözaltında tutuluyor ve kendileri hakkında yüksek oranda idari para cezaları öngörülüyor. Daha bugün Adıyaman'dan gelen bir kargo aracında -Tarsus sınırında, yine yol kontrolü sırasında- tütünlere el konuldu, sabahtan beri birtakım görüşmeler gerçekleştirdik, ancak sonucun ne olacağı daha belli değil.

Velhasıl, Türkiye'nin her tarafında şu anda bu yerli ve millî olan...Gerçekten, Hükûmetinizin ve sizin de sürekli kullandığınız "yerli ve millî" ifadesi tam tütün için geçerli. Yüz yıldan beri bu topraklarda yetiştirilen bir ürün. Bu ürüne yönelik Bakanlığınızın, özellikle jandarmanın, polisin bu uygulamaları bütün tütüncülerde gerçekten büyük bir üzüntü yaratmaktadır ve hepsinde büyük bir korku ve endişe yaratmaktadır. Çünkü insanların kendi çocuklarıyla, eşyle birlikte ürettikleri ve satarak çocuklarının harçlığını karşıladıkları, askerdeki Mehmetçik'in harçlığını gönderdiği, okuldaki öğrencinin harçlığını gönderdiği bu ürüne böyle bir zulmün uygulanmasını anlamak gerçekten çok zor.

Sayın Bakan, şu anda Türkiye'nin her tarafında özellikle yurt dışından getirilen tütünler çok fazla. İşte, onlardan bazıları Yunan tütünü, Amerikan tütünü, kaçak sigaralar; her tarafta satılıyor, bunlara sanki göz yumuluyor ancak tütün görülen yerlerde çok ciddi anlamda baskı var. Biz artık Bakanlığınız tarafından bu iki şeyin birbirinden ayırt edilmesi gerektiğine inanıyoruz. Gerçi Parlamentoda ilgili yasa çalışmaları yapıldı Bakanlık tarafından. Geçen Tarım Bakanına da sorduk "Artık şu yönetmeliği çıkarın, bu ızdıraptan hem vatandaş kurtulsun hem de uygulayıcılar kurtulsun." dedik ama bugüne kadar bu konuda da bir çalışma yapılamadı. Ben şunu açıkça ifade ediyorum Sayın Bakan: Özellikle sizin Bakanlığınız bünyesindeki jandarma ve polisin tütüncüye olan uygulaması son derece incitici olmaktadır; bu, vatandaşta çok ciddi bir tepkiye sebebiyet vermektedir. Bunun bilinmesini istiyorum. Bundan sonraki süreçte, özellikle, en azından bu geçiş süreci tamamlanana kadar, ilgili kooperatifler tesislerini kuruncaya kadar ve bunun yasal çalışmaları yapılcaya kadar bu konuda biraz müsamaha göstermelerini biz hepimiz bekliyoruz, bütün Adıyaman tütün üreticileri de beklemektedir yani bu sayı yüz binleri bulmaktadır, çok az bir kesim değil ve büyük bir insan kitlesi bu konudaki uygulamayı ve çalışmayı yakinen takip etmektedir. Ben Bakanlığınızın birazcık daha bu konuya hassasiyet göstermesini ilin vekili olarak talep ediyorum.

Sayın Bakanım, bir de bunun yanında, özellikle bekçilik ve polislik sınavlarında çok ciddi antidemokratik uygulamalar var. Jandarma bölgesinde yaşayan, ikamet eden bir kişi eğer polislik sınavına girmişse güvenlik soruşturmasında gelip korucuya soruluyor Sayın Bakanım yani korucunun eğer o adamla bir husumeti varsa, o korucunun eğer o aileyle bir husumeti varsa doğru bilgi vermiyor ve o çocuk polis olamıyor veya astsubay olamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayınız efendim.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Bu konuda gerçekten birtakım objektif kriterlerin getirilmesi gerekiyor. Bu güvenlik soruşturmalarının birazcık daha kapsamlı, birazcık daha çocukların, gençlerimizin gerçek profilini ortaya koyacak şekilde titizlikle yapılması önemlidir. Çünkü yoksa bu sınavlardan değişik bahanelerle elenen gençlerimizin hem ülkesine hem de devletine karşı gerçekten aidiyet duygusu bile zedeleniyor çünkü orada o duygusu yıkılıyor. “Eğer torpil olmazsa ben polis olamayacağım, astsubay olamayacağım.” diye bir algıya kapılıyor ve bu da beraberinde birtakım sosyal travmalar getiriyor. Bu konuda özellikle Bakanlık tarafından titizlikle bir çalışmanın yapılmasını bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Aydın’a söz vereceğim. Aydın’dan hemen sonra Sayın Osmanağaoğlu’na söz vereceğim, daha sonra Sayın Bülbül’e, Sayın Bülbül’den sonra ise Sayın Erdem’e söz vereceğim.

Buyurun.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

İçişleri Bakanlığı bütçesinin bu sunumunu, Sayın Bakanın sunumunu sabah dikkatle dinledik; uzun, detaylı bir sunum yaptı. Rakamlara göre Türkiye de gayet güllük gülistanlık ama bize gelen bilgiler ve sahadaki durum maalesef aynı değil. Örnek olarak başlayalım: Son dönemde kadın cinayetlerinde büyük bir artış var. Daha dün Gülede Cankel cinayete kurban gitti; henüz 19 yaşında, Isparta’da fotoğrafçılık 1’inci sınıf öğrencisiydi. Muğla’dan Isparta’ya gelen eski sevgilisi tarafından önce dövüldü, daha sonra boğuldu ve en sonunda bıçaklanarak katledildi. Emine Bulut’tan Şule Çet’e kadar çok sayıda kızımız, kadın cinayete kurban gidiyor ve bu cinayetler maalesef artarak devam ediyor. Sadece haziran ayında 40 kadın öldürüldü. Öncelikle, bu artışı neye bağladığımızı bir sormak istiyoruz Sayın Bakana. Bu cinayetlerde zanlıların kimi zaman korunduğu yönünde toplumda da maalesef bir kanaat oluştu. Bunun da nasıl değerlendirildiğini Sayın Bakandan cevap olarak bekliyoruz.

Rabia Naz olayı gene tüm vicdanlarda büyük bir yara açtı. Bu konuda ne kadar ilerleme sağlandı bilemiyoruz ancak acılı babanın hak aramak için sunduğu görüntülerden sonra gözaltına alınması, gene gazetecilerin de gözdağı vermek için gözaltına alınması ülkede bütün vicdanları âdeta kanattı.

Dünya görüşümüz ne olursa olsun, birbirimizden farklı düşündüğümüz konular olabilir ama hiçbirimiz “Kadınlar öldürülsün, çocuklar zarar görsün.” diyemeyiz, dememeliyiz. Bu bir insanlık onurudur, yapılan da insanlık suçudur.

Genellikle genç, hiçbir sağlık sorunu olmayan kadınlar “önlenebilir ölüm” diye tabir edilen, insan eliyle ve çoğunlukla erkek şiddetiyle hayattan koparılıyor. Kadınların öldürülmediği, çocukların güldüğü bir Türkiye mümkün ve herkesin yapabileceği bir şeyler var diye de düşünüyoruz. Bu konuda da Bakanlığımızın bir çalışması var mı? Bu suçu nasıl önleyeceksiniz merak ediyoruz.

Buna bağlı olarak, 26’ncı Dönemde 2016 ve 2017’de verdiğim ama bir türlü yanıtını alamadığım soru önermelerini buradan bir kez daha yinelemek istiyorum: Bireysel silahlanmanın önlenmesi, konusunda herhangi bir proje ve çalışmanız var mı?

Sayın Bakan, geçen seneki bütçe görüşmelerinde şöyle diyordunuz: “Türkiye’nin tamamının uzun yıllardır kanayan yarası olan bir başlığımız da trafik güvenliği. Türkiye, geçmişten bugüne birçok konuda adım attı, gayret gösterdi, ciddi de mesafe aldı ancak söz konusu olan can kaybı olunca elbette ki gelinek noktayı hiçbirimizin yeterli bulması mümkün değildir.” Ancak trafik kazalarında bu sene de

pek yol alamadınız. Özellikle, son dönemde hareket hâlinde yanan otobüslerle sık sık karşılaşıyoruz. Balıkesir’de insanlar, yolcular diri diri otobüsün içinde yanarak can verdiler. “Mazot yerine yağ yakılıyor.” diyerek de geçiştirmek bu konunun aydınlanmasında sanırım ki yeterli olmayacaktır. Süre daralıyor.

Sayın Bakan, geçtiğimiz hafta İçişleri Komisyonunda da göç konulu bir sunum yaptınız. Ancak bu sorun da dağ gibi önümüzde duruyor. Mesela, büyük kentlere gelen Suriyeliler bu kentleri âdetâ kendi yaşam alanları olarak seçtiler ve dükkânlara “Yabancı çalıştırılmaz.” diye levhalar asıyorlar, burada bu yabancı tabii, Türkler oluyor, Suriyeli dışında çalıştırmıyorlar. Kentin en güzel semtlerine, Bursa’da Çarşamba semti eskiden en yaşanabilir yerdi, bugün maalesef Suriyeliler oraya Türkleri dahi sokmuyorlar.

Son olarak da gene, göçle ilgili yaptığımız sabahki sunumuzda “Herhangi bir taşıyıcı ya da salgın hastalık gelmemiştir.” dediniz ancak Sağlık Bakanlığının girip sitesine veya verilerine bakarsanız çocuk felci, polio, kızamık, yıllardır ülkede görülmeyen birçok hastalığın son yıllarda ciddi boyutlarda artış gösterdiği ve bunların da sınırdan kontrol yapılmadan alınan Suriyeli göçmenlerden geldiği ve bunların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AYDIN (Bursa) - ...yüzde 90’ının aşılama kontrolü olmadan gelen çocuklardan taşındığı kayıtlarda vardır. Bütün bu önlemlerin ve soruların da tarafınızdan yanıtlanmasını diliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

(Oturum Başkanlığına Kâtip Şirin Ünal geçti)

BAŞKAN – Sağ ol Sayın Vekilim.

Sayın Osmanağaoğlu...

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, İçişleri Bakanlığımızın kıymetli bürokratları, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti, kurulduğu günden bu yana dış mihraklar tarafından körüklenen tehdit ve tahriklerle boğuşmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti’nin tarihi aynı zamanda her cinsten terörle mücadelenin de tarihidir. Dün olduğu gibi bugün de bizim önceliğimiz, Türkiye’nin sağ ve esen olması, devletin bekasına, milletin selametine halel gelmemesidir.

Türk devletinin kendi kararlarını alan, bağımsız ve kararlı bir ülke olmasını hazmedemeyenler her daim yedekte tuttıkları bir gücün zembereğini kurup üzerimize salmışlardır. Ne mutlu ki milletimiz gerektiğinde 20 yaşlarında civan delikanlılarını vatana kurban adanmış, onların canları pahasına devletini teröre boyun eğdirmemiştir. Türk milletinin her zerresine işlemiş bu feda ruhu Türk devletinin kararlı duruşuyla birleştiği zamanlarda ortaya çelikten bir irade çıkmıştır. Kalleşçe kanımızı dökmek isteyen şer şebekeleri ve onların taşeronları daima bu iradenin kuvvetiyle tarumar olmuştur. Hem hukuki zeminde hem de sosyal hayatta geçerliliğini koruyan eski bir deyiş vardır: “Hasmın şahitliği en makbul şahitliktir.” diye söylenir. Bu anlamda, terör örgütü yandaşlarının basın organlarından ve iş birliğine girdikleri muhterislerden yükselen feryatlar, figanlar, feveanlar Türkiye’nin terörle mücadele alanında doğru ve etkili hamleler yaptığının delilidir.

Sayın İçişleri Bakanının ifadesiyle geçen sene 104 bin operasyon, bu yıl da 11 Kasım itibarıyla 109 bin operasyon düzenlenmiştir. Yine, bu yıl 135 tane üst düzey terörist güvenlik kuvvetlerimiz tarafından etkisiz hâle getirilmiştir. Bu sayılar, tartışmasız bir başarının göstergesidir. Ayrıca, bölücü

örgütünün propaganda mekanizması sebebiyle Türkiye'yi DEAŞ'la aynı cümlede telaffuz etme cüretine kapılan Batı medyasına da en ciddi cevaplar İçişleri Bakanlığı öncülüğünde yürütülen çalışmalarla verilmiştir. Hem yurt içinde hem de yurt dışında bu hain katil sürüsünün uyuyan hücrelerine darbe üstüne darbe indirilmiştir. Sadece operasyonel değil aynı zamanda istihbari açıdan da başarılı çalışmalar yürütülmekte ve alınan sonuçlar devletimizin elini kuvvetlendirmektedir. Mesela, Suriye'nin kuzeyine konuşlandırılan Marksist-Leninist Komünist Parti isimli terör organizasyonunun, emperyalist kuvvetlerle yürüttüğü pazarlık bu sözde özgürlükçü çetelerin içyüzünü ortaya koymuştur. Yine PYD'nin PKK'yla organik bağlantılarını ortaya koyan belgelerin ifşası Türk devletine diplomatik açıdan manevra sahası kazandırmış, terör örgütünün propaganda mekanizmasına da ciddi hasar vermiştir.

Suriye'nin kuzeyini işgal eden ama Mehmetçik'in yürüttüğü Barış Pınarı Operasyonu'yla beli kırılan kiralık katillerin Batı kamuoyunda oluşturmaya çalıştıkları sözde DEAŞ karşıtı, seküler halk mücadelesi algısı kırılmıştır. İnanıyorum ki bu girişimlerde İçişleri Bakanlığının katkıları da büyüktür.

Sayın İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun da adaşı, şair Süleyman Çobanoğlu'nun bir şiirinde dediği gibi "Türkiye ağır yüküdür, kemiği çatırdatır"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Vekilim.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Daima bu şuur ve bu şiarla hareket eden Milliyetçi Hareket Partisi, aynı hassasiyetle adımlarını atan İçişleri Bakanlığına destek olmayı önemsemmiştir. Millet'in oyunu alarak elde edilen gücü terör örgütlerine peşkeş çekmek isteyen yerel yönetimlere karşı İçişleri Bakanlığının yürüttüğü soruşturmalar ve gerekli görülen belediyelere kayyum atanması MHP'nin en başından beri desteklediği devlet duruşuna uygun örneklerdir. Bu uygulama sonrası bizzat Sayın Bakanı arayan liderimiz, konuyla alakalı desteklerini ve tebriklerini de kendilerine iletilmişlerdir.

Sözlerime son vermeden önce, uzman çavuşlarımızın özlük haklarının iyileştirilmesi, polislerimizin 3600 ek gösterge talepleri, beğçilerimizin çalışma şartlarının iyileştirilmesi gibi hususlarda da alakanızı eksik etmeyeceğinize inandığımı ifade etmek isterim.

Milliyetçi Hareket Partisinin tutumu liderinin işaret ettiği noktadadır. MHP çatısı altında, üç hilalin ışığında buluşan ülkücüler, Türk devletinin geleceği için alın teri döken herkesle el birliği, iş birliği, güç birliği yapmaya hazırdır.

Sayın Bakanım, bütçenizin size ve ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyor, hepimizi saygı ve muhabbetlerimle selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bülbül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Bakan, Emniyet Genel Müdürlüğüne ait personelin her ay standart yatan mesai ücretlerinin dışında, personel sıkıntısı olan bazı bölgelerde sabit mesai ücretlerini aşan sürelerde çalışmak zorunda kalındığı görülmektedir. Örneğin, Aydın yerelinde özellikle turizm bölgesi olan Kuşadası ve Didim'de sezon zamanı nüfusun 1 milyonu bulduğu bilinmektedir. Personel sıkıntısı sebebiyle bu bölgelerde günde on iki, on dört saat personel çalıştırılmaktadır. Komşu illerden görevlendirmeye gelen ilave personelin de konaklama, yeme içme konusunda ciddi mağduriyetleri oluşmaktadır ve standart, her personele yatan ek mesai ücretleri haricinde mesai ödenmemektedir.

Sayın Bakan, bu personelin, polislerin özlük hakları konusunda bir çalışmanız var mıdır? Emniyet mensuplarının çalışma şartları, 3600 gösterge mağduriyetleri ve fazla mesai konusunda bir çalışmanız var mıdır? Terfiler, atamalar ve görevlendirmelerin siyaset, cemaat, tarikat ilişkilerine göre şekillendiği konusundaki görüşleriniz nelerdir?

2007 yılında Bayındırlık ve İskân Müdürlüğü ekiplerince depreme dayanıksız raporu gereğince kapatılan ve 2012 yılında yıkımı yapılan Nazilli Polis Okulu arazisi bu yıldan beri kullanılmamakla birlikte ilçemizde uyuşturucu ve kötü alışkanlıklara sahip bir grup kişilerin bulunduğu yer hâline dönüşmüştür. Nazilli ilçesinden aracıyla geçen herkesin bu görüntüye şahit olması bizi derinden üzmektedir. Aynı zamanda, arazide bulunan ağaçlar bazı vatandaşlar tarafından da kesilmektedir. Bu araziyle alakalı Bakanlığımızın bir çalışması var mıdır, varsa da hangi ihtiyaca göre belirlenmiştir? Polis okulunu ilçeye yeniden getirmenin mümkün olmadığı, ihtiyaç olduğu hâlde yeni bir kaymakamlık veya adliye binası yapmanın da ekonomik külfet olduğu, bu nedenle millet bahçesi hâline çevirme projesi getirilmek istendiği AK PARTİ milletvekilleri tarafından basında açıklanmaktadır. Yedi yıldan beri boş olan polis okulu arazisi konusunda İçişleri Bakanlığının Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla birlikte yaptığı bir çalışma var mıdır?

Ayrıca, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu valî yasaklarıyla ülkemizde uygulama çarpıklığına neden olmuştur. Bu çerçevede, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun uygulaması "son yargı reformu" adı altında ifade özgürlüğünün daha geniş bir şekilde açıklanması amaçlarına aykırı olarak uygulanmaktadır. Örneğin, valîlerin, kaymakamların anayasal hak olan gösteri ve protesto hakkını keyfî gerekçelerle engelledikleri bir dönemden geçiyoruz. Bırakın eylemleri, bir sanat dalı olan fotoğraflar yasaklanıyor, JES'lere karşı basın açıklamaları yasaklanıyor, esnaf ve ziraat odalarının ekonomiyile ilgili toplantı yapmalarına izin verilmiyor. Geçtiğimiz sene Dünya Barış Günü'nde Toplumsal Gerçekçi Belgesel Fotoğraf Atölyesinin Cumartesi Anneleriyle ilgili açmak istediği fotoğraf sergisi Dağca Kaymakamlığı tarafından yasaklandı. Ekim 2018'de bu kararın nedenini bir soru önergesiyle sordum ve tam bir sene sonra Ekim 2019'da yanıt verdiniz. Yanıtımız şu oldu: "Her türlü fotoğraf sergisi, şiir gibi etkinliklerin toplumun huzurunu ve güvenini sarsacak bazı provokatif eylemlere dönüşeceği değerlendirildiğinden yasaklanmıştır." Somut neden belirtilmeden düşünce ve kanaatlerle Anayasa'ya aykırı bir uygulama olduğunun farkındasınızdır. Bir fotoğraf sergisi nasıl eyleme dönüşebilir, toplumun huzurunu nasıl bozabilir? Sergideki hangi fotoğraflar için böyle bir rahatsızlık duyulmuştur ve böyle bir karara varılmıştır?

Sayın Bakanım, sizce valî ve kaymakamlar devletin mi yoksa Hükümetin mi valisidir? Valî ve kaymakam atamalarında liyakat esasına göre mi çalışma yapıyorsunuz yoksa keyfî esaslara göre mi çalışma yapılıyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Vekilim, tamamlayalım.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Öyleyse sorum şu: Nazilli Kaymakamı İbrahim Küçük hakkında AK PARTİ milletvekilinin "Nazilli'ye hafif birisiydi, gereken yapıldı, ben de bu arkadaşın Nazilli'ye yakışmadığını düşünerek fişini çektim." açıklamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Erdem, buyurun.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Bakanım, Sayın Bakan Yardımcılarımız, Bakanlığımızın çok kıymetli bürokratları, kıymetli milletvekilleri, basınımızın temsilcileri; öncelikle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Terörle mücadelede bir çakıl taşımızı haine vermemek için mücadele eden; vatanın birliği, dirliği için canını ortaya koyan Türk Silahlı Kuvvetlerimize, güvenlik güçlerimize, Jandarma Özel Harekâtımıza, Polis Özel Harekâtımıza, korucularımıza, mücadeleyi yürüten her bir bireye buradan minnet duygularımı ve dualarımı iletmek istiyorum. Yüreğimiz, tüm dualarımız kahramanlarımızla beraber ve bu kutsal mücadelelerini kirletmeye çalışan, gerek söylemleriyle gerek duruşlarıyla hain terör örgütüne dolaylı olarak destek veren herkesi de buradan şiddetle kınıyorum ve onları yok hükmünde saydığımızı da tekrar belirtmek istiyorum.

Değerli Bakanım, öncelikle yapılmış olan titiz çalışmalar sonucunda POMEM ve Polis Özel Harekât alımlarında lise mezunlarına hak tanındı, yaş şartındaki 1 Ocak engeli de aşıldı, askerlik şartı da kaldırıldı. Kadın Polis Özel Harekât alımı da başarılı bir şekilde gerçekleştirildi. Bu açıdan şahsınız başta olmak üzere, tüm Bakanlık çalışanlarına, emeği geçen herkese bu kardeşlerimiz adına çok teşekkür etmek istiyorum, yine aynı şekilde partimiz adına da çok teşekkür etmek istiyorum. Saydığım bu ve bunlar gibi birçok çalışmada sesimizi duyup ve bizlerden desteğinizi de esirgemediğinizi biliyorum.

Yine eksik kalan bir iki husus var, bunlarla ilgili aydınlatıcı bir bilgi verebilirseniz çok memnun oluruz. Şöyle ki: Gençlerimiz POMEM ve PÖH için yaş şartının esnetilmesini ve mümkün olan en üst seviyeye çıkarılmasını talep etmektedirler ki bunun aslında bir dayacağı var. 2011 yılında POMEM’de alım yapılmadığı için alım yapılmayan bu yıl içerisinde yaş şartını aşmış olan gençlerimizin mağduriyetleri söz konusu. Burada yaşın esnetilmesi hususunda 2020 yılı içerisinde bir düzenleme yapılacak mıdır? Gençlerimizin zabıta alımlarında olduğu gibi POMEM alımlarında da yaş şartının 35’e yükseltilmesi istenmektedir, yine bu konuda bir çalışma olacak mıdır? Kadın Polis Özel Harekât alımlarında boy şartında Türkiye ortalamasına bakıldığı zaman rakamda çok az bir esneklik yapılması planlanıyor mu? İnanın, bize gelen telefon mesajlarının, maillerin -sizlere de aynı şekilde- haddi var, hesabı yok. Herkes, şu an, özellikle İçişleri Bakanlığımızın, Millî Savunma Bakanlığımızın yürütmüş olduğu terörle mücadeleden dolayı, gerçekten büyük bir vatan aşkıyla mücadelede yer almak istiyor.

Yine, Sayın Bakanım, 27/03/2015, 6638 sayılı Kanun’la, Emniyet Teşkilatı Kanunu’nda yapılan değişikliklerle Emniyet teşkilatında daha önceden bulunan A-B grubu polis amiri ayrımı kaldırılmıştır fakat Emniyet Teşkilatı Kanunu’na yeni eklenen geçici 26’ncı maddeyle bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki polis memurluğundan amir olan 962 Emniyet personeli B grubu amiri olarak bırakılmıştır. Emniyet teşkilatında rütbe, kıdem süreleri için büyük farklılık yaratan ve mağduriyetlere sebep olan Emniyet Teşkilatı Kanunu’nun geçici 26’ncı maddesi kaldırılacak mı, kaldırılacaksa ne zaman kaldırılacak veya bir düzenleme yapılacak mı? B grubu polis amirleri için geriye dönük hak kayıplarının bir telafisi yapılacak mı?

Yine, ayrıca, yapılan sınavlarda binlerce kişi arasında başarılı olan, eğitimlerini tamamlayan, silahlarını alıp atan, ülkemizde birinci bölge olarak bilinen bölgelerde fedakârca ve canı pahasına görevlerini yerine getiren polis memuru adaylarımızın bir sorusu var. Bu polis memuru adaylarımız Emniyet Genel Müdürlüğü Sağlık Yönetmeliği’nde engel kabul edilen kalp ve diğer organ fonksiyonlarına olumsuz bir etkisi bulunmayan bikişpid aort bulgusu ve varis ameliyatları sebebiyle görevlerine dönememekteler. Bu açıdan bir düzenleme yapılacak mıdır? Özellikle bu sorulmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım efendim.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Son olarak: Korucularımız bir kanuna tabi olmadıkları için kanuni bir düzenleme yapılması yönünde bir çalışmamız var mı? Bu konuda da özellikle bir cevap beklemektedir.

En son sorumuz da: Ankilozan spondilit hastaları yurt dışında sürücü belgesi almaktadırlar, dikiz aynasıyla da bu sorun çözülmekte. Bu konuyla ilgili bir düzenleme var mıdır, yapılacak mıdır? Kaza oranlarına bakıldığı zaman bunların kaza riskinin özellikle dikkatli kullanımdan dolayı çok zayıf olduğunu tespit ettik biz, gerekli çalışmalarını da yaptık. Bu konuda Bakanlığımızın bir düzenlemesi olacak mı?

Sizlerden bu konulara cevap alabilirsem...

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Sayın Kaboğlu'na, daha sonra Özyürek'e, daha sonra da Sayın Bekaroğlu'na söz vereceğim ve kısa bir ara vereceğiz.

Buyurun Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli üyeler; İçişleri Bakanlığı bütçesini dinledik. Ben kamu görevine İçişleri Bakanlığında başladığım için özel bir ilgim var ama hukukçu olduğum için, İçişleri Bakanlığı deyince ben hemen, Anayasa'yı, hukuk devletini ve yasayı hatırlıyorum çünkü esasen, devletin varlık nedeniyle özdeşleşen bir Bakanlık söz konusu.

Sayın Bakan, yaptığımız sunuşta çok güçlü bir Bakanlık, çok güçlü bir yönetim imajını yarattınız, verdiniz. Ben hemen olumlu açıdan bakarak diğer üyelerin de dile getirdiği gibi, bu güç esasen size Türkiye'de bireysel silahsızlanma için gerekli yetkiyi kullanma olanağını sunuyor. Bu konuda bir adım atarsanız, yaşam hakkı açısından çok önemli bir iş yapmış olursunuz.

Bu başlangıçta, sizin konuşmanızı, özellikle Anayasa madde 2, demokratik hukuk devleti açısından birkaç saptama yaparak değerlendirmek istiyorum.

Sayın Bakan, bu konuşmanızda özellikle dikkatimi çekti, Sayın Cumhurbaşkanına çok yollama yaptınız, bir kez hukukun üstünlüğüne yollama yaptınız ama tabii ki belki Anayasa'ya yollama yapsaydınız daha uygun olurdu diye düşünüyorum çünkü Cumhurbaşkanına yollama yapmak kuşkusuz meşru ama şöyle bir çelişki doğuyor: Kişiye dayalı bir siyasal rejim imajı doğuyor, oysa kişi sürekli değil, görevin sonu var ama esasen, anayasal düzenlemeye daha önem vermek gerekir, öncelik tanımak gerekir diye düşünüyorum. Yasallık temelinde ise bir ay önce çıkarılan 7188 sayılı Yasa'ya göre olağanüstü hâlin getirdikleri temizlenmiyor olmakla birlikte, Anayasa'ya aykırı olmakla birlikte, kolluk güçlerine yetki tanındığı için hâlâ pasaport verilmemesi ve İçişleri Bakanlığından bu konuda talimat beklenmesi yasallık ilkesi açısından anlaşılır değildir, bunu takdirlerinize ve bilgilerinize sunmak istiyorum.

Bunun yanında, ikinci olarak: Anayasa madde 127 Anayasa madde 2'yle okunduğunda kayyum atama yetkisine kapalı olduğunu söylemem gerekiyor çünkü olağanüstü hâl mevzuatı buna, Anayasa'ya aykırı bir biçimde uygulanamaz.

Üçüncü bir nokta Sayın Bakan: Niteleme olarak “aşırı sol terör örgütü” nitelemesi yaptınız, oysa eğer bu sıfat kullanılacak olursa pekâlâ “aşırı sağ” veyahut da “aşırı İslami” terör örgütü demek gerekir ki bence sağ ve sol için sıfat kullanmaktan kaçınmakta yarar var diye düşünüyorum.

Ama biraz daha önemli bir konu, özellikle, diğer üyelerin de değindiği gibi, madde 2 açısından, Anayasa'ya uygunluk açısından, Anayasa'nın öngördüğü hukuk devletinin temel gerekleri açısından esasen, yürürlükteki Anayasa hükümlerine uyulmaması, bu çerçevede, yürürlükteki yasa hükümlerine

uyulmaması -başta 2911 sayılı Gösteri ve Toplantı Yürüyüşleri Yasası'na olmak üzere- çok önemli insan hakları ihlallerini yaratmaktadır. Kapalı salon toplantılarında olduğu gibi, barışçıl toplantıların da ihlal edilmesi, yasaklanması...

Bu bakımdan, sözlerimin başında belirttiğim gibi, İçişleri Bakanlığı devletle özdeşleşen bir bakanlık ve devletimiz insan haklarına dayanan bir hukuk devleti olduğuna göre yasallık ilkesine bağlılık ve bunun bekçiliği İçişleri Bakanlığının sadece görevi değil varlık nedenidir. O nedenle, yürürlükteki yasalara saygı gösterilmesi suretiyle özgürlüklerin boğulmasına lütfen göz yummayalım çünkü o zaman, Anayasa'nın üstünlüğü ilkesi kalmayacağı gibi, Anayasa'nın üstünlüğü ilkesinin kalmadığı bir toplumda bir hukuk devletinden ve devletten söz etmek zorlaşır, bizi çeteye yaklaştırır. Tabii ki burada hiçbirimizin amacı, devletimizin çeteye dönüşmesi değildir. Bu bakımdan, biz hukuktan vazgeçemeyelim, İçişleri Bakanlığı daha çok hukuk çerçevesinde eylem ve işlem tesis etsin temennisiyle sözlerimi noktalıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaboğlu.

Sayın Özyürek, buyurun lütfen.

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri ve salonumuzda bulunan kıymetli bürokratlar ve basın mensuplarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

31 Mart 2019 mahallî idareler seçimi sonrası göreve gelen belediye başkanlarından yurdumuzun muhtelif yerlerinde terör örgütleriyle irtibatı ve iltisakı tespit edilen 3 büyükşehir, 1 il, 19 ilçe ve 1 belde belediye başkanı görevlerinden el çektirilmiş, tamamı hakkında adli ve idari soruşturmalar açılmıştır. Öncelikle, Sayın İçişleri Bakanımız Süleyman Soylu Beyefendi'nin teröre müsamahasız ve net duruşunu yüce Türk milleti adına tebrik ediyorum. Sayın Bakanımızın terörle mücadelede takındığı bu tavrı sonuna kadar destekliyor ve her zaman yanında olduğumuzu ifade ediyorum. Milletten oylarıyla seçilmiş kişilerin seçilmiş olma vasıflarının onlara suç işleme veya suça yardım etme gibi bir özgürlük vermediğini yüksek sesle haykırıyor ve bu yollara tevessül eden acizlerin karşısında Türk milletinin ve onun kutlu devletinin asla kayıtsız kalmayacağını bir kez daha ilan ediyorum. Gerek siyasetten gerek basından ve kendini aydın olarak niteleyen fakat düşüncelerini karanlık basmış aklı evvelerden bu garabete çanak tutma hevesinde olanlara, içinde buldukları bu yanlıştan dönmelerini tavsiye ediyorum.

Dışişleri Bakanlığımız terörü destekleyen küresel güçlerle diplomatik olarak mücadele hâlindeyken İçişleri Bakanlığımız, bünyesindeki polisimiz ve Mehmetçik'imizle yurt içinde ve sınır ötesinde yaptığı terör operasyonlarıyla terörü bitirme noktasına getirmiştir. Devletimizin bütün kurum ve kuruluşları bu mücadele etrafında kenetlenmiş ve en önemlisi Türk milleti tek yürek olmuş iken biz seçilmişlere düşen, bu mücadeleye omuz vermek ve onların yolunu açmaktır.

Milletten oylarıyla seçilmiş belediye başkanları milletten imkânlarıyla terör destekçiliği yapıyorsa elbette Türk devleti ve onun yöneticileri bu hadiselerle müdahale edecek ve gereken tedbirleri alacaktır. Bu konuda İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu Beyefendi'ye güvenimiz tamdır.

Burada Sayın Bakanıma tekrar sormak istiyorum: 15 Temmuzdan sonra görevden alınan ve beraat kararı verilen, takipsizlik kararı alınan polislerimizden 300 kişi vardır. Acaba bunlar görevlerine tekrar iade edilecekler midir? Bunlar mağdur olmuşlardır, kesinlikle FETÖ terör örgütüyle hiçbir alakaları yoktur.

Yine, 2020 yılı bütçemizin de bu bağlamda yerinde ve etkin kullanılacağından, memleketimizin hayrına olan işlerde değerlendirileceğinden zerre şüphemiz yoktur.

Yeni bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyor, Sayın Bakanımızın koordinasyonunda terörle mücadele eden, yurt içinde ve sınır ötesinde teröre kan kusturan kahramanlarımıza muvaffakiyetler diliyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce birkaç soruyla başlamak istiyorum. Bu, mahalle bekçileri uygulaması çok desteklediğim bir uygulamaydı. “Bekçi Murtaza” diye bir laf vardır ama ben Bekçi Murtaza’yı çok severdim. İşte, biraz terslik yaparlar, inat ederlerdi filan ama gerçekten mahallenin çoluğunu çocuğunu, her şeyini emanet edebileceğiniz düzgün insanlardı. Şimdi öyle değil yani bakıyorum, Bekçi Murtaza yok. Tuhaf işler oluyor -bu bekçilik uygulaması iyi bir uygulama yani doğru bir seçim ama- kendiliklerinden müdahale ediyorlar, kanun uyguluyorlar, yargılıyorlar, ceza veriyorlar, ellerinde makbuzla ceza kesiyorlar, park cezası kesiyorlar, sokakta bar ya da kahve önünde toplanmış insanlara “Girin içeri, burada sigara içemezsiniz.” falan diye çağırıyor, çağırıyorlar. Sanıyorum, bu şikâyetler herkese geliyordur. Yani bekçilerin evlerinin önünde park eden insanlara park cezası kesmesi filan, bunlar var mı gerçekten, bilemiyorum.

Başka bir soru: Bu DEAŞ’la ilgili çok sayıda insan yakalandı üst düzey. Üst düzey derken hani şu öldürüldü ya, liderleri Bağdadi’nin akrabaları, eşi, çocukları Kırşehir’de filan... Bunlar daha evvel neredeydiler? Bu öldürüldükten sonra mı geldiler Kırşehir’e? Haberiniz yok muydu? Niye daha evvel bunlarla ilgili bir işlem yapılmamıştı? Doğrusu, bu sorular ortada duruyor. Sanıyorum, herkes de bu soruları soruyordur.

Değerli arkadaşlarım, geçen sene 1 Ekimde İçişleri Bakanlığı, Dernekler Yönetmeliği’nde küçük bir değişiklik yapmıştı ve dernek yöneticilerinin ve üyelerinin bütün kimlik bilgileriyle beraber adreslerini, vatandaşlık numaralarını, üyelğe kabul ve çıkış tarihlerini Dernekler Dairesi Başkanlığının bilişim sistemi DERBİS’e kaydetme zorunluluğu getirilmişti. Bunun sıkıntılı bir şey olduğunu, 11 milyonun üzerinde dernek üyesinin bir şekilde fişleneceğini, bununla beraber Türkiye’nin yavaş yavaş böyle OHAL’lerden bir olağanüstü hâl devletine doğru evrildiğini, sıkıntılar oluşturacağını geçen seneki Komisyon toplantılarında konuşmuşuk, tartışmışuk. Şimdi, demek ki bu yönetmelikle olmuyormuş. Şu anda Meclis gündeminde olan 95 maddelik bir kanun teklifi var Sayın Kemal Çelik’in sunmuş olduğu. Burada yasal değişiklikler yapılıyor.

Tuhaf bir şey, Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonu da tali komisyon yazılmış çünkü ekonomiyle ilgili, mali konularla ilgili dünya kadar madde de var bu teklifte ama bilmiyorum yani burada görüşmeyeceğimize dair yazı yazmışsınız, zamanımız yokmuş.

Ya, değerli arkadaşlar, bu “başkanlık sistemi” dediğiniz sistemden sonra tali komisyonların hiçbiri çalışmıyor, hepsi “meşgulüz” diyor, hiçbir yer de çalışmıyor. Yani bu nasıl bir şey, doğru bir şey mi? Üç gün sonra çıksın, ne olur; beş gün sonra çıksın, bütçeden sonra çıksın, niye çıkmıyor; merak ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, Sayın Bakan bir milletvekili arkadaşımıza hitap ederken -sizi ben yanlış anlamadıysam- “Kimin kullandığını ben biliyorum, sen bilmiyorsun.”

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yok, öyle bir şey söylemedim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öyle dediniz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakarsınız tutanaklara.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Kime hizmet ediyorsunuz?” dediniz ya da.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hayır, hayır.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne dediniz o zaman?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – İyi niyetli olsanız dahi...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Sizi birileri kullanıyor...”

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hayır, hayır. Başkalarının operasyonlarına gelmeyin dedim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani “başkalarının operasyonlarına gelmek” diyelim tamam. Daha güzel bir cümle, başkalarının operasyonuna gelmek...

Değerli arkadaşlarım, yani niye ben başkalarının operasyonuna geliyorum, niye Sayın İçişleri Bakanı gelmiyor? Böyle bir şey olur mu? Demin tartıştık. Milletvekiline...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – İçişleri Bakanı kimin İçişleri Bakanı?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, arkadaş, örnek olarak veriyorum ya da bir başkası niye gelmiyor?

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Doğru örnek verelim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hiç kimseye “Birin operasyonuna geliyorsunuz.” deme hakkımız yok değerli arkadaşlar, böyle bir şey yok. Bir bilgi varsa...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Onun beni eleştirme hakkı kadar benim de onu söyleme hakkım var ya. Ben senin tutuklun falan değilim Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Suçluyorsunuz, suçluyorsunuz.

Bir bilgi varsa, bu bilgi...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ben sizin tutuklunuz falan değilim. Kimseyi de suçlamıyorum. Sadece bir değerlendirme üzerinden bir şey söyledim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kimse de sizin çocuğunuz değil, bu şekilde hitap etmemelisiniz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ben çocuğunuz demedim, bak, tutuklunuz dedim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yahu, tamam, kimse de sizin tutuklunuz değil, bu şekilde hitap etmemeniz gerekir. Herkes ne söylediğini biliyor değerli arkadaşlarım.

Şimdi, dendi ki...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Şu kişisel husumetinizi buraya taşımayın, ne olur.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kişisel husumet ne demek ya? Kişisel husumet ne demek, ben anlamadım. Sayın Süleyman Soylu, ben sizi tanımam ki, size niye kişisel husumetimin olsun? Niye buraya taşıyayım?

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bela okumalarınızdan belli Twitter üzerinden.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, bakın, bir şey demiyorum ben.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Allah'ını seversen, kişisel husumetinizi buraya taşımayın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye bela okudum ben size?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – “Allah belanı versin.” dedin bana. Daha ne diyeceksin?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye dedim?

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – “Hain” demiyor musunuz KHK’lilere.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye dedim? “Hain” dediğiniz için dedim. Niye dedim? “Cumhuriyet Halk Partisinin il başkanları şehit cenazelerine gidemez.” diye yazı yazdığınız için dedim, yazık ediyorsunuz dedim.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hem de bir defa değil, birçok defa...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nasıl yapıyorsunuz?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – “Birkaç sefer” deyip duruyor. Kaç sefer söylediniz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Neyse, kimseyle kişisel husumetim yok.

BAŞKAN – Evet, neyse, konuya dönelim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlarım, bakın, şöyle bir şey söylendi, katılıyorum: Hiç kimsenin seçilmiştir diye suç işleme hakkı olmaz. “Ben seçildim, suç işleyebilirim.” diyemez. Terör suçu ya da başka bir suç, herhangi bir suç işleme hakkı yoktur, bu doğru ve fakat değerli arkadaşlarım, bir kişi suç işledi diye de oradan hareketle bütün insanları cezalandıramazsınız; oradan hareketle hukukun dışına da çıkamazsınız. Bunu bu şekilde bilmemiz gerekiyor.

Şimdi, sürekli olarak biz bir şey söylüyoruz “Terörle mücadele hukuk içinde yapılsın.” diye, bu kayyum olayından hareketle. Ne demek istiyoruz değerli arkadaşlarım? Bakın, ben kayyum meselesini burada konuşacağım. Konuştuğumuzdan dolayı hiç... Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu ve İçişleri Bakanlığının bütçesini konuşuyoruz. Herhangi bir konuda bir milletvekili olarak ben düşüncelerimi burada açıklarım değerli arkadaşlarım. Açıkladığımdan dolayı da hiç kimsenin beni bir şekilde bir şeyle suçlamaya, itham etmeye hakkı yoktur. Sayın Bakana da soru soruyoruz. Milletvekili arkadaşımız dedi ki: “Böyle bir Özel Harekât mensubu, işte, şu terör örgütü üyeliğinden gözaltına alındı.” “Gerçekten doğru mu?” diye soru soruyoruz. Kime soracağız bu soruyu değerli arkadaşlarımız? Yaptığımız şey budur. Dolayısıyla kimse kimseyi itham etmesin.

Bakın, hukuk içinde terörle nasıl mücadele edilir, ben size anlatayım değerli arkadaşlarım. Anayasa’mızın 127’nci maddesi mahallî idarelerle ilgili şu anda tartıştığımız bu kayyum konusunu o kadar açık, net bir şekilde yazmış ki değerli arkadaşlarım. Nasıl olacak? Belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere yerel yönetimler nasıl olur, neler olur, gidiyor. Orada şöyle bir şey koymuş: “Ancak, görevleri ile ilgili bir suç sebebi ile hakkında soruşturma veya kovuşturma açılan mahallî idare organları veya bu organların üyelerini, İçişleri Bakanı geçici bir tedbir olarak kesin hükme kadar uzaklaştırabilir.” “Görevleri ile ilgili.” Diğer suçlarla ilgili, onu da kanunlarımız çok net bir şekilde, hiçbir tartışmaya yer bırakmayacak kadar ortaya koymuş. Diğer suçlarla ilgili bir suç işlemişse, gözaltına alınmışsa, tutuklanmışsa zaten geçici tedbir rahat bir şekilde uygulanabiliyor.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, kanun ne diyor? “Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması durumunda, vali tarafından belediye meclisinin on gün içinde toplanması sağlanır. Meclis, birinci başkan vekilinin, onun bulunmaması durumunda ikinci başkan vekilinin, onun da bulunmaması durumunda en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak...” Seçim yaptırıyor değerli arkadaşlarım. “Belediye başkanı veya başkan vekili belediye meclisi üyeleri arasından ve gizli oyla seçilir.” İşte, ondan

sonra, seçimin nasıl ikame edileceğini uzun uzun anlatıp vaktinizi almayayım değerli arkadaşlarım. Eğer geçici olarak alınrsa da ne zaman, nasıl bir görevlendirme yapılacağını çok açık bir şekilde ortaya koymuştu.

Şimdi, sizin Hükûmetiniz şu anda OHAL kanun hükmünde kararnamesiyle çıkardığınız ve uygulamakta olduğunuz bu kayyum sistemini Plan ve Bütçe Komisyonuna getirdi; biz itiraz ettik. Niye itiraz ettik? Çünkü bunu çok açık bir şekilde kanunlarımız düzenliyor; böyle bir ihtiyaç yoktur. “İçişleri Bakanlığına böyle bir yetki verilmesi hukuka, demokrasiye uygun değildir.” diye itiraz ettik değerli arkadaşlarım. Bu itiraz, iktidar partisi milletvekilleri nezdinde de karşılık buldu; burada değil ama Genel Kurulda bu maddeler çıkarıldı. Daha sonra ne yapıldı değerli arkadaşlarım? Daha sonra, OHAL’in ilan edilmesinden hemen sonra -tarihi de verebilirim- OHAL kanun hükmünde kararnamesiyle bu kanunlaştırıldı ve uygulanmaya başlandı, hâlâ da uygulanıyor. Ne yapılıyor değerli arkadaşlarım? Yapılan şey şu: Sayın Bakanda terörle iltisakı, ilgisi olduğuna dair bir kanaat oluşunca Sayın Bakan görevden alıyor; bir süre sonra da bunun yerine valileri, kaymakamları tayin ediyor. Değerli arkadaşlarım, bana göre bu, terörle mücadeleyi kolaylaştırıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, lütfen tamamlayınız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Her ne kadar bir sivil toplum örgütü -SETA- “Terörle mücadeleyi kolaylaştırıyor.” diye kocaman bir rapor yazmışsa bile kolaylaştırıyor. Öyle yazmış ki, bakın: “Şöyle şöyle şöyle hizmetler yapmışlar.” Peki, bu kayyumlar şöyle şöyle şöyle hizmetler yapmışsa iki sene sonra yapılan seçimlerde niçin seçimler kaybedildi, kaybettiniz? Bakın, bu düzenleme, bu şekildeki uygulama terörle mücadeleyi kolaylaştırıyor; terörle mücadeleyi zora sokuyor, daha da öteye gidiyor değerli arkadaşlarım. Yani, Kürtler, Türkler, Farslar, Araplar filan biz bu coğrafyada, Türkiye’de belki de yüz seneden fazla bir zamandan beri yaşıyoruz ama 1980’li yıllardan bu yana PKK meselesi, terör meselesi, Kürt meselesi, tartışıp duruyoruz. Yani, netice itibarıyla “Türkler, Kürtler, Araplar, Farslar bu coğrafyada nasıl yaşayacaklar? Birlikte mi yaşayacaklar, ayrı mı yaşayacaklar? Şöyle mi yaşayacaklar, böyle mi yaşayacaklar?” Bunları tartışıp duruyoruz. Diyoruz ki: Biz, Çanakkale’de birlikte yatıyoruz, İstiklal Savaşı’nı birlikte verdik. Bu ülke hepimizin; biz kardeşiz.” filan, sürekli şekilde bunu söyleyip duruyoruz ama öyle uygulamalar yapıyoruz ki Kürtler bu yaptığımız uygulamalarla bizden uzaklaşıyor değerli arkadaşlarım; ülkeden, devletten uzaklaşıyor. Ya, bir şeyde yüzde 77’yle belediye başkanını seçiyor; siz geliyorsunuz, “Belediye Başkanı suç işledi.” diye -işledi mi, işlemedi mi; mahkeme kararı yok- alıyorsunuz görevden.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) - Anayasa...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir dakika, bitireyim, sen ondan sonra konuş.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bitiyor zaten.

Lütfen tamamlayın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ondan sonra, yetmiyor, belediye meclisini de feshediyorsunuz, AKP’li üyeleri de feshediyorsunuz. Ama kanun öyle demiyor ki, daha evvel öyle demiyor ki. Toplanacaklar, bunlar belediye başkanını seçecekler. Bakın, tamamen keyfi bir şekilde, mahkeme kararı olmadan uyguluyorsunuz. Bu, terörle mücadeleyi zafiyete uğrattıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Türklerin ve Kürtlerin kardeşliğini zafiyete uğrattıyor. Yanlış yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, lütfen son sözlerinizi alalım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Son sözümü söylüyorum, Sayın Bakana söylüyorum son sözü: Sayın Bakan, siz beni “Hakaret etti.” diye mahkemeye verdiniz; fezlekemiz şeyde duruyor, dönem sonu -şimdi de kaldırabilirsiniz- yargılanacağız. Bakın, ben sizi hiç tanımam, ailenizi bilmem, sizi bilmem, daha evvel bir kere görüşmüşlüğümüz -milletvekilliğinden önce- hiçbir hukukumuz yoktur, size düşman olmam filan söz konusu değildir. Ben sizin uygulamalarınıza bakarım. Bakın, siz çıktınız -gerçekten bir arkadaşımız da sordu- öyle sert konuştunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitiriyorum efendim.

Siz çıktınız, “Ana muhalefet partisinin il başkanları şehit cenazelerine katılamaz, talimat yazdık...” Ya, siz kimsiniz? Değerli arkadaşlarım... Bakansınız, doğru. Bu memlekette kimler gelip geçti Sayın Bakanım, neler yaşandı bu coğrafyada? Hepimiz gelip geçiciyiz. Kötü günlerimiz oldu, bugünden daha kötü, onları geçirdik; iyi günlerimiz oldu. İyi insanlar, geçti; siz de gelip geçicisiniz. “Ben yazı yazdım, talimat verdim, CHP’nin il başkanları şehit cenazelerine katılmayacaklar...” “Siz kimsiniz?” dedim ya. Yazık! Siz Türkleri ve Kürtleri bu şekilde yaparak, “Bu ülkenin ana muhalefet partisi, terör...” yazarak yanlış yapıyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Ben öyle demedim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Siz ülkenin birliğine, bütünlüğüne bu şekilde hizmet etmiyorsunuz. “Allah belanızı versin!” Evet, dedim. Yani ne oldu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Niye bu kadar şey yaptınız, mahkemelere gittiniz Sayın Bakanım? Siz eleştirilemez misiniz? Nice Süleymanlar geçti bu memleketten Sayın Bakanım, herkes geçecek.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Ama “Allah belanızı versin!” geçmez.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hakaret ayrı bir şeydir.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir saniye...

Evet, teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

Bakanlığımız tarafından Hamsiköy sütlacı ikram ediliyor.

Birleşime on dakika veriyorum.

Kapanma Saati: 17.16

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.35****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 18’inci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum. Görüşmelere devam ediyoruz.

Sayın İslam, size söz vereceğim.

Süreniz beş dakika.

Daha sonra Sayın Cora’ya söz vereceğim, daha sonra Sayın Yılmaz’a söz vereceğim efendim.

Geç olur mu Sayın Yılmaz?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır, sorun yok.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, öncelikle hoş geldiniz diyorum.

Sayın Bakan, çok net birkaç tane sorum var zatialinize. 6 KHK’li aylarca kayıptı ve son zamanlarda bulundu fakat bu KHK’liler hayatın doğal akışına aykırı bir şekilde ne başlarından geçeni açıklıyorlar ne de kendilerine bir avukat istiyorlar, avukat talepleri de yok ve şu anda Yusuf Bilge Tunç kayıp vaziyette. Yusuf Bilge Tunç’un akıbeti hakkında sizden net bir açıklama bekliyoruz.

İkinci nokta 26 binin üzerinde beraat etmiş, soruşturmalardan aklanmış KHK’lilerle alakalı, burada İçişleri Bakanlığı personeli de var. Bunları görevlerine iade etmiyorsunuz, hatta zaman zaman “hain” de diyorsunuz. Ben de bir KHK’liyim, bu sözlerinize muhatap oluyorum. Hâlbuki beni hain yapacak sizinle kıyasladığımda herhangi özelliğim yok. Mesela sizin Fetullah Gülen hakkında övücü konuşmalarınız var, ben bir iftarlarına bile gitmişliğim yok ama -dediğim gibi- bu kişisel mukayeseden çıkaralım, bir devlet bakışıyla objektif bakalım.

Şimdi, üçüncü nokta: Aslında söyleyip söylememekte tereddüt ettim ama bu dilekçeyi, daha doğrusu size yazdığım dilekçeyi size takdim edeceğim. Beş aydır KHK’li olarak iptal ettiğiniz bir silah ruhsatı meselesi var -benim hayatımda hiç silahım olmadı, ben bir ortopedi doktoruyum- ama milletvekili olmam hasebiyle korunma amaçlı silah edinmek istiyorum ve İçişleri Bakanlığı bana beş aydır cevap vermiyor. En son zatialinize bu dilekçeyi yazdım, kırk beş gündür sizden de cevap almadım, şimdi bu kopyayı müsaadenizle sizin masanıza bırakacağım.

Bunun dışında Üsküdar’da bir konuşmanızda Saadet Partisi Genel Başkanı Sayın Karamollaoglu için “FETÖ’dür, PKK’dır, terör örgütüdür.” dediniz ve size orada Üsküdar Saadet Partisi örgütünden Yıldırım Çamlıca ve Rıdvan Çamlıca itiraz etti, “Biz Saadetliyiz, söylediklerinizle alakamız yok.” dedi ama kamu görevlisine hakaretten yani size sadece ve sadece hak ettiğiniz cevabı verdikleri için bu insanlar gözaltına alındı...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yalan söylüyorsun, yalan söylüyorsun, hakaret yok.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – ...ve üç buçuk aydan iki yıl dört aya kadar hapis cezasıyla yargılanıyorlar. Buradaki...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yalan söylüyorsun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hoşunuza gidiyor bana hakaret edilmesi.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Efendim, hoşuma gidiyor meselesi değil.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hakaret ediliyor. Ama olayla karşı karşıya kalan benim.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Ben sizinle ikili şeye girmeyeceğim, benim sürem kısıtlı, sizin sonsuz konuşma veya sınırsız konuşma hakkınız var.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın efendim.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Bana bir dakika ilave vermeyecek misiniz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Verdim efendim, verdim, kesmeden verdim.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Verdiniz mi? Tamam, teşekkür ederim.

Benim sizden istediğim soruların cevabı net, kısaca tekrar ediyorum: Yusuf Bilge Tunç'a ne oldu? Bu kaybolup, aylarca kaybolup ortaya çıkan insanların üzerinde ne gibi bir baskı var? İçişleri Bakanlığı olarak bu konuları bize net açıklamamız lazım.

Soruşturmalarından aklanan insanları niçin görevlerine iade etmiyorsunuz? Ne yapmaları lazım göreve iade için? Niçin insanlara, KHK'lilere pasaport vermiyorsunuz? Burada net bir açıklama bekliyorum.

Sayın Karamollaoğlu'ndan özür dilediniz mi, dileycek misiniz?

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Cora, buyurun lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, kıymetli bürokratlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri; İçişleri Bakanlığımızın 2020 yılı bütçesi üzerine yapacağımız konuşmadan önce milletin huzuru ve emniyetini sağlamak için vatan, bayrak ve millet uğruna şehit olmuş, gazi olmuş tüm vatan evlatlarını rahmet ve minnetle anıyorum.

Sayın Bakanım, İçişleri Bakanı olarak dördüncü bütçe sunumunuzu gerçekleştirdiniz. Bu yıl da çok özel ve önemli bilgileri bizlerle paylaştınız. Sunumunuz ve sunumunuzda bahsettiğiniz çalışmalar için sizlere teşekkür ediyoruz. İçişleri Bakanlığının görev ekseninin çok geniş olduğunu bu sunumdan bir kez daha görmüş olduk.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin kamu düzeni ve güvenliği noktasında ortaya koyduğu mücadele, bana göre siyasi mülhazalardan ayrı tutulması gereken bir başarı hikâyesini barındırmaktadır. Türkiye, bir yandan Orta Doğu'dan batıya akan düzensiz göçle mücadele etmekte, diğer yandan PKK, DAESH, FETÖ, aşırı sol terör örgütlerinin faaliyetleriyle mücadele etmektedir. Diğer yandan gençleri uyuşturucuya karşı korumaya çalışmakta, bir diğer taraftan ise teknolojinin yan etkisi olarak gördüğüm siber suçlarla mücadeleye ağırlık vermektedir ve bütün bunların yanı sıra şehir güvenliğinde ve trafik güvenliğinde de yeni adımlar ortaya koymaktadır.

Değerli arkadaşlar, terörle mücadelede özellikle doğu ve güneydoğuda günlük hayatın seyrine olumlu şekilde yansıyan bir başarı ivmesi söz konusudur. Birilerinin sürekli çizmeye çalıştığı karanlık tablonun aslı astarı olmadığını hepimiz biliyoruz. Turizm rakamlarından da bunu anlıyoruz. Gençlerin Instagram’da doğu ve güneydoğu illerine yaptığı gezilerine ait paylaşımlarda düzenlenen festivallerden, rafting yarışlarından, fotoğraf festivallerinden biliyoruz. Burada özellikle kayyum adımının terörden etkilenen şehirler noktasında da çok olumlu sonuçlar doğurduğunu ifade etmek istiyorum. Tunceli’de rafting yarışları düzenleniyor, Ağrı’da bilgisayar kodlama sınıfları var, yapılan parklar, mesire alanları ve daha pek çok sosyal hayata dönük adımlar atılmıştır. PKK’nın son zamanlarda sivilleri hedef alan saldırılarının altında da esasen sivil hayattaki bu huzuru kıskanmanın olduğunu da biliyoruz.

İçişleri Bakanlığımız, özellikle 15 Temmuzdan sonra diğer terör örgütlerine olduğu gibi PKK noktasında da ciddi ve bütüncül bir strateji izleyerek örgüte ağır darbeler indirmiştir. Bir zamanlar bu örgüte katılımlar yıllık 5 binli rakamlarla ifade ediliyorken bugün, İçişleri Bakanlığımızın vermiş olduğu bilgilere göre, örgüte katılım 108’e düşmüştür; 382 kişi teslim olmuştur, teslim olanlardan 289 kişi aileleriyle görüşerek ikna yoluyla teslim olmuştur. Bana sorarsanız operasyon rakamı, etkisiz hâle getirilen terörist rakamı ve diğer rakamlar yanında en önemli veriler bunlardır. Bu örgütün tükendiğinin de en önemli göstergesi bana göre bu rakamlardır.

Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzda görüşmeler esnasında özellikle seçilmiş kişilerin görevden alınması ve kayyumlar hususu çok tartışıldı. Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir, Anayasası vardır, kanunları vardır. Anayasası, kanunları ihlal edildiğinde de yaptırımları uygulayacak bir yargısı vardır. Kırk yıldır ülkemizi rahatsız eden, binlerce insanın yaşam hakkını ihlal eden PKK terör örgütünün elebaşı hakkında “Başkan Apo’nun heykelini dizeceğiz, heykelini.” dersiniz, terör örgütünün kazdığı çukurlar için “Bu direniş kazanacaktır, öyle ‘hendek, çukur’ diyerek küçümsemeye çalışanlar da dönüp tarihe baksın.” dersiniz, Kobani olaylarında sokak çağrısı yapıp 50’den fazla vatandaşımızın ölümüne neden olursanız demokratik bir hukuk devletinde de yargının tüm bunlara kayıtsız kalabileceğini nasıl düşünebiliyorsunuz?

Değerli milletvekilleri, yine bir eş başkan “Biz sırtımızı YPG’ye, PYD’ye yaslıyoruz. Bunu söylemekte, bunu savunmakta hiçbir sakınca görmüyoruz.” diyebilmiştir. Bu PYD, bu YPG milyonlarca insanı yerinden yurdundan eden, mülteci yapan, Akçakale’de okulun bahçesindeki çocukların üzerine havan mermisi fırlatan PKK’nın Suriye’deki terörist kolu değil midir? Bir HDP Milletvekili “PKK’nın öyle bir gücü var ki PKK sizi tükürüğüyle boğar, tükürüğüyle.” diyebilmiştir. Dünyanın hangi demokratik ülkesinde bir terör örgütünün propagandasının yapılmasına bu derece müsamaha edilebilir?

Sayın milletvekilleri, insan hakları mücadelesi iddiasında bulunurken en temel yaşam hakkını ihlal ederek demokratik siyaset yerine terör ve şiddetin yanında durmayı hiçbir hukuk düzeni korumaz. Bugün, bu adımları karalamak isteyen zihniyetlerin, çeşitli iftiralarla bu olumlu algıyı değiştirmek isteyen zihniyetlerin maalesef çukur eylemlerinde insanların evleri yakılıp yıkılırken, milyonlarca liralık endüstri meslek liseleri, kütüphaneler yakılıp yıkılırken hiç sesleri çıkmıyordu. Biz bunların hepsini yeniden yaptık, vatandaşımızın hizmetine sunduk. Bizim meselemiz, belediye yönetmek değil, belediyeleri hizmet üretir hâle getirmektir. Bizim, vatandaşa yol yapan, çöpü toplayan, suyu akıtan hiçbir belediyeyle meselemiz olamaz ama belediye binasından roketatar mermisi çıkıyorsa, belediye araçları bombalı eylemlerde kullanılıyorsa o zaman işin şekli değişir. Bunu, özgürlükle, yok efendim, yerel yönetimlerle filan açıklamamız mümkün değildir; dünyanın hiçbir yerinde bunu kimse yemez. Son seçilen belediye başkanlarının eylemlerine baktığımız zaman, onların da başlangıçta yaptığı eylemlerin sonucunu beklememiz mümkün değildi; beklesydik de çukur mu kazsaydılar, asfaltın altına EYP mi

döşeseydiler? Yani sonuç itibarıyla, Türkiye'nin terörle mücadelesi, aslında bir hukuk ve kamu düzeni mücadelesidir; vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini temin etme mücadelesidir ve bu mücadele çok şükür olumlu seyretmektedir.

Değerli arkadaşlar, keza FETÖ'yle mücadeleye de aynı şekilde, tempomuzu düşürmeden devam etmekteyiz. Rakamları Bakanımız az önce ifade etmişti. Bu mücadeleye ilişkin zaman zaman eleştiriler ortaya konulmaktadır. Eleştiri, elbette ki olacaktır ancak FETÖ'yü değerlendirirken bu örgütün yapılanması, kendini gizleme, hatta yok gösterme biçimi hakkında daha fazla bilgi sahibi olma gerektiği kanaatindeyim. Bir PKK-KCK-YPG yapılanmasıyla, aynı kriterlerle bakarak değerlendirmek gerekiyor. FETÖ, günümüzde terör örgütlerinin beta versiyonudur ve yapılanma biçimi olarak klasik örgütlerden ayrılmaktadır. Dolayısıyla, bu örgütle verilen mücadeleyi siyasi mülahazalardan ayrı tutmak, buradaki hukuku gözetmek lazımdır. Unutulmamalıdır ki FETÖ'nün hainleri Gazi Meclisimizi bombalarken iktidar milletvekili, muhalefet milletvekili diye bir ayırım yapmamıştır, bir hesap yapmamıştır. Ankara Emniyet Müdürlüğü bombalanırken veya diğer meydanlarda vatandaşlarımıza ateş açılırken böyle bir değerlendirmeleri olmamıştır. Dolayısıyla, bu mücadeleye herkesin sahip çıkması elzemdir. Bu mücadelenin herhangi bir argümanla sulandırılmamasına da dikkat etmek, bana göre meşru siyasetin en büyük vazifesidir.

Değerli milletvekilleri, göç politikamızla alakalı olarak da zaman zaman eleştirilere muhatap oluyoruz ama göç politikasında Türkiye'nin maruz kaldığı bu baskı, Türkiye'nin esasında kendi sebep olduğu bir sorun değildir, emperyalizmin insanlığı fakirleştirmeye ve radikalleştirmeye yönelik hamleleri sonucunda insanlar doğal olarak ülkelerinden kaçmışlardır. Orta Doğu'dan, Afrika'dan, Afganistan'dan, Pakistan'dan, bu ülkelerin iç karışıklığından bir şekilde kaçıp milyonlarca insan evinden yurdundan edilirken, bunlar ülkemize gelirken biz kapımızı açmak veya kapatmak noktasında bir karar vermek durumundaydık ancak medeniyetimizin gereği olarak bizim bu kişilere kapımızı kapatmamız mümkün değildi. Bunlar ülkemize gelirken biz "Arap mıdır?" "Türkmen midir?" "Kürt müdür?" diye hiçbir şekilde bakmadık. Göç baskısı coğrafyamızın bize bir mirası, medeniyet yolundaki en büyük sınavımızdır. Geldiklerinde "Niye geliyorlar?" gönderince "Niye gönderiyorsunuz?" diye ikiyüzlü bir siyasetle, ikircikli bir anlayışla bir sonuç üretmeniz mümkün değildir. İstanbul'dan kayıtlı oldukları illere, o illerden de Suriye'ye onurlu, güvenli ve gönüllü bir dönüş sürecini başlattık. Uluslararası yapılar göç politikamızı ve insani yaklaşımımız takdir etmektedir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; son olarak da şunları ifade edeyim: Türkiye'nin en önemli güvenlik başlığı da hepimizin bildiği gibi trafik güvenliğidir. Yine, Bakanlık verileriyle burada da geçen yılın altı aylık dönemine göre trafik kazasında hayatını kaybedenlerin sayısına baktığımızda yüzde olarak da çok ciddi bir azalma söz konusudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız efendim.

SALİH CORA (Trabzon) - Hepimiz takip ediyoruz, önemli kampanyalar ortaya konuluyor, denetim sayılarında artışlar ortaya konuluyor; özellikle bayram trafiğine ilişkin yoğun bir çaba var ve yüce Meclisin katkılarıyla yaya öncelikli trafik uygulamasına geçildi ve buradan da iyi sonuçlar alındığı bilgisine ulaşmaktayız; ciddi bir farkındalık oluştu. Sayın vekillerimizin de yasal sürece siyasi bakmadığını biliyoruz. Bu noktada, kendi programlarında, vatandaşla olan temaslarında spot uyarılara emniyet kemeri takma, cep telefonu kullanımı, aşırı hız gibi konularda mesaj vermelerinin önemini buradan bir kez daha hatırlatmakta yarar vardır.

Sayın Başkanım, son olarak uyuşturucuyla alakalı da birkaç söz söylemek istiyorum: Uyuşturucuyla mücadele noktasında ülkemizde ciddi bir teyakkuz söz konusudur. Burada coğrafi bir dezavantajımız söz konusudur. Ülkemiz, maalesef, doğal uyuşturucunun doğudan batıya, sentetik uyuşturucunun da batıdan doğuya doğru en kısa yolu üzerinde bulunmaktadır. Bunun ciddi bir kısmı da ülkemizde kalmak istiyor. Gerek Emniyet güçlerimiz gerek Jandarmamız gerekse Sahil Güvenlik Komutanlığımız bu konuda ciddi bir gayret içerisinde. 28 AB ülkesinde gerçekleştirilen yakalamanın üzerinde yakalamalar gerçekleştiriyoruz. Bu noktada hem uyuşturucu piyasasında mal kıtlığı sebebiyle fiyatların arttığı hem de terör örgütünün ciddi gelir kaybına uğradığı değerlendirilmeleri yapılmaktadır.

Bildiğiniz gibi, PKK terör örgütü Avrupa uyuşturucu ticaretinin tamamına yakını elinde tutmaktadır. Evet, başarılıyız ama bu noktada, özellikle arzı engellesek dahi talebi sıfırlamak zorundayız. Gençlerimizin bilinçlenmesi, anne babaların bilinçlenmesi ve bu noktada toplumun tüm kesimlerinin gayretine ihtiyacımız vardır. Bu meseleyi de bir millî mesele olarak görmektediriz.

Bu duyularla Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Sayın Bakanımı ve kıymetli ekibini tebrik ediyor, şükranlarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Değerli Bakanım, şahsınızda yardımcılarınızı, bürokrat arkadaşları ve basın mensuplarımızı saygıyla selamlıyorum.

Efendim, bugün çok övgü aldınız. Bu övgüyü nereye koyacağımızı, ne yapacağınızı söylemek benim ne haddime ne de görevim, bunu siz biliyorsunuz. Yalnız bu övgüyle ilgili bir iki söz söylememe lütfen izin verin. Değerler hiyerarşisinin silsilesinin tepetaklak edildiği, popülizmin zirve yaptığı toplumlarda değer üretilmez, üretilmiş olan değerler tüketilir. Son birkaç on yılda olagelen bu, giderek de ivmeleniyor maalesef.

Hazreti Peygamber’in (AS) huzuruna bir zat geliyor. Orada bulunan diğer kişiyi övmeye kalkışınca Resulullah (AS) diyor ki: “Kardeşinin boynunu bıçaksız olarak kestir.” Yüz yüze övgünün doğru olmadığını belirtiyor. Yine Müslim ve Tirmizi’den bir hadisten söz edeceğim: “Meddahların -parantez içi, benim değil, oradan aldım- (herkesin övenlerin, yağcılarının) yüzüne toprak saçın.” İbn Hibban’dan yine bir şey: “Meddahların ağzına toprak atın.” İbn Mace: “Birbirinizi övmekten sakının çünkü övmek onu boğazlamaktır.” İbn Ebi’-d-Dünya: “Kişiyi yüzüne karşı övmek onu boğazlamaktır.” İbn Lal: “Din kardeşinden bir ihtiyacı isterken onu övmekle söze başlamayın. Böyle yapan onun belini kırmış olur.” Deylemi’nin bir sözü var, diyor ki: “Din işlerine insanların sizi övmeleri arzusunu karşılaştırmaktan sakının. Sonra amelleriniz boşa gider.” Bunu da takdirinize bırakıyorum. Bugün epey övgü aldınız.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Buna söylenecek çok sözüm var da karşı hadislerle ama böyle bir tartışmaya...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır, hiç haddim değil, böyle bir şey değil ama bu karşı taraftan bize söylendiği için ben bunu söylüyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Şahsıma değil.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şahsınıza kesinlikle değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir de iftiralarla alakalı olanları söyleyin Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İkinci bir husus: Bize doğru işler yapıldığını, dolayısıyla bizim bazı şeyleri taklit etmemiz söylendi, taklitçi olmamız söylendi. Efendim, içinde yaşadığı toplum Hazreti İbrahim'e (AS) toplumunu takip etmesi, onun değerlerini...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Özgün bir şey bulamıyorsanız bari taklit edin diyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dinle, dinle.

...onların takip etmesi gerektiğini söylediğinde, o doğan güneşe, batan yıldız ve aya baktı, aklını kullandı, evrensel diyalektik içinde hakkı ve doğruyu buldu ve dolayısıyla taklit etmedi, Cenab-ı Hakk'ın verdiği aklı kullanarak hakikate ulaştı. Dolayısıyla taklit eşrefimahlukat olan insanın yapacağı bir şey değildir. Hiçbir bilimsel eserde, hiçbir bilimsel yerde taklit önerilmez. Gidin, Necip Fazıl'ın İdeolojya Örgüsü'ne bakın, orada bir fasıl var, onu okuyun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yani Efendimizin “Benim yaptığım gibi yapın.” sözü...

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Nurettin Topçu'nun İrade Davası'na bakın, Maarif Davası'na bakın; orada bunu görürsünüz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bana söylüyor da onun için diyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Söyleyene söylüyorum. Buradaki bu heyete söylüyorum.

Taklit eşrefimahlukat olan insanın yapacağı şey değildir; o maymuna has bir şeydir, taklidi maymun yapar. Biz insanız ve dolayısıyla aklımızı kullanınız ve aklımızla analiz yapınız; yaptığımız analizin sonucunda geldiğimiz yerde kararımızı veririz. Şuna inanınız: Eğer samimiysek, yalnızca 1 sevap, doğruyu bulduysak da 10 sevap alırız, buna inanınız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Algı reseptörleri kapalıysa...

BAŞKAN – Lütfen... Lütfen...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ayrıca taklit şudur: Şu anda Çin çok önemli bir taklit yapıyor, uluslararası büyük şirketlerin geliştirdikleri teknolojiyi taklit ediyor; şu anda dünya ticaret savaşlarının önemli bir unsuru ve buna da “hırsızlık” deniyor. Dolayısıyla biz, eşrefimahlukat olarak aklımızı kullanınız, doğruyu aramaya çalışınız ve aklımız bize ne gösterdiyse onu yapmaya çalışınız. Dolayısıyla taklide vesaireye gidecek hiçbir eşrefimahlukatın olduğunu da düşünmüyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bu, reseptörü kapalı olanlara ait, açıksa mesele yok.

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dinle, boş laflarla konuşma! Dinle kardeşim yahu! Dinle! Allah, Allah!

BAŞKAN – Sayın Aydemir, lütfen...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Sayın Bakanım, şimdi sunumunuzun bir yerinde dediniz ki: “Bazı milletvekillerimiz haklı olarak morallerinin bozulduğunu ifade etmişlerdi.” 3'üncü sayfayı, geçen seneki sunumunuzda. O milletvekillerinden birisi benim, başkaları da söyledi mi bilmiyorum ama bu yılki sunumunuz benim içimi daha da kararttı açığımı söylemek gerekirse.

Modern devletin karşı karşıya olduğu tehdit sayısı zaman içerisinde giderek arttı. Dolayısıyla bu tehdidi önlemek için elbette önlemler alınması lazım, tedbirler alınması lazım ve siz de bu tedbirler için, bizim Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak size tahsis ettiğimiz bütçe çerçevesinde birtakım harcamalar yaptınız ve bunu da yaptınız. Buralarda da hiçbir problem yok. Fakat burada bunları öne çıkarmaktan

ziyade... Yani bunlar birer araç. Bu araçlarla biz nereye varmak istiyoruz, bizi toplum olarak nereye götürmek istiyorsunuz, onu bize söyleseydiniz de içimize biraz ferahlık verseydiniz, su serpseydiniz daha iyi olmaz mıydı?

Mesela, gece biz uyurken asayişin berkemal olduğunu, güvenlikte olduğumuzu, kamu düzeninin tıkır tıkır işlediğini, esenliğin var olduğunu, buradan da hareketle biz bireyler olarak, toplum olarak özgürlük alanlarımızın genişlediğini, genişletildiğini ve dolayısıyla da buradan hareketle işte “Ben şu yasada şu değişikliği yaptım, Anayasa’nın şurasında bunu yaptım ve dolayısıyla da şunu şunları ortadan kaldırdım, daha fazla özgürlük verdim.” deseyseniz bu, çok daha iyi olacaktı.

Elbette bunun bir yönü de, paranın bir yönü de terör. Terörle ilgili olarak yaptıklarınız... Elbette yapılmalı ve dolayısıyla da bizim bu konuda da herhangi bir çekincemiz vesairemiz yok. Ama bunu yaparken özgürlük alanlarını da mutlaka genişletmeniz gerekirdi. Maalesef sizin sunumunuzda böyle bir şey duymadık ve görmedik.

Son olarak şunu söyleyeceğim: Şimdi, sunumunuzun 34’üncü sayfasında zannederseniz aldığınız tedbirler sonucunda dediniz ki: “Örneğin, mal varlığına karşı işlenen suçlarda aydınlatma oranlarımız 2017’deki yüzde 39’luk seviyesinden 2019 itibarıyla yüzde 50’ye ulaşmıştır.” Bu, çok güzel bir şey. O sözünü ettiğim araçların diğerleri de buna yardım ediyor. Şimdi, bunu yapabiliyorsunuz da Rabia Naz’la ilgili olarak, aradan geçen bunca zamana rağmen, burada bu yaptığınız bu araçlarla niye henüz bir çözüm bulamadınız?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Açıklayacağım merak etme, biraz sonra açıklayacağım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – O zaman bu konudaki açıklamanızı dört gözle bekliyoruz. Ama maalesef sizin söylediklerinizi biz şu anda biliyoruz, karşı tarafın söylediklerini de biliyoruz ve gelinen noktada bir kısır döngünün içerisine girmiş vaziyetteyiz. Bu insanlara lütfen yardımcı olun diyorum ve teşekkür ediyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz efendim.

Değerli arkadaşlar, şimdi 2 arkadaşla söz vereceğim; Sayın Kasap’a önce söz vereceğim, daha sonra Sayın Çelebi’ye söz vereceğim. Daha sonra da Olcay Bey’e Sayın Ersoy’un on dakikasından sadece üç dakika söz verebileceğim çünkü kontenjanımız doldu. Sayın Kaya’ya ve Sayın Kırkpınar’a söz vereceğim.

Sayın Kasap, buyurun lütfen.

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli hazırun; Sayın Bakanım, geçen sene bütçe konuşması sırasında size bir şey takdim etmişim “Vekil kızına bakanlık kalkanı” diye İçişleri Bakanlığına bağlı bir belediyede, Kütahya Belediyesine bir eski milletvekilinin kızı özel kalem müdürü olarak atanmıştı ve bir gün dahi çalışmadan... Bakın, burada bir yazı var, altında da muhtemelen sizin imzanız var eğer imza sizinse “Süleyman Soylu” yazıyor. Olay şu şekilde cereyan ediyor: Eski Kütahya milletvekilinin kızı –ismini vermeyeceğim- Kütahya Belediyesi kadrosunda görevli olduğu, fiilen görev yapmadığı hâlde maaş aldığı, sonra bu olay belirlendikten sonra 44 bin lira... Bakın toplamda yüz kırk üç gün rapor almış ve heyet raporu değil, on gün mazeret izni almış, hiçbir gün fiilen çalışmadan 44.393 lira brüt maaş, net olarak 34.929 lira almış. 33 bin lirayı da daha sonra bu olay fark edildikten sonra, ben burada

gündeme getirdikten sonra belediyeye şartsız bağış olarak iade etmiş, 33 bin lira. Bakın, özlük hakları var Sayın Bakanım, SGK primi vesaire. Ben hekimim, hiçbir zaman 143 gün raporu asla sağlık kurulu raporu olmadan alamazsınız ve bu kişinin sağlık kurulu raporu yok; bir.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Atandıktan sonra çalışmak istememiş. Ben de siz burada söyledikten sonra gerekli işlemleri başlattım ve gerekli disiplin soruşturmasını başlattım ama denen şu: Buraya atanmış, atandıktan sonra çalışmak istememiş ve bu işe gitmek istememiş ve ondan sonra da ailesiyle “Gidersin, gitmezsin, şöyle olur, böyle olur.” diye bir şey yaşamış, insani bir durum ve ondan sonra da aldığı parayı iade etmiş ve başka bir işte de çalışmaya başlamış.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Peki, özlük hakları, Sayın Bakanım, 44 bin lira brüt. Bakın, bunun SGK primleri yatmış mı?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yurt dışı ziyareti de memuriyetinden önce.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Yurt dışı ziyaretinden bahsetmiyorum ben.

Hiç çalışmadan maaş almış mı Sayın Bakanım?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakınız...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Hiç çalışmadan, bakın, yüz kırk üç gün raporu...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Netice itibarıyla biz kamu olarak görevimizi yapmışız ama bakın, ortadaki...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Ama savcılığa sevk etmemişsiniz, mahkeme kararı verilmemiş.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Biz kamu olarak görevimizi yapmışız hem inceleme hem soruşturma, bütün bu görevleri yapmışız ve yapmaya devam ediyoruz ancak ben başka bir şey söylüyorum. Burada bir durum söz konusu, durum şu...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Ben isterseniz durumu sonra nihayetlendireyim. Öyle yapalım çünkü...

BAŞKAN – Siz konuşmanızı tamamlayın çünkü sürenizden gidiyor.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Hayır, süremden niye gitsin?

BAŞKAN – Ama lütfen, haydi lütfen, siz konuşmanızı bitirin.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Şimdi, şöyle bir şey: Bakın, Devlet Memurları Kanunu'nda yirminci günden sonra raporu heyet raporu almak zorundasınız; bir. Raporların istirahat iznine, hastalık iznine çevrilmesi gerekiyor; bu delinmiş.

İki: Yüz kırk üç gün, toplamda sıfır gün çalışma demek. Nihai kararı söyleyeyim sizin Bakanlığınızın ve sizin imzaladığınız şey: “Kütahya Belediyesine intikal ettirilen sağlık raporlarına ilişkin devlet memurlarına verilecek hastalık raporları ile sağlık ve refakat iznine ilişkin usul ve esaslar hakkındaki yönetmeliğin ilgili hükümlerine göre işlem tesis edilmemiş ise de mevzuatın öngördüğü bu işlemleri fiilen yapmak ve takip etmek görevinin bizzat belediye başkanının görevi olmadığı...” Bir tek özel kalem müdürü oluyor; özel kalem müdürü sizin yanınızda durur, yan odada durur, girişte durur; her neyse. Farkına varmadığını beyan etmiş belediye başkanı ve “Bakanlığımızca işlem yapılmasına gerek olmadığı belirtilmektedir.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – “Sonuç: Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda Kütahya Belediye Başkanı Kamil Saraçoğlu hakkında 4483 sayılı Kanun uyarınca herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı belirtildiğinden söz konusu iddianın işleme konulmamasını tensiplerinize arz ederim. Genel Müdür.” Altında sizin imzanız var.

Şimdi, Sayın Bakanım, yarın Hakk’ın divanına varınca hakkını alır karınca Süleyman’dan diyor, teşekkür ediyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Şu anda müfettiş gidiyor...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Süreç tamamlandı.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Süreç devam ediyor ama savcılığa intikal etmedi.

BAŞKAN – Sayın Bakan, siz cevap verirsiniz daha sonra.

Sayın Çelebi...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Sizden adalet bekliyoruz, yetimlerin hakkını bekliyoruz, intihar eden öğretmenlerin hakkını bekliyoruz.

BAŞKAN – Tekrar başlatıyorum.

Sayın Çelebi, buyurun...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Hak etmeden bu alınan maaş...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, Sayın Çelebi’nin hakkını gasbetmeyelim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sizin belediye başkanlarınıza da istisnai memuriyet almamaları gerektiğini söyleyin.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Çalışmıyorlarsa amenna, gelin işlem yapın Sayın Bakanım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Gereğini yapın.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Çalışmıyorlarsa işlem yapın.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Her istisnai memurun sabahleyin işe gidip gitmediğine bakacağım, gördüğüm andan itibaren yaptığım çok net.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Bakın, işlem yapmamışsınız Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Şimdi de Danıştayda tekrar devam ediyor, soruşturma devam ediyor.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Ben sizden cevap bekliyorum tekrar bakın.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Bir şey söyleyebilir miyim? Özür, bir saniye...

BAŞKAN – Ya, arkadaşlar...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Bu, Çevre Bakanlığına şu anda memur olarak atanmayı hak etmiyor ki.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Siyasi olarak her şeyi değerlendirmeyin. Orada atanmış, atandıktan sonra bir insani durum söz konusu olmuş.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Bunun siyasetle hiç alakası yok.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın, ailesiyle bir çatışma yaşamış, netice itibarıyla gitmemiş “Ben burada çalışmayacağım.” demiş.

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkan, çalışmadan, haksız.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Aleyhine soruşturma açılmış mı?

BAŞKAN – Ya, arkadaşlar, bir saniye. Lütfen arkadaşlar...

Bakın şu anda bana bile, bir sürü arkadaşın özel kalem müdürlüğüne istisna atanması konusunda bir sürü arkadaşımız geldi arkadaşlar.

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Çalışmadan ama bu.

BAŞKAN – “Çalışmıyorsa gereğini yapıyoruz.” dedi zaten.

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Fark edilmediyse maaşı iade etsin. Hak etmediği maaşı alıyor.

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum.

Sayın Çelebi, buyurun.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kıymetli hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Sayıştay raporlarından başlayalım. Sayıştay raporlarında atık motor yağlarının ekonomik olarak değerlendirilmemesi bir bulgu olarak geçmekte. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bu konuda yönetmeliği ısrarla hazırlamıyor ama sizlere, belirli kurumlara ücretsiz olarak verilmesini söylüyor. Hangi kurumlara ücretsiz olarak verilmektedir?

İkinci mesele: Jandarma Genel Komutanlığı mal ve hizmet alımlarında Kamu İhale Kanunu hükümlerine uyulmaması bulgusu Sayıştay raporlarında yer almış, bununla ilgili hangi çalışmalar yapılacak?

Özlük haklarından devam edelim. Bekçiler göreve başladıktan sonra gece suç oranlarında ciddi bir azalma var, bunu görüyoruz; özellikle gasp, hırsızlık alanlarında. Bunlarla ilgili fiili hizmet süresi zammı yani yıpranma payı verilecek midir; artı, gece mesaisi yaptıklarından aile hayatları olumsuz etkileniyor, izinlerinin artırılmasına dönük bir çalışma var mıdır?

Şehit ailelerimizin bir talebi var Sayın Bakan: Aileler vukuatlı nüfus kayıt örneği aldıklarında, orada, şehit olan evlatlarıyla ilgili “ölü” yazmasından rahatsız oluyorlar ki gayet doğal, evlatlarıyla ilgili, orada “şehit” ibaresinin geçmesini istiyorlar. Nüfus müdürlüğüyle koordine edilirse doğru olacaktır.

Kaçırılan asker ve polisler var, 2015 yılından bu yana 12 asker ve polisimiz hâlen PKK’nın elinde. Bunlarla ilgili hangi çalışmalar yapıldı?

Onun haricinde, 669, 675 sayılı KHK’lerle ilişki kesilen öğrenciler var. Canlı yayında “Biraz bekleyecekler.” dediniz, ne kadar bekleyecekler, ne zaman gelişme olacak?

Korucular, yiğit ama mali açıdan gariban bir camia, bunlara bekçilik benzeri bir statü verilmesi gerekiyor. Maaşları da 2.162 lira, hiçbir şeye yetmez. Bunlarla ilgili çalışma yapılması lazım.

Özel güvenlik camiasının da özlük hakları ve çalışma şartlarına dair iyileştirme yapılması gerekiyor. Görev tanımları net değil, düzeltilmesi gerekiyor.

Polislerimizin sorunları zaten söylendi, en önemli sorun emekli maaşlarındaki düşüşlerdir, 3600 gösterge söz verdiğiniz şekilde verilmelidir.

Uzman jandarmalar uzman erbaşlarla karıştırılıyor. Hâlbuki benzeri olmayan bir statüdür, faklıdır. 3 tane muvazzaf statüden 1 tanesi uzman jandarmalardır. Bunların isim değişikliği özellikle istenmektedir, “yardımcı astsubay” olmak istiyorlar. Nasıl ki başpolisleri komiser yardımcısı yaptıysak onları da yardımcı astsubay yapabiliriz çünkü yedek astsubay zaten sizde yok. Artı, 3600 gösterge

verilmeli çünkü astsubay kadrolarında görev yapıyorlar, 17 bin kişiden 12 bini astsubay görevlerini yapıyor. Bu, verilmelidir. Artı, bir yıllık askerî eğitim okul süreleri hizmetten sayılmıyor, onlar şunu söylüyorlar: “Gerekirse parasını biz ödeyelim ama hizmetten sayılsın.” diye feragatta bulunmak da istiyorlar. Yarın gelecek bir kanun var, bu okul sürelerinin İçişleri Komisyonuna havale edilmesi önemlidir.

Sahil Güvenlik de fazla konuşulmuyor. Önemli bir söz vardır hepimiz için “Mevzubahis vatansa gerisi teferruattır.” diye. Vatan kavramını ben 3 konseptte oturtuyorum. Birincisi: Ana vatan Türkiye. İkincisi: Yavru vatan Kıbrıs. Üç: Mavi vatan yani denizlerimiz. Denizlerimizin korunmasında Sahil Güvenlik çok önemli görevler icra ediyor ama bütçeden aldığı pay çok düşük. Örneğin 1.700 tonluk arama kurtarma gemileri dışında gemisi yok. Artı, helikopterler 35 knot yan rüzgâr haricinde uçamıyorlar ama arama kurtarmanın amacı nedir? En zorlu şartlarda uçabilmesidir. Buna ihtiyaç vardır helikopterlerde, dolayısıyla bütçenin artması gerekir. İstihbarat yetkisi yoktur, istihbarat yetkisi mutlaka verilmelidir. Artı, otuz yedi yıldır çıkarılmayan sahil güvenlik yönetmeliği çıkarılmalıdır. Artı, münhasır ekonomik bölgemizi korumak da Sahil Güvenliğin bir görevidir. “Kıta sahanlığı” kavramı her zaman denizin üzerinde bulunan su kütesini karşılamamaktadır. Bakınız, münhasır ekonomik bölge ilan etmediğimizden ötürü sırf orkinos balıkçılığı alanında yıllık kaybımız 400 milyon dolar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız efendim.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Bunu Dışişleri Bakanlığıyla koordine edip bu bölgelerin acil ilan edilmesi gerekmektedir. Bu da millî çıkarlarımız için gereklidir diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelebi.

Sayın Kaya, buyurun lütfen.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hepinizi saygıyla selamlıyorum değerli arkadaşlar.

Ben şu yöne dikkat çekmek istiyorum arkadaşlar: Gündüz konuşurken de iktidarın dili, muhafazakârlığı ön plana çıkarması, kutsalları -dini, kitabı, Allah'ı, vatani, bayrağı, her çeşidi- çokça diline dolaylı yaptığı tüm haksızlıkları, gayrimeşru her şeyi, zulümleri bu “kutsallar” adı altında meşrulaştırmaya çalışması zaten hepimizin malumu. Fakat bugün öğleden önce de İbrahim Vekilimizin karşıdan konuşurken “Bu imansızları yok edelim, bu imansızları yok edelim.” gibi böyle nefret dolu, şiddetli, vurgulu ifadesi oldu.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Teröre diyor, teröre karşı.

BAŞKAN – Bir saniye, lütfen arkadaşlar...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Eğer “iman” ve “imansızlık gibi” kavramlar kullanılıyorsa, eğer “iman” gibi dinî bir kavramı dilinize doluyorsanız onun kriteri Kur'an'dır, sizin kafanızdaki siyasi lügata göre değildir bunlar.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Biz hiçbir dönemi meşrulaştırmadık, devlet kendisini korur yani.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Terörün dini, imanı olmaz.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bunlar Kur'an'ın lügatıdır, sizin dilinize göre dinî kavramlar şekillendirilemez.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Terörün dini olmaz, milliyeti olmaz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, biz sizi dinliyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Kur'an'ın bir kriteri vardır, istediğiniz yere çekemezsiniz. “Küffar” demek... Bakın, Hüd suresinde...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Kim nereye çekiyor şu an?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Kur'an-ı Kerim “İnsanları öldürün.” demiyor.

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ben bitireyim, ondan sonra konuşun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, bu şekilde olmaz.

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar, lütfen...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Lütfen Başkan, müdahale eder misiniz?

BAŞKAN – Bir saniye, evet, Sayın Aydemir'in orada bahsettiği terördü, terör örgütleriydi; onu söyleyeyim ama siz farklı anlayabilirsiniz.

Buyurun.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bakın, bana izah etmeyin, sonra konuşun.

Biz sizin iktidarınızda kullandığınız bütün dili... Bakın, genelleyerek söylüyorum, tek bir çeşit değil. “Küffar...” Ben laf olsun diye söylemiyorum bunu, Kur'an'ı Kerim'de Kur'ani kriterdir bunlar. Önce “köken” diyordunuz, şimdi “orijin” demeye başlamışsınız etnik yapılara. Eğer orijinin ne olduğunu biliyorsanız...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Biz “köken” demiyoruz, “İslam” diyoruz, Kur'an diyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir saniye...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Cevap vermeyin bana.

...Kur'an'ın kriterlerini orijinal manada özünü, ruhunu, esprisini anlayın, içselleştirin, neyi nerede kullanacağınızı...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Söyleyene bak, söyleyene bak.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hakaret etme, düzgün konuş!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne hakareti be!

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar... (Gürültüler)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Düzgün konuş! Düzgün konuş!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz nasıl konuşuyorsunuz!

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ne demek “Söyleyene bak.”?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne demek “Hakaret etme.” Böyle bir şey yok! Böyle bir şey var mı!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Evet! Hüd suresi...

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Utanmıyor musunuz? Ayıp be!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya, niye şiddet kullanıyorsunuz!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Sayın Kılavuz...

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Beş aylık Bedirhan bebeği öldürmediler mi? (Gürültüler)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Niye müdahale ediyorsunuz? Siz Kur'an'ın...

BAŞKAN – Lütfen Sayın Kılavuz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, niye avaz avaz bağırtıyorsunuz?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Niye bağırtıyorsunuz? Bizim buradan bir kelime söz çıkınca hemen susturuyorsunuz!

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir saniye arkadaşlar ya...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Başkan, niye seyrediyorsunuz?

BAŞKAN – Neyi seyrediyorum ya?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Seyrediyorsunuz ya herkesin saldırısını!

BAŞKAN – Sizin kulağınız duymuyor ki benim söylediğimi.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Saldırımı seyrediyorsunuz!

BAŞKAN – Hanımefendi, bakın, değerli Vekilim, şunu söyleyin, bakın, çok basit bir şey: Ya, teröre karşı mısınız, değil misiniz? Net bir şekilde söyleyin bunu. (Gürültüler)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bakın, benim konuşmamı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, oradan bunu söyleyemezsiniz!

BAŞKAN – Evet, ben bu noktada tarafım kardeşim!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bir saniye... Bir saniye susun, benim konuşmamı kesmeyin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Türkiye Cumhuriyeti devletinin bir vatandaşı olarak tarafım! Teröre karşı mısınız, değil misiniz? Net söyle, hadi bakalım! (Gürültüler)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, oradan bunu söyleyemezsiniz! Oradan bunu söyleyemezsiniz!

BAŞKAN – Tarafım ben!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Benim konuşmamı yönlendiremezsiniz! Benim konuşmama ahkâm kesemezsiniz! Benim ne konuşacağıma sen karar veremezsiniz!

BAŞKAN – Ben karar vermiyorum, konuşun; sadece bir soru sordum.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sözümü tamamlayacağım. (Gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Lütfen, bir saniye arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, bize dönük olarak “Kur'an-ı Kerim”i içselleştirin.” diyemez! Onu söyleyemez bize dönük olarak!

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar...

HÜDA KAYA (İstanbul) – İnanan, inanmayan ayrımı yoktur Kur'an'da! Kur'an'da sadece “Adaleti, insanlığı, vicdanı, ahlakı, insanları sömürenler, zalimler” ifadesi vardır. “Zalimlere asla yaklaşmayın.” der. İnanan, inanmayan ayrımı yoktur Kur'an'da.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, konuşmacı bize dönük olarak “Kur'an-ı Kerim”i içselleştirin.” diyemez, onu söyleyemez!

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar ya, sakın olun. Ben söz vereceğim arkadaşlar, sakın olun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bakın, adalete gümbürtü yapıyorsunuz. Adalete karşı...(Gürültüler)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizi işaret etme!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, ya böyle olmaz ya, bir sus dinle ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizi işaret edemez, böyle bir üslup yok! (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Teşekkür ediyorum.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Dinlemek zorundasınız. Gece gündüz hakaret ediyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sabahtan beri hakaret ediyorsunuz ya!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Gece gündüz hakaret ediyorsunuz. Niçin alınıyorsunuz? (Gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Burada şehidimiz var, katlediyorsunuz, utanmadan hâlâ Kur'an'dan istifade ediyorsunuz!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Niçin alınıyorsunuz, niçin? Sözü olan dinler ve cevap verir.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz, buyurun lütfen.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sözü olan dinler ve cevap verir, cevap veremiyorsunuz.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Kaya, süre bitti efendim.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hayır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bitmedi.

BAŞKAN – Bitti efendim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, bitmedi .

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sözü olan dinler ve cevap verir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bitmedi.

BAŞKAN – Bitirdim efendim, beş dakika konuştu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bitmedi, dört dakika konuştu, bağırdılar ya.

BAŞKAN – Niye, kaç dakika kaldı?

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Adil olun Sayın Başkan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Haksızlık yapmayın Başkan, adil yönetin!

BAŞKAN – Ben adil yönetiyorum.

Sayın Kılavuz, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Adil yönetmiyorsunuz! (HDP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, mikrofonumu açar mısınız. Siz adalete tahammül edemiyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Adil yönetmiyorsunuz! (Gürültüler)

BAŞKAN – Ben adil yönetiyorum!

Sayın Kılavuz, buyurun lütfen.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Diyarbakır’daki anaların yanına gidemedin, sende adalet olsa giderdin. Neyin adaleti ya, bırak adaleti!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Adalete tahammül edemiyorsunuz!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – “Adalet” sizin ağzınıza yakışmıyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Dinleyin, dinleyin.

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen oturun.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Ya neyi dinleyelim, sizin istismarlarınızı mı dinleyeceğiz ya! Allah’tan korkun ya!

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.17

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 18.34****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN – Evet değerli arkadaşlar, 18’inci Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, usul üzerinde söz istiyorum.

BAŞKAN – Usule dair bir şeyimiz yok Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usul üzerine söz istiyorum.

BAŞKAN – Bir dakika söz veriyorum.

Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR(Devam)

2.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan’ın, Komisyon Başkanının kanaat belirtmemesi gerektiğine ve bu konuda kendisini kinadıklarına ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sabahtan beri partimizi hedef alan iftira veya hakaret içeren pek çok açıklama oldu. Sessiz kaldık, suhuletle dinledik, bunu takip ettiniz. Sevgili Milletvekilimiz Hüda Kaya konuşmaya başladığı andan itibaren karşıdan sataşmalar oldu, hatta ayağa kalkıp avaz avaz bağırışlar oldu; buna müdahale etmediniz, etmediğiniz gibi elinizi masaya vurup bir milletvekiline had bildirdiniz, nasıl konuşması gerektiğiyle ilgili oradan uyarılar yaptınız, o makamdan. Orada yapabilirsiniz ama oradan yapamazsınız, bakın, İç Tüzük’e göre, siz oradan kanaat belirtemezsiniz. Sizin göreviniz, bu Komisyonun suhuletle görevini yapmasını sağlamak. Başkanlık makamından asla kanaat belirtemezsiniz. Bu konuda sizi kınıyoruz. Sabah organize bir saygısızlığa maalesef alet olmuştunuz. Her yıl İçişleri Bakanlığı bütçesi böyle olaylı geçiyor ve maalesef, Komisyon Başkanlarımız bununla ilgili sorumluluk almadı geçmişte, siz de ilk bütçenizde maalesef aynı şekilde davrandınız, taraflı davrandınız, tarafsızlığınızı kaybettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bakın, sizin göreviniz Meclisin itibarını korumak. Görevinizi yapın Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben Meclisimizin ve Plan ve Bütçe Komisyonun...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sayın Başkan yani bize “saygısız” diyor. Bu sözü geri almasını istiyorum.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sabahtan beri bize yapıldı zaten. Bana yapılan neydi?

BAŞKAN – Müsaade edin efendim, müsaade edin.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın bize “saygısız” diyor yani hem zatinalinize hem bana “saygısız” diyor. Bu çok yanlış bir şeydir.

Tekrar söylüyorum: Ben nezaketen geldim, bu grubun elini sıktım, orayı bitirdim, orada da sayın milletvekili, Sayın Başkan var, kafamla referans verdim, en ufak bir hareket olmadığı için CHP’de, yanlarına gidip ellerini sıkmadım.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Görmedik ama sizi Sayın Bakan. Sizi son anda şurada gördüm.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hayır, hayır, öyle değil.

Hepsine “Hayırlı sabahlar.” dedim; hatta, orada bir adım ileri de attım, oradan hiçbir refleks görmedim. Görmediğim için, herhâlde bir istemsizlik söz konusu.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Ben ayağa kalktım Sayın Bakan, bu tarafta...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hayır, hayır, özür diliyorum, daha yaptık onu burada.

Ondan sonra, oranın elini sıkmadıktan sonra gelip buraların da aynı şekilde elini sıkmanın doğru olmayacağını düşündüm. Ondan sonra Sayın Tatlıoğlu dedi ki...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Her zaman beraber gelirdiniz Bakanlarla, neden bugün beraber gelmediniz?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın, ben burada ilk bütçemi yapmıyorum; bu, benim ya 4’üncü ya 5’inci bütçem; ben usulü bilirim ama anladım ki herhâlde bir istemsizlik söz konusu, o istemsizlikle sabah sabah bir tatsızlık olmasın -elini uzatırsın, elini vermez- onun için ben elimden gelen iyi niyeti gösterdim ama bunun birisi tarafından organize saygısızlık olarak nitelendirilmesini en azından insani olarak ayıp addederim ve sözünü geri almasını istirham ederim. Netice itibarıyla selam verilir, verilmez; o, saygısızlık değildir yani.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Biz öyle düşünebiliriz, özgürüz bu konuda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Mecliste teamüller vardır. Her sabah bakanlara eşlik edersiniz, her sabah bakanlarla beraber gelirdiniz bu sabah bakana eşlik etmediniz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Burada organize bir saygısızlık var.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ(Devam)

2.- *Komisyon Başkanı Lütfi Elvan’ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan’ın yaptığı açıklamasındaki kendisiyle ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, ne Komisyon üyesi arkadaşlarım tarafımdan ne de benim tarafımdan sizlere herhangi bir saygısızlık söz konusu değil; bu, bir.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Yaptınız, görevinizi kötüye kullandınız.

BAŞKAN – Onu da söyleyeceğim, o konuya da değineceğim.

İki: Arkadaşlar, insan olarak yaşamak, insanın bir varlığı, bir birey olarak, özgür bir şekilde yaşaması temel hak, evrensel bir hak. Doğru mu bu? Evrensel bir hak. Ben, evet, bu evrensel değerler konusunda tarafım çünkü nereye giderseniz gidin, hangi topluma giderseniz gidin, hangi çevreye giderseniz gidin eğer bir insan hakkı gasbediliyorsa orada evrensel değerler geçerli.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tam karşınıza bakmanız lazım onun için. Kim insan haklarını gasbediyor, tam karşınıza bakmanız lazım.

BAŞKAN – Evet, ben şunu söyledim: Evet, ben terör konusunda tarafım, teröre karşıyım dedim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Önce siz “Şunu diyemezsiniz.” dediniz. Oradan had bildiremezsiniz.

BAŞKAN – “Şunu diyemezsiniz.” demedim. Bir saniye efendim...

“Siz teröre karşı mısınız?” dedim, dedim ben bunu.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sizi alakadar etmez! Siz oradan bana talimat veremezsiniz! Siz oradan bana talimat veremezsiniz! Ben buradan özgürce konuşmamı yaparım.

BAŞKAN – Ben burada evrensel bir değeri savundum. Hâlen söylüyorum; hiçbir zaman tarafgirlik yapmadım, herkese eşit muamele ettim burada.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Konuşmayı sabote ettiniz.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sabote ettiniz konuşmamı.

BAŞKAN – Herkese eşit muamele ettim, hiçbir zaman tarafgir davranmadım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Konuşması sabote edildi.

BAŞKAN – Arkadaşlar, her zaman sizler de aynı şeyi yapıyorsunuz, sizler de yapıyorsunuz.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Niye araya girmiyorsunuz?

BAŞKAN – Karşılıklı olarak uyardım Sayın Kaya, defalarca uyardım. Tutanakları açın, bakın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O şartlarda konuşma yapılabilir mi?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bakın, burada özellikle Kur’an-ı Kerim gibi birtakım dinî değerler üzerinden açıkçası siyaset yapılmasının, böyle bir yaklaşım içerisinde olunmasının da yanlış olduğunu düşünüyorum. Bireysel olarak benim düşüncem bu. (Gürültüler)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ne demek ya? Gece gündüz din istismarı dinliyoruz sizden on yedi yıldır. Bu dini çürüttünüz!

MENSUR IŞIK (Muş) – Kur’an-ı Kerim’i eline alıp meydan meydan dolaşan kim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Ben burada insani değerler konusunda bir insanın...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Her şeyi mahvettiniz, çürüttünüz!

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar ya... Bir saniye arkadaşlar...

HÜDA KAYA (İstanbul) – İnsanları dinden imandan ettiniz! Sizden âlâ istismar eden mi var?

BAŞKAN – Ben burada insani değerler konusunda, evrensel hukuk, evrensel haklar, bir bireyin özgürlüğü konusunda, evet, her zaman tarafgirim ve taraf olmaya da devam edeceğim. Bir insanın...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Orada taraf olamazsınız Sayın Başkan, orada taraf olamazsınız. Oraya oturunca orada tarafsız davranacaksınız.

BAŞKAN – Bu, bir evrensel değerdir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, orada taraf olamazsınız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, bu sizin görüşünüz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bununla ilgili usul tartışması açmanızı istiyoruz.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum. Uygun görmüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, usul tartışması açmalısınız.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Konu hakkında söz istiyorum Sayın Başkan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, usul tartışması açmanızı istiyoruz.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER(Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ(Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleleri(Devam)

a) İçişleri Bakanlığı(Devam)

b)Emniyet Genel Müdürlüğü(Devam)

c)Jandarma Genel Komutanlığı(Devam)

ç)Sahil Güvenlik Komutanlığı(Devam)

d)Göç İdaresi Genel Müdürlüğü(Devam)

e)Afet ve Acil Durum Yönetimi Müsteşarlığı(Devam)

f)Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı(Devam)

g)Özel İdareler ve Belediyeler Kefalet Sandığı Başkanlığı(Devam)

BAŞKAN - Sayın Kılavuz, buyurun lütfen.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, salonumuzda bulunan kıymetli bürokratlar ve basınımızın güzide mensupları; her birinizi saygılarımla selamlıyorum.

İçişleri Bakanlığımız terörle mücadelede çok etkin bir rol almakta, polis, Jandarma, Polis Özel Harekât, Jandarma Özel Harekât koordineli bir şekilde faaliyetlerini yürütmektedir. Terörle mücadelenin olmazsa olmaz temel kuralı siyasi otoritenin kararlılığıdır. Dolayısıyla bu siyasi otoriteyi ortaya koyan Sayın Bakanımıza, çalışma arkadaşlarına teşekkürlerimi sunuyorum ve terörle mücadelede şahadet şerbeti içen şehitlerimizi rahmetle, minnetle, saygıyla yâd ediyorum; gazilerimize de sağlık, afiyet, mutluluklar diliyorum.

Gerek FETÖ, PKK, İŞİD, PYD gerekse diğer terör örgütleriyle olan mücadelede izlenen yöntem son derece isabetli ve mecburidir. Milletçe hepimizi gururlandıran bu kararlılığın sonuna kadar sürdürülmesi en büyük isteğimiz ve beklentimizdir. Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı Harekâtı, Barış Pınarı Harekâtı ve Pençe Harekât'ında teröristlere göz açtırmayan, mazluma umut, zalime korku veren, Allah'ın arslanları, yiğit Mehmetçiklerimizi her zaman duayla anıyoruz, kalbimizde onları her zaman canlı tutuyoruz.

Teröre kırk yıldır çok ağır bedeller ödeyen ülkemizin terör belasından tamamen kurtulması için son terörist etkisiz hâle getirilinceye kadar kararlı bir şekilde mücadelenin devam ettirilmesi noktasında, Milliyetçi Hareket Partisi, kayıtsız şartsız sonuna kadar Hükümetimizin yanındadır. Teröre kaynak aktaran, teröristleri himaye eden belediyelere kayyum atanması son derece isabetli bir karar olmuştur. Bu karar ve kararlılığınızdan dolayı tüm Bakanlığınızı kutluyorum. Millettin vergileriyle milletin askerine, polisine kurşun atılmasına asla müsaade edilemez. Devletimiz gerekeni yapmış ve bu belediyelere kayyum atayarak halka hizmet götürülmesine de vesile olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlar mısınız Sayın Kılavuz.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Terörle mücadelede kahramanca mücadele veren, her türlü zor şart altında fedakârca hizmet eden yiğit uzman çavuşlarımızın kadroya geçirilmesi terörle mücadelede çok olumlu katkılar sunacak, uzman çavuşlarımızın moralini yükseltecektir. Bu konuda gerekli adımların atılacağını umuyor ve bekliyoruz.

Doğu ve güneydoğuda fedakârca devlete hizmet eden korucularımızın maaş ve özlük haklarıyla ilgili geçtiğimiz yıllarda bir düzenleme yapılmıştı. Bu düzenleme olumlu olsa da korucularımızın maddi durumları hâlâ iyi bir durumda değildir. Korucularımızla ilgili eldeki imkânlar çerçevesinde yapılabilecek iyileştirici düzenlemelerin yapılmasını beklemekteyiz.

Şehit ve gazi ailelerimiz milletimiz için son derece müstesna bir yere ve öneme sahiptir. Şehit ve gazi çocukları için özel okullarda yüzde 5 oranında ücretsiz kontenjan ayrılmalıdır. Şehit ve gazi ailelerimizin problemleriyle çok yakından ilgilenilmeli, yapılacak çalışmalarda ailelerin ihtiyaç ve talepleri göz önünde bulundurulmalıdır.

Belediye işçilerindeki maalesef son noktada kıyımlar zirveye ulaşmıştır. Sözleşmeli memurların çoğunluğu Millî Eğitim ve Sağlık Bakanlıkları ile belediyelerde çalışmaktadır ama maalesef bazı belediyeler ihtar mektupları gönderiyor, belediyelerde çalışan sözleşmeli memurların çıkışlarının yapılmasına hazırlanıyor. 31 Aralık'a kadar kadroya alınması gereken kardeşlerimizin işe alınmasını, işte devamlılığının sağlanmasını dört gözle bütün insanlarımız beklemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyorum. Sayın Bakanımıza ve buradaki hazıruna teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çelik, buyurun lütfen.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; çok teşekkür ediyorum.

Burada, ben çok izleyemedim başka bir toplantım olduğu için, Sayın Bakanımızın güvenlikçi politikalarından bahsediyorlar. İçişleri Bakanı tabii ki güvenlikçi politika izleyecektir. Bir devletin en önemli unsuru elbette güveniktir, eğer güvenlik sağlanmazsa siyasal istikrardan da ekonomik istikrardan da bahsedemeyiz. Ama geçmişi hatırlayacak olursak örneğin PKK eylemleri Merasim Sokak'ta, Kızılay Güven Park'ta, Dürümlü mezrasında ve Beşiktaş'ta... Bunlar sadece 2016'da olanlar. Yine, DEAŞ'ın eylemleri Reyhanlı'da başladı, Suruç, Ankara Tren Garı, Sultanahmet ve Reina'da devam etti. Bunlar, özellikle 15 Temmuzdan önce yapılan eylemlerdir. Bir taraftan da FETÖ'nün desteğiyle bu eylemler devam etti yani ortak aklın sonucu FETÖ ile PKK, DEAŞ birlikte eylemlere başladı.

Sayın Bakanım, size gerçekten şükranlarımızı arz ediyoruz. Siz şunu yaptınız: Siz Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve TSK'yle iş birliğini çok iyi yönettiniz. Daha önceleri, bizim zamanımızda Hakkari'de ben görevdeyken bu disiplin, bu düzen yoktu. Örneğin size bir şey anlatayım: Bizim Türk Silahlı Kuvvetlerimiz ben Hakkari'deyken Kuzey Irak'a bir operasyon yaptı ama tam girmiştik Kuzey Irak'a ki bir talimat geldi bir yerden, geri çekildiler. Artık oralara siz de gidebiliyorsunuz, Millî Savunma Bakanımız da gidebiliyor; size şükran borçluyuz.

Bir de tabii şunu yaptınız siz Sayın Bakanım: Bu eylemler olduktan sonra buraya geldiniz ve İçişleri Bakanlığında, Millî Savunma Bakanlığında -tabii Cumhurbaşkanımızın talimatları doğrultusunda- terörle mücadelede yeni bir konsept ve yeni bir strateji belirlendi. Bu sayede önce iç terör temizlendi, daha sonra da dış terör temizlendi. Biz hep söylüyorduk yıllardır, terörü kaynağında kurutmadıkça

bu işi çözemezsiniz, önce içerde kurutulmalıydık. İçerde hendek savaşlarına rağmen alan hâkimiyeti sağlandı ve jandarma, polis, TSK unsurları hep beraber iş birliği içerisinde bu ülkeye sahip çıktılar, Kürt kökenli vatandaşlarımızın güvenliğini sağlamakta özellikle çok başarılı oldular. Sayın Bakanım, bu bakımdan sizi özellikle kutluyorum. Şimdi, bugün Türkiye'nin her tarafında huzur var, güven var. Bugün Diyarbakır iç turizmde en canlı ilimiz, Mardin en canlı ilimiz, Urfa zaten öyle, hatta Tunceli bugün turizm bakımından belli bir zirveye ulaşmış bir ilimiz. Bunlar kolay olmuyor.

Bunun dışında, biz 2018 seçimlerinde Belek'te gittiğimiz zaman bize diyorlardı ki: "Buraya Avrupalı turist gelmiyor, ne olacak?" Ben de demiştim ki: Biz terörü artık kaynağında kurutuyoruz, Fırat Kalkanı Harekâtı yapıyoruz, Zeytin Dalı Harekâtı yapıyoruz, terörü kaynağında kurduğumuz için huzur ve güvenlik sağlanacak, o bahsettiğiniz Avrupalı turistler gelecek. Çünkü ben bu durumun olacağını biliyordum ve gerçekten şimdi bana dediler ki: "İyi bildiniz, siz o zaman tahmin ettiniz." Gerçekten, Sayın Bakanım, turizm bölgesi Antalya olarak da size minnettarız. Ne kadar "Güvenlikçi politika uyguluyorsunuz." derlerse desinler sizin işiniz Türkiye'nin huzur ve güvenliğini sağlamaktır.

Tabii, bu kapsamda özellikle bazı partilerin illegaliteyi tercih ettiklerini görüyoruz yani HDP'nin. Hâlbuki legal olmayı tercih etselerdi çok doğrudu, terörlere aralarına mesafe koymıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Biz legal bir siyasi partiyiz.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Biz siyaset yapmak zorundayız. Biz siyaset yapıyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen tamamlayınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz KPSS'yle gelmedik, halkın oyuyla geldik. Allah Allah!

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Şimdi, yani illegaliteyi tercih ediyorsunuz ve bunu da burada tespit etmekte fayda var: PKK terörünü, DEAŞ terörünü ve FETÖ terörünü birlikte lanetlemediğiniz sürece sizin tercihiniz illegalitedir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan bunlara da bir uyarı yapacak mısınız bakalım? Tarafsız Başkan, bunlara da bir uyarı yapacak mısınız? Ağzını bile açamaz, niye yapsın!

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Tabii, bir de şunu görmemiz lazım: Bazı milletvekili arkadaşlarımız, özellikle Sayın Yılmaz "karşı taraf" diyor, bu "karşı taraf"ı da Sayın Yılmaz'a yakıştıramadım; karşı tarafta biz varsak, Sayın Yılmaz, siz de karşı taraftasınız. Tercihim, oraya ait olmayın, karşı tarafa ait olmayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bir şey söyleyecek misiniz?

BAŞKAN – Lütfen Sayın Paylan, hangi konuda?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Tarafsızlık konusunda.

BAŞKAN – Evet, tarafsız davranıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tarafsızsınız, evet! Türkiye'nin 3'üncü partisine "illegal" diyor, siz tarafsızsınız öyle mi?

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Bakanım, son olarak şunu söylüyorum: bu ülkede huzur ve güven var...

BAŞKAN – Arkadaşlar, öyle demedi...

Sayın Çelik...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya, hakaret ediyor, saygısızlık yapıyor!

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bağırarak haklı mı olacaksınız!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ne demek ya, ne demek illegalite? Lafa bak!

BAŞKAN – Arkadaşlar...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Daha dün seçim sırasında bir eş başkanı, belediye başkanını hapsedtiniz...

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Başkanım, açıklayayım.

BAŞKAN – Lütfen açıklık getirin.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Başkanım, terör örgütüyle aranızda mesafe koymuyorsanız ve terör örgütünün isminden...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Evet, teröristle aranızda mesafeyi siz koyun!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bağdadi'yle aranız 5 kilometre, 5!

KEMAL ÇELİK (Antalya) - ...bahsetmiyorsanız, ısrarla bahsetmiyorsanız ve Meclis kayıtlarında PKK terörünü lanetlemiyorsanız illegaliteyi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Terörle kucak kucacasınız!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Erol Bey, ne dedi, duydunuz mu? “Kucak kucaca” dedi.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Evet, kucak kucacasınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu konuşma yakışıyor mu?

BAŞKAN – Sayın Kırkpınar, buyurun.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Siz buna ses çıkarmazsanız kucak kucacasınız demektir.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Parmağını indir be, indir o parmağını bir! İndir o parmağını!

HÜDA KAYA (İstanbul) – “İllegalite” ne demek?

BAŞKAN – Sayın Kırkpınar, buyurun.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bakın, Ayşe Hanım, arkanızda “illegalite” diye...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Parmak gösteremezsin!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben Sayın Paylan'ı muhatap alıyorum, sizi muhatap almıyorum.

BAŞKAN – Sayın Keşir, Sayın Kaya, lütfen...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Kim oluyor da bize “illegal” diyor!

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Kim oluyorsunuz da parmak gösteriyorsunuz!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Biz atanmış değiliz...

YAŞAR KARADAĞ (İğdir) – Arkasını PYD'ye dayananlar illegal değil midir?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - PYD bu ülkede kırmızı halılarla karşılandı, kırmızı halılarla karşılandı PYD eş başkanları.

BAŞKAN – Buyurun başlayın Sayın Kırkpınar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok saygıdeğer Bakanım, sayın milletvekillerimiz, değerli Bakan Yardımcılarımız, çok değerli basın mensupları; ben de hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, İçişleri Bakanlığımızın 2020 yılı bütçesini görüşüyoruz; inşallah ülkemize, vatanımıza, milletimize hayırlar getirir.

Tabii, sunumunuzu dikkatli bir şekilde takip ettik, gerçekten çok fevkalade bir sunumdu. Özellikle büyüyen ve güçlü Türkiye'nin 2023, 2053 ve 2071 vizyonunu tam da bire bir ifade eden bir sunumdu. Bu sunumdan dolayı konuşmalarımın başında size ve ekibinize teşekkür ediyorum.

Aslında biz sizi zaten sahada takip ediyoruz, gerçekten çok çalışıyorsunuz, Allah nazardan saklasın, çok inanılmaz bir enerjiniz var. Kâh bir afat bölgesinde vatandaşlarımızın yanındasınız ya da Mehmetçğimizle bir iftar sofrasındasınız veyahut da yurdun herhangi bir yerinde bir uygulamadasınız. Rabb'im sizleri ve güvenlik güçlerimizi gerçekten nazarlardan korusun, saklasın; bu müspet hâlinizin, bu müspet duruşunuzun düşmana korku, dosta güven verdiğini ben burada bir kere daha ifade etmek istiyorum.

(Uğultular)

(Oturum Başkanlığına Kâtip Şirin Ünal geçti)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, biraz sessiz olalım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Tabii, bugün çok önemli konuşmalar ifade edildi gerek iç politikayla ilgili gerekse güvenlik politikalarıyla ilgili. Ben, çok farklı olmamakla birlikte, özellikle ülkemizin bulunmuş olduğu durumu bir iki cümleyle ifade etmek istiyorum. Tabii, ülkemiz, hem jeopolitik hem jeostratejik açıdan gerçekten çok özel bir noktada bulunuyor; kadim bir coğrafyada yaşıyoruz, yine medeniyetlerin kavşağı bir noktadayız, enerjinin ve nüfusun yoğun ve hareketli olduğu bir alanda yaşıyoruz ve özellikle vekâlet savaşlarının ve ticaret savaşlarının çok yoğun yürüdüğü bir alandayız. Belki de en önemlisi, dünyada ilk defa sınırimızda bir terör örgütü devleti kurma girişimi oldu. Şükürler olsun ki sizler ve güvenlik güçlerimiz böyle bir tehlikeyi bertaraf ettiniz.

Yine, ayrıca, şunu da ifade etmek istiyorum: Uluslararası sistem hızlı ve köklü bir dönüşümden geçmekte, yükselen güçlerin nüfus kazanmalarıyla uluslararası güç dengeleri yeniden şekillenmektedir. Bu hızlı değişimin etkileri en ağır ve kuvvetli biçimde yakın coğrafyamızda görülmektedir. Yakın çevremiz terör, radikalleşme, yasa dışı göç, insani krizler, çevre sorunları gibi ciddi sınamalarla çevrilidir. Türkiye, etrafındaki ateş çemberinin içinde bölgesel barış ve istikrarı tesis için çaba göstermektedir. Bu çabalarımız “Yurtta barış, dünyada barış” ilkesini bir kere daha dünyaya gösterme gayretidir.

Sayın Bakanım, bu yüzden bizler, bu bölgede, bu coğrafyamızın bir kaderi olarak çok güçlü, çok iri ve çok diri olmak zorundayız çünkü cennetmekân Abdülhamit Han'a soruyorlar azledildikten sonra: “Osmanlı'nın içerisindeki bu karışıklıklar ne zaman son bulacak?” O da bir cümleyle “Kıyamete kadar.” diyor. “Niye?” diye sorulduğunda “Çünkü atalarımız öyle bir yere çadır kurmuş ki kıyamete kadar bizim iç ve dış düşmanlarımız eksik olmayacak.” O yüzden güvenlikçi politikalarımızla, o yüzden çok güçlü olarak bu bölgede durmak zorundayız.

Bu coğrafyada biz, Sayın Cumhurbaşkanımızın da ifadeleriyle tarihî sorumluluğumuzun ve yükümlülüğümüzün de farkındayız; bunu çok iyi biliyoruz. Çünkü 1071 yılında Alparslan Anadolu'ya girerken beyaz elbisesiyle girmişti ve ceddimiz o dönem de bu coğrafyada yaşamının ağır bedelini ödemişti. Yine, bütün süreçlerde biz bunu yapmıştık. Çanakkale'de Seyit Onbaşı o 250 kiloluk top mermisini omuzlarken, sırtlarken 250 bin şehidimizle bu coğrafyada yaşamış olmanın ağır bedelini bir kere daha ödemiştik. Özellikle Millî Mücadele döneminde bütün savaşlarda, Kurtuluş Savaşı'nda, Dumlupınar'da ve Sakarya'da Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğindeki Türkiye'de de yine yüz binlerce şehit vererek biz bu coğrafyadaki o ağır bedeli ödemiştik.

Son olarak 251 şehidimizle ve binlerce gazimizle ve Türk milletiyle Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğindeki Türkiye'de hain FETÖ darbe girişimini de yaşayarak bu coğrafyada kanımızla, canımızla bu bedeli bir kere daha ödemiştik.

İşte değerli milletvekilleri, çok Saygıdeğer Bakanım; şunu herkes çok iyi bilmeli ki bizler bu bölgede, Alevi'siyle, Sünni'siyle; Kürt'üyle, Türk'üyle, Laz'ıyla, Çerkez'iyile; bütün dini ve etnik yapılarıyla sonsuza kadar, kıyamete kadar birlikte olacağız; bizler bu ay yıldızlı Türk Bayrağı'mızı kıyamete kadar bu topraklarda dalgalandıracağız, o "Korkma..." diye başlayan İstiklal Marşı'mızı yine kıyamete kadar okuyacağız ve minarelerimizden günde 5 sefer yankılanan o ezan sesini yine kıyamete kadar bizler bu coğrafyada inşallah seslendireceğiz.

Yine, sabah bir konuşmacıyı ifade etmişti; terörün dini, dili, ırkı olmaz. Tabii ki terör dinsizdir, imansızdır ve bizim güvenlik güçlerimiz de terörün sonunu ve kökünü inşallah tek bir terörist kalmayınca kadar, sonuna kadar getirecektir.

Sayın Bakanım, ben konuşmanın sonunda, özellikle sabah Bursa'da yaşanmış bir olayla ilgili bir hususu da okuyarak dikkatlerinize arz etmek istiyorum: "Ölüm vakti geldi, saat birde ölüm zamanın... Ölüm vaktin gelecek... Testere... Yarın bittin... Ölüm zamanın, ecel zamanın geldi." şeklinde tehdit içerikli bir yazı yazılmış. Yazı yazılan binanın yanında bulunan binada Suriye uyruklu bir şahsın işlettiği bakkal dükkânının kamerasında yapılan çalışmalarda bu yazıların 30/9/2019 günü saat 21.00 sıralarında 9-10 yaşlarında 5 çocuk tarafından yapıldığı görülmüş. Yapılan çalışmayla çocuklar tespit edilerek aileleri nezaretinde Çocuk Şube Müdürlüğüne davet edilmiş. Yapılan mülakatta oynadıkları bir bilgisayar oyunundan öğrendikleri bu cümleleri, yüksek sesle müzik dinledikleri için kendilerine kızan Suriyeli bakkalın sahibine tepki amaçlı yazdıklarını ve yazdıkları yerde Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Bursa Şube Başkanı "Ali Öztürk" isimli şahsın oturduğunu belirtmektedirler. "Ali Öztürk" isimli şahsı tanımadıklarını beyan etmişlerdir. Cumhuriyet Başsavcılığının talimatlarıyla yapılan bu görüşmenin ardından çocukların kimlikleri tespit edilerek ailelerine teslim edilmişlerdir. Tabii, bu devam ediyor. Cemevinden ayrılacağı esnada olayın faili olan yaşı küçük çocuklardan birisinin dedesi, birisinin de babası cemevi önüne gelip müşteki Ali Öztürk'ten özür dilemişlerdir. Çocukların bir kastı olmadığını, oyun amaçlı böyle bir hata yaptıklarını, komşu olduklarını ve birbirlerini tanıdıklarını beyan ederek özür dilemişlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Vekilim, ilave bir dakika veriyorum. Tamamlayın lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ali Öztürk'le selamlaşarak cemevi önünden ayrılmışlardır.

Değerli arkadaşlar, bu tip hassas konuları siyasetin bir malzemesi yapmamak lazım. Konuşmanın başında da ifade etmiştim, biz Türk milleti olarak biriz, beraberiz, iriyiz ve diriyez ve hep birlikte Türkiye'yiz.

Ben İçişleri Bakanlığımızın bu bütçesinin bir kere daha hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Katırcıoğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli üyeler ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlarım.

Şimdi, arkadaşlar -bu yeni de değil tabii- Mecliste bu tür birbirini anlamadan konuşmalar çok oluyor, bir tanesi de biraz önce oldu.

Şimdi arkadaşlar, birisine "Teröre karşı mısın?" diye sorduğunuz zaman esasında o kişinin teröre karşı olmama ihtimalini de aklınızda tutuyorsunuz demektir tıpkı şu gibi: "Çikolata sever misin?" diye sorsam bu soruyu sorarken o kişinin çikolata sevmeme ihtimalini düşünerek bunu sorarım zaten, yoksa sormama gerek yok, çikolatayı veririm.

Dolayısıyla da...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yaptığı eylemler filan var Hocam.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hayır, ben kavramlardan bahsediyorum arkadaşlar.

Şimdi, dolayısıyla da yani bir kör dövüşüdür gidiyor. Böyle bir soru sorulmamalıdır; bir.

İkincisi: Bir arkadaşımız demin “illegal” dedi bizim için. Galiba kendisi gitmiş yani söyleyip gitmiş anlaşılır. Arkadaşlar, yani biz eğer illegalsek o zaman yani bize bir şey yapmanız lazım. Yani illegal bir partinin mensupları burada oturup da sizinle konuşabilir mi? İçişleri Bakanı burada, Emniyet mensupları burada, olabilir mi? Ya bu kadar anlamsız, niçin söylendiği bile belli olmayan bir cümleydi bence. Onu da geçelim.

Sayın Bakanı biz Demokrat Partinin yani adı “Demokrat” olan bir partinin başkanı olarak tanıdık; genç bir siyasetçiydi ve anladığım kadarıyla da geleneği olan bir partiden yeni bir damar açmayı düşünen ve ona ilişkin de bir mücadele içine girmiş olan bir kişi olarak tanıdık. Dolayısıyla da demin yine –galiba aynı arkadaş- güvenlikle ilgili bir cümle söyledi. Evet, güvenlik bir toplum için önemlidir ama özgürlük ve güvenlik dengesidir asıl önemli olan. Yani güvenliği siz çok baskıcı politikalarla da sağlayabilirsiniz. Önemli olan, bir yandan özgürlüğü tesis edeceksiniz bir yandan güvenliği sağlayacaksınız ve bunun dengesini tutturacaksınız. Ben Sayın Bakanın icraatlarını yakından takip etmeye çalışıyorum ve gördüğüm kadarıyla bu dengeyi tutturmadığımı düşünüyorum. Özellikle Halkların Demokratik Partisi söz konusu olduğunda Sayın Bakanın tavrı tümüyle antidemokratiktir. Yani bunun niçin böyle olduğunu anlamak da zor esasında ama Türkiye’de siyaset biraz böyle yapılıyor, hamasi laflarla, içi boş laflarla yapılıyor ve maalesef, Halkların Demokratik Partisini anlamaya yönelik bir gayret sarf etmeyen birçok milletvekilimiz var bu Mecliste. Demin yine MHP’den bir arkadaşımız bizi PKK’nın bir uzantısı olarak görmekten hiçbir... Yani böyledir diye konuşuyor, yani bir varsayım bile değil.

Arkadaşlar, yani niye şunu anlamıyorsunuz: Biz Kürt meselesini sizden farklı düşünüyoruz, sizin yanlış yaptığınızı düşünüyoruz. Biz Kürt meselesinin uzun vadede böyle yapılarak bizim ulusal çıkarlarımıza aykırı olduğunu düşünüyoruz.

YAŞAR KARADAĞ (İğdır) – PKK sizi tükürüğüyle boğar be!

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Müsaade eder misiniz.

Bunu böyle düşünmeye hakkımız yok mu arkadaşlar ya? Ben mesela, rahmetli Turgut Özal’ın bir zamanlar ifade ettiği gibi, Kürt meselesinin başka türlü çözülebileceğine inanıyorum, inanamaz mıyım, böyle düşünemez miyim? Düşünebilirim. Dolayısıyla da bizim sizden farklı olarak Kürt meselesinde bir farklılığımızın olmuş olması bizim bu ülkenin seçilmiş milletvekilleri olduğumuz gerçeğini örtbas etmiyor. Dolayısıyla da siz nasıl buraya geldiyse biz de böyle geldik. Siz bu memleketi ne kadar seviyorsanız biz de o kadar seviyoruz. Sevmenin bir terazisi mi var? Sizin benden daha fazla bu ülkeyi sevdiğinizi nereden anlıyorsunuz, nasıl ölçüyorsunuz bunu? Böyle bir şey yok arkadaşlar. Ben kendime göre sizden daha fazla seviyorum diyebilirim belki, siz de bana “Ya, nereden çıkardın?” diyebilirsiniz. Tıpkı benim de size, nereden çıkardınız bunu -içimden söylüyorum- bizden daha fazla sevdiğinizi dediğim gibi. Dolayısıyla da arkadaşlar, bu konuları böyle konuşuyoruz.

Şimdi, iltisak meselesi var. Sayın Cumhurbaşkanımız bunu sıklıkla kullanıyor, maalesef kullanıyor. Esasında “iltisak” lafının bizim hukukumuzda girmesi sanıyorum 1 Eylül KHK’siyle gerçekleşti, 2016’da. “İltisak” lafı yoktu, “ilişkili” vardı, “irtibatlı” vardı falan filan ama “iltisak” yoktu. Peki “iltisak” niçin girdi? Arkadaşlar, hepimiz biliyoruz, yakın bir geçmişte de yaşadık, bir darbe teşebbüsü oldu Türkiye’de ve o zamanlar Adalet ve Kalkınma Partisi bizzatıhi içinde olduğu, insanların önyak

olduğu şeyleri bunlar her ne kadar siz onu ayırdıysanız da. Ama sonuç olarak bir kaos ortamı oldu ve bu kaos ortamından çıkabilmek için “iltisak” lafıyla binlerce insanı tutuklamak mümkün hâle geldi. Bu doğrudu, yanlış falan böyle bir şey söylemiyorum fakat “iltisak” lafını biraz uzatırsanız şöyle bir sorunla karşılaşıyorsunuz arkadaşlar: Hukukta kişi güvenliği belirlilik gerektirir, yani bir kişinin neyin yanlış olduğunu, neyin kusurlu olduğunu bilmesi lazımdır, ne yaparsa neyle karşılaşacağını bilmesi lazımdır ama “iltisak” lafında böyle bir anlam yok arkadaşlar. Herkese “iltisaklı” diyebiliriz. Bundan dolayı da şu andaki yargı sistemimiz maalesef öyle hâle geldi ki “iltisaklı” lafını da bir öteye götürüp “dirsek teması” böyle bir laf da çıktı, mahkemelerimizde savcılarımızın biri böyle bir beyanda da bulundu “dirsek teması içinde olduğundan dolayı terör örgütüyle” vesaire diye insanları gözaltına alıyorlar.

Şimdi, arkadaşlar, bakın, terör örgütü konuları bu kadar afaki laflarla geçiştirilecek meseleler değil; ben bunu Genel Kurulda da söylüyorum, bu ciddi bir meseledir. Şimdi, bakın, ben yine Genel Kurulda ettiğim bir lafı şimdi burada da edeceğim: Filipinler’de altmış, yetmiş yıl süren bir savaş vardı ve bu savaş sonucunda 120 bin insan öldü. Savaşın bir tarafı Moro İslami Kurtuluş Cephesiydi, bir tarafı da Katolik Hükümet tarafıydı ve bunlar bir özerklik çabasıydılar ve bir sürü mücadeleler verildi vesaire vesaire. Şimdi, arkadaşlar, 2019’un Ocak-Şubat ayıydı yanılmıyorsam, bu mesele tatlıya bağlandı ve işin ilginç tarafı bu meselenin tatlıya bağlanmasında en önemli rolü de Türkiye üstlendi arkadaşlar, Türkiye üstlendi. Türkiye orada taraflarla konuştu, ara buluculuk yaptı ve yeni bir anayasa üzerinde bir anlaşmaya vardılar, şu anda barış tesis edilmiş durumda. Dolayısıyla da birbirimize “Terörle iltisaklı.” vesaire dersek ben de çok rahatlıkla şunu söylerim arkadaşlar: Adalet ve Kalkınma Partisinde de terörle iltisaklı çok insan var. Şimdi, bu laf dokunmadı mı size? Dokunuyor değil mi?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hocam, bak, öyle değil şöyle...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bir dakika, bir dakika arkadaşım.

Dokunuyor. Çünkü arkadaşlar, ben hesapladım, oturdum...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Doğru değil, Adalet ve Kalkınma Partisi...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Arkadaşlar, boş verin, Adalet ve Kalkınma Partisi 47 milletvekili...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sadece şunu bilin...

BAŞKAN- Sayın Ekrem Çelebi, lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Siz eğer terörü desteklemiyorsanız...

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Dinleyin arkadaşlar...

BAŞKAN – Sayın Çelebi, lütfen...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Başkanım, önerimi söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, dinleyin.

BAŞKAN – Sayın Paylan, siz karışmayın.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Müsaade et ya, sen de konuşursun canım Allah Allah, daha söz almadan konuşursun.

47 milletvekilinizin Fetullah Gülen'e nasıl diyeyim, fotoğraf çekirtmekten tutun, ona nağmeler okuyan bir sürü konuşmaları oldu; bunlar kayıtlarda var ama bundan giderek ben şunu söylemekte kendimi haklı görmüyorum, Adalet ve Kalkınma Partisi FETÖ'cüdür, FETÖ'yle iltisaklıdır demeyi doğru bulmuyorum, tıpkı Halkların Demokratik Partisini terörle iltisaklı bulmanız kadar yanlış bir şey bu. Onun için de arkadaşlar...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hocam, bunu biz söylemiyoruz, bunu sizin kendi partiniz söylüyor.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ya, söyleyecekseniz vaktimi almayın, şurada bir iki dakikam kaldı zaten, Sayın Bakan buradayken derdimi anlatabayım.

Sayın Bakan, yani iyi şeyler de yapıyorsunuzdur mutlaka ama güvenlik meselesinin özgürlüklerle dengelenmesi lazım. Burada, özellikle, OHAL Kanunu kaldırılmış olduğu hâlde sanki Halkların Demokratik Partisi üzerine OHAL kurallarıyla gidiyorsunuz. Bu, yanlış oluyor. Dolayısıyla da -birçok arkadaşımızın- şu anda ya hapis hane ya gözaltında ya da tutuklu durumda bir parti olarak yaşamak zorunda bırakıyorsunuz bizi. Dolayısıyla da uzatmayayım ama şunu söylemek istiyorum: Biz terörle iltisaklı falan değiliz arkadaşlar, biz en az sizin kadar sivil siyaset yapan insanlarız, tamam mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - Arzumuz da sizden farklı olarak Kürtlerle ve diğer başka sesini duymadıklarımızla birlikte bir yeni Türkiye yaratmaktır, demokratik bir Türkiye yaratmaktır. Biraz çaba çıkarırsanız eğer, Hakların Demokratik Partisi ne söylüyor diye biraz çaba çıkarırsanız ben hepimize teşekkür etmiş olurum.

Teşekkür ederim.

(Oturum Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Ünal, buyurun lütfen.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcılarımız, değerli milletvekillerimiz, Sayın Emniyet Genel Müdürümüz, Sayın Jandarma Genel Komutanımız, Sayın Sahil Güvenlik Komutanımız, değerli bürokratlarımız, kıymetli basın mensupları; İçişleri Bakanlığımızın 2018 yılı kesin hesabı ve 2020 yılı bütçesini görüşmek üzere toplanmış bulunmaktayız. Hepinize saygılarımı sunuyorum.

Temel hak ve hürriyetleri esas alarak iç güvenlik, sınır, kıyı ve kara sularımızın muhafaza ve emniyetini sağlamak, etkili sınır yönetimi ve göç politikalarını oluşturma, kamu hizmetlerinin koordinasyonu ile etkin il ve ilçe yönetimi tesis etme, mahalli idarelerin hizmet standartlarını yükseltme, nüfus ve vatandaşlık hizmetlerini sunma ve sivil toplumu destekleme görevlerini insan odaklı olarak ifa eden İçişleri Bakanlığımız, gününden ve geleceğinden emin bir Türkiye için canla başla çalışmaya devam etmektedir. Ben bu vesileyle Sayın Bakanımıza, değerli yöneticilerimize ve kıymetli güvenlik güçlerimize bir kez daha şükranlarımı ifade etmek istiyorum.

Değerli hazırun, suç, insanlık tarihi kadar eski olan, toplumun huzur ve düzenini bozan en önemli etkidir. Gelişen teknolojiyle birlikte suç işleme oranları da artmakta ve suç türleri de değişmektedir. Suçların azaltılması için çareler her dönemde aranmıştır. Bakanlığımızın da suçların azaltılmasında, hatta önlenmesinde çok önemli işler başardığına inanıyorum. Ülkemizde asayiş suçlarının çoğunluğunu mala karşı suçlar oluşturmaktadır. Mala karşı suçlar içerisinde hırsızlık suçları ise yüksek bir orandadır; daha sonra, dolandırıcılık, mala zarar verme, gasp, yağma gibi suçlar gelmektedir. Hırsızlık ise en çok evden, iş yerinden ve oto hırsızlığı şeklinde gerçekleşmektedir. Özellikle evden hırsızlıkta 2017,

2018 ve 2019 yıllarını göz önüne aldığımızda çok büyük işler başarılmıştır. Devamlı azalan bir grafik oluşmakla beraber dünyaya örnek olabileceğimiz bir noktaya gelmiş bulunmaktayız. Bu konuda genel kolluğa yardımcı olarak devreye giren çarşı ve mahalle bekçilerimize bir parantez açmak istiyorum. Bu saydığım suçların azaltılması ve önlenmesinde büyük paylardan biri bekçilerimizdir. Çarşı ve mahalle bekçileri uygulamasının tekrardan devreye girmesi asayişin sağlanması konusunda çok başarılı işler gerçekleştirmiş ve aynı zamanda çok büyük bir caydırıcı unsur olmuştur. Ayrıca emniyet güçlerimizin etkinliğinin artırması noktasında son dönemdeki motosikletli polislerimiz sayesinde olaylara müdahale süremiz de oldukça kısalmaktadır.

Sayın Başkan, değerli Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; değinmek istediğim bir diğer konu ise kayyum meselesidir. Hepimiz görevlerimizi yaparken belli kurallara tabiyiz, bizler de seçilmiş kişileriz. Diğer bütün kuralları iptal eden, hükümsüz bırakan bir vasfımız yoktur ve olamaz. Bu kapsamda seçimden önce hakkında soruşturma açılmış kişiler halk tarafından seçildikten sonra soruşturmaları kendiliğinden düşmez. İçişleri Bakanlığınca haklarında terörle iltisakı sebebiyle dava, soruşturma ve kovuşturma olan belediye başkanları Anayasa'nın 127'nci maddesi ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 47'nci maddesine istinaden görevden uzaklaştırılmıştır, yerlerine Belediye Kanunu'nun 45'inci maddesi uyarınca belediye başkan vekilleri görevlendirilmiştir. Yapılan işlem bir açığa alma işlemidir, başkanlığın iptali değildir. Bu konuda yapılan eleştirilerde "Mahkeme kararı yok." denilmektedir fakat bu işlem, mahkeme kararı verilinceye kadar sürecin sağlıklı yürütmesi için yapılan bir işlemdir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekili arkadaşlarım; müsaadenizle İçişleri Bakanlığımızın görev alanına giren göç ve afet yönetimi konuları üzerinde değerlendirmelerimi de paylaşmak isterim. Hepinizin bildiği gibi Suriye iç savaşının patlak vermesi sonucu Türkiye ve Avrupa bir göç akınına uğramıştır. Avrupa ülkeleri konuya korku ve panikle yaklaşarak bir göç yönetimi politikası yerine salt güvenlikçi bir engelleme politikası izlemiştir. Göç yönetimi konusunda İçişleri Bakanlığımız, göç akınının en başından beri gerekli olan yasal ve kurumsal düzenlemeleri hızla hayata geçirerek insan odaklı bir göç yönetimi anlayışını ortaya koymuştur. Ülkemize göç eden Suriyelilerle ilgili yapılan ilk şey, kayıt altına alınmaları olmuştur. Bugün ülkemizdeki tüm Suriyelilerin biyometrik bilgileri mevcuttur. 2013 yılı Nisan ayında çıkarılan Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'yla yasal altyapı oluşturulmuş, ayrıca bu kanunda İçişleri Bakanlığına bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ve kurumlar arası koordinasyonun sağlanması ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla İçişleri Bakanlığı koordinesinde Göç Kurulu kurularak kurumsal düzenlemeler de hızla hayata geçirilmiştir. Öte yandan, göç meselesine uzun dönemli ve geniş bir bakış açısıyla yaklaşmanın bir tezahürü olarak Uyum Stratejisi Belgesi ve Ulusal Eylem Planı hazırlanmıştır. Göçü bu şekilde yönetmesinin yanı sıra İçişleri Bakanlığımız düzensiz göçle de en başından beri etkin bir mücadelenin içerisindeyiz. 2015 yılında 1.700 olan geri gönderme merkezi kapasitemiz şu anda 16 bindir, yıl sonunda bu sayının 20 bin olması amaçlanmaktadır. Özetle, bugün tüm dünya tarafından takdirle karşılanan Türkiye'nin göçmenlere olan yaklaşımı ve göçmen politikası İçişleri Bakanlığımız eliyle başarıyla yönetilmekte ve yürütülmektedir.

Değerli milletvekilleri, temas etmek istediğim diğer bir alan afet yönetimidir. Terör, asayiş, göç ve yönetimi kadar gündeme gelme de afet yönetimi konusunda da İçişleri Bakanlığımız son dönemde çok ciddi yapısal adımlar atmakta ve bu alanda âdeta bir zihniyet devrimi gerçekleştirmektedir. Hepimizin de çok iyi bildiği gibi, ülkemiz, gerek deprem gerek sel olsun ciddi bir afet riskinin söz konusu olduğu bir coğrafyada bulunmaktadır. Bu riski maalesef 99 depremi ve 2011 Van depremiyle acı bir şekilde hatırladık. Ülke olarak gerek kurumsal gerek mevzuat alanında bir dönüşüm yaşadık. Son olarak da yıl içindeki 5,8'lik İstanbul depremiyle tüm ilimiz bu konuya yoğunlaştı ancak bu durum maalesef birkaç gün sürdü. Afet konusunda böyle bir yanlısamız var, çabuk unutuyoruz, bu konuda farkındalık seviyemiz düşük fakat İçişleri Bakanlığımız ve ona bağlı bulunan AFAD,

afet yönetimi konusunun önemli unsurlarından olan toplumsal farkındalık seviyesinin yükseltilmesi ve afet yönetiminde koordinasyonun sağlanması konusunda son dönemde çok ciddi faaliyetlere ve projelere imza atmaktadır. Keza Türkiye Afet Müdahale Planı yürürlüğe alınarak bu plan kapsamında tüm bakanlık kurum ve kuruluşların ve bunların taşra afette yerine getireceği görev ve sorumluluklar tanımlanmış olup böylece hem merkezî hem yerel düzeyde koordinasyonun sağlanması konusunda önemli bir düzenleme hayata geçirilmiştir. Ülke çapındaki 28 hizmet grubunun çalışmalarında 7 bakanlığımıza, AFAD'a ve Türk Kızılayına görev ve sorumluluklarını tanımlayan Türkiye Afet Müdahale Planı'yla ülkemizde entegre müdahale sisteminin temeli atılmış olup böylece ülkemizin afet müdahale sisteminin ilk aşaması hayata geçirilmiştir. Bu anlamda, sadece afet sonrası müdahaleyi kapsayan bir afet yönetim anlayışından modern, bütüncül bir afet yönetimi anlayışına geçilmiştir. Öte yandan, bu yeni afet yönetimi anlayışının ve zihniyet dönüşümünün bir yansıması olarak 6 stratejik adım belirlenmiş ve bunlardan ilki olan Afetlere Hazırlık Yılı kampanyası da temmuz ayında başlatılmıştır. Daha sonraki adımlar, afet yönetiminde özel sektör ve bireysel katılımı içine alan gönüllülük sisteminin hayata geçirilmesi, afet koordinasyon sisteminin kurulması, tatbikatların artırılarak alışkanlık hâline getirilmesi gibi kritik konu başlıklarından oluşmaktadır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyelerimiz; izninizle son olarak 112 çağrı hizmetleri mevzusuna değinerek sözlerime son vermek istiyorum. Temelleri 2003 yılında atılan bu sistemle farklı acil yardım çağrıları için kullanılan 7 kuruma ait acil çağrı numaraları tek numara altında, 112'de toplanmakta ve tek bir telefonla acil bir durumda olay yerinde olması gereken tüm ekipler haberdar edilerek hem olaya müdahale hızı artırılmış hem de kurumlar arası koordinasyon sağlanmış olmaktadır. Geline aşamada 44 ilimizde 112 acil çağrı merkezi faaliyete geçmiş bulunmaktadır. Öte yandan, geliştirilen yeni nesil 112 yazılımıyla 81 ilde veri yedeklemek yerine 2 veri yedekleme merkezinde veriler yedeklenmektedir. Böylece 81 il için toplam 1,8 milyar Türk liralık maliyet, yeni sistemle beraber 770 milyon Türk lirasına çekilmiştir.

Bu hususta emeği geçenlere tekrardan teşekkür ediyor, Bakanlığımız bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor; Sayın Bakanım, şahsınızda sizi ve tüm çalışanlarınızı terörle mücadele konusunda göstermiş olduğunuz üstün başarı için kutluyor, saygılarımı sunuyorum. Allah hepinizden razı olsun, bütçemiz hayırlara vesile olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ünal.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Değerli arkadaşlar, İçişleri Bakanlığının bütçesi üzerinde görüşüyoruz. İçişleri Bakanlığı iç güvenlik politikalarının ve uygulamalarının sorumlusu olan Bakanlıktır. Dolayısıyla görüştüğümüz bütçenin sahipleri ülkemizin güvenliği açısından önemlidir.

Aslında insanlık tarihine baktığımızda, devletleri var kılan ana sebeplerden birinin güvenlik olduğunu görmekteyiz. Yeryüzünde 5 bin yıldır devletler var. Daha doğrusu, insanlık tarihinin yüzde 99'unda devlet yoktur, sadece son yüzde 1'lik tarihinde vardır, 5 bin yılı ifade eder ve bu 5 bin yılı ortaya çıkaran ana gerekçelerden biri güvenlidir, insanların kolektif ve ortak ihtiyaçlarını karşılama zaruretidir. Ancak devletlerin ortaya çıkmasıyla birlikte başka bir güvenlik sorunu da birlikte doğmuştur, o da devlet erkini kullananların kendi tebalarına yaptıkları zulümlerdir ve insanlık tarihi boyunca, insanlar, kendi devletlerinden çektikleri acıları hiç kimseden çekmemişlerdir. Bu nedenle, binlerce yıllık devlet deneyimi sonrasında ortaya anayasalar çıkmıştır, anayasa hareketleri başlamıştır. Özellikle gerçek anlamda demokratik nitelikli anayasaların bulunduğu ülkelerde anayasaların temel işlevi kendi vatandaşlarını devletine karşı korumak üzerine kurulmuştur. Nitekim, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na da baktığımızda, iki ana bölümü vardır, birinci bölümü temel hak ve

özgürlüklerden bahseder ve doğrudan doğruya vatandaşları kendi devletlerine karşı korumayı hedef alır. Bakıyoruz, bizim Anayasa'mızda kişinin dokunulmazlığı, angarya yasağı kişilerin yargı kararları dışında hürriyetlerinden yoksun bırakılmamasıyla ilgili düzenlemeler, özel hayatın gizliliği, konut dokunulmazlığı, haberleşme hürriyeti, basın özgürlüğü, toplantı ve gösteri düzenleme özgürlüğü, çocuk hakları, çalışma hakları, grev, sendika hakları gibi maddeler, doğrudan doğruya vatandaşların devletin de bazı engelleyemeyeceği haklara da sahip olduğunu ve devlete karşı korunmalarını amir hükümlerdir.

Anayasaların kurumlarla ilgili bölümü de yine aynı şekilde özü itibarıyla vatandaşları korumaya yöneliktir. Bizim Anayasa'mızda da yasama, yürütme, yargı erklerinin nasıl düzenleneceğiyle, karşılıklı denge ve kontrol mekanizmalarının nasıl kurulacağıyla ilgili maddelerin tamamı yine aynı şekilde vatandaşların temel hak ve özgürlüklerinin korunacağı bir yönetim tarzının ortaya çıkarılmasına yöneliktir. Dolayısıyla, devlet erkini, gücünü elinde bulundurmamak demek, bunu keyfi kullanmak, kendi şahsi ihtirasları, kompleksleri için alet hâline getirmek demek değildir ve bu hakkı asla vermez. Burada hassas bir denge vardır ve bu dengenin her zaman gözetilmesi gerekmektedir.

Türk tarihine baktığımızda da aynı şeyleri görürüz. İki bin iki yüz kırk yıldır yeryüzünde onlarca Türk devleti kurulmuştur ve bu Türk devletlerinin nasıl yönetildiklerine baktığımızda, işte birtakım devlet felsefesiyle ilgili yayınların, düsturların devlet yönetenlerin önünde hâkim bir metin olarak durduğunu görüyoruz ve aynı zamanda Türk devletlerinde gördüğümüz adaletnağmeler de bu işlevi yerine getirmek üzere düzenlenmiştir. Her padişah tahta çıktığı zaman devleti adaletle idare edeceğini yazılı emirlerle bütün kamu görevlilerine bildirmektedir, buna "adaletname" diyoruz. Aynı zamanda bu adaletnameler kamu görevlilerinin de adaletle idare etmesine yönelik direktifleri içermektedir. Nitekim, Osmanlı Devleti'nin ilk kuruluşuyla ilgili olarak Şeyh Edebalı'nın Osman Gazi'ye nasihatini hepimiz biliriz. Cenabi, meşhur, Süleymaniye'de el yazması nüshası bulunan tarih kitabında Şeyh Edebalı'nın Osman Gazi'ye nasihatinden bahsederken şu ifadelerle rastlıyoruz, Osman Gazi'ye şöyle hitap ediyor Şeyh Edebalı: "Ey oğul, devlet kurdun, saltanatını ilan ettin. Şimdi beysin. Bundan sonra öfke bize, uysallık sana; gücenciklik bize, gönül almak sana; suçlamak bize, katlanmak sana; âcizlik, yanlış bize, hoşgörmek sana; geçimsizlik bize, adalet sana; kötü göz, şom ağız bize, bağışlamak sana." diye ifade ediyor. Dolayısıyla, iktidarda olmak, devlet gücünü elinde bulundurmamak hoşgörüyü gerektirir. Ben bazen izlediğim zaman, sanki biz iktidardayız da iktidardaki arkadaşlar muhalefette gibi hissediyorum. Bu, ne Türk devlet tarihî geleneğine uygun bir tavidir, yaklaşım tarzıdır ne de devletlerin ortaya çıkışıyla ilgili temel prensipleri özümsemeye bağlantılı bir durumdur.

Değerli arkadaşlar, burada güvenliği konuştuğumuza göre, en temel konulardan biri, Adalet ve Kalkınma Partisinin parti programında da ifade edildiği biçimiyle, kimimizin "Kürt sorunu" kimimizin "terör sorunu" dediği konudur yani ülkemizin en temel meselelerinden biri budur. Bu konuyla ilgili olarak, duyguları coşturarak bir yere varılamayacağı kanaatindeyim. Elbette ki toplumdaki milliyetçilik duygularını yeşertmek için bazı çabalar harcanabilir ancak devleti idare edenlerin görevi tüm ülkede huzuru, barışı sağlamaktır. Yaptıkları işlerin de eylemlerinin de söylemlerinin de ülkede hangi fay hatlarını tetiklediğini, hangi kırılmalara yol açabileceğini düşünmeleri gerekir diye düşünüyorum. Bu yapılmadığı takdirde yanlış olur.

Son zamanlarda filozoflar öznel ve nesnel gerçeklikler yanında bir üçüncü gerçeklik daha keşfetmişlerdir. Bu üçüncü gerçeklik şudur: Özneler arası etkileşimin ortaya çıkardığı gerçeklik yani belli bir grup kendi arasında bazı kavramları, söylemleri, düşünce biçimini o kadar çok tekrar eder ki bu tekrarlar sonrasında o bir gerçekliğe dönüşür. Mesela tarihin fi tarafında bir toplum bir öküze tapmaya

başlar, yeri göğü o öküzü yarattığına inanmaya başlar. Hâlbuki bunun hiçbir gerçeklikle ilgisi yoktur ama onlar açısından sürekli işlenen bir kültür olduğu için, bu, nesnel gerçeklikten de daha güçlü bir gerçeklik hâline gelir, öznel gerçeklikten de daha büyük bir gerçeklik hâline gelir.

Şimdi, eğer ülkenin sadece bugünlerini düşünmüyorsak, elli yıl sonra, yüz yıl sonra, bundan on yıl sonra bugünkü yaptıklarımızın ülkenin geleceğine hangi tahribatları vereceği hesaplanıyor, kurgulanıyorsa ona göre yönetmek lazım. Yoksa duygularımıza kapılarak, heva ve heveslerimizi tatmin etmek maksadıyla bulunduğumuz koltukları bir üstünlük vesilesi saymak suretiyle iş yaptığımız zaman belki kısa dönemde yönetim dönemlerimizde başarılı olabiliriz, bazı sorunların üzeri kapatılabilir, sonlandırılabilir ama onların tekrar yeşerdiği takdirde hangi sorunları ortaya çıkaracağını ve bugün yaptıklarımızın gelecekte nasıl büyük bir felakete dönüşeceğini de gözlemek ve ona göre tedbirli davranmak gerekir diye düşünüyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu bağlamdan baktığımızda bazı tabuları değiştirmemiz lazım. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Türkiye Büyük Millet Meclisinde sükûnetle her konuyu tartışmalıyız ve birbirimizi anlama çabası içerisinde olmalıyız. Bir konuyu ortaya attığımızda herkes kendi tabularına göre onu tartışılmaz ve konuşulmaz hâle dönüştürse sistemin çözüm üretme yeteneği de ortadan kaybolur. Bu yeteneği ortadan kaldıramayız. Devlet erkânın da sürekli “think tank”ler yapmak suretiyle aykırı ve tabu kabul edilen varsayımları bile yıkarasına ülkenin bugünü ve geleceği ne olacak diye tartışması lazım.

Şimdi, benim en fazla dikkatimi çeken noktalardan biri, Kürt meselesinde ne yapıyoruz? Yani Hükümetin izlediği politika ne kadar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir saniye efendim, ilave süre veriyorum.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yasal zemini bastırarak suçlayarak, yok ederek faydalı mı oluyoruz ülkemize yoksa bu daha büyük yanlışları mı tetikliyor? Veya işte, çok bahsediyor arkadaşlar, Suriye’de PYD ile bağlantılı olarak, PYD’nin Suriye devleti içerisinde legalleşerek yeni bir sürece girmesi mi daha faydalı yoksa Amerika’nın kucağında durması mı daha faydalı? Bunu test etmemiz lazım. Birçok açıklama yaptılar; mesela diyorlar ki: “Biz silahlarımızı Suriye ordusuna devretmeye hazırız. Demokratik bir yönetim kurulduğu takdirde o yönetimin içerisinde yer alabiliriz.” Böyle bir yapıyı Amerika’nın kucağında tutup terörize etmeye çalışmak mı Türkiye açısından daha faydalı bir politikadır yoksa kendi buldukları ülkelerde legalleşmesini sağlamaya çalışmak mı daha faydalıdır? Bunun konuşulması lazım bence. Ama tabuyu baştan koyarsınız, hiçbir şey konuşulmaz, hiçbir şey tartışılmaz. “Bunu yok etmek lazımdır.” dersiniz yok edip etmemek bir tarafa, yok ettiğiniz zaman sonradan, daha sonraki safhalarda nasıl patlayacağını, nasıl sorunlar çıkaracağını da gözden geçirmek lazım veya Türkiye’de demokratikleşmenin her şeyin çözümü olduğuna inanıyorum ama maalesef, Türkiye en kritik döneminde Anayasa değişikliği yapmıştır ve Türkiye’nin demokratik niteliğine zarar vermiştir, tek bir kişinin bu ülkedeki bütün erklerle hükmeder hâle gelmesine yol açmıştır. Böylesine bir yapılanma, böylesine bir antidemokratik veya demokrasinin oldukça zayıfladığı bir yönetim tarzının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayınız.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - ...ülkenin güvenlik sorununa nasıl etki edeceği, hangi fay hatlarını çatlatacağı ve bu sorunu hangi boyutlara ulaştıracağı bu ülkenin düşünen her insanının kafaya yorması gereken bir meseledir ve herkesten fazla da Parlamentonun, bakanlıkların, bu ülkede var olan güvenlik kuruluşlarının en fazla da bu konuları tartışması lazımdır diye düşünüyorum. Körler ve sağırılar diyalogu son derece yanlış ve ben burada elektrikli ortamlar ortaya çıkarmanın da ülkeye zarar verdiği kanaatindeyim çünkü basına yansıyor bu tartışmalar. Bunlara yol açmadan, sükûnetle, suhuletle, konularımızı karşılıklı birbirimizi dinleyerek halletmemizin faydalı olduğunu düşünüyorum ve bu duygular içerisinde, İçişleri Bakanlığımızın bütçesinin İçişleri Bakanlığı mensuplarına ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Keşir, buyurun lütfen.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle trafikle ilgili verdiğiniz bir rakamla ilgili duygularımı ifade etmek istiyorum. “1 puanlık bir düşünüş dahi 752 canın kurtulması demek.” dediniz, bu benim için çok anlamlı çünkü 19 yaşında, yaya iken çok talihsiz bir kazada kız kardeşini kaybetmiş bir milletvekiliyim ben. Fakat şöyle bir durum var yani vaktinde bizim acı bir tecrübemiz var ama zaman zaman sahada da hâlâ gördüğümüz bir konu: Özellikle, Denetimli serbestlik yasasından sonra ölümle ya da ağır yaralamayla biten trafik kazalarındaki cezalar kamu vicdanını yaralıyor Sayın Bakanım. Yani üç gün, beş gün kalıp Denetimli Serbestlik Yasası’ndan kaynaklanan, işte, altı yıla kadar olan cezalar özellikle kaybı yaşayan aileler nezdinde kamu vicdanını yaralıyor. Umuyorum bu konuda bir çalışmanız var. Bu konuyla ilgili kamuoyunda bir beklenti de olduğunu size ifade etmem lazım.

Diğer bir konu AFAD’la ilgili. Biliyorsunuz, temmuz ayında sizin de çok yakından takip ettiğiniz bir sel felaketi yaşadı Düzce. Sayın Bakan Yardımcımız, sizler, AFAD, Jandarma teşkilatınız, Emniyet teşkilatınız özellikle ilk yirmi gün hakikaten gece gündüz çalıştılar ve ben sizin şahsınızda tüm ekibinize teşekkür etmek istiyorum. Biz devletin büyüklüğünü o sel felaketindeki yaraları sarmaya çalışırken arama kurtarma faaliyetlerinde gördük. Ekibinize de buradan teşekkür etmek istiyorum.

Bugün 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü, 25 Kasım da Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü. KADES Projenizin yaklaşık 350 bin kadın tarafından görülmüş, fark edilmiş olması önemli bir uygulama. Dünyada örneklere baktığımızda, özellikle kadına yönelik şiddetle mücadelede örneklere baktığımızda multidisipliner bir yaklaşım söz konusu. Bir örnek vereyim: Belçika’da yaklaşık 36 kurum iş birliği içinde çalışıyor. Hemen hemen pek çok sosyal sorunda olduğu gibi bu konuda da asla tek bir bakanlığın yani tek Aile Bakanlığının tek İçişleri Bakanlığının konusu değil bu. Onun için bu multidisipliner yaklaşıma da ciddi katkı sağlayacağını düşünüyorum Aile Bakanlığıyla ortak projelerinizi de görerek. Bunu da buradan ifade etmem lazım.

Aynı zamanda, bir veri paylaşacağım Sayın Bakanım sizinle, gençleri bekleyen bir tehlikeyle ilgili bu husus: 2016 yılında Avrupa Birliğinin İnternet İzleme Kurumu bir araştırma yapıyor ve bir rapor yayınlıyor, İnternet Watch Foundation tarafından yayınlanan bir rapor. Çocukları istismar eden, cinsel istismar içerikli internet sayfalarının büyük bir çoğunluğu Avrupa merkezli. Bu yayınların yüzde 92’si Hollanda, Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Fransa ve Rusya’dan geliyor yani biz eğer bugün Çocuk Hakları Günü’nde çocukların cinsel istismardan korunmasını konuşacaksak artık, yeni dünyanın ne yazık ki böyle bir gerçeği var, sanal araçlar üzerinden, medya araçları üzerinden çocuklarımızı bekleyen ciddi bir tehlike bu ve bu adı geçen ülkelerden gelen bir tehlike. Bunun da sizin kayıtlarımızda olmasını isterim. Tabii, şunu da söylemem lazım: Hem Dünya Çocuk Hakları Günü olması hem de

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü'nün yaklaşması... Tabii, şurada birkaç fotoğraf var, size ve milletvekillerimize göstermek istiyorum bunu: Bakınız, bilmediğiniz şeyler değil bunlar, bilmediğiniz fotoğraflar değil. Buradakiler hem çocuk hem kadın; bu çocuklar PKK/YPG tarafından zorla dağa kaçırılan, tecavüz edilen, zorla kürtaja zorlanan kadınlar. Erkek çocukları da var, ben şimdi bir rapordan onların verilerini okuyacağım size. Bunlar çocuk ve kadın değil mi? Bu "Sırtımızı YPG'ye dayadık." diye iftihar edenlerin, her dakika çocuk hakları ve kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilgili söz söyleyenlerin ne yazık ki bu konuda bu çocuklarla ilgili tek bir açıklamalarını okumadık.

Bakın, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün 2014'te ve 2019'da 2 ayrı raporu var. "2014'te Suriye'de PYD'nin Hak İhlalleri" başlığı altında yayınlanan raporunda PYD'nin çocukları silahlı örgütte kullandığı tespit ediliyor 2014 yılında. 2019 yılında "Çocuklar ve Silahlı Çatışmalar" raporu yayımlandı yine İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün; 2013 yılından bu yana YPG/PKK'nın çocukları silahlı çatışmada kullandığı belgelendi. 2016 yılında 46 çocuk iken bu, ne yazık ki 2017 yılında 224 çocuğa çıktı sayı. Yine, YPG ve PKK'nın bir başka kolu olan SDG'nin bünyesinde çatışmada kullandığı insanların yüzde 40'ının kız çocuğu olduğu, bunların yüzde 20'sinin de 15 yaş altında olduğu, 119 kız çocuğunun da aktif çatışmalarda yer aldığı tespit edildi. Özellikle 15 yaş altı olmasını buradan tekrar vurguluyorum. Her fırsatta, özellikle erken evlilik ve çocuk istismarı konusunda konuşanların ne yazık ki büyük bir kısmının bu konuda hiç ağzını açmadığını görüyorum, bunu da hayretle izliyorum. Bunlar çocuk değil mi? Bunlar kadın değil mi? Yapılan, silahlı çatışmaya zorlamak, tecavüz; hatta bir veri daha vardı, şimdi vakit almayayım, ona girmeyeceğim ama erkek çocuklarının PKK kamplarında ve dağlarda uğradığı tecavüzleri de ifade eden bir rapor.

Burada bütçe görüşmeleri başladığından beri Kürtlerin haklarıyla ilgili tartışmalar yürüyor. Bazen kullanılan dille ilgili karşılıklı atışmalar oluyor ama bu çocukların büyük bir kısmı Kürt çocuğu, Yezidiler, Ezidiler de var içinde ve bu çocuklarla ilgili ben -yaklaşık on beş gündür yoğun bir şekilde sürüyor buradaki toplantılar, geçmişte de oldu- tek kelime duymadım, Kürtlerin haklarıyla ilgili havanda su dövenlerin bu konuyla ilgili söylediği bir tek cümlesini duymadım. Dünya Çocuk Hakları Günü'nde ben bunu burada kayıtlara geçirmek istiyorum.

Sayın Bakanım, son söz olarak, geçmiş dönemde de vali, kaymakam, emniyet müdürü, Emniyet teşkilatı, Jandarma teşkilatı başta olmak üzere, Bakanlığınız bünyesinde bu devletin ayakta durması, bu milletin bekası için canını veren, kanını veren tüm şehitlerimizi de buradan rahmetle anıyorum ve bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

(Oturum Başkanlığına Kâtip Şirin Ünal geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Bakbak...

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekillerim, Bakanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin terörle mücadeleyi yoğun olarak sürdürdüğü, sadece Türk milletinin değil, mazlum coğrafyaların huzur ve güvenliği için seferber olduğumuz bir dönem yaşıyoruz. Türkiye, bölgesinde huzurlu bir yer hâline gelirken terörle mücadele konusunda da tarihi bir başarı yakaladık. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde ülkemiz hem sahada hem masada kazanan bir ülke konumuna erişti. Ordumuz, sahada büyük bir özveriyle mücadelesini sürdürürken milletimizin desteğiyle Hükümetimiz de askeri başarılarımızı diplomatik zaferlerle taçlandırdı.

Sayın Bakanımız açıkladı, yurt içi terörist sayısı 2016'dan bugüne azalış trendine girmiş, 2.500'li seviyelerden bu ay itibarıyla 550'li rakamlara gerilemiştir. Örgüte katılım 2014 yılındaki 5.558 seviyesinden her yıl azalarak 2019 itibarıyla 108'e düşmüştür. Bu sayılar topyekun etkin ve kararlı mücadelemizin vermiş olduğu bir sonuçtur. Teröre destek verenler bu sonuçtan memnun kalmayabilir ama biz bu ülkenin bekası, güvenliği, huzuru için canımızı dişimize takıp tek bir terörist kalmayıncaaya kadar mücadelemizi sürdüreceğiz ve terörün kökünü kazıyacağız.

Değerli milletvekilleri, bu ülkenin huzurunu bozmaya yönelik odaklar sadece terörle değil, uyuşturucuyla da bedenlerimizi zehirleyip ülkemizin yarınlarnı karartmanın peşindedir. İçişleri Bakanlığımız başta olmak üzere tüm bakanlıklarımız bu konuda etkin bir mücadele sürdürüyor. Uluslararası uyuşturucu raporlarına göre 15-64 yaş aralığında milyon başına düşen madde bağımlılığı ölüm rakamları dünya ortalaması 35, Amerika Birleşik Devletleri ortalaması 329, Avrupa Birliği ortalaması 23, Türkiye ortalaması ise 2017 yılında 17,2 iken geçen yıl bu rakamı 11,4'e düşürmeyi başardık. Bakanlığımızın bu konudaki özverili çalışmalarıyla, gerekli ekip ve teknik donanımla uyuşturucu illetini ülkemizden tamamen sileceğimize inanıyorum. Bu konuda okullarımızda sağlanan güvenlik ve yapılan operasyonlardan dolayı ben başta Sayın Bakanımız olmak üzere Bakanlığımızın tüm çalışmalarına bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Bunun yanında, Bakanlığımıza aile içi şiddet olaylarında göç, sığınmacı, trafik eğitim, denetim faaliyetlerinde, güvenlik personeli ihtiyacının karşılanması gibi konularda göstermiş olduğu hassasiyetten dolayı teşekkür ediyorum.

Ben Gaziantep Milletvekiliyim. Gaziantep bir sınır şehridir, Suriye'yle sınırı olan bir şehirdir ve ilk sığınmacı geçişlerinde, Suriye geçişlerinde yakinen gözlemlediğim olaylarda elleri ayakları patlamış geçen insanlar ve kızlarını, çocuklarını Türkiye'ye geçirmek için uğraşan anneler vardı ve ilk çalışmalarda Karkamış, İslahiye, Nizip kamplarında, çadır kent ve konteyner kentle yerleşimler sürdürüldü. Daha sonra, şehir içerisinde de... Bugün, Gaziantep'te 350 bin civarında Suriyeli yaşamakta ve Bakanlığımız bu konuda eğitimden sağlığa, güvenlikten ticarete kadar pek çok alanda çalışmaları üstlendi. Bunları üstlenmek hiç de kolay değildi. Bunları yönetmek, şehir yaşayanlarıyla birlikte yönetmek hiç de kolay değildi. İçişleri Bakanlığımızın tüm birimleri, AFAD ve Göç İdaresi bu süreci çok iyi bir şekilde, hızlı bir şekilde yönetmeyle bunu sürdüren bir politika izlemiştir.

Ben bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Bakanımıza da teşekkür ediyorum yapmış olduğu çalışmalardan dolayı.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Vekilim.

Sayın Ök...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarım, çok değerli bürokratlar, çok değerli Komisyonumuzun üyeleri, milletvekili arkadaşlarım; ben de sizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle teşekkürle başlayayım. Bugün sabahki sunumunuzu izledik, gerçekten terörle, hem trafik terörüyle hem ülkemizin bütünlüğüne yönelik içerideki terörle hem de milletimizin sağlıklı bir şekilde ülkemizde yaşaması adına yaptığımız bütün çalışmalardan dolayı sizin nezdinizde, Başkanlığımızda ekibinize çok teşekkür ediyorum. Gerçekten, hem uyuşturucuyla mücadelede, her türlü cinayetle olan mücadelede, huzurun sağlanması adına birçok güzel projelere adım atıldı ve bunları rakamlarla da bildirdiniz ve o rakamlardaki düşümlere hepimiz şahit olduk.

Sayın Bakanım, tabii, bugün bütçenin üçüncü haftasındayız. Sürekli dile gelen kayyumlarla ilgili ben de birkaç söz söylemek istiyorum müsaadenizle. Evet, hepimiz burada seçilmiş kişileriz ama seçilmiş olmak hiç kimseye kurallara uymama hakkını tanımaz. Aynı şekilde seçilmeden önce hakkında soruşturma olan bir kişinin de seçildiği takdirde mevcut soruşturması kendiliğinden düşmez. Bu nedenle, haklarında terör bağlantısı sebebiyle -soruşturma, kovuşturma- belediye başkanları ilgili kanun gereği görevlerinden uzaklaştırılmıştır.

Konuyla ilgili yapılan çarpıtmalara da ayrıca bir açıklama getirmek istiyorum: Bu işlem kişinin başkanlığını iptal etme işlemi değildir, mahkeme kararı verilmeye kadar sürecin sağlıklı bir şekilde yürümesi için açığa alma işlemidir. Kişiler, hakkındaki davalar sonuçlanana kadar görevden uzaklaştırılır. Bu, adli bir uygulamadır.

Burada kesinlikle milletin iradesine vurulan bir darbe yoktur. Bizi, “Seçilmiş kişileri görevden alıyorsunuz, millet iradesini yok sayıyorsunuz.” diye suçlayanlara ben de sormak istiyorum:

Ağır ceza mahkemelerinde davaları devam eden kişileri aday yaparak ve seçtirerek neyi amaçladınız?

Hakkında kovuşturma, soruşturma veya tutuksuz yargılanma kararı olmayan hiç adayınız yok muydu? Ya da bütün bu olacakları bile bile, sonrasında kendinizi mağdur göstermek için mi bu kişileri aday yaptınız?

Bakın değerli arkadaşlar, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı seçilen Adnan Selçuk Mızraklı'nın, daha seçilmeden önce silahlı terör örgütü kurma ve yönetme, silahlı terör örgütüne üye olma, terör örgütü propagandası yapmak, suçu ve suçluyu övmek suçlarından hakkında devam eden 1 kovuşturması, 8 ayrı soruşturma dosyası vardı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl aday oldu? Milletvekiliydi.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Mardin Büyükşehir Belediye Başkanı seçilen Ahmet Türk'ün hakkında daha seçilmeden önce devam eden 2 kovuşturma, 4 ayrı soruşturma dosyası vardı.

Yine, aynı şekilde, Van Büyükşehir Belediye Başkanı seçilen Bedia Özgökçe Ertan'ın daha seçilmeden önce hakkında devam eden 1 kovuşturma, 6 ayrı soruşturma dosyası vardı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nilgün Hanım, geçen sene burada oturuyordu, burada.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - 3 kişi de göreve gelir gelmez belediye mevzuatında dayanağı olmayan sözde “Eş Başkanlık uygulaması” getirdiler ve bu kişiler seçildikten sonra da halkın ihtiyaçlarını karşılamak yerine bölücü terör örgütünün amaçlarını, ideolojik söylemlerini ve eylemlerini destekler nitelikte uygulamalarına devam ettikleri ve ayrıca belediyenin imkânlarını terör örgütünü destekleyecek şekilde yönlendirdiklerine ilişkin Bakanlığımızda birçok belgeler vardır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hani belge?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Biz bunu Afrin Operasyonu'nda da gördük. Oradaki çukurları gördük Afrin Operasyonu'yla birlikte. Bir şehrin belediye başkanı olacaksın, dibine kadar hendekler kazılacak ve bunu görmezden geleceksin! Ondan sonra da deniliyor ki “Bizim terörle nasıl bir ilişkimiz var?”

Ben size bir örgütten bahsetmek istiyorum. Düşünün, yüzlerce, binlerce masum kadını, çocuğu katledecek, öldürecek, öğretmeni, doktoru -bunları gördük yıllarca- katledecek, ondan sonra kızlarımızı zorla kaçırarak, gelecek, ondan sonra da “PKK sonuç.” diyecek burada bir vekil. Ben bunu reddediyorum, kesinlikle reddediyorum. Diyorsunuz ki: “Nasıl ilişkimiz var?” Sizin parti yöneticiniz gidip bu katleden... Bizim şehitlerimizi, masumlarımızı katleden kişilerin cenazelerinde gözyaşı dökken biz miydik?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – AK PARTİ’li vekiller katıldı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bunlara izin mi verecektik? Biz, burada bunları görevden almasaydık da ne yapseydik? Teşekkür mü etseydik? Burada öyle bir şey olmaz. Ben böyle bir şey görmüyorum. Hem böyle yapacaksınız, birçok masum katledilecek, bir şekilde ilişkiniz olacak, ondan sonra da burada gelip barıştan, sevgiden, kardeşlikten, kadından bahsedilecek! Ben anlamıyorum, böyle bir sevgi pıtırıcılığı yok. Ben açıkçası şunu düşünüyorum: Bizim aklımızla alay edildiğini düşünüyorum.

Biliyorum, Sayın Başkanım söz verirken sözlerimi böyle çok kısıtladı. O yüzden ben çok daha fazla konuşmak istemiyorum ama şunu söylemek istiyorum, bir kez daha altını çizmek istiyorum: Bizim asla Kürtlerle ilgili bir sorunumuz yok.

MENSUR IŞIK (Muş) – Bizim de yok Kürtlerle sorunumuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Gerçekten, burada herkes bugün söyledi, bin yıllık geçmişimiz var. Bizim sorunumuz teröristlerle ve bu terör konusunda, Sayın Bakanımızın da söylediği gibi, en son terörist bu ülkeden defolup gidinceye kadar mücadelemiz devam edecek. Ayrıca, sınırda da mücadelemiz devam edecek.

Aslında bu konuda da, biliyorsunuz bütün dünyaya Sayın Cumhurbaşkanımız ABD ziyaretinde çok güzel de cevap verdi. Amerika seyahatinde gerekli cevapları, bizim Kürtlere olan bakış açımızı çok net bir şekilde tüm dünyaya da ifade etmiştir.

Ben sözlerime burada son verirken operasyonlarda şehit düşen askerlerimize Allah’tan rahmet diliyorum, gazilerimize acil şifalar diliyorum. Şu an Barış Pınarı Harekâtı’nda bulunan askerlerimize de başarılar diliyorum. Bakanlık bütçemizin de hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Güneş, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, çok Değerli Bakanımız, çok değerli milletvekillerimiz, çok değerli bürokratlarımız ve basın mensuplarımız; ben de hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

2020 yılı İçişleri Bakanlığımızın bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Sayın Bakanım, sabahki sunumunuzda da gördüğümüz gibi ve hayatta da yaşadığımız gibi ve ülkemizde gerçekten de asayiş anlamında suçluların kısa zamanda yakalanması anlamında, AFAD hizmetlerinde, göç hizmetlerinde, trafik kazalarının önlenmesi adına pek çok hizmetler yapıyorsunuz. Allah sizlerden bin kere razı olsun.

Şimdi, sizden önceki konuşmacılar Türkiye’de sizin uyguladığınız politikaların güvenlikçi politikalar olduğunu ifade ettiler. Tabii, ben şunu sormak istiyorum: Türkiye, tam kırk yıldır bu terör örgütüyle, terör belasıyla mücadele etmektedir, binlerce canını yitirmiştir ve maddi kayba uğramıştır. Şimdi size sormak istiyorum: Avrupa ülkelerinde bu olayların onda 1’i dahi olsa bizim uyguladığımız politikalara göre kat kat daha fazla güvenlikçi politikalar uygulamaz mıydı arkadaşlar? Ve bugün, bir Fransa’da, bir Almanya’da en ufak bir asayiş olayı olduğu zaman çok aşırı güvenlik politikaları uygulanır. Biz bugün Türkiye’nin her yerinde yirmi dört saat sokaklara çıkabiliyorsak, can güvenliğimizi temin edebiliyorsak bunda gerçekten de Sayın Bakanımıza ve ekibine çok şey borçluyuz, Allah razı olsun diyoruz.

Şimdi, diğer taraftan, Sayın Bakanımız terörle o kadar güzel mücadele ediyor ki terörü hem içeride hem dışarıda kurutuyor. Nedense teröre vurduca başkalarının kimyası bozuluyor; bir bakıyorsun Avrupalıların kimyası bozuluyor, bir bakıyorsun İsrail’in kimyası bozuluyor, bir bakıyorsun Amerika’nın kimyası bozuluyor. Ya, bunların kimyası niye bozuluyor diye baktığımız

zaman, esas bunun altında ne var, onu görmek lazım arkadaşlar. Bizim Kürtlerle hiçbir problemimiz yok ve hepimiz kardeşiz arkadaşlar. Türkiye’de Kürtlerin problemleri olmuş mudur, sorunları olmuş mudur? Olmuştur. Türklerin de problemleri olmuştur, sorunları olmuştur. Bunlar AK PARTİ iktidara geldikten sonra önemli bir ölçüde giderilmiştir. Yani kendi dillerinde konuşması, şarkı söylemesi, Kürt dilinin üniversitelerde okutulması anlamında, bu anlamda radyo ve televizyonların kurulması gibi pek çok adımlar atılmıştır, biz bunlara karşı değiliz, Kürtlerin problemlerinin çözülmesine karşı değiliz arkadaşlar. Biz, Kürt problemleri adı altında ülkemizi bölmeye çalışan ve Marksist Leninist ve dinsiz bir terör örgütünün başkaları tarafından kullanılmasına karşıyız arkadaşlar. Ve dolayısıyla da şimdi burada, tüm siyasi partilerimiz neticede Türkiye’nin geleceği için en iyi hizmeti vermeye çalışıyorlar fakat burada bir partimiz dedi ki: “Ya, siz bizi ayrı tutuyorsunuz.” Şimdi şöyle bir şey soruyorum size arkadaşlar: Türkiye’nin hakkında diyelim ki Amerikan Senatosundaki olmayan, sözde Ermeni tasarısını Türkiye Cumhuriyeti Parlamentosu kınayıp da bunu kınamayan bir parti varsa, diğer taraftan da Türkiye’nin güvenliği açısından barış operasyonu yapıp da bu barış operasyonuna katkı vermeyen parti varsa ve diğer taraftan, terörle mücadelede hiçbir gün Türkiye’nin yanında yer almayan bir parti varsa buna siz ne dersiniz arkadaşlar? Bu, Türkiye partisi olabilir mi? Vatandaş bunu görmüyor mu arkadaşlar? Ve dolayısıyla da bu arkadaşların esas soruyu kendilerine sorması lazım.

Diğer taraftan, Sayın Cumhurbaşkanımız bu ülkedeki insanların kanı akmasın, barış ve kardeşlik bozulmasın diye çok önemli ve çok riskli olmasına rağmen adımlar attı ama siz bunları berhava ettiniz. Siz, kendi aklınızı kullanacağınıza başkalarının aklıyla hareket ettiniz ve bunu berhava ettiniz Erol Hocam.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ne yaptık ya?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ve dolayısıyla da şimdi bunlardan hiç yakınmanıza gerek yok arkadaşlar. Eğer siz Türkiye’nin yani Kürtlerin problemlerini baz alıp, tüm Türkiye’nin problemini baz alıp siyaset yapsaydınız ve diğer taraftan, sadece başka mihraklara kendinizi dayamamış olsaydınız belki de bugün bu problemlerin çoğunu yaşamayabilirdik arkadaşlar. Onun için sizin kendinizi daha çok sorgulamanız lazım.

Sayın Bakanım, ben görüyorum ki vatandaşlarımız sizden son derece memnudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ve uyguladığımız politikaların doğru olduğuna çok büyük bir kesim inanmaktadır, az bir kesim rahatsız olsa da bunlar hiç önemli değil. Allah çıktığımız yolda yâr ve yardımcınız olsun diyorum.

2020 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarım, değerli milletvekilleri, Komisyonunda görevli bürokrat ve uzman arkadaşlarım; Türkiye Cumhuriyeti devletinin lokomotif bakanlıklarından biri olan İçişleri Bakanlığı 2020 bütçe görüşmelerinin hayırlar getirmesini diliyorum.

Güvenlik her yaşta ve her koşulda tüm insanlık için birinci sıradaki ihtiyaçlarımızdandır. Ülkemizde içte ve dışta yaşanan münferit olaylar dışında, özellikle son yıllarda planlı, organize birtakım eylem ve kalkışmalara da şahit oldu. Fakat ne mutlu bize ki tarihimiz, kültürümüz, değer yargılarımız,

inançlarımızla oluşan millet kimliğimizle bir ve beraber olabilmeyi başarabildik. Gücümüze güç katarak, birliğimizi bozmak isteyenlere müsaade etmedik. Diğer milletvekili arkadaşlarımız ve Sayın Bakanımızla da ortak paydamız, atalarımızdan miras kalan değer ve emanetlere sahip çıkarak gelecek nesillere aktarabilmek temel hedefiyle düşünerek çalışmalarımızı hep bu çerçevede şekillendirdik ve bu değer bilinciyle aynı çatı altında Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde birleştik. Bu ülkeye bir borcumuz var, vekâleten üstlendiğimiz milletimizin haklarına hiçbir düşünce ve “izm”in zarar vermesine müsaade etmeyeceğiz.

Sayın Bakanımızın İçişleri Bakanlığı gibi zor ve meşakkatli ve bir o kadar da sorumluluk isteyen bu görevde başarılarına şahit olduk, bundan sonra da kendisi ve tüm Emniyet teşkilatıyla birlikte neler yapabileceğini bizler tahayyül edebiliyoruz. Küçük çocukları dağa kaldıran örgütlerin inlerine girerek teröristleri nasıl dağıttığına, insansız hava araçlarıyla ülke sınırimızın içinde ve dışında teröristlerin hareket kabiliyetini nasıl sınırladığına, uyuşturucuyla mücadelede yıllar ilerledikçe kullanım ve olumsuz sonuçlarının azaldığına, yerel yönetimlerin görev ve sorumlulukları dışında ve ülke menfaatlerini hiçe saymaları durumunda nasıl halkın ve haklının yanında durduğuna, güzel vatanımdaki terör eylemlerinde gözle görülür düzeydeki azalmaya, mevcut ülke sınır komşularımızı sürekli değiştirmek isteyen güçlere “ ‘Benimle ilgili değil.’ deme lüksüm yok.” diyerek karşı duruşuna ve milletin menfaatlerini önceleyerek çalıştığına ve müdahalelerine tanık olan sıradan bir vatandaş olarak benim evlatlarıma anlatacağım anekdot var hafızamda. Milletvekili olmamın çok ötesinde, bir kadın ve anne olarak, özellikle küçük yaştaki kız çocuklarını dağa kaldıran, dağdaki terörist elebaşlarına peşkeş çeken bir siyasi anlayışın, onların uzantılarının karşısında yapılabilecek her şeyi yapmış olan Bakanım bir kez daha, en azından 9 yaşındaki kızım adına teşekkür ediyorum.

Bu bağlamda, devletimiz dünyaya panoramik bir gözle bakarken ve keskin sınırlarını ne istediğini bilen bir profesyonellelikle çizerken sorumsuzluk köşesine çekilen ahkâm yetkililerinin şuarsuz cümlelerinin temsiline soyunmasını ilkesiz bir kaygı hâli ve başkaldırı olarak yorumluyorum. Yaslandığınız, beslendiğiniz, sürüklendiğiniz yer her neresiyse yol alamayacağınızı anlayabilmelisiniz. Tarihi süreçte bir ölçüğünün ve kategorisinin olmadığını görmelisiniz çünkü bu şekilde samimiyet testinden geçemezsiniz. Sizi anlıyorum, İçişleri Bakanlığı görevine getirilen korkusuz ve uykusuz bir adamın karşısındaki çaresizlik yeminle çok zor. Sizin mecaliniz dışarıdan medet umarken tükenir, onun gücü ise milletine duyduğu sevdıyla beslenir. Ne demişti soylu adamın dedesi: “Ben devletimin elini öptüm oğlum.” İşte size yeni bir aydınlanma fırsatı, devletin elini öpün, bükemediğiniz için olsa bile.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım, değerli bakan yardımcıları, değerli asker ve sivil bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, bugün pek eleştiri almadınız, ben biraz eleştiri yapayım müsaade ederseniz. Hiç bütçelere girilmedi, hep faaliyetlerden bahsedildi.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sayıştaydan biraz kurtardık herhâlde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

2018'de Bakanlığımızın 50 milyar harcaması var, hiç kimse bahsetmedi. Aslında bizim Plan ve Bütçe Komisyonu olarak yaptığımız işlerden bir tanesi, en azından yarısı... Önümüzdeki dönemin, bu sene mesela 2020'nin bütçesini yapıyoruz. Bütçesini yapıyoruz diyorum, şöyle: Buranın artırma veya azaltma yetkisi var ödenekleri, aşağıya geçince Genel Kurulda o yetki de yok yani burası yapıyor gerçekten. Dolayısıyla hem 2020'yi bizim iyi bir şekilde değerlendirmemiz lazım hem de 2018'le ilgili yaptığımız harcamaları dikkate almamız lazım. Onlarla ilgili olarak neler yapıldığını, nerelere harcadığını, daha önce 2018 için burada sunumu yaptığımızda harcama yerleriyle ilgili, hedeflerinizle ilgili, Bakanlığın hedefleriyle ilgili, tutturulup tutturulmadığını da sormamız lazım, en azından bunu söz konusu etmemiz lazım. O konulara maalesef, bugün pek girilmedi, onun için pek eleştirilmediniz dedim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bir şey söyleyebilir miyim Sayın Kuşoğlu'na, vaktini almayayım da.

BAŞKAN – Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakanlıktaki arkadaşlarımızla tam bir ay önce bu bütçeyi çalışmaya başladık ve arkadaşlarımızla yaptığımız çalışmada dedik ki: Ya, bir teknik sunum yapalım, sadece bir bütçe sunumu yapalım. Yani biz 2018 bütçede ne yaptık, 2019'da nasıl bağladık, 2019'da ne yapıyoruz ve 2020'de ne istiyoruz? Aslen yani burada inşallah bu teknik bütçe sunumlarının yapıldığı dönemler de gelir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İnşallah gelecek.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yani tam bir saat boyunca burada teknik bütçe sunumu yapabilmeye kabiliyetimiz var ve benim çok daha da hoşuma gider çünkü o esas itibarıyla bizim nasıl bir süreç ortaya koyduğumuzu burada daha fazla tartışmaya açar diye düşünüyorum ama tabii, geleneksel bir hâl olmuş ve biz de o geleneksel hâli burada ancak sunmaya çalışıyoruz. O eleştirinizde aslında bana değil de bir sistem eleştirisi yapıyorsunuz, haklısınız yani.

BAŞKAN – Sağ olun Sayın Bakanım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, devam edin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, 2018'de başlangıç ödeneği olarak Bakanlığımız 7 milyar 300 milyonluk bir başlangıç ödeneği almış. Harcama 10 milyara çıkmış, 10 milyar 166 milyon. Harcama kalemlerine de bakınca genellikle genel kamu hizmetleri, personel harcamaları bağlamında yatırımlar da var bir kısım. 2019'da da 8,5 milyarlık bir ödenek var, ağustos sonu itibarıyla aşağı yukarı 8 geçilmiş yani sanıyorum yine başlangıç ödeneğinin çok üzerinde olacak. 2020 için de 9 milyar 672 milyonluk bir başlangıç ödeneği teklifi var. Aslında bu her sene aşılmaya başlandığına göre çok gerçekçi tahminde bulunulmuyor, demek ki bu bütçenin artırılması gerekir. 9 milyar 672 milyon ne kadar gerçekçi bir tahmindir bilmiyorum. Talepleriniz doğrultusunda artırılması daha doğru olur düşüncesindeyim.

Şimdi, bütçe teklifini verince -arkadaşlarımızdan bilmiyorum ne kadar ilgili olan var, olmayan var- her bakanlık ve her kurum -Emniyet Genel Müdürlüğünün de aynı şekilde var- burada ayrı ayrı birimlerinin hedeflerini, görevlerini tek tek gösteriyorlar. Bunun kalkınma planlarıyla, yıllık Cumhurbaşkanlığı programıyla -yine orada var çıkarmayayım- uyumlu olması lazım, o uyumun da görünmesi lazım. Bizim de onları burada gündeme getirmemiz lazım, o konuyla ilgili size eleştiriler yöneltmemiz lazım ama maalesef, istediğimiz gibi olmadı. Diğer bakanlıklarda da bu olmadı maalesef, sadece sizde değil tabii.

Şimdi, sizin Bakanlığınızla ilgili 2018 Sayıştay Denetim Raporu, güzel bir rapor iç kontrol sisteminin hâlen oluşturulmadığını söylüyor. Hâlbuki sizde mülkiye müfettişliği efsane bir kuruldur. Yani iç kontrol sisteminin de aynı paralelde oluşturulması lazım, daha doğrusu daha başarılı çalışmalar yapmış olması lazım. Eksiklikler var, onunla ilgili güzel eleştiriler var, onun dikkate alınması gerekir. 4 bulgu var, 4 eleştiri var Bakanlıkla ilgili olarak. Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi gayet iyi çalışmış, teşekkür ediyorum onlar için ama performans denetimiyle ilgili olarak da bir şey söyleyeceğim. Şöyle diyor, ilk bulgusu: “Bütçenin yüzde 80,34’ünün performans hedefleriyle ilişkilendirilememesi...” Yani performans raporu olumsuz, performans hedefleriyle ilgili.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Personel giderleri, sosyal... Cari şey...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Oradan şaşmış oldu.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Personel primleri ile sosyal güvenlik primleri sebebiyle böyle bir fark yaratıldı. Bizim kendi doğal planlamamızın çok dışında bir şey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

Emniyet Genel Müdürlüğünün raporu en kalın rapor. Geçen sene de epey bir eleştiri vardı, bu sene de şartlı görüş verilmiş. İç kontrol sistemi Emniyet Genel Müdürlüğünde de sorunlu. 30 kadrosu var 2018’de yani bu yıl aslında, ilk yarısında, 1 kadro kullanılmış iç kontrolle ilgili olarak; 30 kadro var, alınmış, 1 kadro kullanılmış.

Sayın Bakanım, döner sermaye işletmesi var, onunla ilgili olarak da epey meblağ var. Hatırlıyor musunuz, 49 milyon liralık bir gideri var döner sermaye işletmesinin Emniyet Genel Müdürlüğünün, şartlı görüş verilmiş. Sosyal tesislerle ilgili ayrı bir rapor düzenlenmiş. 197 milyon liralık bir gideri var, bütçesi var. 44 eleştiri var sosyal tesisle ilgili olarak, şartlı görüş verilmiş. Bunlar vatandaştan toplanan paralarla ilgili olan konular, onun için daha fazla ihtimam gösterilmesi gerekir. Yine, Emniyet Genel Müdürlüğü içerisindeki kantinlerle ilgili bir şartlı görüş var. 31 bulgusu var Sayıştayın, 31 tespitte bulunmuş. 2018’de 276 milyon liralık geliri var. Aslında az bu 276 milyon lira, çok daha fazla olması lazım ve Sayıştayın çok kötü tespitleri var yani hiçbir şekilde muhasebe düzeninin olmadığı ve dolayısıyla da her türlü... Yani yolsuzluk yapıldığını söylemiyorum, öyle bir bilgi yok ama yolsuzluk yapılabilir noktada kayıtlar var. Bunların da düzeltilmesi lazım. Yalnız, kantinlerle ilgili olarak izlemede olanların tümü olumlu, hepsi düzeltilmiş Sayıştayın geçen dönemki eleştirilerinin. Emniyet Genel Müdürlüğünün Performans Denetim Raporu’nda da 6 bulgu var, bunlar da dikkate alınması gereken konular.

Jandarma Genel Komutanlığıyla ilgili daha güzel bir rapor var, şartlı görüş verilmiş, 2 bulgusu var. İzlemede olan 3 konudan 2’si yerine getirilmiş, 1 tanesi yerine gelmemiş Jandarma Genel Komutanlığıyla ilgili olarak. Sosyal tesiste gördüğüm kadarıyla bir sorun yok.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü Sayıştay Denetim Raporu’nda da 11 bulgu var. İzlemede olan 9 konu yerine getirilmemiş; 5 tanesi yerine gelmiş 14 konudan, 9’u yerine getirilmemiş 2017’den kalan.

Sahil Güvenlik Komutanlığı da şartlı görüş almış, 2 önemli bulgu var. İzlemede olan 3 konudan 2’si yerine gelmiş, 1’i yerine gelmemiş.

Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı ile Özel İdareler Başkanlığı Kefalet Sandığında da sorun yok, teşekkür ediyoruz onlar için de.

Sayın Bakan, birkaç konuyu sormak istiyorum. Son üç yıldır verilen istatistiklerde hep 2,5 milyon civarında olay var, hep iki buçuk milyon civarında yani ilginç, 2,5 milyon civarında olay oluyor Türkiye’de?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Nasıl, anlamadım? Asayışte mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çok istikrarlı, çok hafif bir çıkış var. Genel olarak, Türkiye'deki bütün asayışle ilgili olaylar.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Asayış mi? Asayışte 1,8 milyon azalma var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O rakamlar var ya, 2,5 milyon civarında, son üç seneden beri verdikleriniz, toplam olaylar.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – O toplam asayış olayları...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi tekrar bakayım, konuyu dağıtmayayım.

Şimdi, bir de e-Belediye Bilgi Sistemi Projesi'nden bahsettiniz, bilgi sistem projesinden. Şimdi, belediyelerle ilgili Bakanlığımızın görevi yok, o görev Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devredildi. O konuyu nasıl yürüteceksiniz?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Şöyle: Toplam 63 modül yapıyoruz bunda.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, o zaman Sayın Bakanın mikrofonunu açar mısınız.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bu 63 modül, vergi yönetim sistemi dâhil, mali bütün meseleler dâhil, personel meseleleri dâhil olmak üzere 63 modül. Bunun 18 modülü Coğrafi Bilgi Sistemleri üzerinden Çevre ve Şehircilik Bakanlığında, 45 modülü bizde. Niçin hâlâ 45 modülü bizde? Çünkü bu projeye biz başladık ve biz şu anda çok başarılı bir şekilde bu projeyi gerçekleştiriyoruz. Bu projeyi bitirdiğimiz anda Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla ortak bir şekilde onların havuzuna bu projeyi planlıyoruz çünkü yani bu projede Bakanlığımızın çok büyük tecrübesi, “know-how”u var ve bütün belediyelerle de çok başarılı götürdüğü bir sistem var. Bir de bu projede çalışan ciddi bir ekip var, yıllardan beri çalışan bir ekip var. Bunun tamamlanması konusunda karşılıklı bir mutabakat sağladık. Onlar 18 modül yapacaklar Coğrafi Bilgi Sistemleri içerisinde, biz de 45 modülle beraber onları tamamlayacağız. Tabii, biz yıl sonunda bitiriyoruz, yıl sonunda biz bitireceğiz. O arada Belediyeler Birliğiyle de anlaştık yani onların da geçmişte yaptığı başka bir çalışma vardı, onu da bizim modüllerin üzerine attık. Bence çok başarılı bir sistem olacak.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Tüm belediyeler mi, sadece Belediyeler Birliği mi? Diğer birlikler dâhil mi?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Türkiye Belediyeler Birliğinin çalıştığı bu yöntem benzer bir yöntem vardı, onlar da yöntemini bize devretmiş oldu. Böylece tüm belediyeler üzerinden kanunun da getirdiği bir hükümlerle -aslında emrivaki diyelim- zannediyorum biz bu yıl sonu itibarıyla bitiririz ama biz biraz daha yönetip ondan sonra Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bunu devrederiz, sonra, Belediyeler Birliği ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bunu götürür. Orada şu olacak: Biz aslında bir otoban hazırlıyoruz belediyelerle ilgili ve bütün veri tabanlarını devletle bütünleştiriyoruz yani MERNİS'inden tutun, ne kadar veri tabanımız varsa -Tapu ve Kadastroya kadar- bir otoban hazırlıyoruz. Bunlar sürekli farklı yazılımlar kullanıyorlardı ve yaklaşık 3 milyarlık yıllık maliyetleri vardı belediyelere. Bu, belediyeler için hem biçilmiş kaftan hem de başka bir şey daha yapacaklar orada belediyeler, önemli bir şey daha yapacaklar; bazı programları da gene dışarıdaki, piyasadaki adamları tamamen bitiriyor değiliz, onlar da bunların üzerinden bazı programlar kullanabilecekler ama piyasa daralacak, bu doğru ama esas otobanı, alt otobanı tamamen biz kuruyoruz. Hem vatandaş için çok ciddi bir şekilde bürokratik yoğunluğun azalması sağlanacak hem ciddi bir tasarruf sağlanacak hem teknolojiyi iyi bir şekilde kullanılmış olacak hem de devlet içinde çok güçlü bir entegrasyon olacak. Yani bittiği anda belediyelerin de çok rahatlayacağı bir sistem olacak.

BAŞKAN – Sağ olun Sayın Bakanım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – KÖYDES projesiyle de ilgili benzer bir durum var. İçişleri Bakanlığı tarafından başlatıldı aslında KÖYDES projesi, yüzde 98’lik başarı yakalandığı söylenen bir proje. KÖYDES projesi de şimdi bildiğim kadarıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devredildi ama sizin performans programında da yer alıyor bu, 2020 performans programında da aynı zamanda yer alıyor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – KIRDES’tir o. O, şu, onu da izah edeyim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, topluca cevap verseniz daha iyi olmaz mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 706. “Politika ve Tedbirler” KÖYDES kapsamında... KIRDES’ten mi bahsediliyordu, KÖYDES’ten mi mi?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – KIRDES’tir o. Orada bir yanlış basım olabilir. Bizim KÖYDES’le bir ilgimiz kalmadı. Geçmiş dönemlere ait bir bağlam söz konusu olabilir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam, tekrar bakalım ona Sayın Bakanım.

Bir de trafik cezalarının çok yüksek olmadığını söylediniz Sayın Bakanım. Trafik cezaları için 4 milyar 600 milyon koymuşsunuz bütçeye. Vergi cezaları ile trafik cezaları mukayese edilmez değil mi? 5,6 milyar vergi cezaları, biliyor musunuz?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ama o vergi cezası.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani o onların kabahatidir belki ama yani trafik cezaları az değil; 4,6 milyar, vergi cezaları 5,6 milyar.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Her yıl öyle. 3,5; 4; 4,5 civarında gider hep.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O muhakkak ki Maliyenin başarısızlığı. Gerçekten de öyledir, çok düşük kalıyor ama geçmiş yıllarda da dediğiniz gibi, mesela 2018’de trafik para cezaları bütçe tahmini 3 milyarmış.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, tamamlayabilir miyiz lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 3,5 milyar gerçekleşmiş, tahsil etmişsiniz bunu.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bitiriyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, bu destek hizmetleriyle ilgili olarak genelde Bakanlığınız zayıf. Bu konuların yani bir taraftan icraat yapılırken destek hizmetlerinin de arkadan gelmesi, toparlanması lazım yani eğer Maliye, mali tablo bir fotoğraf çekmekse bu fotoğrafların doğru olması, düzgün olması lazım.

Türkiye’yle ilgili Avrupa Birliğinin en önemli eleştirisi, paraların verilmemesinin gerekçe gösterilme nedeni, Türkiye’ye verdiğimiz meblağları takip edemememiz diyor Avrupa Sayıştayı. Onun için bizim bu konulara daha fazla ihtimam göstermemiz gerekir.

Diğer bir konu da Çubuk’la ilgili olarak, Sayın Bakanım, ben de oradaydım Sayın Genel Başkanım. Orada bir devlet töreni vardı, şehit cenazesi için yapılan bir devlet töreni vardı ve ben, devlet orada olduğu için oradaydım.

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz sessiz olalım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onun için o konu çok özel, çok hassasiyetle üzerinde durulması gereken bir konu. Devlet vardı, ben de devlet orada olduğu için oradaydım. Hepimiz o konuyla ilgili olarak çok üzüldük maalesef.

Çok teşekkür ederim. Bütçelerinizin başarılı olmasını diliyorum, hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sağ olun Sayın Vekilim.

Sayın Ersoy...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyelerimiz, değerli bürokratlarımız, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, çok kapsamlı ve doyurucu sunumunuz için teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum.

Konuşmama başlarken Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarındaki kahraman güvenlik görevlilerimizden vatan, millet ve mukaddesat uğruna şehit olanlara Allah'tan rahmet, gazilerimize şifa ve sağlıklı ömür niyaz ediyorum. Ayrıca, vatanın her yerinde sınırlarımızın dışında hain terör örgütleriyle mücadelede görev yapan kahraman güvenlik güçlerimize başarılar diliyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak terörü ve şiddeti bir yöntem olarak benimseyen ve amaçlarına ulaşmak için bunları meşru gören anlayışı Türkiye Cumhuriyeti'nin bekasına, milletimizin huzuruna, güvenliğine ve insanlığa ciddi bir tehdit olarak görüyor, millî birliğimizi, demokrasimizi ve ekonomik gelişmemizi tehdit eden büyük bir tehlike olarak kabul ediyor, terörle mücadeleyi hiçbir şartta ihmal edilmemesi ve taviz verilmemesi gereken millî bir politika olarak değerlendiriyoruz.

Bu kutsal görevinizdeki faaliyetlerinize ve izlediğiniz politikalara baktığımızda, görevinizin başına geçtiğiniz ilk günden itibaren terör belasından ülkemizi kurtarmak için sonuç alıcı ve çok boyutlu politikaların tavizsiz bir şekilde sürdürüldüğünü görmekteyiz. Uyguladığımız, günlük siyasi kaygılardan arındırılmış, uzun vadeli ve istikrarlı, millî ve etkin bir terörle mücadele politikası için sizlere teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, terörle mücadelede gelinen noktada sınır güvenliklerimizin sağlanması amacıyla yürütülen operasyonlar neticesinde terör örgütleri köşeye sıkıştırılmış, hareket alanları daraltılmıştır. Hâl böyle olunca da PKK/YPG-PYD'yle cinayet ittifakına girenlerin utanç verici niyet ve ilişki ağları birer birer ortaya çıkmıştır. Tüm bunlara karşın cinayet ittifakının masa başı ortakları ise konuşmaya gelince süttan çıkmış ak kaşık gibi hiç hayâ etmeden barıştan bahsediyorlar. Bunların niyetlerini ve icraatlarını kuşkusuz cümle âlem bilmektedir. Türk milleti bu oyunu şüphesiz bozacaktır. Bugün sahaya gömülenler, yarın kana bulanmış kirli elleriyle sandığa gömüleceklerdir. Allah'ın izniyle bin yıllık kardeşliğimizi, topraklarımızın bölünmez bütünlüğünü bozmaya çalışanlar bu hayallerinin bedelini ödemeye mahkûm olacaklardır. Burada terörle mücadelede göstermiş olduğunuz kararlı ve korkusuz mücadeleyi tavizsiz sürdürmeniz en samimi ve içten dileğimizdir.

Sayın Bakanım, yeri gelmişken bir hususun altını çizmek istiyorum. Biraz önce konuşmacı olarak hitap eden Sayın Abdüllatif Şener PYD'yle ilgili değerlendirme yaparken çok tehlikeli cümleler sarf etmiştir. Türkiye'yi ölümü göstererek sıtmaya razı etmeye çalışmak doğru değildir. PYD'nin ABD'nin kucagından alınması için legalleşmesine göz yummak teröre boyun eğmektir. PYD'nin legalleşmesi, PKK'nın, YPG'nin yani ihanet ve melanetin legalleşmesine hizmet edecektir. Bu konuşma şehitlerimizin ruhunu incitmiştir. Bu konuşmadan dolayı Sayın Abdüllatif Şener özür dilemelidir "garabet" ifadesini tekzip etmelidir.

Türkiye Cumhuriyeti cesaret, dirayet ve hamiyetle terörle mücadeleye devam etmektedir. Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne kurşun sıkanların, tuzak kuranların kökü kazınmaktadır. Güvenlik güçlerimiz gerek vatan topraklarında gerekse sınır ötesinde yürüttüğü operasyonlarla tek bir sivilin dahi zarar görmemesi için büyük bir hassasiyet göstermektedir ama terörle mücadeleyi maksatlı bir şekilde sulandırmaya çalışanlar, kuru iftiralar atanlar bulunmaktadır. Bu süreçte, PKK'nın inlerine girilmesine, teröristlerin açtıkları hendeklere, çukurlara gömülmesine hepimiz tanık olduk.

Sayın Bakanım, 6-7 Ekim olaylarında biliyorsunuz bölücü Selahattin Demirtaş'ın talimatlarıyla toplam 36 ilde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne demek ya?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Nereden çıktı şimdi bu Allah aşkına?

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Dinleyin ne olduğunu, dinle bir! Ben sizi dinledim, on saat dinledim ben sizi! On saattir dinliyorum, bir dinleyin!

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ayıp ediyorsun ama! Böyle konuşur mu ya şimdi?

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Ben size ayıp ediyorsunuz demedim, siz ayıp ediyorsunuz, dinleyin!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – “Apo'nun heykelini dikeceğim.” diyor bu adam, eşkıya değil de nedir bu adam?

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – İfadelerime devam ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Bölücü Selahattin Demirtaş'ın...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bölücü olan sizsiniz!

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sen ajansın ajan! Hangi ülke adına çalışıyorsun?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Böyle bir şey olur mu Başkanım?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bölücü olan sizsiniz!

BAŞKAN – Sayın Paylan...

İZZET ULVİ YÖNTER (İstanbul) – Aynaya bak aynaya! Kan emiciler!

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Bölücü Selahattin Demirtaş'ın talimatlarıyla toplamda 36 ilde olayların meydana geldiği, 2 polis memurumuzun şehit olduğu olaylarda 43 sivil vatandaşımızın öldüğü, 331 polis memuru, 438 sivil vatandaş olmak üzere toplamda 769 kişinin yaralandığı, çatışmalarda 5 örgüt mensubunun ölü, 3 örgüt mensubunun ise yaralı olarak ele geçirildiği, toplamda 4.291 şüphelinin gözetim altına alındığı, bunlardan 1.105 şüphelinin tutuklandığı, Türkiye genelinde meydana gelen ve 121.899 göstericinin katıldığı 2.389 olayda 737 polis aracı ve 1.144 sivil ve diğer kurum araçları olmak üzere toplamda 1.881 aracın zarar gördüğü, 27'si kaymakamlık binasına, 52'si emniyet binasına, 73'ü siyasi parti binalarına, 12'si belediye binalarına, 2.111'i ise diğer binalara olmak üzere toplamda 2.558 binaya saldırıda bulunulduğu tespit edilmiştir, bunlar resmî kayıtlardır, bunlar yaşanmıştır ama Sayın Bakanım, Allah'ın izniyle bu mücadeleniz sayesinde bunlar bir daha tekerrür etmeyecektir; hendekler kazılamayacak, çukurlar açılmayacak, bariyerler dikilemeyecek, şehirler işgal edilemeyecektir çünkü biz Türk millettiz, güneş tuğumuz, gökyüzü çadırımızdır, gerekirse beka için canımızı veririz.

Sayın Bakanım, bazı belediye yönetimlerinin terörist örgütlere, PKK ve FETÖ'ye finansal ve lojistik destek verdiği aşikârdır. Bu anlamda, belediyelere kayyum atanması son derece isabetli olmuştur. Sizin ifade ettiğiniz üzere, bir önceki dönemde görevden alınan 94 belediye başkanından 42 belediye başkanının iki yüz seksen altı yıl ceza alması, 19'unun tutuklanması, 59'unun tutuksuz yargılanmakta olması, 6'sı hakkında adli kontrol ve 8'i hakkında yakalama kararı olması ve bunun yanında üniversite öğrenci sayılarının bu bölgelerde artması, turist sayısındaki çok ciddi, yüzde 300-

400'lere varan artışlar ve yatırımlar teröre vurulan darbenin ne kadar önemli olduğunu bizlere bir kere daha göstermiş, alınan kayyum kararlarının ve terörle mücadele kararlılığının ülkemiz adına ne kadar isabetli olduğunu göstermiştir. Bunun için de ayrıyeten teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, 12 Kasım günü Sağlık Bakanlığının bütçe görüşmelerinde konuşma yapan bir hatip aynen şu ifadeye yer vermiştir: "Süleyman Soylu ruh sağlığımızı bozuyor." Sayın Bakanım, eğer bu yaptıklarınız, çalışmalarınız birilerinin ruh sağlığını bozuyorsa buradan o kişilere diyorum ki: Mutlaka, bu ruh sağlığı konusunda kendinizi bir kontrol ettirin ki Sayın Bakanımızın yaptıkları; büyük Türk milletinin beklentilerinin, isteklerinin, geleceği umutla ve cesaretle bakmasının ta kendisidir.

Sayın Bakanım, sizler de bizim gibi saatlerdir burada dinliyorsunuz, Allah razı olsun: siz de görüyorsunuz bazı şeyleri. Ben bir konunun daha altını çizip bütçemizin hayırlı olmasını temenni edeceğim.

Sayın Bakanım, burada demokrasi ve barış söylemleriyle, insan hakları söylemleriyle ve hatta daha ileri giderek kutsal Kur'an'ımızı diline dolayarak bebek katili PKK terör örgütüne "terör örgütü" diyemeyenleri de büyük Türk milletinin vicdanlarına havale ediyorum diyorum ve bütçemizin hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Ekrem Çelebi...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Çok değerli Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, çok değerli bürokratlar ve çok değerli basın mensupları, ben de İçişleri Bakanlığımızın 2020 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum, bu vesileyle hepimize saygılar sunuyorum.

Sayın Bakanım ve çok değerli milletvekillerim, tabii, sabah saat ondan beri buradayız için açıkçası, bu bizim ilk haftamız da değil, ikinci haftamız ama özellikle bir şeyi arz etmek istiyorum: Bugün sabah da Sayın Bakanımız gelince kendilerinden bir ricada bulundum, dedim ki: "Biz özellikle 2020 yılının Ağrı İshak Paşa Sarayı'nın yılı olması hasebiyle..." Kendileri de bu konuda yardımda bulundu. Bunun göstergesi şudur: Eğer bugün Doğubayazıt'ta, bugün Ağrı'da, bugün Doğu Anadolu'da, Güney Doğu Anadolu Bölgemizde terör olsaydı ben Sayın Bakanına 2020 yılı Ağrı İshak Paşa Sarayı yılı olsun diyemezdim. Tıpkı bu sene Sayın Cumhurbaşkanımızın da talimatları doğrultusunda 2019'un Göbekli Tepe yılı yapılması gibi. Dolayısıyla şudur: Bu devlet gerçekten terörü yendi. Ben bundan dolayı da huzurlarınızda Sayın Bakanımıza ve ekibine buradan teşekkür ediyorum. Ama bizim ikinci bir şeyle daha uğraşmamız lazım, o da terörizm ve terörizmi de yenebilecek tek şey ekmektir. Dolayısıyla bizim şunu yapmamız lazım: Ben Ağrı Milletvekiliyim, biraz önce Erol Hocam konuştu, Erol Hoca'nın şahsına gerçekten saygı duyarım ama şunu da istiyorum: AK PARTİ hükümetlerinden önce kimse bu devlette Kürtçe konuşmıyordu. Elinizi vicdanınıza koyun, hepimiz bu bölgenin insanlarıyız. Siz yolda giderken eğer arabanızda bir kaset varsa polis çevirdiğinde bu kaseti nereye atacağınızı, nereye koyacağınızı düşünüyordunuz veya nasıl saklayabileceğinizi düşünüyordunuz. AK PARTİ hükümetlerinden önce özellikle adliyelere taşınan isimler vardı, "Zozan" ismini kimse kendi çocuğuna koyamıyordu. Dolayısıyla şunu söyleyeyim: Belgelere baktığımız zaman, AK PARTİ hükümetlerinden önce bir bakın; burada çeşitli milletvekillerimiz var, Erol Ağabey belki hayatı boyunca -SHP hükümetleri döneminde, HDP döneminde Ağrı'ya geldiyse bilmiyorum ama- Ağrı'ya geldi mi bilmiyorum. Değerli arkadaşlar, bizim köylerimizde yol yoktu ya ama şu anda -Ağrı lokasyonunu söylüyorum- on yedi yılda gelen 17 katrilyon ve biz şu anda köy yollarına atılan sıcak asfaltta Türkiye 1'incisiyiz. Bakın, Sayın

Cumhurbaşkanımız Rizeli. Şunu hassaten sizlerden istirham ediyorum... Elbette ki burada ayrı partiler olacak, elbette ki burada ideolojik partiler olacak. Avrupa'da olduğu gibi, dünyada olduğu gibi hepimiz aynı şeydeyiz ama şunu söyleyeyim: Kürtler üzerinde kimsenin kalkıp da kutsalları alet etmesinin hiçbir anlamı yok. Bizim kutsallarımız zaten bizimdir, kimsenin bunu sulandırmaya haddi de yok, had verebilecek bir düzeyleri de yok.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Kur'an'ı meydanlarda biz sallamadık.

BAŞKAN – Müdahale etmeyelim, lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Şunu arz edeyim: Bakın, sabah Sayın Bakanımız burada sunum yaptığında, sunumda bir kesit gösterdiler. Bizim şu anda lokasyon merkezinde, il merkezinde bu sene yaklaşık olarak, bakın, Nike'tan tutun bir sürü firmalarımız şu anda o bölgede yatırım yapıyor. Eğer devletin burada hâkimiyeti olmasaydı, Bursa'dan gelen, yabancı ülkelerden gelen insanlar bizim ilimize gerçekten gelip de yatırım yapabilirler miydi?

Değerli hazırım, şunu arz etmek istiyorum: Bu devletin toprakları Âliyye-i Osmâniyye'nin baki toprakları ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin topraklarıdır. Ama sizlerden ricam ve istirhamım: Birilerinin "insan hakları" deyip de beyninin arka lobunda terörün destekleyiciliğini yapmasını ben kaldıramıyorum ve Kürtleri de buna alet etmesini gerçekten kaldıramıyorum.

Geçen sene 24 Haziranda, bakın -ben burada yine aynı şekilde söyledim- Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesi, Çiftlik köyünde adamı sadece ve sadece derdi şuydu... AK PARTİ müşahidi yazılacak diye gecenin bir yarısında adamı evinden alıyorlar ve elektrik direğine bağlayıp tek bir kurşunla infaz ediyor. Ya, demokrasi denilen bu mu? İnsan hakları denilen bu mu? Elbette ki bu devlet kendisini koruyacak. Bu devlet vatandaşını korumak zorunda.

Geçen hafta, arkadaşlar burada bir şey gösterdiler, özellikle Sur'la ilgili. Aslında ben bir gün Sayın Bakanımızdan gerçekten bunu da bekliyordum. Belki geçen sene yaptıklarından dolayı onu sunmadılar. Sur içinde bir kesit gösterdiler, işte şu kadar sıra dökülmüş. Geçen hafta da onu gösterdi. Bakın, en son bizim Hükümetlerimizin yaptığı. Ama şu var, bir de Kürtlere reva görülen bir şey var değerleri kardeşlerim.

Bu ülkede "Ben baldıran zehri içerim ama ben bu sorunu çözerim." diyen bir tek Recep Tayyip Erdoğan'dır. Eğer Tayyip Bey'den önce bu cümleyi kullanan bir insan varsa, bir devlet yetkilisi varsa bakın, bugün hepimiz buradayız... Benim 2'nci dönem milletvekilliğim. Daha önce burada çalıştığımız, bakın, çok takdir ettiğim Bülent Kuşoğlu Bey var burada CHP Milletvekili, devlet adamı. Burada yine, siyasi partilerimize olan mensup kardeşlerimiz, ağabeylerimiz var, çıkıp söylesin. Gerçekten, Tayyip Erdoğan kadar ayrımcılık yapmayan, insanları bir araya getiren, herkesin hakkını veren, Alevi olsun, Sünni olsun, Kürt olsun, Türk olsun vesaire, ne olursa olsun, çıkan hiçbir kimse olmadı burada.

Bakın, özellikle hendeklerle ilgili burada aslında Sayın Bakanımız açıklasaydı... Ama açıklamadığı için ben söyleyeyim: Diyarbakır, Hakkâri, Mardin, Muş, Şırnak, Van, bakın toplam görevli şehit 264, yaralı 2.110. Sivil 28, yaralı 224. Müdahale edilen barikat sayısı 2.691, etkisiz hâle getirilen bomba düzeneği 5.878. Bu devlet bunu yapmadı orada. Değerli hazırım, değerli milletvekilleri, bunu yapan dışarıdan gelip de "Ya, biz bu devleti yıkacağız." diyen insanlardı.

Ben bu vesileyle 2020 yılı İçişleri Bakanlığımızın Bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, hepimize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman)– Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, bürokratlar; arkadaşlarımızın belirttiği gibi, gerçekten artık, finale gelmiş bulunuyoruz. Sorularımızı soracağız, yanıtları almaya çalışacağız.

İşin doğrusu, sabah sizin 2020 yılının bütçesi için sunumunuzu dikkatle dinlemeye çalıştım. Devasa bir Bakanlık, personel sayısında, özellikle kolluk güçlerinde 500 bini geçen bir sayı mevcut. Çeşitli başlıklarda, bekeci, korucu, jandarma ve muhtelif sınıflarda bir kolluk gücü var. Ama bu sunumunuzu da –ki ek süre da istediniz- dikkatlice dinlediğimde “barış” kelimesi “demokrasi” kelimesi “demokratikleşme” kelimesi “özgürlük” kelimesi çok çok az geçiyordu veya geçmiyordu. İçişleri Bakanlığının temel görevi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda ve tanımlamalarında aslında ülkede huzur, barış ortamını sağlamak, yurttaşların anayasal haklarından mahrumiyetini engellemek ve herkesin kendi farklılıklarıyla hakkının korunması için bir çaba harcamak. Aslında hepimizin bildiği, dünyanın, herkesin de benimsediği, çabaladığı bir şey var: Çok olanın egemenliği değil çoğulculuk, farklılıklarla beraber bir zenginlik ve beraber bir sistemi, yaşamı zenginleştirebilmek.

Peki, bu temel görev yerine gelebiliyor mu? Aslında, baktığımızda Türkiye’de bugün kutuplaşma had safhada, şiddet had safhada ve günübürlük yaşamamızda yani arabasını park ederken tekmelenenler, okulda konuşurken hücuma uğrayanlar, bir sorunu dile getirirken saldırıya uğrayanlar, statlarda, maçlarda olmadık tepkilerle karşılaşanlar, birçok alanda kutuplaşmayla karşı karşıyayız. Belki de sorunların çözümünde sadece böyle güvenlikçi politikalar değil, altta ne yatıyor, neler yapmamız lazım, nasıl önlem almamız lazım? Buraya yoğunlaşmadığımız sürece güvenlikçi politikalarla bugüne kadar çok ilerleme sağlanamadı.

Ve nitekim, baktığımızda aslında, burada sabahtan beri konuşuluyor, bütün konuşmacıların bir kısmı da sanki İçişleri Bakanlığı sizin döneminizde başlamış, sizin mücadelenizle bu safhaya gelmiş... Ya, ben baktım, Sayın Aksu da yapmış, Sayın Beşir Atalay da yapmış, İdris Naim Şahin de yapmış, Muammer Güler de yapmış, Efkân Ala da yapmış. Eminim, burada övücü konuşmalar o dönem de yapılmıştır onlara yönelik.

Sorun, bir meselenin gerçekten kökenine inip, çözümüne inip ne oluyor, ne bitiyor ve birlik bütünlük konusunda neler yapabilirsin? Yıllardır kronikleşen bir sorun için sadece hamasi nutuklarla yola çıkarsak bir ilerleme bugüne kadar olmadı, olmayacak da. Nitekim, güvenlikçi politikalar çok denendi. Son dönemde mesela çok kullanılan “olağanüstü hâl” kavramı yıllarca kullanıldı. Olağanüstü hâl valileri vardı, “süper valiler” deniyordu. Sabahleyin konuşmalarında köy yanmalarından söz ettiler. Şimdi o anda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde Türkiye ciddi bir para verdi ve Türkiye sonra yasal düzenleme yaptı köy yanmalarıyla ilgili ve sorunların çoğuna indiğimizde aslında gerçekten yapılacak çok şey var. Güvenlik olması lazım ama sadece güvenlikçi politikalarla değil başka konulara inmemiz lazım, kökeninde ne olduğuna inmemiz lazım. Bunu yapmadığımız sürece sadece kutuplaşmayla, şiddetle olduğunda her olay hamasi bir şekilde tanımlanıp daha kötü bir sürece evrilebiliyor.

Şu anda mesela, baktığımızda birçok başarı öyküsü tanımladığımız gibi bir de baktığımızda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde son dönemde Türkiye’den başvuru sayısı giderek artmakta ve bu cezalar dönmekte. Nitekim, bakın, bugün bile -sadece Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi demeyeyim, Avrupa’ya da vazgeçtim- Ankara 12. İdare Mahkemesi burada İbrahim ve Veysel Atılğan –ben Batman Vekiliyim- İŞİD’in bombalaması sonucu yaşamını yitirmişti, 1 milyon küsur maddi ve manevi tazminata mahkûm etti. Bir kısım bilgiler geliyor, önlemler alınıyor. Biz önlem almadığımız sürece birçok problemle karşı karşıya kalıyoruz.

Sayın Bakan, ben uzun yıllar bölgede sivil toplumda çalıştım ve ben sizi Demokrat Parti döneminizde birkaç kez izledim ve dinledim de o dönem. Ben anımsıyorum 2012’de siz demiştiniz ki: “Türkiye’nin en temel 3 büyük sorunu var: Biri, gerçekten Kürt sorunu, Alevi sorunu, kadın sorunu. Ve bunun için de -o dönem Anayasa tartışmaları vardı- yeni bir anayasaya ihtiyaç var.” Birçok insan sizi alkışlamıştı. Ve hatta soru-cevap kısmına geçildiğinde bir yurttaş kalkıp size şunu söylemişti: “Ana dili konusunda ne düşünüyorsunuz?” Siz de demiştiniz ki: “Ya bizim geçmişimizle yüzleşmemiz lazım, Şeyh Sait’le, Dersim’le yüzleşmemiz lazım. Ana dili konusunda, ben Kocaeli’de de söylüyorum, Trabzon’da da söylüyorum, ülkü ocaklarına da gittiğimde söylüyorum, hatta Trabzon’daki babama bile bunu anlatmakta zorluk yaşıyorum.” Böyle söylemişsiniz. Şimdi, o günlerden bugüne geldiğimizde yani neler değişti? Sorun yine duruyor. Bir şeyler yapmak lazım. Şimdi arkadaşlarımız söyledi, gerçekten, bu Hükümet döneminde çeşitli girişimlerde de bulunuldu ve bu girişimler Türkiye’ye yarar getirdi. Şimdi, siz çok iyi biliyorsunuz, büyük bir ekip de bunun üzerinde çalışıyor, bu sadece güvenlikçi politikalarla olmuyor, dünyada da olmuyor. Az önce hocam söyledi, Türkiye Filipinler’de bu konuda öncülük yaptı ve şu anda İstanbul’da Birleşmiş Milletler bünyesinde düzenlenen ara buluculuk konusunda Türkiye uluslararası kurumlara, kişilere eğitim veriyor. Bunun yapıldığı bir süreçte buradan uzaklaşmamak lazım.

Kayyum meselesi öyle bir hâle geldi ki kayyum meselesini herkes konuşuyor. Fakat biz biliyoruz ki kayyum meselesi artık çığırından çıktı, arkadaşlarımız söyledi, 31 Martta seçim oluyor, 1 Nisanda yazı yazılıyor. Burada suçlanan bir kısım arkadaşlarımızın çoğu, en azından 2’si burada parlamenterd. Yüksek Seçim Kurulu denilen bir kurum var ve sanki 1 Nisan günü yazılan yazı ısmarlama gibi oluyor. İnsanlar yargılanabilir, şu andaki Sayın Cumhurbaşkanı da yargılandı zamanında ve dönemin gazetesi manşet attı: “Muhtar bile olamaz.” Eğer onlar geçerliyse bugünlere nasıl geldik? Buradan yola çıkmamak lazım.

Bakın, bir başka örnek, kayyum o kadar yaygınlaştı ki Hınıs ilçesinde Ziraat Odası Başkanının yerine kayyum atandı. Hınıs Ziraat Odası Başkanı 4 çiftiyi yurt dışına gönderiyor. O çiftçilerle ilgili diyorlar ki: “Örgütle ilişkisi var.” Sonra ne oldu? Aynı Başkan Abdüssamet Demir, kayyumun yerine bir daha kayyum olarak atandı. Türkiye bunları da yaşadı. Yani buradan çıkmamız lazım. Plan ve Bütçe Komisyonunda, arkadaşlarımız hatırlar, Sayıştay yöneticileri buradaydı, Sayıştay Başkanına ısrarla sordum, ya arkadaşlarımız tatlıları, çerezleri, odaları, otel ağırlamalarını, hediyeleri gösteriyorlar. Ve bu belediyeler milyarlarca parayla borçlu ayrıldılar. Bunlarla ilgili herhangi bir işlem yapıldı mı? Bakın, Mardin’de kayyumun bütün her şeyi belgelendi, şu anda aynı kişi devam ediyor. Sayıştay Başkanı ne dedi biz sorduğumuzda geçmişteki 95 belediyeyle ilgili ve sonraki süreçle ilgili? 31 belediyeyle ilgili biz bilgi vermişiz. Bunlar hakkında hiçbir işlem yapılmadı. Bunlarla ilgili bizim adımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan, inceleyen, belgeleri çıkartan Sayıştayın verdiği hiçbir bilgi yerine gelmiyor, işleme konulmuyor, yasal işlem yapılmıyor, müfettişler bu konuda herhangi bir işlem yapmıyor. Belki de Türkiye’de işkence konusunda, birçok konudaki yaşanan, dile getirilen cezasızlık burada da uygulanıyor. Siz ceza vermediğiniz sürece bunu özendirmiş oluyorsunuz. Yeni giden kayyumlar da bunu yapacak. Siz geçmişte bunları yapmadığımız için.

Gelelim Kürtçe meselesine. Kürtçe meselesinde düzenlemeler yapıldı, Kürtçe meselesinde bir kısım işlemler yapıldı ama seçim dönemlerinde, biz hatırlıyoruz, Binali Yıldırım Diyarbakır’a geldiğinde, birçok siyasi yetkili de geldi, hatta özellikle bölgedeki illerde seçim çalışmalarında bütün siyasi partiler billboardlarda, pankartlarda, gezen minibüslerde Kürtçe şarkılar çalıyorlar, Kürtçe yazılar asıyorlar. Seçim bitince bu unutuluyor. Ve bakın belediyeler ilk oturdukları gibi web sayfalarındaki, internet sayfalarındaki Kürtçe yazıyı kaldırıyorlar. Yani şimdi, dün burada konuştuk, Sayın Volkan Bey de

söyledi, dedi ki: “Afrin’de en çok Kürtler yaşıyor, biz gittiğimizde onların can güvenliğini sağlıyoruz.” İlk girildiği gibi, oradaki tabelalar sökülüyor, Kürtçe tabelalar sökülüyor. Şimdi, böyle yaptığımızda yaşayan yurttaşlara sanki bir ihsan ve lütufmuş gibi verilecek dil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Toparlıyorum.

Dil haktır, bir ihsan, lütuf değildir.

Bir de son dönemde, burada biz konuştuğumuzda birçok arkadaşımız şöyle bir şey getirdi: “Ya, bunu siyaset malzemesi yapmayalım.” Türkiye Parlamentosunda, Mecliste biz siyaset konuşmayacaksak... Ekonomiyi konuşuyoruz “terörist” diyorlar, depremi konuşuyoruz “terörist” diyorlar, ihlalleri konuşuyoruz “terörist” diyorlar, çocukları konuşuyoruz “terörist” diyorlar. Bakın, bugün çocuk haklarıyla ilgili birçok yerde açıklama yapılıyor ve çocuklarla ilgili söylenenlerin hepsine katılıyorum. Bir hekim olarak, bir insan hakları savunucusu olarak kim çocukları savaş meydanlarında kullanıyorsa karşı çıkıyorum ama çocuklar ana dilini kullanamıyorsa, çeşitli çekinceler de varsa okulda da düzenleme yapmak lazım, bugün anneleriyle beraber cezaevinde çocuklar varsa onlarla ilgili de düzenleme yapmak lazım, çocuklar istismara uğruyorsa onlarla da ilgili düzenleme yapmak lazım. Bunu yapmadığımız zaman, olmuyor ve her gecikmiş zaman, her geçen zaman aleyhimize oluyor. Kürtçeyle ilgili her konuştuğumuzda bize verilen örnek, cezaevinde daha önce konuşulmuyordu, konuşuluyor ama Kürtçe konuştuğu için cezaevine giren insanlar var hâlâ. Bakın, artık mobil telefonlarda “dil” başlığı altında Kürtçe var, Twitter’da “Kürtçe” başlığı var, arama motorlarında “Kürtçe” başlığı var. Bir an önce bu düzenlemeyi yapmazsak yarın öbür gün yaptığımız şey gecikmiş oluyor, biz erken yaptığımız şeylerle önlemiş oluruz. Bunu yapmadığımız zaman barıştan, demokrasiden uzaklaşıyoruz. Ve insanlar ne oluyor? Sabah erken evime gelecekler, ben sosyal medyada bir şey paylaştığım için başıma bir şey gelecek diye... Aslında, bu Bakanlık düzeyinde gerek yerelde gerek her alanda herkesin sorunlarını dile getirebileceği, paylaşılabileceği bir alana ihtiyaç var. Son döneme baktığımızda, yasaklar artıyor, kutuplaşma artıyor; buradan uzaklaşmak lazım ve barışın tesisi için bir an önce çaba harcamak lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Son cümlem.

BAŞKAN – Buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Burada da kime ne görev düşüyorsa, bizim geçmişten aldığımız dersler var, hep beraber daha iyi bir geleceği kurgulamamız lazım. O konuda sizlere büyük bir görev düşüyor özellikle söyleminizde ve pratikte size bağlı insanların çalışmalarıyla.

Hiç korucu meselelerine giremedim, diğer uygulamalara giremedim ama en büyük problemlerden birisi de cezasızlık -buna sorular kısmında geleceğim- bugüne kadar size intikal edenlerle ilgili herhangi bir işlem yapılmış mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın İpekyüz.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu salonda bulunan herkesi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bizler siyasetçileriz ve hepimiz milletin oyuyla seçildik, hiçbirimiz buraya KPSS'yle gelmedik, her birimiz 50 bin ile 100 bin arası vatandaşımızın oyuyla geldik. Vatandaşlarımız bizi buraya neden gönderdiler? Talepleri var, dertleri var; hem kimlikleriyle ilgili hem yoksullukla ilgili dertleri var. Vatandaşlarımız diyor ki: "Bize huzur ve refah vadedin. Meselelerimizi çözün. Gidin, diğer milletvekilleriyle uzlaşın, konuşun, meselelerimizi çözün. Demokratik siyasetle meselelerimizi çözün."

Ancak, arkadaşlar, sabahtan beri yapılan konuşmalara bakıyorum, yalnızca güvenlikçi politikalara güzelleme dışında, maalesef, bir şey duymadım. Bakın, güvenlik elbette çok önemli, olmazsa olmaz, şart ama arkadaşlar, güvenliği biliyorsunuz bazı rejimler başka türlü de sağlıyor, tam bir istibdat kuruyorlar, vatandaşları susturuyorlar, bir genç bir "tweet" atıyorsa hapse atıyorlar, ağzını açan muhalifi susturuyorlar, öldürüyorlar, darbediyorlar, hapse atıyorlar ve o şekilde bir sessizlik yaratıyorlar. Bakın, sessizlik iyi bir şey değildir arkadaşlar. Demokrasi dediğimiz şey çok seslidir çünkü hepimiz çeşitli toplumsal kesimleri temsil ediyoruz, çeşitli bölgeleri, bakın, ben Diyarbakır Vekiliyim, Diyarbakır'ı temsil ediyorum, oranın sesini buraya taşımaya çalışıyorum. Bu sesi eğer ki siz kısımaya çalışırsanız ne olur biliyor musunuz? Her şeyi güvenlikçilere havale ederiz, onlar da bildikleri yöntemi yaparlar. Ya, şunu kaç kere daha test edeceğiz acaba şu cumhuriyet tarihi boyunca bakalım. Her şeyi güvenlikçilere havale ederek acaba cumhuriyet tarihi boyunca herhangi bir şeyi çözebilmiş miyiz? Evet, cumhuriyet tarihinin çeşitli dönemlerinde istibdat sağlanmış, sessizlik sağlanmış ama acaba sorunlarımız çözülmüş mü? Cumhuriyetin kuruluş yıllarında da Kürt meselesi vardı; evet, o mesele baskılandı, susturuldu ama bakın, yıllar geçti hâlâ onu konuşuyoruz. Cumhuriyetin kuruluşu yıllarında da mütebedeyinlerin dertleri vardı, diyordu ki: "Arkadaş, ben inancımı özgürce yaşamak istiyorum." O da baskılandı, susturuldu. Ne oldu? Erbakan Hoca çıktı, bu dertleri söyledi, Erbakan Hoca da baskılanmaya çalışıldı. Sonra 28 Şubat sürecini yaşadık, birileri hain ilan edildi, öteki ilan edildi. Medyada ne şekilde yaftalandığımızı çok iyi biliyorsunuz ama arkadaşlar, biz sizin terörist filan olduğunuza asla inanmadık, öteki olduğunuza inanmadık. (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Biz kurşun sıkmadık! Biz hiç kurşun sıkmadık! Ben bunu reddediyorum Başkanım!

BAŞKAN – Sayın Keşir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Baş örtüsü meselesinin yanında durduk. Neden? Bu bir hak meselesidir dedik.

Bakın, Diyarbakır halkından örnek vereyim, ben Diyarbakır Vekiliyim. Diyarbakır halkı kaç kez temsilcilerini seçti, bu Meclise gönderdi, kaç kez ama her seferinde Diyarbakır milletvekilleri veya diğer bölgelerden gelen milletvekilleri burada ayrımcılığa uğradılar; maalesef, polis arabalarına atılarak bu Meclisten çıkarıldılar.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Kandil'den ayrı hareket edemiyorsunuz!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Defalarca gönderdi, defalarca belediye başkanı seçti Diyarbakır halkı, defalarca belediye başkanı seçti. Yüzde 60, yüzde 70 oyla belediye başkanını seçti, görevlerden alındı arkadaşlar. Diyarbakır halkı da bütün bölge halkı da demokratik siyasette ısrarcı. Ancak arkadaşlar, bakın, bu belediyelere...(Gürültüler)

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Belediyeler hendek kazarken niye ses çıkarmadınız!

BAŞKAN – Arkadaşlar... Lütfen...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Hendek kazarken devlet neredeydi! Devlet neredeydi, devlet! Vali neredeydi!

BAŞKAN – Lütfen, arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, arkadaşlar, sabahtan beri bu belediyelere görevlendirme adıyla atanan kayyumlara güzellemeler yapıyorsunuz. Vallahi, açıkça söyleyeyim. Tayyip Erdoğan da görevden alındığı zaman birileri güzellemeler yapıyordu ama toplum vicdanına sığmadı. O toplum, 28 Şubat sürecinden sonra 2001 yılında Tayyip Erdoğan'a hakkını iade etti.

Bakın, arkadaşlar, kayyum bir darbedir. Tayyip Erdoğan yüzde 51 oyla seçildi, saygımız var.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yüzde 52.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, birileri darbe yapmaya çalıştı, hep beraber karşı çıktık ama bakın, arkadaşlar, Diyarbakır Belediye Başkanı Selçuk Mızraklı daha altı ay önce yüzde 64 oyla seçildi. Diyarbakır halkı iradesini ortaya koydu. Yüksek Seçim Kurulu dedi ki: "Selçuk Mızraklı aday olabilir." Biliyorsunuz, cari Anayasa'mıza göre suçluluğu sabit oluncaya kadar herkes masumdur ama 31 Mart günü Diyarbakır halkı yüzde 64'le iradesini ortaya koydu, İçişleri Bakanlığı yatmamış kalkmamış, sabahında –bakın, 31 Martta yüzde 64 oyla seçiliyor- darbeyi yapıyor. 1 Nisan tarihli İçişleri Bakanlığının yazısı diyor ki... Bakın, konu görevden uzaklaştırma, 31 Martta seçilmiş, yüzde 64 oy almış, darbeyi gece yapıyor, 1 Nisanda görevden uzaklaştırma yazısı yazıyor. Ya, arkadaşlar, hangi arada Selçuk Mızraklı bir şey yaptı ki -daha mazbatasını almamış bakın- görevden uzaklaştırma yazısı yazılıyor Selçuk Mızraklı'nın.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Öyle bir yazı yok!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Burada, elimde!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Her zamanki gibi yalan üzerinden konuşuyorsunuz. (Gürültüler)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, siz müdahale etmeyin lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Türkiye Cumhuriyeti devletinde her seçimden sonra belediye başkanları için istenen bir belgedir.

BAŞKAN – Siz cevap verirsiniz efendim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, belgeli. Alın, burada belge.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, Sayın Bakan cevap verecek bunlara.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, bakın, ne oluyor biliyor musunuz?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Belediye başkanları için istenen bir belgedir o. Ama ömrünü yalana adayanlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, susturur musunuz lütfen.

BAŞKAN – Lütfen...

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, arkadaşlar, ne oluyor biliyor musunuz? Sonra bir hafta atılması lazım ya, Selçuk Mızraklı'yla ilgili bir iftiracı tanık –hani sonradan bir delil uydurulması lazım, bir şey uydurulması lazım- belirleniyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Şimdi sen uyduruyorsun.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu tanık Selçuk Mızraklı'ya bir hafta atıyor. Ne hikmetse müebbetle yargılanan bu tanık bir hafta sonra serbest bırakılıyor. (Gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – Seçim Kanunu var... Seçimle atanma...

BAŞKAN – Arkadaşlar... Sayın Cora...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz bu oyunları 1990'lı yıllarda da gördük. 1990'lı yıllarda da haftalar atıldı, sizlere atıldı. Bakın, aynı haftalar aynı yöntemlerle bizlere atılıyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hayır, aynı olamaz! Sizin terör! (Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Kırkpınar... Arkadaşlar, sakın olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, milletvekillerimiz demokratik siyaset yapmaya çalışıyorlar. Bakın, arkadaşlar, şu fotoğrafa bir bakın Allah'ınızı severseniz... (Gürültüler)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sen bu fotoğraflara bak, bu fotoğraflara!

BAŞKAN – Arkadaşlar... Sayın Keşir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İstiklal Caddesi'nde 5 milletvekili yürüyor. (Gürültüler)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bu fotoğraflar orada olmayı hak etmiyor mu! Bunlar çocuk değil mi, kadın değil mi! Hak etmiyorlar mı!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Git onu Kandil'e sor, bana sorma!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Sayın Kerestecioğlu...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Elimizde gül var, karanfil var, bildiri var. Ne yapıyor polisler? Etrafımızı ablukaya alıyorlar. İşte, bakın, Türkiye için bu bir utançtır, 2019 yılında, bu bir utançtır arkadaşlar, utanç!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Becerebiliyorsan partine sorsana!

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – PKK'lılar sizi de vurabilir.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, demokratik siyasete darbe ilk kez olmuyor arkadaşlar. Bakın, Sayın Süleyman Soylu geçmişte, biliyorsunuz, Fetullah Gülen'e güzelleme yapıyordu, kendisi Abant toplantılarında boy gösteriyordu. Kendisiyle ilgili bu anlamda Demokrat Partiden ihraç söz konusu oldu. Bakın, inanın, bir de gizli tanık yanına koysak Süleyman Soylu şu anda Selçuk Mızraklı'nın yanında yatıyor olabilir, bir gizli tanık uydurun yeterli.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Siz FETÖ'ye, PKK'ya “terör örgütü” deyin bakalım.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani arkadaşlar, birini hain, terörist ilan etmek bu sistemde bu kadar kolay. (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Bakan bunların hepsine cevap verecek, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, bakın, Süleyman Soylu İçişleri Bakanlığında önemli çalışmalar da yapıyor. Ne yapıyor? Kimlik yenilemek istiyorsunuz, bir günde geliyor. Ne kadar güzel bir uygulama, vatandaş yararına bir uygulama.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Kimlik sorumuzu çözmüş, kimlik sorunu var ya, onu çözmüş oldu.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Pasaport istiyorsunuz, bir anda geliyor eğer yasaklı değilse, KHK’li değilse. Bakın, pek çok hizmet hızlı ama arkadaşlar, her gün hukuk ihlalleriyle karşı karşıya kalıyoruz.

Bakın, Almanya’da Nazi Partisi de bir istibdat kurmuştu. Almanya’da Nazi Partisi bütün otoyolları yapmıştı, biliyor musunuz, bütün otoyolları o yaptı, bütün ormanları o dikti.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Ya yapma ya! Yazıklar olsun!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütün sanayi kuruluşlarını kurdu...

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Ormanları kim yaktı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – ...ama bir istibdat kurmuştu arkadaşlar, birilerini hain ilan ediyordu. Sosyalistleri, komünistleri, Yahudileri hain ilan ediyordu, bir istibdat kurdu. Toplumdan rıza da almıştı ama bütün dünyanın olduğu gibi Almanya’nın da felaketiyle sonuçlandı bunlar ve bütün bunları hayırla yâd eden kimse yok bakın, Nazi Partisinin yaptığı otoyolları da ormanları da büyük sanayi tesislerini de. Bir devlet elindeki güçle bir baskı rejimi kurabilir arkadaşlar, Türkiye devleti de güçlü bir devlet. Bütün kaynaklarını verirsiniz polislere, askerlere, istibdadı kurarsınız, ne var ki. Bizim sözümüz var, kısarsınız, mümkün, geçmişte de olmuş ama sorunlar çözülür mü? Çözülmez. Bakın, dedelerimizden bize kalmış sorunlar. Bizim, çocuklarımıza havale etmek gibi bir sorumluluğumuz var mı?

SALİH CORA (Trabzon) – Biz sorunları torunlara bırakmayacağız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne yapmak istiyorsun da yapamıyorsun?

SALİH CORA (Trabzon) – Eksik olan nedir?

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bizler siyasetçileriz, sorunları çözmek için buradayız.

Bakın, Almanya’da Nazi döneminde bir de Gestapo vardı, Gestaponun bir de başı vardı. Arkadaşlar, onun adı Himmler’di. Kimse Himmler’i hayırla yâd etmiyor. Süleyman Soylu da zannediyor ki “Ben baskı rejimini kuracağım, herkesi susturacağım ve ondan sonra herkes beni hayırla yâd edecek.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayınız Sayın Paylan.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Bu ne ya?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, kimse hayırla yâd etmeyecek, bu devran dönecek. (Gürültüler) Hepimiz demokrasiyi sağlayacağız, barışı sağlayacağız. Çocuklarımıza, torunlarımıza bu meseleyi bırakmamak için sorumluluk almamız gerekir.

Bakın arkadaşlar, demokratik siyaset alanını korumak zorundayız.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – PKK’nın dışında, terör örgütlerinin dışında...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz buradan çekilebiliriz, hiçbir sorun yok. Şurada 50 milletvekiliyiz. (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 30 tane belediyeye daha kayyum atayabilirsiniz, ne olacak ki! Ama yaptığımız, Süleyman Soylu’nun yaptığı her uygulamada demokratik siyaset alanını tarumar ediyorsunuz, tıpkı 1990’ların o canileri gibi. Maalesef, demokratik siyaset alanı tarumar ediliyor.

Hepimize düşen sorumluluk, bu ülkenin siyasetçileri olarak demokratik siyaset alanını korumaktır. Seçmenlerimize “Bakın, biz konuşarak çözebiliyoruz.” demektir, toplumsal fay hatlarındaki enerjileri azaltmaktır bizim sorumluluğumuz. Birbirimize sabaha kadar bağıralım, ne işe yarıyor acaba?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Niye bağırıyorsun o zaman?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Konuşarak çözemeyeceğimiz hiçbir meselemiz yok arkadaşlar.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Niye bağırıyorsun o zaman?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, hiçbir meselemiz yok. (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu anlamda, ben hepimizi bir kez daha sorumluluğa davet ediyorum. Bu fotoğraflar bizler için utançtır arkadaşlar.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Ya, Türkiye'nin en büyük utancı sizsiniz!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, soru-cevap bölümüne geçiyorum.

Komisyon üyelerimiz için toplam on dakika, Komisyon üyesi olmayan arkadaşlarımız için toplam beş dakika olmak üzere, soru-cevap bölümüne geçiyorum efendim. Lütfen, doğrudan sorularımızı soralım.

Sayın Şimşek, buyurun.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, sözleşmeli memurlarla ilgili talebimizi şahsınıza ilettik. Özellikle belediyede çalışan sözleşmeli memurların 31 Aralıktan önce kadroya alınmasını talep ediyoruz. Şu anda CHP'li belediyelerin bir kısmı sözleşmeli memurların tamamına tebligat gönderdiler, ihtar çektiler ve “31 Aralıkta kadar sizi işten çıkaracağız.” diye gönderdiler. İsteyenlere belgeleri gönderebilirim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – AK PARTİ'li belediyeler de yaptı aynı şeyi, AK PARTİ'liler de yaptı aynı şeyi.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bunun acilen çözülmesini talep ediyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Özkan, buyurun.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Bakan, sözlerime başlamadan önce, ülkemizin güvenliği için şehit olan tüm Emniyet ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarını rahmetle anıyorum. Şehitler hepimizin, onların ruhlarını incitmeyelim ve onların üzerinden siyaset yapmayalım.

Sayın Bakan, son zamanlarda sosyal medya hesapları üzerinden cumhuriyetimizin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanımız Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'e ağır hakaretler ve iftiharlar yapılmaktadır. Kimileri için hakaretin düşünce özgürlüğü, kimileri için düşünce özgürlüğünün suç sayıldığı günümüzde acaba bu kişiler için ne tür işlem yapılacaktır? Yüce Türk milleti bu konuda beklenti içindedir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, konuşmanızda özellikle, kişi güvenliği ve özgürlüğü ile turist sayısı arasında bağlantı kurduunuz. Tabii, Türkiye'ye turistlerin gelmesi, daha da artması hepimizi sevindiriyor fakat...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Teröristle...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Hayır, turist sayısı...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Terörist sayısı ile turist sayısı arasında, terörist sayısı ile öğrenci sayısı arasında bir bağlantı kurdum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Hayır, kişi güvenliğiyle... “Türkiye’de kişi güvenliği vardır, o nedenle turistler daha fazla geliyor.” dediniz. Aslında, tabii ki Türkiye’de kişi güvenliğinin olmasını hepimiz arzu ediyoruz ancak, bildiğiniz üzere, Yargı Reformu Strateji Belgesi’nin hazırlanmasının nedeni, esasen kişi güvenliğini takviye etme amacına yöneliktir. Şöyle düşünebiliyor musunuz Sayın Bakan, avukatlarımıza yurt dışına gidebilmeleri için yeşil pasaport veriyoruz yani bir avukatın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu, lütfen sorumuzu soralım.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Soru soracağım.

Sayın Bakan, acaba Türkiye gerçekten bu turist sayısını hak ediyor mu? Türkiye’de hukuk devletinin gereklerini pekiştirebilirsek, kişi güvenliğini pekiştirsek daha çok turist gelmez mi? Yani, turistlerin daha fazla sayıda gelmesi ile kişi güvenliği arasında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aygun, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Polislerimizin emekli maaşlarını arttırmaya dönük çalışmanız var mıdır? Polislerimize 3600 gösterge sözünüzü ne zaman yerine getireceksiniz? Emniyet çalışanlarımızın fazla mesai sorununu çözmeye dönük çalışmanız var mıdır? Fazla mesai ücretleri arttırılacak mıdır? Ek görev tazminatı vermeyi düşünüyor musunuz? Ayrıca, korucular için bekçilik benzeri bir statü sağlanacak mıdır? Güvenlik korucularının maaşlarında iyileştirme yapmayı düşünüyor musunuz? Güvenlik korucularının emekli ikramiyesi alabilmesi; çocuk parası, engelli parası, doğum yardımı alabilmesi gibi özlük haklarına dair çalışmanız var mıdır Sayın Bakanım?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ersoy...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Sayın Bakanım, polislerimize, uzman çavuşlarımıza, uzman jandarmalarımıza 3600 ek gösterge verilmesi zannediyorum hepimizin ortak kanaati ve görüşüdür. Bu konuda ne zaman bir uygulama yapılacaktır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, 2021 yılında bizim özellikle bizim sizlerden istirhamımız, İshak Paşa Sarayı yılı olması konusunda sizden desteklerinizi bekliyoruz.

İki: Ağrı il merkezimizde özellikle Emniyet Müdürlüğü binamız ve lojmanlarımız yok. 2020 yılı yatırım programında var mı?

Yine, Ağrı ili Diyardin ilçesi hem Kaymakamlık binası hem de İlçe Emniyet Müdürlüğü, acaba onlar da 2020 yılı yatırım programına alınabilir mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İki sorum olacak Sayın Bakan. Birincisi: AFAD'ın "Hizmet Gerekçesi ve Hedefleri" bölümünde Planlama ve Risk Azaltma Dairesi Başkanlığı altında "Zarara uğraması muhtemel yerlerin plan, proje ve imar esaslarını belirlemek." Deprem Dairesi Başkanlığı altında da "Deprem de zarara uğraması muhtemel yerler ile zarara uğramış yerlerin imar, plan ve proje işlemlerini yapmak." tanımlamalarıyla nasıl bir görev tanımı yapılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bir sorum daha var çok kısa.

BAŞKAN – Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bilgi Sistemleri ve Haberleşme Dairesi Başkanlığı görevlerinden biri "Afet, acil durumlara ilişkin tahmin ve erken uyarı sistemleri kurmak." AFAD bünyesinde kaç istasyon kurulmuştur?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, Ermeni Patriği seçiminde Türkiye Cumhuriyeti tarihinde olduğu gibi, Ruhban Okulumuz kapalı olduğu için, dünyadaki Türkiyeli adaylar katılarak seçimleri yaptık Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca. Biliyorsunuz, Ermeni Patriği seçimi engelleniyordu ve Anayasa Mahkemesi inanç özgürlüğü ihlali kararı verdi.

Sayın Bakan, maalesef, gönderdiğiniz yönetmelikte, talimatnamede yalnızca Türkiye'deki patrik adaylarının katılabileceğine karar verdiniz ve dünyadaki 12 doğal adayın katılmasını engellediniz. Bu, bu anlamda, Ermeni halkının ve Ermeni patrikliğinin demokratik bir seçiminin yapılmasının önünde yeni bir engel ve yeni bir ihlal değil midir?

İkinci olarak, Türkiye, Demokrasi Endeksi'nde şu anda 110'uncu sırada, Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 157'nci sırada, Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 109'uncu sırada, Yargı Bağımsızlığı Endeksi'nde 104'üncü sıradadır. Bunda sizin politikalarınızın bir etkisi olduğunu düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Şeker...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Bakan, İçişleri Bakanlığının aranan teröristler listesinde en tehlikeli teröristler için belirlediği kırmızı listede yer alan İlhami Balı'nın 27-29 Mart 2016 tarihleri arasında Ankara'da lüks bir otelde konaklatıldığı iddiası doğru mudur? Kırmızı listede yer alan İlhami Balı'nın Ankara'da konaklatıldığı süreçte üst düzey MİT yetkilileriyle görüştüğü iddiaları doğru mudur?

BAŞKAN – Sayın Kerestecioglu...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Irak istihbaratı, üst düzey IŞİD yöneticilerinin Türkiye'ye kaçtıklarını, bu kişilerin büyük meblağlarda paraya erişimleri olduğunu ve Türkiye'de yeni hücreler oluşturduklarını anlatarak yeni terör saldırıları hazırlığında oldukları hususunda uyarıyor. Bu konuda bilginiz var mı? 2017-2018-2019 yıllarında işkence ve kötü muamele nedeniyle hakkında idari ve yasal işlem başlatılan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – ...kaç personel oldu? Bunların kaçını ceza aldı?

BAŞKAN – Sayın Yöner...

İZZET ULVİ YÖNTER (İstanbul) – Sayın Bakanım, öncelikle görevinizde başarılar diliyorum. Jandarma teşkilatımıza, Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatımıza, hepsine üstün muvaffakiyetler temenni ediyorum.

Sorum şu olacak: Uzman Jandarma Okulu 2012 tarihinde bildiğim kadarıyla kapanmıştı. 2012'den sonra uzman jandarmalarımızın birinci olarak okullarında geçen bir yıllık sürenin fiili hizmetten sayılma talepleri var. Bu konuda herhangi bir çalışmanız bulunuyor mu? Uzman jandarmalarımızın diğer özlük haklarıyla ilgili beklentileri var. Bu kapsamda da bir değerlendirmeniz, bir çalışmanız yer alıyor mu?

İkinci olarak da elbette İçişleri Bakanlığı bünyesinde de uzman çavuşlarımız çalışıyor.

BAŞKAN – Soruyu alalım lütfen.

İZZET ULVİ YÖNTER (İstanbul) – Kahraman uzman çavuşlarımızın kadroya alınmalarıyla ilgili, polislerimizin, yine uzman jandarma ve uzman çavuşlarımızın 3600 ek göstergeleriyle ilgili bir çalışmanız bulunuyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Mehmet Ali Çelebi...

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Renk körü olup da polis, asker olamayan vatandaşlarımızın yoğun talepleri var. Bazı Avrupa ülkelerinde bu, sorun olmaktan çıkarılmış. Sizin bununla ilgili bir çalışmanız var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ilgili bakanlıklarla da görüşerek mahallesinde emlak vergisi gelirlerinden muhtarlıklara pay verilmesi için bir çalışmanız var mıdır? Yine, ilgili bakanlıklarla görüşerek muhtarların mahallesindeki konulara ilişkin belediye meclisinde de söz sahibi olması için bir çalışmanız var mıdır? Nüfusun belli bir sayıyı aştığı mahallelerde muhtarlarımızın hizmet üretmesi zor olmaktadır. Dolayısıyla belirlenecek sayıyı aşan köy ve mahallelerde sekreter görevlendirilmesi için bir çalışmanız var mıdır? Muhtarlarımızın ve ailelerinin hastalık ve benzeri durumlarda il dışına gittiklerinde kamuya ait otel ve misafirhanelerden kurum personeli gibi yararlanması yönünde bir çalışma var mıdır? Muhtarlarımızın özlük hakları, tüzel kişiliklerinin artırılması için bir çalışmanız var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.15

ALTINCI OTURUM**Açılma Saati: 21.29****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 18’inci Birleşimin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Şimdi soru, görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere Sayın Bakana söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok saygıdeğer milletvekillerim, değerli basın mensupları; öncelikle, yaklaşık on bir saati aşan bir değerlendirmede burada hep beraber bulduk. Şunu ifade etmeme müsaade etmenizi isterim: Elbette ki Bakanlık olarak da bizim Plan ve Bütçe Komisyonunda bu çalışmaya verdiğimiz ehemmiyet, önem aslında demokrasinin bir tezahürüdür çünkü burası, benim şahsi kanaatime göre, demokrasinin en önemli merkezlerinden birisidir çünkü burası bir taraftan hem herkesin fikrini ifade edebildiği bir alandır hem de demokrasinin en önemli temel meselelerinden birisi olan vatandaşın kendi vergisiyle yapılacak yatırımların ve dağıtımların nasıl olabilmesi lazım geldiğini ifade eden bir alandır. Onun için Plan ve Bütçe Komisyonuna verdiğimiz ehemmiyet şundan kaynaklanır şahsi olarak da kurum olarak da: Bir ayı aşkın bir şekilde biz bu Komisyonunda çalışıyoruz ve tüm arkadaşlarımızla birlikte saatlerce toplantılar yapıyoruz. Nedeni şudur: Bizim buraya verdiğimiz hesap veya burada ortaya koyduğumuz sunum esas itibarıyla halka verdiğimiz hesap ve halka verdiğimiz sunumdur. Tek tek, detayıyla beraber bunu ifade etmek için bir çalışma ortaya koyuyoruz. Şunu söylemem gerekir: Burada herkes fikrini söyleyecek. Elbette ki siyaset yapıyoruz, birtakım değerlendirmelerimiz, kendi tuttuğumuz pozisyonlar, vatandaşa verdiğimiz sözlerimiz, yerine getirdiklerimiz, yerine getirmek istediklerimiz, vatandaşa söz verdiğimiz siyaset belgelerimiz, yüz yüze, karşı karşıya geldiğimizde onların bize söyledikleri elbette ki bizim siyasal belleklerimiz, hafızalarımızı doldurmaktadır ama burada bizler samimi, doğru ve tarihe ve millete karşı sorumluluğumuzu ortaya koymak zorundayız.

Çok önemli bir dönemden geçiyoruz. Yani bundan yirmi yıl önce, yirmi beş yıl önce burnumuzu Ayn el-Arab’a, Tel Abyad’a, Resulayn’a, bir taraftan da Afrin’e, Cerablus’a, Azez’e, Mare’ye bir vesileyle sokabileceğimizi düşünmek, orada Türkiye’ye karşı girişilen bir harekâtı engellemeye çalışan, çok uzun yıllardan beri oluşturulan süreci engellemeye çalışan bir anlayışı Türkiye olarak bozabileceğimizi düşünmek aklımızdan geçmezdi. Biz dışarı çıkıp da karanlıkta kaldığımız günleri iyi hatırlıyoruz Türkiye olarak, Amerika’nın parmak salladığı günleri iyi hatırlıyoruz. Sadece Hükümet tarihî bir süreçten geçmiyor ki, Türkiye tarihî bir süreçten geçiyor ve Türkiye Büyük Millet Meclisi de tarihî bir süreçten geçiyor. Hepimiz bu sorumlulukların sahibiyiz.

Geçenlerde eski bir milletvekili arkadaşımın gecenin bir yarısında Bakanlıktaki yoğun çalışmadan sonra hava almak için çıktığımda bana biraz serzenişte bulundu başka meselelerle ilgili, ona bir tek şey söyledim: Torunların diyecekler ki “Bizim dedemiz zamanında milletvekiliydi ve bu ülkenin bu sorunlarının aşılmasında en büyük katkısı sağladı.”

Şimdi, burada, Barış Pınarı Harekâtı yapılırken karşı karşıya kaldığımız durumu hatırlıyoruz. Kim şunu değerlendirebilir? Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı, milletinden aldığı güçle, Parlamentosundan da aldığı güçle, Cumhur İttifakı'ndan da aldığı güçle, Amerika, Rusya ve dünyanın neredeyse bütün büyük güçleriyle bir araya gelecek ve yıllardan beri kendine hazırlanan bir planı defedecek. Biz bunun, bugün sıcak yaşadığımız için belki çok farkında falan değiliz ama bugünler tarihî olarak nitelendirilebilecek günlerdir ve inşallah da... Ben, biraz önce yapılan yorumlar... Yani bizi elli yıl sonra, yüz yıl sonra Hitler'in Himmler'ine benzetmezler herhâlde çünkü biz kimseyi gaz odalarında falan yakmadık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Onu tarih gösterecek.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ve bunları bayağı yorumlar olarak değerlendiriyorum, sıkışmışlığın yorumları olarak değerlendiriyorum ve ayıp olarak değerlendiriyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Tarih her şeyi gösterecek.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Burada şunu net bir şekilde söylemem lazım: Bugün tarih yazılıyor, burası yazıyor bu tarihi; işte buranın bütçeleriyle falan yazılıyor, verilenlerle yazılıyor, onaylananlarla yazılıyor. Biz Amerika'ya, biz Almanya'ya ve Avrupa'ya, biz dünyaya insanlığın nasıl olduğunu gösteriyoruz. Bizim bununla övünmemiz lazım. Bunun AK PARTİ'yle, bunun Milliyetçi Hareket Partisiyle, bunun başka bir siyasi partiyle ilgisi yoktur. Biz bu milletin ve bu tarihin verdiği rolü bugün tam anlamıyla oynamaya çalışıyoruz; Cerablus'ta yiten çocukları kurtarmaya çalışıyoruz. Biz Kürt olduğuna bakmıyoruz ki, biz Arap olduğuna bakmıyoruz ki, biz Süryani olduğuna bakmıyoruz ki. Soru geliyor “Suriye'den gelen 350 bin Kürt'ü ne yaptınız?” diye. Eğer biz bunlarda sıkışıp kalacaksak, eğer burada devletin verdiği rakama, devletin İçişleri Bakanının verdiği rakama, devletin kurumlarının verdiği rakama hep soru ve sual üzerinden bakacaksak birbirimizi anlamakta zaten zorluk çekeriz yani. Biz alırken Kürt bakmadık, Arap bakmadık, biz alırken bir taraftan Türkmen bakmadık; hepsini içimize aldık ve bir şeyi daha söyleyeyim, benim şahsi inancım bu: Bunların hepsi geçecek ama elli yıl sonra, yüz yıl sonra, yüz elli yıl sonra, iki yüz yıl sonra, beş yüz yıl sonra etrafımızdaki coğrafyadaki insanların tamamı “Bizim başımız sıkıştığı zaman bu insanlar bize ev sahipliği yaptı.” diyecekler.

Yine, biraz önce bir söz söylendi, dendi ki: “Dedelerimiz de bu sorunu yaşadı.” Evet, biz ne yapacağız yani? Yaklaşık kırk yıldır PKK ideolojisi Türkiye'yi kendi istikrarından ayırmaya çalışıyor, Türkiye'yi kardeşliğinden ayırmaya çalışıyor, Türkiye'yi aynı zamanda istikametinden ayırmaya çalışıyor. Buna buranın, herkesin “Evet, bu böyledir.” demesi lazımken maalesef bazılarımız “Meseleyi nereye saklarız?” diye bir düşünce içerisinde. “Kandil'den hesabını sorun.” diyorsunuz, “Gidin, Murat Karayılan'dan siz hesabını sorun.” diyorsunuz. Allah'ımızı severseniz, biz hesabını soruyoruz, Allah'a da millete de yeminimizdir ya; o Murat Karayılan lime lime olacak. Bakın, bunu burada söylüyorum, İçişleri Bakanı olarak söylüyorum. Burada üç yıl önce söylediklerime burada ağız bükenler, şu koltuklarda oturup da ağız bükenler bugün Türkiye'de terörle mücadelenin nereye geldiğini ve Türkiye'nin hangi adımları attığını ve buralarda nasıl ve ne şekilde bir başarı ortaya koyduğunu düşünüyor. Ya, hep beraber... İnsanız, çoluğumuz çocuğumuz var ya; 13-14 yaşındaki kızları alıp, dağa getirip, tecavüz edip o kızların eline silah vermek, o kızları savaştırmaya zorlamak... Sonra o kızların kaç tanesini gördünüz annesiyle, babasıyla kucaklaşırken ya, kaç tanesini gördünüz? Kaç tanesinin oradan kaçtıktan sonra jandarma karakolunda annesiyle bir araya geldiğinde annesiyle dakikalarca karşılaştığını gördük? Kaç tanesini gördünüz? Peki, oraya gidip geldikten sonra onların verdiği ifadelerde, onlarla yaptığımız mülakatlarda nasıl bir hayat yaşadıklarını sorduğumuzda hangi

nedenlerle kandırıldıklarını, hangi nedenlerle oraya götürüldüklerini ve orada neyle karşılaştıklarını, bir ay sonra buradan nasıl kaçabileceklerini düşündüklerinde artık işin işten geçtiğini; çocuklara her türlü cinsel istismarın yapıldığını, her türlü korkutmanın yapıldığını...

Ben senin kadar rahat değilim Garo Bey, tiyatro da oynamıyorum, hayatın içerisindeyim, senin kadar da rahat değilim, gülmüyorum da.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben çok rahatım(!)

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Benim gözümünden de yaş akar, benim vicdanım da katılaşmamış. Allah vicdanımın katılaştığı gün, bir gün bana bu İçişleri Bakanlığımı yaptırmasın, bir gün yaptırmasın.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, niçin bize söylüyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Katircioğlu, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Size söylememin sebebi şu Hocam: Burada her şeyi açık açık konuşacağız çünkü burada her şeyin açık açık konuşmak gerektiğini siz söylediniz. Ben devam edeceğim.

OLCA Y KILAVUZ (Mersin) – PKK'ya “terör örgütü”...

BAŞKAN – Sayın Kılavuz, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Arkadaşlar, her şeyi açık açık konuşacağız. Kandil'in ne konuştuğunu ben biliyorum, hangi talimatları verdiğini biliyorum.

Şimdi, size bir şey söyleyeyim: Kandil bir ay önce... Bana diyorsunuz ki: “Siz bu kayyumu niye atadınız, niye atıyorsunuz? Bu adamlar seçime girdi, kazandı.” Türkiye’de... Buradan özellikle CHP’li arkadaşlarıma söylüyorum, ne olursunuz Sayın Kılıçdaroğlu’nu bilgilendirin bu konuda. Birisi bir şey söylemiş ve eksik olarak söylemiş ve aynı şeyin üzerinden gidiyor. 298 sayılı, 2972 sayılı ve 2839 sayılı, Siyasi Partiler Kanunu’nda, seçim kanunlarında ve Seçimlerin Temel Hükümleri Hakkında Kanun’da söylendiği gibidir. Eğer hüküm onaylanmamışsa herkes aday olabilir. Bu, seçimin kanunudur ama Anayasa’nın verdiği, yine, kanun olarak verdiği; başka bir şey olarak değil, kendimizden icat ettiğimiz bir iş de değil... Hem Anayasa’nın 127’nci maddesi hem 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 45, 46 ve 47’nci maddesi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yaptığı görevden dolayı...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Evet, evet; yaptığı görevden dolayı.

...açık açık bir idari tedbir alabilme hakkını İçişleri Bakanlığına veriyor.

Peki, başka bir şey daha söyleyeyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Başka tedbir al.” demiyor.

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – İdari tedbiri aldık, eğer haksızlık yapmışsak -terörden dolayı idari tedbir aldık- bu ortaya çıkardı. Şu konuşmaların hiçbirinde hiçbiriniz şunu söyleyemediniz... Peki, aldığımız 90 küsur belediye başkanının 93 belediye başkanının -2’si hariç, 1’i firar, 1’i de rahmetli oldu, onun da dosyası vardı, o hariç- hepsinin sorgulamaları, yargılamaları ve kovuşturmaları söz konusu. Başka bir şey söyleyeyim: İki yüz seksen altı yıl aldılar. Eğer biz bir haksızlık yapmışsak bu insanların hiçbirisinin bunu almamaları lazımdı.

Peki, ne oluyor? Ne olduğunu da ifade edeyim. Bakın, bu daha yeni, yepyeni bir belge: Kandil talimat verdi yaklaşık bir ay önce. Verdiği talimat...

Ne olursunuz, bana öyle, bir yerden uyduruyormuşum gibi bakmayın. Bu söylediklerimin hepsi sonra çıkıyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bizim karşı söz söyleme hakkımız olmadığı sürece Türkiye’de, o zaman böyle, yani böyle bakmak zorundayım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ben herkesin sözünü dinledim.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen... Sayın Kerestecioğlu, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın, Kandil bir talimat verdi. Dedi ki Kandil...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bana bakarak söylediği için söylüyorum ben yani. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen devam edin.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hanımefendi, ben size küçümseyerek, başka bir şekilde, yüzümden başka bir temayla hiçbir zaman bakmadım ki. Ama siz... Ben size burada bir bilgilendirmeyi yapıyorum, bu bölgenin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onun için mi “insan müsveddeleri” dediniz televizyonda?

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Onun da söyleyeceğim niye olduğunu?

Bakın, benim bildiklerimi bilerseniz ilk önce HDP’yle, daha sonra da PKK’yla hesaplaşırsınız. Size nasıl baktıklarını...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben HDP’liyim, neyi HDP’yle hesaplaşacağım?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yani siz kendiniz HDP’li olduğunuzu zannediyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – HDP’liyim ya, ben kurucusuyum HDP’nin.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bu hesaplaşmayı onlarla yaparsınız.

Bakın, burası Van’ın Saray Belediyesi. Verdiği talimat şu, diyor ki... Talimatı veren kişiyi söyleyeyim, Cemil Bayık. “Acilen, paraları hemen aktarıyorsunuz.” Faturalarla birlikte ve teker teker... Ufak bir belediye zaten. 281.845 liralık harcama; fatura var, iş yok; hepsi tespit edildi. İki: 314.989 lira; fatura var, iş yok. Şimdi, yeni. 293.124 lira; fatura var, iş yok. Bunların hepsi... Biraz önce Sayın Bülent Kuşoğlu’nun, Sayıştay raporlarının ortaya koyduğu...

Bir şey daha söyleyeyim: Bunların hepsi tüm belediyelerde de söz konusu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Mahkeme kararları mı var şu anda elinizde?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Şu anda, mülkiye müfettişlerimizin şimdi yaptığı tespit, yeni bir tespit.

Bütün bunlarla birlikte başka bir şey daha, o da şu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Para mı istemişler ya?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Para istememişler, parayı tek başkanın imzasıyla, hiçbir mal almadan, hiçbir ihale yapmadan...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Para varmış yani.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Tabii.

...hiçbir şey ortaya koymadan, teker teker alıyormuş gibi gösterip hemen başka taraflara göndermişler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O kayyumların yaptığı bir şey. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Şimdi şunu ifade etmek istiyorum: Burada bizim yapmamız gereken, çocuğumuza, geleceğe nesillerimize bu maliyeti yüklemektir. Burada terör örgütünü destekleyen, yaptığı festivallerle beraber çocukları dağa göndermeye çalışan... Şimdi diyorsunuz ki Diyarbakır anneleriyle ilgili... E Diyarbakır anneleri diyor ki: "Benim çocuğum buradan gitti, HDP binasından." Şimdi, ben size soruyorum: Hiç sorumluluk yüklenmiyor musunuz ya? AK PARTİ binasından dağa gitmiş olsa ben sorumluluk yüklenirim, diğer arkadaşlarımın, başka partilerin binasından dağa gitmiş olsa ben sorumluluk yüklenirim. Ve burada tehlikeli bir iş daha yapıyorsunuz, hem de demokrasiye ait tehlikeli bir iş. Demokrasi teorisini iyi bildiğimi bazı arkadaşlarınız iyi bilirler. Ben demokrasi teorisini iyi bilen adamlardan birisiyim. Demokrasiye ait yanlış bir iş yapıyorsunuz. 28 Şubatla, 1960 darbesiyle, aynı zamanda 15 Temmuzda gelip PKK'yı aynı mağduriyet alanının içerisine oturtmak –bakın, PKK'yı aynı mağduriyet alanının içine oturtmak- belki de demokrasiye yapılabilecek en büyük kötülüktür.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – HDP... HDP... HDP...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Bizatihi HDP'yi de aynı mağduriyet alanı içerisine oturtabilmek. Bir şey söylüyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya, basın açıklaması yapamıyoruz Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Basın açıklaması yapıyorsunuz, hem de istediğiniz zaman yapıyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Nerede? 3 kere gözüme gaz sıkıldı ya Ankara İl Binasının önünde.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ben üç yıldır, üç yılı aşkın süredir İçişleri Bakanım, istediğiniz zaman basın açıklaması yapıyorsunuz. İsteddiğiniz zaman istediğiniz etkinliği yerine getirebiliyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yapmayın ya!

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ancak ne zaman Kandil'in size, Kandil'in HDP'ye vermiş olduğu talimatları biz anladığımız ve o HDP'nin, HDP'ye vermiş olduğu talimatları, sizin yerine getirmeniz... Çok açık, benim hiçbir şeyim saklı gizli değil.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya, ne güzel böyle, 2 gözüme gaz sıkıldı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O, iftira! İftira!

BAŞKAN – Lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Kandil'in talimatlarını, bir anlayışa, yerine getirme şansına sahip olmayız. Bu kadar açık ve net.

Ve bir şeyi daha ifade edeyim: Bir tehlikeli oyun daha yapıyorsunuz, o da şu; lütfen buna da alet olmayın, yapmaya çalıştığınız şu: Kürtlerle... Bakın, aynı dil Amerika'dan yükseliyor, aynı dil Avrupa'dan yükseliyor, aynı dil sizin sıranızdan yükseliyor. Türkler ile Kürtleri karşı karşıya bırakmaya çalışan, Hükümetimiz ile Kürtleri karşı karşıya bırakmaya çalışan, bizim iki ayrı anlayış içerisinde olduğumuzu ifade etmeye çalışan bir düzeni buraya oturtmaya çalışıyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onu siz yapıyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bunun da çok tehlikeli, demokrasi adına çok yanlış, çok bahsettiğiniz çoğulculuk adına hiç kabul edilemeyecek bir durum olduğunu bir kere daha burada söylemek istiyorum. Siz nasıl biraz önce değerlendirmelerinizi ortaya koymuşsanız aynı değerlendirmeleri aynı şekilde burada ortaya koyuyorum.

Ve yine, bütün bunların yanı sıra şunu...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Amerikan filmi gibisiniz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hiç ben Amerika'nın bir şeyi olmadım, hiç Amerika'nın bir şeyi olsam, bizi tecavüzçülerin içerisine koymazdı.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hayırdır, sizden ses çıkıyor.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Amerika'nın bir şeyi olan kim biliyor musunuz? Siz Kandil ile “Şahin Cilo” kod arasındaki ilişkiyi iyi bir değerlendirin, biraz okuma yapın bakalım. Kim Amerika'nın...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya siz de Batman'da 11 yaşındaki çocuğu gözaltına almayın.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Kerestecioğlu...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın size bir şey daha söyleyeyim. Bir tehlikeli iş daha yapıyorsunuz. Bugüne kadar hiçbir terör örgütü emperyalizmin oyuncağı olmamıştır. Emperyalizm kullanmıştır terör örgütlerini, tekraren söylüyorum. Ama ilk kez dünyada bir terör örgütü, PKK, emperyalizmin oyuncağı hâline gelmiştir. Bunun da siz nasıl ve ne şekilde, hangi süreçten gittiğini çok iyi bir şekilde bilirsiniz. Biz de bir taraftan... Şöyle zannetmeyin: Elimize düdüğü aldık, cebimizde silahımız ve tabancamız var, 550 bin tane de güvenlik kuvvetimiz var, sadece biz bu işi yapıyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Aynen öyle.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Biz bu memleketin evlatlarıyız. Öyle düşünürsünüz tabii, hep öyle düşüneceksiniz tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bak burada, böyle, fotoğraf da burada.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ha, burada şunu ifade edeyim: Biz gelecek nesillerimizin bu ülkede huzur içerisinde, rahat içerisinde, gelecek içerisinde yaşamaları için gayret gösteriyoruz. Hakkâri'deki üniversiteye niye öğrenci gidiyor ve biz o çocukların niye okumasını istiyoruz? Niye hastanelere doktor gidiyor?

Bakın, Tayyip Erdoğan ve bugün Cumhur İttifakı'yla beraber yürüdüğümüz çizgi bir şeyi bütün dünyaya kanıtladı. Bizim üzerimizden oynadıkları fay hatları vardı, bunlar doğrudur. Ben bu konuşmaları yaptım. Kürt meselesi bunlardan bir tanesiydi, Alevi meselesi bunlardan bir tanesiydi,

köy bunlardan bir tanesiydi, Müslümanlık meselesi bunlardan bir tanesiydi. Bu fay hatlarının önemli bir bölümünü, 21'inci asrın başından itibaren bir bölümünü biz, bir bölümünü rahmetli Menderes, bir bölümünü Erbakan, bir bölümünü rahmetli Özal, Devlet Bahçeli'sinden Türkes'ine kadar herkes, ortadan kaldırmak için elinden geldiğince büyük bir gayret ortaya koydu.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ecevit falan yok mu Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ecevit de var.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Erbakan'ın siyasi hayatı nasıl bitti Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Geçmiş süredeki herkes bu meselelerin tamamında bir şey yapmaya çalıştı bu fay hatlarını ortadan kaldırmak için ama siz de, ben de biliyoruz –ben 50 yaşındayım, burada aynı yaşta olduğumuz insanlar var- bu memlekette doğunun makûs talihinin yenilebileceğine hiç kimse inanmadı, bugün doğunun makûs talihi yenildi. PKK'nın da elinden oyunağımı aldık, Amerika'nın da elinden oyunağımı aldık, Avrupa'nın da elinden oyunağımı aldık. Eğer biz bu oyunağı almamış olsaydık, biz bugün güneyimizdeki terör koridorunu engelleme anlayışına sahip olamazdık, bu gücü yaşayamazdık; biz bugün S400'ü alamazdık, biz bugün İstanbul Havalimanını yapamazdık, biz bunları gerçekleştiremezdik. Biz bunların her birisini zaman dilimi içerisinde geçirdik. Eğer biz bu güçte olmasaydık doğu ve güneydoğudaki kardeşlerimizle bizi bugün birbirimize düşürür, lime lime ederlerdi ama biz kendimizi sabırla, biz kendimizi inançla birbirimize anlatmaya çalıştık. Bugün bu noktadayız ve bu noktadan çok daha iyi bir noktaya gideceğiz. Yarın biz oluruz, başka arkadaşlarımız olur, bunun hiçbir ehemmiyeti yok, bu koltuklar bize baki değil ama düşmanlaştırma politikalarımız, ortada oradan özellikle doğu ve güneydoğulu kardeşlerimize “Bakın, biz bunları böyle konuşuyoruz, aman siz de orada dik durun.” politikalarımız inanımız ki bu milleti başka bir noktaya erdirmektir. Niye Diyarbakır'daki insanlar, niye Diyarbakır'daki vatandaşlarımız bugün memnunlar, bana bunu izah edin. Madem burada oturuyoruz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman sandık kurun.

BAŞKAN – Lütfen, arkadaşlar, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Niye? Ha, onun sebebi belli.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Referandumda “hain” demedi mi Erdoğan?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın onun sebebi belli. Kırk yıldır bu ülkede uygulanan, kırk yıldır PKK'nın uyguladığı ve aşırı milliyetçi olan, güya bahsettiğiniz, beni eleştirdiğiniz, bizi eleştirdiğiniz, hepimizi eleştirdiğiniz politikalarla, ayrıştırıcı tavırlarınızla getirdiğiniz tablodan ancak yavaş yavaş kurtuluyoruz. Bundan sonrasını görürsünüz, 100 belediye almıştınız, nasıl 50 belediye aldınız şimdi? Nasıl kaybettiniz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 69 aldık, 25'ine kayyum atadınız.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – 69 aldınız, 103 almıştınız, nasıl aldınız?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Rahatsızlıkları o zaten.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar... Tamam, sakın olun ya, sakın olun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Demek ki, doğru politikalarla, zemininizi kaybediyorsunuz.

Size şunu söyleyeyim: Ben meselemi...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Gizli tanıklar...

BAŞKAN – Arkadaşlar, sakın olun lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ben bu meseleyi anlatmaya çalışıyorum, hiçbir noktada şu insanların aldığı iki yüz seksen altı yıl iki yüz seksen ay cezaı anlatamazsınız. Bu insanlar terörlle iş birliği yaptılar ve bizim görevimiz, milletimize hizmet etmeye çalışan bir anlayışı taşımaktır; kanunun bana verdiği, bize verdiği, İçişleri Bakanlığına verdiği yetkiden de sarfınazar edecek değilim. Kim terörlle ilgili olursa olsun, hangi siyasi partiden olursa olsun, buradaki iradeyi ortaya koyabilme şansına sahibim.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Ahmet Altan’ın terörlle ne alakası var? Ha!

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

Sayın Bakanım, siz devam edin.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – O meseleyi tartışmak isterseniz o meseleyi de tartışınız ama ben bugün burada başka bir şey ifade etmeye çalışıyorum ve...

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Susturamadığınız insanları içeri tıkiyorsunuz.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen...

Sayın Bakan, buyurun.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Her türlü şeyi söyleyeceksin bizlere...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Otur yerine, otur!

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Otur yerine!

(AK PARTİ ve MHP sıralarından “Otur yerine.” sesleri, gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen...

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – “Hain” demedin mi sen bize?

BAŞKAN – Otur yerine!

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sen bana “hain” demedin mi? Hain ben olacağım ha!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Otur yerine!

(AK PARTİ ve MHP sıralarından “Otur yerine.” sesleri, gürültüler)

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sen FETÖ’yle iş tutacaksın, hain ben olacağım ha!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – FETÖ’yle iş tutanın da Allah belasını versin! Hadi oradan!

BAŞKAN – Birleşime ara veriyorum değerli arkadaşlar.

Kapanma Saati: 21.54

YEDİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.57****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 18’inci Birleşimin Yedinci Oturumunu açıyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ali Şeker Bey’in sorduğu soruların maalesef hiçbirisinde iler tutar bir taraf yok; üzgünüm, hepsinde. Birincisi, Ayşegül İnci’nin arandığını, sınırdaki teslim alındığını ve serbest bırakıldığını söylüyor. Tutanaklardan aldığımız ve burada var. Ayşegül İnci, IŞİD’in veya DEAŞ’ın bir koluna mensup bir kişinin eşi ve eşiyle beraber aranıyor. Sınırdan geliyor, yakalanıyor, ve savcılığa gidiyor, ardından mahkeme serbest bırakıyor, sonra savcılığın itirazı sonucu tutuklanıyor ve tutuklu.

İki, dedi ki: “Adana emiri...” Yani meseleyi öyle bir büyütüyor ki.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Konya emiri, pardon.

BAŞKAN – “Adana” dediniz konuşmanızda.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Neyse “Adana emiri” dediniz, düzeltelim “Konya emiri” olsun, önemli değil, fark etmez. Burada “Adana emiri” yazıyor.

Özel Harekâtçı bir polis, 2007 yılında polislikten emekli olmuş, bir emirliği de şu anda bizim istihbari kayıtlarımızda yok ama Ali Şeker istihbaratında var anlaşılın.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hayır, bütün basında var.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ve netice itibarıyla orada bir operasyon gerçekleştiriliyor, 5 kişi gözaltına alınıyor, oradaki tutanaklarda bunun isminin de geçtiği görülüyor, ifadelerde de birtakım isimleri geçiyor ve ondan sonra da içeri alınıyor, daha sonra soruşturma safahatında da serbest bırakılıyor. Soruşturma safahatı da devam ediyor, zaten 2019 Ocak-2019 Mayıs.

Şimdi burada, artı, yani IŞİD’in bu kadar elini kolunu salladığı, Ankara’da Hacı Bayram Camisi’nin arkasında örgütlendiği... Ankara’da Hacı Bayram Camisi’nin arkasında kim, nasıl örgütleniyor ya? Bir taraftan diyorsunuz ki: “Kimseye nefes aldırılmıyorsunuz.” Öteki taraftan diyorsunuz ki: “DEAŞ öbür tarafta örgütleniyor.”

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Örgütleniyor efendim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ne söylediğinizi, nasıl söylediğinizi bir ara bir anlayabilsem.

Onun için, bir taraftan bütün bunlarla alakalı, diğer taraftan İlhami Balı’nın... O da söyleniyor: “İşte, Ankara’ya geldi, otelde kaldı.”

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İddia var diyoruz, sorumuza cevap vermediniz daha önce.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Şimdi, bakın, bunların hepsi tezvirat, dedikodudur. İşte, biraz önce söylediğim, Türkiye’de milletimizi birbirinden ayırmaya çalışan ve dışarıdan gelişen olayların bir sebebi de buradadır. Orada Amerika ve Avrupa şunu yapıyor, diyor ki: “Siz DEAŞ’la iş

birliği yaptınız.” Şimdi, bu sıralardan gene diyor ki... “Siz İŞİD’le, DEAŞ’la iş birliği yapıyorsunuz.”u burada ifade etmeye çalışan, aslen bu söylemlerle birlikte bizi onlarla beraber bir araya getirmeye çalışan bir anlayış. Arkadaşlar, burası Türkiye Büyük Millet Meclisinin çatısı ya, burası başka bir çatı değil. Biz şu aşafıda yemin ettik, hepimiz yemin ettik. Ben Bakan olarak, daha bu senenin başında milletvekili olarak, hep beraber yemin ettik, sizler de yemin ettiniz. Bu ülke adına, bu millet adına, bu devlet adına ve biz gelecek adına yemin ettik. Yani burada bizi, ülkemizi DEAŞ’a yaftalamaya çalışmak kimin işine gelir? Bizim işimize gelmeyeceği apaçık ortada da kimin işine gelir yani? Böyle bir değerlendirmeyi şiddetle reddediyorum.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sorularımıza cevap verseydiniz bunları burada sormak zorunda kalmazdık.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

İÇİŞLERİ BAKANİ SÜLEYMAN SOYLU – Bakınız, ben size bir şey daha söyleyeyim o konuda da, madem açtın, açmışken ben de bir vesileyle şurada soru önergeleriyle ilgili... Bakın, sizin verdiğiniz soru önergelerine cevap vermişim, o burada da ama aynı zamanda benim Bakanlığıma bu sene gelen soru önergelerinin sayısı 2.198 Sayın Başkan. Her birine sadece kendim on dakika ayırsam bir buçuk aylık mesaim bu işe gidecek. Sadece 1 arkadaşımız yani 1 milletvekili arkadaşımız –biraz önce buradaydı, ayrıldı- bana 672 adet soru sordu, 672 adet. Yine, onun arkasında bir arkadaşımız vardı, o da sorusunu sordu, ayrıldı, hani sizin “Bu kadar soruyu ancak yetiştirdiniz.” dediğiniz, o da 200’ün, 300’ün üzerinde soru sordu, onunkini toplamadım, elime geldiğinden biliyorum ama diğerini bizatihi saydırdım, 672. Şimdi, ben Meclisin sorduğu soruya cevap vermekten şeref duyarım, onur da duyarım ama böyle bir mantık, böyle bir silsile, böyle bir anlayış yok ki. Yani 2.198 soru bu ve öyle soru var ki geçen gün arkadaşın birisi geri çekmek zorunda kaldı. İç meseleyle alakası yok, “Bir yerde 10 Kasım da veya 29 Ekimde siz reklam filmi yaptırmışsınız.” diye ilgili valiye yükleniyor, bu soruyu da bana soruyor. Ben de valiye sorduğumda böyle bir şey oldu mu diye, “Hayır.” deyince ilgili milletvekiline dönünce “Ben onu hemen geri çekeyim.” diyor. Şimdi, böyle bir bilgi yok, böyle bir reklam yok, böyle bir anlayış yok; danışmanına yazdırmış, bunu çektiriyor. Biz elimizden geldiğince, milletvekillerimizin sorduğu sorulara gücümüzün yettiği ölçüler içerisinde cevap vermeye çalışırız, çalışıyoruz gücümüzün yettiğince, orada bir istisnamız var. Burada bunu bir vesileyle ifade etmek istedim.

Rabia Naz meselesi... Şimdi, Rabia Naz meselesine belki de içinizde en çabuk muttali olan insanlardan bir tanesi benim biraz da İçişleri Bakanı olmam hasebiyle ama olay bana kendi birimlerimden değil, olay bana İstanbul’daki bir arkadaşımın geldi. Mesaj attı ve “Sanki bu olayda başka bir şey varmış gibi konuşuluyor.” dedi. O zaman Türkiye Rabia Naz meselesini bilmiyor, ben de böyle bir şey konusu değil... Sanki bu olay kapatılacakmış gibi bir değerlendirme ortaya koydu. “Hepimizin çoluğu çocuğu var, Allah bunun bizden hesabını sorar, adalete karşı da büyük bir sorumluluğumuz olur.” deyip hemen dedi ki: “Rabia Naz’ın babası seninle görüşmek istiyor.” Rabia Naz’ın babasıyla belki de ilk görüşen kişi benim; çağırdım, dinledim. Mülkiye Başmüfettişimiz burada, Alpaslan Işık Bey, hemen ona gönderdim. Hemen teftiş heyeti kuruldu hem de diğer meselelerin de tek tek nasıl olabileceğini hem valimizle hem de oradaki ilgili arkadaşlarla görüştüm. Sonra, olay, tabii, bir taraftan da savcılık yani mahkeme safahatında yürüyor. O safahatta da bir gizlilik hâli geldi ama o gün mülkiye müfettişlerimizin verdiği kararlar, daha sonra, bakın, bu dosyayı arkadaşlarımız defalarca –bu, tamamen dosyadır- gözden geçirdiler. Bizim görevimiz işi bulmak. Yani ben İçişleri Bakanayım. Bir şeyi örtmek belki de bu anlattıklarınızın hepsinin dışında. Yarın yevmikıyamette hesabını veremeyeceğim bir şeyle beni karşı karşıya, oğlum dahi olsa yani hani şekilde olursa olsun... Ve burada Rabia Naz’ın babasıyla defalarca konuştum, bazen hiç olmayan zamanlarda kırk beş dakika, bazen hiç olmayan zamanlarda

bir saat on beş dakika. Hiçbiriniz o kadar büyük bir sabır gösteremezsiniz. Gösterdiğim sabır da şu: “Başına acılı bir olay geldi yani belki hakikaten bu acılı olayın kendini getirdiği başka bir durum var, bu durumda da Cenab-ı Allah, eğer ben buna sabreder konuşsam, bununla karşılıklı bir şey içerisinde olursam belki onun da acısını hafifletebilme fırsatına sahip olabilirim.” diye bir düşünceyle beraber konuştum defalarca ama bana hakaret etti, beni işi kapatmakla suçladı, beni siyasi olarak böyle bir hâlin içerisinde... Hatta benden çıktı, bir kere daha çağırdım Ankara’ya, İstanbul’da CHP İl Başkanıyla basın toplantısı yaptı. O zaman bile hiç ona içim soğumadı yani. “Bunu bir siyasi mesele hâline -herkes de yapabilir de- getirmenin gereği yok.” diye içimden geçirdim ama “Bir babadır.” dedim yani, olabilir bu ama şimdi adli tıp karar vermiş, diyor ki: “Düşmedir bu.” Artı, mülkiye başmüfettişinin genel kanaati, genel yorumu, düşmedir. Mahkeme sonuçlanacak, babanın bugüne kadar iddia ettiği hiçbir bulguyla biz karşı karşıya kalmadık. Bir şeyler iddia ediyor çok doğal olarak, bizim görevimiz o iddialarının sabit olup olmadığını değerlendirmektir. Benim görevim de değil aslında.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – O zaman açıklama yapmayın.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Başka bir şey daha söyleyeyim... Bu komisyonun kurulması da başka bir tartışma alanıdır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mecliste alındı...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hiç öyle bir şey yok.

Bakınız, yürüten bir mahkemede bir Meclis komisyonunun kurulması konusu her zaman buranın tartışma alanıdır. Anayasa’yla ne kadar bağdaşır, bağdaşmaz... Bakın, ben ne diyorum? “Mahkeme karar verecek.” diyorum. Ben, benim üzerime düşen hikâyeyi anlatmaya çalışıyorum ve olayı, mahkemeyi, savcıyı, hâkimi hiçbir şekilde ilzam etmeden, yönlendirmeden bir meseleyi buradan ifade etmeye çalışıyorum.

Başka bir şey daha söyleyeyim: Ben bunu bir kere çıktım, lisanımünasiple ifade etmeye çalıştım. Ama şunu ifade edeyim: Geçen akşamki olay bardağı taşıran damladır. Geçen akşam... Ki ben onu sonra gördüm, bana da atmış o videoyu. Adama işkence yapıyor, işkence, bildiğimiz işkence yapıyor adama.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Gerçekten böyle değil, müdahale ediyorsunuz, bence yanlış yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Evet, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın, adama işkence yapıyor. Adama diyor ki: “Sen benim çocuğumun nasıl süründüğünü göster.” Adamın burasından kanlar akıyor ve ondan sonra, bakın, yanındaki 2 kişi, birinin evine gidiyorlar, diyorlar ki: “Türkiye Büyük Millet Meclisinin Komisyonu sizi tanıklığımı yaptığınız mesele için, orada dinlemek için çağırıyor, olayı göstermeniz için.” Efendim, kendileri de öyle söylüyorlar zaten, mahkeme tutanakları da öyle söylüyor, herkes öyle söylüyor ve oraya gidiyor, karı koca, kocayı yere yatırıyor “Sürün bakalım, benim kızım burada nasıl sürünmüş.” diye. Şuradan aşağı tamamen kan ve karşısında sürekli sözler söylüyor. Videoları var, videoya çekmiş ve bana atmış ve ben o videoya, o kendi ifadesinden sonra bana attığına bir baktım ki hakikaten bana da o olayı yaptıktan sonra bunu atmış. Bu, normal bir iş değildir. Başka bir şey söyleyeyim, bugün de annesine aynı meseleleri yapıyor.

Şimdi, ne olursunuz, yani bunu sosyal medya üzerinden annesine ve abisine... Ve annesi bir uzaklaştırma kararı aldı bugün hâkimden. Şimdi, burada başka bir durum var ve bu durumu mahkeme belli bir safahata kadar getirmiş ve tamamlayacak. Mahkemenin tamamlayacağı işi hep beraber görelim ama burada diyorlar ki –bir arkadaş dedi mesela- “Rabia Naz cinayeti.” Hükümü vermiş. Böyle bir hüküm verilemez ki.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ama siz de “düşme” diyemiyorsunuz, yapmayın.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın, ben size neyi söyledim? Hanımefendi, ben 25 kişilik adli tıp raporunu ifade ettim, ben mülkiye başmüfettişimin iki defa yapmış olduğu değerlendirmeler sonucu ortaya koyduğu kanaati söyledim ve aynı zamanda da onlarca tanık dinlendi. Hani “Tanık dinlenmedi, şu dinlenmedi, bu dinlenmedi...” Hayır, onlarca tanık dinlendi ama ne kadar süreç yakın olursa olsun, eğer bu kadar medyanın meselesi hâline gelir, bu kadar siyasetin meselesi hâline gelir, bu kadar kurumları yıpratma, bu kadar adaleti yıpratma, bu kadar sistemi yıpratma, bu kadar Hükümeti yıpratma, bu kadar istediğinizi yıpratma meselesi hâline gelirse olay buna döner. Yani çocuğun ruhunu muazzep ediyorsunuz hep beraber ve bunu yaparken de acaba ben buradan Hükümete, ben buradan kurumlara herhangi bir zarar verebilir miyim... Affedersiniz ya, o gazetecilerin, gazeteci olduklarını iddia edenlerin ne işi var Türkiye Büyük Millet Meclisi adına tanığın evinden onu alıp götürmeye, ne işleri var?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bakın, şu an bunu size açıklama şansımız yok, söz vermiyorlar ama hiçbir Komisyon üyesi basına çıkıp açıklama yapmadı.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Konuşmadı, doğru.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Lütfen siz de bunu yapmayın.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Siz de bunu yapmayın. Sordunuz, cevap veriyor.

BAŞKAN – Lütfen, arkadaşlar...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Burada bir değerlendirme ortaya konuluyor... Ben meseleyi hukukun içerisinde, adaletin içerisinde, vicdanımızın içerisinde götürdüğümüzü ve burada bir çocuğun hayatının ve bir ailenin söz konusu olduğunu, burada herkesin konuşurken, herkesin değerlendirme yaparken bu cepheden bakması lazım geldiğini ama karşı karşıya kaldığımız olayları da bir vesileyle ifade etmek zorunda olduğumu burada söylemek istiyorum.

Bir ana mesele daha var, o da şudur: Göç meselesi. Burada bu konuda çok konuşuldu. Göç meselesinde şunu söyleyeyim: Göç, 21'inci yüzyılın en yakıcı meselesidir. Bugün Venezüella'dan Kolombiya'ya, Hindistan'dan Yeni Zelanda'ya, Avustralya'ya, Meksika'dan Amerika Birleşik Devletleri'ne, Küba'dan Kanada'ya; bir taraftan Asya içlerinden, Afrika'dan, Orta Doğu'dan Türkiye ve Avrupa'ya, Doğu Avrupa'dan Batı Avrupa'ya ciddi bir göçle karşı karşıyayız. Hiçbirimiz böyle bir şeyi tahmin etmiyordu. “Bunun sebebi biz değiliz.” dedim. Bunu tesadüf söylüyor değilim. Afganistan'ı bu hâle biz getirmediğimiz, 2002'de Afganistan'ı biz işgal etmedik, Pakistan'ı bu hâle biz getirmediğimiz, bugün Suriye'yi biz hâle getirmediğimiz, Irak'ı şu anda biz bu hâle getirmediğimiz ve bütün bu yol, İran'ın içerisinde olan bu durumu biz bu hâle getirmediğimiz; Libya'yı bu hâle getirmediğimiz, Fas'ı bu hâle getirmediğimiz, Sudan'ı biz bu hâle getirmediğimiz, Afrika'nın içlerini biz bu hâle getirmediğimiz, sömürmedik yani, biz bunların hiçbirinde rol sahibi değiliz ama böyle bir meseleyle karşı karşıyayız. 2015 yılında Avrupa Birliği ve dünya uyandı Suriyeli meselesine. Ne zaman? Ne zaman denizlerden Yunanistan'a akınlar başladı, günde 8.500-9.000 kişi geçmeye başladı, korkudan ayakları tir tir titremeye başladı. Ben üç yılı aşkın süredir İçişleri Bakanım. Geçen sene burada da söyledim, şu ana kadar, bu yıl içerisinde 180 bin

Afgan kaçak göçmen yakaladık ve bunu üç yıldır, üç buçuk yıldır Avrupalılara ve muhatabımız olan Birleşmiş Milletler dâhil uluslararası bütün kurumlara söylüyorum “Bakın bir Afganistan meselesiyle karşı karşıyayız, ne olur, buna hep beraber kaynağında çözüm bulmak zorundayız.” diye.

Bakınız, Afganistan, Pakistan, bunlar bizim kardeşlerimiz. Bunlar bizim kurtuluş mücadelemizde bize yardım eden insanlar. Ne zannediyorsunuz yani? Biz bu yıl 85 bin Afganlı kardeşimizi Afganistan’a gönderdik. Ne yapıyoruz? Türkiye’den “deport” ediyoruz. O insanların bakışı nasıl? Dün bize kolundaki bilezikleri gönderen insanlar, dün bizim özgürlüğümüz, bağımsızlığımız için dua eden insanları biz geri gönderiyoruz, zor da olsa geri gönderiyoruz, içimiz acısa da geri gönderiyoruz ama o insanların bize bakışı nasıl? Bu emperyalizm nasıl da radikalizmi, nasıl DEAŞ’ı, nasıl PYD’yi, nasıl PKK’yı kullanıyorsa, aynı şekilde bu göç yollarını kullanarak, oradan gelir eşitsizliğini kullanarak; gıdaya, adalete, sağlığa, suya, her şeye erişimi kullanarak ciddi bir şekilde bugün bizi ve bizim etrafımızdaki coğrafyayı istikrarsızlaştırmaya çalışıyor. Şimdi biz ne yapmalıyız? Sırtımızı mı dönelim? Kime sırtımızı döndük? İçinizde Çerkez yok mu? Sırtımızı mı döndük? İçimizde Abhaz yok mu? Sırtımızı mı döndük? İçimizde Gürcü yok mu? Sırtımızı mı döndük? Kime sırtını döndü? İçimizde Pomak yok mu? Kime sırtını döndü bu devlet? Özal mı sırtını döndü, rahmetli Menderes mi sırtını döndü, 1923’ten sonra Atatürk mü sırtını döndü? Ondan önce, Osmanlı-Rus Harbi’nden sonra Osmanlı mı sırtını döndü? Ecdat tutup Musevilere mi sırtını döndü? Kime sırtımızı döndük biz? Kimseye sırtımızı dönmedik, hiç kimseye. Peki, peşmergelere mi sırtımızı döndük, Saddam’ın zehirli gazından kaçan peşmergelere mi sırtımızı döndük? 1989’da Jivkov’un kovaladığı, Bulgaristan’daki kardeşlerimize, dindaşlarımıza, soydaşlarımıza, o insanlara mı sırtımızı döndük? Kime sırtımızı döndük? Şimdi bunun üzerinden biz eleştiriliyoruz: “Yanlış politika yaptınız.” Ne yanlış politika yaptık?

“Politikasızlığınız var.” Dünyanın politikasızlığı var, bizim politikasızlığımız yok, bizim politikamız var. 2011’den beri attığımız her adımın kendi adına bir politikası, bir matematiği, bir denklemi, bir anlayışı, bir insanlığı ve bir vicdanı var. Hiç sekmedik.

Ben milletimize huzurunuzda teşekkür etmek istiyorum. 4 milyon insana, şu anda 3 milyon 680 bini Suriyeli, 300 küsur bini uluslararası koruma, yani savaş ve sıkıntılı alanlardan buraya gelmiş 4 milyonu aşkın insana burada ev sahipliği yapıyoruz, Allah’ımıza şükürler olsun, ne toplumsal bir olayla karşı karşıyayız ne büyük bir gerginlikle karşı karşıyayız. Ufak tefek birtakım şeyler oluyor ama milletimiz büyük bir ev sahipliği ortaya koyuyor. Biz bugün göçü bütün unsurlarıyla beraber yönetiyoruz, her birini.

“Efendim, 1 milyon, 2 milyon Suriyeli var.” Niye 1 milyon, 2 milyon Suriyeli olsun Türkiye’de? Hepsine geçici koruma veriyoruz zaten, Suriyelilere kapımız açık. Niye olsun, niye kaçak olsunlar? Şimdi, söylediğimiz şeylerin, işin mantığıyla, işin yürüyüşüyle ve süreciyle birlikte bir şekilde kendi adına karşılığı olacak, tenakuz olmayacak. Onun için, burada neyle karşı karşıya kaldığımızı biliyoruz, hangi göç rotalarıyla karşı karşıya kaldığımızı biliyoruz. Avrupa’yla, dünyayla, burada hangi denklemin içerisinde olduğumuzu biliyoruz ve ne yapmamız gerekli olduğunu da kendi süreçlerimiz içerisinde biliyoruz.

Etrafımızdaki sınırların denetlenmesi, düzenlenmesinden tutun da içimizdeki geri gönderme merkezlerinin dizaynına kadar Hükûmetimizin politikası, ortaya koyduğumuz süreçler, dört dörtlük yürütmektedir. Bu kadar açık ve net. Bir ülkenin, bir devletin yapabileceğinin maksimumunu yapıyoruz şu anda. En yüksek kapasitemizi kullanıyoruz ve en yüksek oranda kullanıyoruz ve Türkiye bir tarih yazmaktadır. Yani bugün birçok meseleyle Avrupa’da karşı karşıya geliyoruz. Ben de gidiyorum, konuşuyorum, onlar da geliyorlar.

Size bir şey söylemek istiyorum ya: Vallahi billahi, göç meselesi açıldığı andan itibaren hiçbirinin yüzü yerden kalkmıyor. Bize bir tarafta mahkûmlar, mahcuplar, bize karşı da maalesef bu konuda korkunç sıkıntılı bir hâlde karşı karşıya duruyorlar.

Şimdi, göç meselesinde -şunu şöyle yaptınız, bunu böyle yaptınız- bizi eleştiriyorlar. “Türkiye’den gizli bir şekilde tüm göçmenleri uyum yapacaksınız.” Yapmayacak mıyız? Elbette ki gittiği zaman hepsi gidecek, hepsinin yerlerine gitmesi için çaba sarf ediyoruz zaten, oraları bir şekilde daha güvenli hâle getirebilmek için. “Efendim, gönderin bunları.” Ölüme mi gönderelim ya? Ölüme gönderilir mi insanlar? Ne diyecekler otuz yıl sonra, kırk yıl sonra, elli yıl sonra? “Türkiye bizi ölüme gönderdi.” Yani başımızdaki komşular, çocuklar, dedeleri, evlatları... Öyle bir şey mümkün mü? Ne zaman orayı bir sükûn hâline getiririz, sur hâline getiririz, bir vesileyle bunu sağlayabilme imkânına sahip olabiliriz. Bizim onları ölüme gönderecek hâlimiz yok. Güvenli bölge neresiyse, biz onu oraya getirebilme kabiliyetine sahibiz.

Bir şey daha söyleyeyim, bakın bunu hiç aklınızdan çıkarmayın: Bugüne kadar bir DEAŞ meselesini üzerimize yıktılar yani dışarıdaki ne kadar sorun varsa Türkiye’nin içerisine bocaladılar. PKK/PYD meselesini üzerimize yıkmaya çalıştılar. Avrupa’da pişirip Alevi kardeşlerimizle, Alevilerle bizi birbirimize düşürmek için meseleyi üzerimize yıkmaya çalışıyorlar. İlk kez ayaklarımızın üzerinde durduk ve şimdi bize yıkmak istedikleri meseleleri onların sahasına yıkıyoruz. Bu bir politikadır ve doğru bir politikadır. Yani onların bizi uğraştıracağı alanlarda değil, esas itibarıyla Türkiye’nin, bu milletin, bu ülkenin, bu ülkenin geleceğinin üzerine yıkmaya çalıştıkları bütün sorunları biz şimdi onların sahasına boca etmeye çalışıyoruz. 10 tane DEAŞ’lıdan korkuyorlar ülkemize gelirse ne olacak diye. Ee, bizim ülkemiz sizin oteliniz mi ya? Öyle bir şey söz konusu mu? Ayağa kalktılar, vatandaşlıktan çıkarmaya çalıştılar, siz de gördünüz biz de gördük. Yani nasıl kabul ettiler peki? Çünkü bizim elimizdeki imkânlar ve kanıtlar, uluslararası belgeler o kadar kuvvetliydi ki bire bir muhataplarımızla görüştüm, bizatihi ben görüştüm. Birleşmiş Milletler kararları, Avrupa Birliğiyle imzaladığımız geri kabul anlaşmaları, insan hakları, Avrupa Birliği İnsan Hakları Evrensel Bildirileri, bütün bunların tamamında biz en sağlamdık. “Dünyaya rezil ederiz sizi, sakın burada herhangi bir durum ortaya koymayın. Bunları almak zorundasınız, bunu nasıl alacağınızı derleyin, tasarlayın.” dedik. Göndermeye de başladık, göndereceğiz de. Türkiye’nin buradaki eli sağlamdır ve Türkiye burada hakikaten çok ciddi bir süreç yönetmektedir.

Ha, Suriyelilerle ilgili, Afganlarla ilgili, Uygurlarla ilgili, hepsiyle ilgili bizim uyum politikalarımız elbette ki olacak ve burada hepimizin huzurunda Millî Eğitim Bakanlığımıza teşekkür ediyorum. Yani bir destan yazıyorlar. Sağlık Bakanlığı keza öyle, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı öyle. Ya, bizim bir Göç Kurulumuz var. Sadece benim bizatihi Başkanlığında 9 defa toplandık, bütün kurumlar ne yaptığımız, ne ettiğimizi, ne ortaya koyduğumuzu, neler yapabileceğimizi saatlerce arkadaşlarımızla beraber tartıştık. “Ben söylüyorum, oluyor.” değil, onlar bir şey söylüyorlar, ortak bir şekilde... Diyanetinden tutun Kızılayına kadar. Türkiye dört başı mamur bir göç politikası yönetmektedir ve idare etmektedir. Bunu hep beraber yapmalı ve bu, milletin yüz akıdır. Tekrar söylüyorum, Allah milletimizden razı olsun, bizi dünyada çok önemli bir noktaya taşıdılar.

Yine, diğer mesele, Alevilerin evlerinin işaretlenmesi meselesi. Sevgili dostlar, kıymetli hanımefendiler, beyefendiler; yani ısıtıp ısıtıp bu meseleleri getirmek, aynı yerden yine bizim birliğimizi beraberliğimizi deşelemek isteyen insanlara fırsat vermekten başka hiçbir şey değildir; bu kadar basit. Düne kadar bunu başaramadılar. Ve şunu çok net söyleyeyim: Bugün uğraştırmak istedikleri, farklı noktaya taşımak istedikleri meselenin ne olduğunu hepimiz biliyoruz. Aleviler özellikle son yıllarda bu meselelerle kendilerinin kaşınmalarına müsaade etmemektedirler benim gördüğüm. Sağduyulu

duruyorlar ve bu konuda meselelerin nereden kaynaklandığını çok iyi bir şekilde biliyorlar ve hakikaten bu ülkenin genel gidişatında aldıkları rollerin, pozisyonların, ortaya koydukları süreçlerin nasıl olduğundan eminler ve kendi yollarına bu milletle birlikte aynı şekilde devam ediyorlar. “Burada bir fitne yaratabilir miyim, bir fitne oluşturabilir miyim? Buradan bir münâferet, karşılıklı nefretleşme oluşturabilir miyim?” Biz kim varsa yakalıyoruz. Yani gitsin birisinin evini çizsin, arkasından ya bir terör örgütü çıkıyor -tek tek sayabilirim- ya da bizi birbirimize sokmaya çalışan bir anlayış çıkıyor. Eskidendi o; çizdi, kayboldu. Sosyal medya da dâhil. Diyorsunuz ki: “Sosyal medyadaki bu adamları niye alıyorsunuz?” Ya, adam Cumhurbaşkanına “terörist” diyor, devletime hakaret ediyor, milletin birliğine hakaret ediyor, her türlü hadiseyi yapıyor; ne yapayım yani? Bunun yaygınlaşmasını mı sağlayayım, bu mu özgürlük? “Özgürlük-güvenlik dengesi” dediğimiz şey bu mudur acaba yani? Veya sizin dediğiniz, bizim dediğimiz şey bu mudur? Buna müsaade mi etmemiz gerekir? Adam anneme, avradıma, her şeyime küfrediyor ya, her şeyime, hem de ulu orta. Ne yapacağız yani? Şikâyet etmeyecek miyiz? Ediyoruz, hâkim de serbest bırakıyor. Yani burada eğer işin ucunu kaçırırsak... Bakın, etrafımızdaki ülkelerden İran’da, etrafımızdaki ülkelerden Irak’ta, Suriye’de... Yani Balkanlar’ı hafif bir karıştırsalar ne hâle geleceğini biliyor muyuz? Hepimiz biliyor muyuz?

15 Temmuzdan sonra her birimiz aklımızdan 15 Temmuz çıkardık. 15 Temmuzdan sonra Türkiye şu anda ayaklarının üzerinde duruyor ve bir efsane ortaya koyuyor. Ya, bunu sadece Hükümet partisi olarak biz yapmıyoruz ki Türkiye’nin her bir ferdi yapıyor; üreten yapıyor, çalışan yapıyor, akademisyeni yapıyor, Hakkari’deki üniversite öğretim üyesi yapıyor, öğretmeni yapıyor, herkes canhıraş bir birlik ortaya koymaya çalışıyor, bir anlayış ortaya koyuyor, herkes yani, bütün hepimiz bir şey ortaya koymaya çalışıyoruz ama bir taraftan da unutuyoruz. “26 bin KHK’liye hâkimler, savcılar beraat verdiler, bunlar işlerine dönecek mi dönmeyecek mi?” Bakınız, beraat ayrı, orada karşı karşıya kaldığı durum ayrı. Adamın hiçbir şeyini bulamıyorsun, bakınız, adamın veya kadının hukuken bulamıyor hâkim, bulamazsa, beraat veriyor ama herkes FETÖ’nün oradaki baştemsalcisi, para toplayanı, sözde imamı, FETÖ adına şey olduğunu biliyor. Alalım, devletin içine tekrar koyalım o zaman.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Hukuk devletisiniz Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hayır, hayır, koyalım o zaman.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Kıstas ne, kıstas?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Koyalım o zaman.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Siyasetçi de var.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın, ben başka bir şey söylüyorum: FETÖ terör örgütünün oradaki temsilcisi; adamın ByLock’u yok...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Mahkemeye de gerek yok o zaman.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – ...adamın Bank Asyası var-yok, bir şey söz konusu değil ama orada, çalıştığı yerde dahi herkes, onlarca, yüzlerce insan bunun FETÖ’nün oradaki temsilcisi... Bakınız, 15 Temmuzda...

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – AK PARTİ’de yok muydu 1 tane FETÖ’cü.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Şu anda istinaf mahkemesinin kararı var bugün; bak, bunu ben söylüyorum, bir de istinaf mahkemesinin kararı var, bu karardan bağımsız bir şekilde söylüyorum, o da aynıını söylüyor, diyor ki: “Ankara Bölge İdare Mahkemesi 13. İdari Dava Dairesinin bu kararına göre, bir kişi FETÖ üyesi olduğu suçlamasından adli yargıda takipsizlik veya beraat kararı alsa dahi bu kişinin terör örgütüne irtibat veya iltisakı tespit edilirse idari yargıda açılan göreve iade davası reddedilir.” Bitti.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - Ama “olursa” diyor “tespit edilirse” diyor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ve bunu reddediyor.

Sonra, Olağanüstü Hâl Komisyonumuz var, Olağanüstü Hâl Komisyonu bunların tamamını -burada bir sistem belirlenmiş- değerlendiriyor, ortaya koyuyor ve bir sonuca varıyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Mahkeme tespit edemiyorsa...

(Oturum Başkanlığına Kâtip Şirin Ünal geçti)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ben meseleyi etraflıca anlattım ama gelelim FETÖ meselesine. FETÖ meselesiyle ilgili şunu söyleyeyim: Bakınız, hâlâ işlerin içerisinde yürüyor ve gidiyoruz.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Ya, 140 bin FETÖ’cü vardysa sizi neyle yargılayacağız ya! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Seni neyle yargılayacağız! Seni neyle yargılayacağız!

HAMZA DAĞ (İzmir) – “Yargılayacağız.” ne demek ya, hâkim misiniz siz!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Bu nasıl bir laf? “Yargılayacağız.” ne demek ya, yargıç mısınız siz! Nesiniz!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Allah sana fırsat verirse yargıların, ne diyeyim ben. Allah sana fırsat verirse yargıların, istediğini yaparsın; çok üzülme!

Şimdi, FETÖ meselesini söyleyeyim: FETÖ meselesiyle de en çok Adalet Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı olarak bizler ilgileniyoruz işin içeriği bakımından. Türkiye’de mesela şu anda büyük bir operasyon hazırlıyoruz, ben onların bu noktada olabileceklerini, tekrar böyle bir noktaya gelebileceklerini düşünüyor değildim ama ortaya çıkardığımız operasyonu kamuoyu gördüğü zaman kamuoyu da benimle aynı kanaate sahip olacaktır. Ama bu, bizim işin ucunu bıraktığımız veya mücadelede bir zafiyetimiz olduğunu göstermez; tam tersi, mücadelenin üzerine ciddi bir şekilde gittiğimizi gösterir. Ama buradaki hazıruna bir şey söylemek isterim özellikle FETÖ konusunda: Amerika’daki teröristbaşı, FETÖ başı orada durduğu sürece, Amerika tarafından muhafaza edildiği sürece, Avrupa ve diğer civar ülkeler, etkisinde bulundurduğu, Amerika’nın etkisinde bulundurduğu ülkeler, Avrupa’nın etkisinde bulundurduğu ülkeler bu hâli devam ettirdiği, onları koruyup kolladığı sürece “FETÖ tehlikesi bitti.” demek zavallılıktır. Bu kadar açık ve net. İçimizde bizim bu işi azalttığımız kabul edilebilir, onların içimizde hiçbir şey yapamayacağını düşünmek kabul edilebilir, söylemek kabul edilebilir ama biraz önce söylediğim hüküm cümlesi olan yani Avrupa, Amerika, hatta İsrail bu işin içerisinde olduğu sürece, bunları bir elden yönettiği sürece, bu tehlikenin bittiğini söylemek zavallılıktır. Onun için, içeride de çok dikkatli davranıyoruz, dışarıda da çok dikkatli davranıyoruz, davranmaya çalışıyoruz. Lütfen güvenlik politikalarımızı eleştirirken veya güvenlik politikalarında attığımız adımları eleştirirken... Biz İskandinav ülkesi değiliz, biz Norveç değiliz ya, biz hatta Almanya da değiliz; kimse kusura bakmasın, biz İngiltere de değiliz yani bırakın o ülkeleri, biz İngiltere de değiliz. Etrafımızdaki coğrafyanın, tarihimizin, coğrafyamızın bize sunduğu önemli avantajların, dezavantajların getirdiği sonuçlardan istifade etmeye çalışanların hep beraber farkında olduğumuzu, yalnız siyasal pozisyonlarımızın bazen bunları söylemeye müsaade etmediğini hepimiz biliyoruz, hepimiz bu pozisyonların farkındayız. Herkes, Türkiye’de hangi pozisyonlarla karşı karşıya

kaldığımızın farkında. Bu şeyi değiştirelim, buraya, o, baştaki arkadaşlar geldiği zaman aynı tabloda olacakları apaçık ortadadır. Çünkü, bu tehditlerden Türkiye'nin kurtulmasının tek sebebi ayaklarının üzerine daha güçlü bir şekilde durabilmesi ve bağımsız olabilmesidir. Bu kadar açık ve net.

(Oturum Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlayabilir miyiz. Lütfen tamamlayalım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Tamamlıyorum Başkanım.

Burada biraz önce değerli milletvekilimizin söylediği, Bursa'daki meselenin çocuklar tarafından yapıldığını... Kamera kayıtları da var bizde burada yani çocuklar gelmişler, ondan sonra, oradaki müziğin fazla çalması sebebiyle, evi o zannetmişler, işaretleyip geçmişler. 10 yaşında, 9 yaşında ufacak çocuklar.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yapmayın Sayın Bakan, bu kadar basit değil.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Her şeyin arkasında bir şey arama.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kestel Cemevi'ne yaptılar ayınısını.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bu meselelerle ilgili şunu da söylemek isterim: Yine, özellikle şurada bir şey var ateşli silahlarla ilgili, arkadaşlar söylediler. Bu bilgileri de size vermem lazım çünkü bunlar da Türkiye'de çok manipüle edilen bilgilerdir yani yanlış bilinen bilgilerdir, bunları da söyleyeyim: Burada özellikle 2014 yılından günümüze kadar ateşli silahlarla meydana gelen olay sayısı 2015'de 29 bin, 2016'da 31.500, 2017'de 33.400, 2018'de 30.881, 2018'in ilk on ayında 26 bin, 2019'un ilk on ayında 22 bin. Yani sürekli bir aşağıya iniş söz konusu.

Bir soru daha soruldu, onu da cevap vereceğim: Silahlarla rastgele ateş edilmesi olayları... “Siz genelge yayınladınız da ne işe yaradı?” diye bir soru soruldu çok doğal olarak, onu cevaplıyorum: 2016'da bu konuda mağdur sayısı 422, 2017'de bu konuda mağdur sayısı 310, 2018'de bu konuda mağdur sayısı 382, 2019'un ilk on ayında mağdur sayısı 253. Aynı zamanda, bu konuda da müdahale oranımız daha da yükselmiş yani bu konuda bizim hassasiyetimiz, bizim müdahale oranımız daha da yükselmiş.

Bir bilgi daha var, bunu da paylaşmam lazım, o da şu: Polis ve Jandarma sorumluluk bölgesinde son beş yıllık silah ruhsatları sayısı... Şöyle bir söz var: “Türkiye'de silahlanma aldı başını, gidiyor, herkes silahlanıyor.” Şimdi, ona da bir cevap vereceğim. 2015 yılında toplam 139.436 ruhsat verilmiş, 2016 yılında 123 bin, 2017 yılında 156 bin, 2018 yılında 159 bin, dikkat edin, bu yıl 112 bin... Yani orada da esas itibarıyla bir denge ve düşüş görünmektedir.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ekonomik krizden kaynaklanıyor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yine, Çubuk meselesiyle ilgili... Arkadaşlarımız söylediler. Şimdi, ben o olayın olduğuna üzüldüğümü o dakika beyan ettim. Netice itibarıyla hem insani olarak üzülürüm hem de İçişleri Bakanlığımı, kendi Bakanlığım döneminde böyle bir meselenin olmasını da arzu etmezdim. Kimse kendi sorumluluk sahasında böyle bir işin olmasını arzu etmez, bundan da üzülür. Ama olayların gelişmesinden sonra özellikle ana muhalefet partisinin takındığı tavır beni ikinci defa üzümüştür.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Neyle ilgili Sayın Bakanım?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bana müsaade ederseniz anlatacağım. Çubuk meselesi, Çubuk.

Burada grup başkan vekili olarak çıkıp... Siyaset yapabilirsiniz, iktidar partisinin İçişleri Bakanını eleştirebilirsiniz, onu tüm iktidar partisine ve Hükümete yamayabilirsiniz. Yani siyasetin genel kabul gören işlerinden bir tanesidir, bunlar olabilir, ben bunlara “evet” derim ama gerçeği saptırmak ve bu kadar... Hem bir Genel Başkanın karşı karşıya kaldığı olay hem bir şehit cenazesi hem Ankara'nın hakikaten müstesna, mutena bir yeriyle ilgili söylenen söz hem de ailelerle ilgili yapılan değerlendirmede hepimiz dikkat etmeliyiz. Ben o gün de o dikkati ortaya koymaya çalıştım. Aynı şekilde, bugün de. Sayın Kılıçdaroğlu en kritik zamanda, bakınız, en kritik zamanda Ankara'dan İstanbul'a yürüdü.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – “Cenazelere bunları sokmayın.” diyen siz değil misiniz Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bir saniye. Anlatırım.

Bakınız, bütün Emniyet teşkilatımız, bütün Jandarma teşkilatımız seferber oldu. Türkiye'den bizim partimize mensup olan olmayan, bu yürüyüş bittiği zaman beni telefonla arayıp Türkiye'nin çok tecrübeli siyasetçileri “Allah sizden razı olsun. Buradaki bir provokasyon Türkiye'nin başına çok büyük bir felaket getirebilirdi. Bunu çok iyi yönettiniz, çok iyi bir noktaya taşıdınız ve getirdiniz. Onun için bu yürüyüşün bitmesi, böyle, sulh içerisinde, huzur içerisinde bitmesi, olay olmadan bitmesi hayırlı olmuştur.” dedi. Burada Cumhuriyet Halk Partisinin iddia ettiği olayların tamamına ait bir kitapçık hazırladık ve bunu da basın mensuplarıyla paylaştık, çok da büyütmedik. Neden? Bu olayı büyütmemek de gene imtina ediyorum. Sebebi şu: Oradaki şehidimizin ruhunun muazzap olmasından endişe ediyorum, oradaki insanların artık bu olayla sürekli ve Çubuk'un bu olayla anılmasından da doğrusu endişe ediyorum. Burada söylenenlerin çoğunun, yani sabit olaylar hariç, çoğunun gerçekle ilgisi yok. Hepsi de burada belli.

Ayrıca başka bir şey daha var: Orada Millî Savunma Bakanımız var, ben bu raporu kendisine de verdim. Orada Millî Eğitim Bakanımız var, orada Genel Sekreterimiz var, orada Emniyet Genel Müdürümüz var, orada İl Jandarma Komutanımız var, orada İl Emniyet Müdürümüz var ve hepsi o evin etrafındalar, hepsi seferber olmuş durumdalar, hepsi. Millî Savunma Bakanımız -yani kendisine yarın sorarsınız duygularını- bu konudan üzüldü çünkü biz de bu konuda rol aldık. Milliyetçi Hareket Partili Genel Başkan Yardımcısı arkadaşlarımız var, Mevlüt Hoca var, herkes var ve Mevlüt Hoca da bizatihi kendisi de sitem etti bu konuda, herkes bu konuda sitem etti.

Burada hepimiz siyaset yapıyoruz. Dönem dönem gideceğimiz yerleri, gitmeyeceğimiz yerleri kendi zihnimizden hepimiz tezekkür ediyoruz. “Buraya gitmeli miyim, gitmemeli miyim? Konjonktür buna uyar mı, uymaz mı?” Sadece insanların kendi içerisinde yaşadığı o acılarla değil, bazen kötü niyetlerinin de provokasyonu karşı karşıya geliriz. “Niye böyle bir fotoğrafla karşı karşıya gelelim?” diye hepimiz düşünürüz. Bir siyasi partinin genel başkanı oraya gidecek ve biz buna tedbir almayacağız ha? Bugüne kadar nasıl almışsak, hangi şekilde almışsak, bugünden sonra da aynı tedbiri alırız ve bu konuda elimizden gelen bütün tedbiri ortaya koymaya çalışırız.

Şunu da ifade edeyim: İstanbul İl Başkanının koruması alındı, Canan Hanım'ın. Peki, ben size bir şey söyleyeyim, soralım: İstanbul İl Başkanının niye koruması var ya? Tehdidi mi var?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Ben İçişleri Bakanayım, var mı tehdidi? Ben, tehdit olsa alır mıyım? Kendi başıma risk alır mıyım? Ona verilen bir tedbirdir. Yani şöyle: Bir de bir gelenek olmuş yani eğer il başkanlarının tehdidi varsa ona koruma verilebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Kimin olursa olsun, bir milletvekili arkadaşımızın tehdidi varsa, ben ararım, bizatihi kendim söylerim zaten, hangi siyasi partiye mensup olursa olsun “Sizin bir tehdidiniz var.” derim. Buradaki arkadaşlar bilirler. O partilerin genel başkanlarına da “Sizin tehdidiniz var, ne olursunuz size şu tedbiri alalım.” diye, ben bunu söylerim, söylemeyi de bir görev addederim. Benim sorumluluklarımdan bir tanesi de budur ama burada tedbir var. Bu bir imtiyaz hadisesidir, bunu çok net söyleyeyim. Herkes “Korumam olsun, imtiyazım olsun...” E biz neyi yetiştireceğiz arkadaş?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Hiç öyle değil. Bir ay önceden var, yükseltiyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Burada, bakınız, tedbir diyorum. Bakınız, kararı veren kim? Kararı veren benim. Benim dediğim yer neresidir? Merkez Koruma Kuruludur. Hiçbir vilayetin bir özel koruma kararı verme hakkı söz konusu değildir; teklif eder, gelir, ben de değerlendiririm. O arada ona özel koruma vermişler. Geldim, değerlendirdim. Merkez Koruma Kurulunda biz varız, Jandarma var, Genelkurmay var, MİT var, Adalet Bakanlığı var, var oğlu var, herkes var. Herkes değerlendirir, istihbarat ortaya koyar ve oradan özel koruma çıkar. Özel koruma demek, çok üst düzey bir koruma kararının ortaya çıkmasıdır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Diğer il başkanları için var mı Sayın Bakan?

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Temel Karamollağlı'nunkini de aldınız.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Tehdidi olanların vardır, tekraren söylüyorum. Şu anda, bakın, tehdidi olanların vardır; sadece il başkanları değil, sizin Grup Başkan Vekillerinizin olmadığı gibi. Yok Grup Başkan Vekillerinizin, geçen gün beraberdim. Niye yok? Onun makamı ona koruma getirmesini sağlamaz ki ama Orhan Miroğlu'nun koruması var veya burada sayabileceğim birçok insanın korumaları var, hem de özel korumaları var yani. Çünkü sabah akşam PKK'nın tehdidi altındalar. Kimisi DEAŞ'ın tehdidi altında, kimisi başka bir şeyin tehdidi altında. Biz bunu sağlamak zorundayız, biz bunu gerçekleştirmek zorundayız. Ama yani bunu sadece siyasi saikle “Bu değerlendirildi, böyle bir şey oldu, böyle gerçekleşti.” diye değerlendirmeyi ve bunu da kamuoyunda bir siyaset konusu yapmayı esas itibarıyla doğru bulmuyorum. Yarın öbür gün bir iş olursa, başımıza gelirse herkes tekrar bize soracak. Yani diyecek ki: “Ya, sen buna niye koruma verdin?” veya “Niye koruma vermedin?” Bütün bunlarla karşı karşıya kalacağımızı biliriz ama...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama bir ay içinde ne değişti yani?

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sosyal medyada bir sürü tehdit yağıdı Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Sosyal medyadan yüz binlerce insana tehdit yağıyor Beyefendi, yüz binlerce, on binlerce. Her siyasetçiye tehdit yağıyor, hepinize tehdit yağıyor. Bir söz söylediğiniz zaman sosyal medyada bilen bilmeyen herkes, tehdit olan tehdit olmayan onlarca, yüzlerce... Biz onların tehdit değerlendirmesini yapar, olması gerekene korumayı verebilme fırsatına sahip oluruz.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bitiriyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – 3600 konusu, Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – 3600 konusu, doğru.

Şimdi, 3600 konusunda özellikle polislerimizle ilgili şunu söyleyeyim: Hakikaten büyük bir çaba ortaya koyuyorlar. Sadece o değil, bizim mülki idare amirlerimizde de aynı şey söz konusu. Yani bir dengesizlik olmadığını söylemem, herhâlde... Sayın Cumhurbaşkanımız da bunu birkaç kez terennüm etti, söyledi "Mülki idare amirleri konusunda da bu düzeltmeyi yapacağız." diye. Şöyle oluyor: Yani kaymakam bir ilçeye gidiyor, çok doğal olarak tecrübeli de oluyor. Sonra 15 Temmuzdan dolayı savcı arkadaş da gidiyor, bazen karı koca oluyorlar savcı ile kaymakam, aynı ilçeye gidiyor. Savcı 10 bin lira alıyor, kaymakam 6.000-6.500 lira alıyor ama oranın mülki idare amiri o. Ha, bir dengesizlik olduğu apaçık ortada ve biz bunu düzelteceğiz. Sayın Cumhurbaşkanımızın da bu konuda en son geçen günlerde söylediği ve bunu düzeltme konusunda da bir iradesi söz konusu. Bu konuda topyekûn bir çalışma yapılıyor yani bu doğru bir şey. Geçen yıllarda biraz savcı ve hâkimlerimizin hakikaten maaşlarındaki, onlardaki azdı da kaymakamın az değil miydi? Evet, orada da bir azlık söz konusuydu. Onlar bir noktaya geldiler, makas iyice açılmış oldu. Orada bir dengenin oluşabileceği konusunda Sayın Cumhurbaşkanımızın da ortaya koyduğu bir irade var, konuşmalarında bunu söylüyor.

3600 meselesi, tam da sayın milletvekilimizin söylediği... Siz söylediniz zannediyorum. Yani oradaki temel mesele de şu: Çalışıyor, 6 bin lira alıyor, 6.500 lira alıyor veyahut da 7 bin lira civarında alıyor, diyelim alanlar var ama emekli olduğu zaman –ki emekli olmaya yakın 7 bin lira alıyor veya 6.500 lira alıyor- aldığı para 3 bin lira; 3.200 lira, 3.300 lira gibi bir maaş alıyor. Doğal olarak, çocuğunu okutuyor... Böyle bir sıkıntıyla yani ciddi bir şeyle karşı karşıya kalıyor.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Erken emekli oluyor tabii yıpranma olduğu için.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Tabii, yıpranma payından dolayı... Bu vesileyle orada da yine Sayın Cumhurbaşkanımız, partimizin Merkez Yönetim Kurulu toplantısından sonra hem Sayın Ömer Çelik'e açıklattırdı hem de yine geçen gün Bakanlar Kurulunda tekrar hepimize, herkese bir talimat verdi, başta Aile Bakanına, Hazine ve Maliye Bakanımıza talimat verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – "Bu konuda topyekûn bir çalışma yapılıyor, artık bu konuyu bitirelim, bir daha bu konuyu gündeme getirmeyelim." dendi. Şimdi, o konu üzerinde de, Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatı çerçevesinde değerlendirilmektedir, çalışılmaktadır.

Uzman çavuşlar konusunda da bir düzenlemeyi şimdi arkadaşlar çalışıyorlar, yani buraya yetişir mi yetişmez mi, yoksa o da öbür tarafta olur mu olmaz mı ama takdir edersiniz ki bunlar yani bunlardan sonra olacaklar hem bizim maliye politikalarımızın gereğidir hem ülkemizin gelir kalemlerinin ortaya... Bir bütçe meselesidir.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sözleşmelilere para gitmeyecek Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Anladım.

Bütün bunlar hususunda bu değerlendirmeleri sizinle paylaşmak istedim.

Benim herhâlde şimdi son sözlerim şu olabilir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Son sözü söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bizim burada hamaset yapma gibi bir durumumuz söz konusu olmaz. Belki de burada en çok hamaset yapmakla suçlanıyoruz. Ben hamaset adamı değilim ama içimden geldiği gibi konuştuğum için de bazen bu şekilde eleştiriliyorum ama hamaset yapmaktan da korkarım. Eğer hamaset yapmış olsaydık biz burada, şunlar bizim eksikimizdir, şunlar da bizim

fazlamızdır diye önünüze getirip neredeyse bir ilkokul, ortaokul talebesi gibi grafikleri, trendleri, yaptıklarımızı, yapmak istediklerimizi önünüze koymazdık. Biz devletin rasyonel yönetilmesi gerektiğine inananlardanız, bizim yolumuz rasyonel bir yoldur, doğru bir yoldur yani ve gerçeklik üzerinden, vatandaşlarımızın, ülkemizin ihtiyaçları üzerinden ve dünyanın içerisinde bulunduğu konjonktür üzerinden karşı karşıya kaldığımız riskler ve tehditler üzerinden... Ve ben bir şey daha söyleyeyim, bu kavramı çok tartışmamız lazım, dünya güvenlik üreten bir demokrasiyle bugün yüz yüzedir. Tekraren söylüyorum: Dünya güvenlik üreten bir demokrasiyle bugün yüz yüzedir ve bunu önümüzdeki dönemlerde hep beraber göreceğiz. 20'nci yüzyıla girerken...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Savaş demokrasisi, savaş.

İÇİŞLERİ BAKANİ SÜLEYMAN SOYLU – Hiç öyle bir şey değil.

20'nci yüzyılın son çeyreğine girerken herkes Avrupa Birliği üzerinden güzellmeler, çiçek, böcek, Sevgili Denizli Milletvekilimizin söylediği gibi, pıtırıcık cümlelerle her şeyi ifade ediyordu. Bugün Avrupa'nın durumunu görüyoruz. Biz her şeye gerçekçi, her şey ayaklarımızın üzerinde, her şeye geleneklerimiz, göreneklerimiz, değerlerimiz ve bizim mecburiyetlerimiz üzerinden bakmak durumundayız. Bu, demokrasinin, insan haklarının ve hukukun üstünlüğünün, Anayasa'mızın bir tarafa bırakılması anlamına gelmez, tam tersi, sıkı sıkı ona sarılması anlamına gelir. Ama bu, terör örgütleriyle beraber olmaz, terör örgütleriyle beraber de olmayacak. Onun için, terör örgütleriyle beraber, makasın birbiriyle sürekli çalışır bir hâlde değil, terör örgütleriyle beraber, onlara ders verebilecek bir şekilde bir noktaya taşınması önemlidir.

Önemli bir noktaya geldik, inşallah bu önemli noktayı Türkiye'nin geleceğinde hep birlikte hem milletimiz hem de bizler açacağız.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakana çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakan, milletvekillerimizin sorup da burada cevaplandırılmayan soruları varsa lütfen onu 27 Kasım tarihine kadar Plan ve Bütçe Komisyonumuza gönderirseniz memnun oluruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi oylamaya geçiyoruz.

Bütçe ve kesin hesapları okutacağım.

İçişleri Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(İçişleri Bakanlığının 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Emniyet Genel Müdürlüğünün bütçesini okutacağım.

Değerli arkadaşlar, burada bir önerge var, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

Durmuş Yılmaz

Ankara

İsmail Tathoğlu

Bursa

Kurum: Emniyet Genel Müdürlüğü

Yıl:2020

Ödenek (A) Cetveli

KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN	EKONOMİK		ÖNERİLEN MİKTAR(TL)
I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	I	II	
EKLENEN	10	82	-	-	-	-	-	1	01	1	145.000.000
	10	82	-	-	-	-	-	1	02	1	580.000.000
DÜŞÜNÜLEN											
TOPLAM										725.000.000	

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Tatlıoğlu.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli üyeler, Sayın Bakan; bu 3600 göstereyi siz de belirttiniz, biz de geçen yıl Emniyet Genel Müdürlüğünden edindiğimiz bilgilerle, bir kademeli geçiş yapmak üzere, Emniyet Genel Müdürlüğünün bütçesine 145 milyon ve 580 milyon olmak üzere 725 milyon liralık bir ödenek konması teklifinde bulunuyoruz. Bunu, gelin, bu şekilde buradan geçirelim ve bir kademeli başlangıç yapalım diye talep ediyoruz, destek bekliyoruz bütün siyasi partilerden.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu önerenin yeri aslında burası değil elbette. Yasal bir düzenleme yapmadan bu önerenin de hiçbir anlamı yok, kabul edilse veya edilmese. Dolayısıyla, yine de Sayın Vekilimiz böyle bir önergeyi vermiş ama oylarınıza sunmak durumundayım.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün bütçesini okutuyorum:

(Emniyet Genel Müdürlüğünün 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, yavaş yapın da kabul ettiğimiz belli olsun ya, tavrımız belli olsun. Sayın Bütçe Başkanımız bir dakika... Ya gözünü seveyim, on yedi saat konuştuk, iki dakika şurada, şu oylamada, bakın, hakikaten bir irade beyan ediyoruz. Yani bizim de veya herhangi bir grubun neyi kabul ettiğini...

BAŞKAN – Şöyle elinizi bir göreyim Sayın Tatlıoğlu.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Hayır, kabul ediyoruz.

BAŞKAN – Jandarma Genel Komutanlığının bütçesini okutuyorum:

(Jandarma Genel Komutanlığının 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Sahil Güvenlik Komutanlığının bütçesini okutuyorum:

(Sahil Güvenlik Komutanlığının 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün bütçesini okutuyorum:

(Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2020 yılı bütçesi ve 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2020 yılı bütçesi ve 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığının kesin hesabını okutuyorum:

(Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığının 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Böylece gündemimizdeki kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Sayın Bakanımıza, Bakan Yardımcımıza, Jandarma Genel Komutanımıza, tüm bürokrat arkadaşlarımıza ve milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 21 Kasım Perşembe günü saat 10.00’da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.52

